DISSERTATIONES ACADEMICAE

VPSALIAE HABITAE

SVB

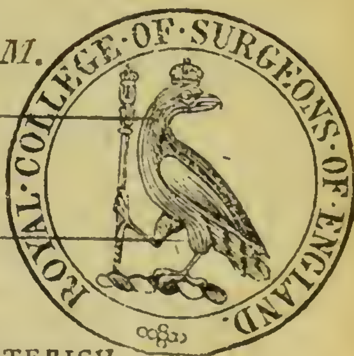
PRAESIDIO

CAROL. PETR. THVNBERG;

EQVIT. REG. ORD. WASAEI

MED. DOCT. PROFESS. MED. ET BOTAN. REG. ORD. ACAD. CAESAR. NAT. CVRIOS. REG. SCIENT. LONDIN. HOLMENS. VPSAL. PHILAD. LVNDENS. HARLEM. AMSTELD. VLISSING. NIDROS. TICINENS. IENENS. PATRIOT. HOLMENS. NATVR. SCRVTAT. BEROLIN. HIST. NAT. HALENS. HAFNIENS. ET PARIS. LINN. LONDINENS. PHYSIC. GOETTING. MEDIC. ET NAT. STVDIOS. EDINBVRG. MEMBRI; NEC NON ACADEM. SCIENT. PARIS. MONSPEL. SCANDINAV. FLORENT. AGRICVLT. PARIS. MEDIC. LONDINENS. ET BATAV. IND. OR. CORRESP.

VOLVMEN PRIMVM.

CVM TAB. V. AENEIS.

GOTTINGAE

APVD IOANN. CHRISTIAN. DIETERICH

1799.

PRAEFATIO EDITORIS.

Cum inter omnes conſtet, Linnaei *Amoenitates Academicas* Hiſtoriae praeſertim naturali maximam attuliſſe utilitatem; hanc quoque diſſertationum, eodem loco et ſub praeſidio Viri, in inveſtiganda natura acutiſſimi, defenſarum, et utplurimum ab ipſo conſcriptarum, collectionem aſſenſum ſimilem eſſe laturam, credere par eſt.

Quodſi Diſſertationes Linnaeanae rerum varietate ac novitate, ſingularique plane tractandi ratione, imprimis etiam auctoris ſui nomine laudem conſequerentur promeritam; quidni et de *Thunbergii* Diſſertationibus bene ſperare liceret, quae ſe potiſſimum eo commendant, quod partim plantae exoticae, ſi modo in regno vegetabili ſubſiſtas, ab ipſo auctore, ſusceptis in longe diſſitas terrarum partes peregrinationibus, in loco natali collectae, exploratae et deſcriptae ſunt, et partim plurimae vegetabilium ſpecies, iam cognitae, quoad novas et ipſius et alio-

aliorum obſervationes melius ſunt conſtitutae.

Plerarumque harum diſſertationum exemplaria inde a prima earum in *Upſalia* divulgatione adeo defecerunt, ut eas pretio qualicunque ſibi comparandi copia vix eſſet. Si etiam poſtea praeſtantiorum aliquot aut ſeorſum typis vulgatae, aut collectionibus et diariis nonnullis medicis ac botanicis ſunt inſertae: gratiam tamen quilibet mecum ill. auctori habebit, quod conſilium omnes eas colligendi et edendi, communicatis diſſertationibus benigne adiuvare voluerit.

Tota collectio, materiarum certo ordine facto, quatuor volumina, quorum secundum ob variorum plantarum generum monographias botanicis acceptissimum futurum esse arbitror, contineat, adiectis in fine operis iis, quae, crescente in dies scientia, aut addenda, aut aliter constituenda erant.

Dabam Gottingae
Mense Majo, 1799.

Dr. C. H. PERSOON.

DISSER-

DISSERTATIONES BOTANICAE

IN

PRIMO VOLVMINE

CONTENTAE.

Genera Nova Plantarum.	P. I.	Tab. I.	Pag.	1
— — —	P. II.	Tab. II.	-	29
— — —	P. III.	Tab. III.	-	55
— — —	P. IV.	Tab. IV.	-	71
— — —	P. V.	Tab. V.	-	83
— — —	P. VI.	-	-	99
— — —	P. VII.	-	-	107
— — —	P. VIII.	-	-	117

De Scientia botanica utili atque iucunda. - 128

De Flora Strengnesensi. - - - 137

De usu Menyanthidis trifoliatae. - - 204

De Oleo Caiuputi. P. prior. - - 211

— — P. posterior. - - 220

De

De Moxae atque Ignis in Medicina Ufu. Pag. 231
De Cortice Angufturae. - - - 252
De Arbore Toxicaria Macaffarienfi - - 259
De Medicina Africanorum. - - - 269
Obfervationes circa Remedia nonnulla Indigena. - - - - 277
De Nautarum Valetudine tuenda. - - 282
Obfervationes in Pharmacopoeam Suecicam P. prior. - - - 301

DISSER-

1.

DISSERTATIO
DE
NOVIS GENERIBVS PLANTARVM.

P. I.

D. 24. NOV. 1781.

R E S P.

CLAVD. FRED. HORNSTEDT.

Imperium Naturae ſpatioſiſſimum non alios, quam ipſius orbis terrarum limites agnoſcit; cumque omnes, quae in globo hoc terraqueo exiſtunt, regiones nondum ſint detectae, licet novae quotannis fere per induſtriam navigantium inveniantur terrae, nemo certe mirabitur, plantas, quas cognitus gignit orbis, univerſas et ſingulas nondum eſſe collectas, deſcriptas. Omni quidem aevo novi quidpiam in medium producere valuerunt indefeſſi naturae Scrutatores, hoc vero inprimis, quo vivimus, ſeculum detectorum fuit feraciſſimum

mum. Antea ingentes mundi plagas peregrinatores detexerunt, ſed magis ad ea, quae ſacrae auri ſatisfacerent fami, quam quidem ad animalia et vegetabilia, quibus terras illas provida exornaverat natura, adverterunt animum. Sic non multis ab hinc annis ſolertiſſimi Botanici, pericula quaevis contemnentes, incognitas, argonautarum inſtar, adierunt terras, non ut loca quaevis obvia fugitivis inſpicerent oculis, neque ut mores tantum incolarum a noſtris abhorrentes notarent; ſed ut naturae ſimul miracula recondita, per aeſtum et frigora, avide colligerent et collecta adcuratis deſcriptionibus curioſae Europae ante oculos quaſi collocarent. Hoc animo BOUGAINVILLE ſuum, orbem univerſum circumnavigantem, COMMERSON cum amico SONNERAT eſt comitatus, immortalemque virum Cap. COOK, pari itinere, ſecutus eſt ill. Dom. BANKS cum amico Doct. SOLANDER; atque alia, per Archipelagum auſtralem, navigatione ſodalem habuerunt D. SPARRMAN, praeſtantes Viri, FORSTER uterque, pater et filius, dum ſuas, eum in finem, ſuſceperunt peregrinationes. Quantum horum virorum itinera humanae genti adtulerint utilitatis, partim dudum novimus, partim ſcripta, quae benigne promiſſa impenſius exſpecta-

exſpectamus, docebunt. Sed nec partes telluris noſtrae, quas ante hanc aetatem humana detexit induſtria, nova peregrinantibus Botanicis denegarunt inventa. Quam plurima enim ill. JACQVIN ex America, PALLAS e Sibiria, KOENIG ex Aſia, PRAESES ex Africa aliique aliunde retulerunt, quae citius aut ſerius in uſus humani generis vocata, commodis noſtris proſpicient. Ego vero Hiſtoriae naturalis percupidus et his incitatus exemplis, longiora etiam itinera, ſi velint fata, meditans, iam vero ſpecimen Academicum editurus, ne cocta ſaepius ante recoquerem, talem eligere potiſſimum volui Diſſertationis materiem, quae novi quidpiam proponeret, nec omni careret fructu. Genera igitur plantarum nova, non quidem omnia, quae recentioris aevi Botanicis debemus, ſed ea tantum, quae in itineribus ſuis detexit Exper. D. PRAESES, colligere ſum annixus, illorumque non nulla, botanice deſcripta, Tuis L. B. oculis ſubjicio.

GENERA NOVA PLANTARVM.

GALOPINA.

CALYX nullus.

COROLLA 4-fida, ſupera, revoluta, fuſco-vireſcens.

STAM. *Filamenta* 4, capillaria, decidua, longa, receptaculo inſerta.

PIST. *Germen* inferum.
Styli duo, filamentis paullo breviores, excreſcentes, albi.
Stigmata ſimplicia.

PERICARP. nullum.

SEMINA bina, nuda, ſubgloboſa, muricata.

CHARACTER *generis:* Cor. 4-fida. Calyx o. Semina 2, nuda.

LOCVS: Tetrandria, Digynia, ante Aphanem.

Differt. 1:o a Galio: a) *Calyce nullo.*
b) *Stylis duobus.*
1:o ab Aphane: α) *Filamentis receptaculo inſertis.*
β) *Corolla ſupera.*

SPECIES I. Galopina circaeoides.

Creſcit in ſylvis Hautniquas, Groot Vadersboſch, aliisque.

Floret Decembri, Ianuario.

Radix annua.

Caulis herbaceus, teres, ruber, glaber, ſimplex, rarius ramoſus, debilis, erectus, circiter bi-pedalis.

Rami alterni, patentes, cauli ſimiles.

Folia

Folia *oppoſita, petiolata, oblonga, acuta, integra, glabra, ſubtus pallida, pollicaria et paullo vltra. In axillis foliorum alia folia minora, ſimilia.*

Flores *terminales paniculati. Panicula laxa, diffuſa.*

Pedunculi et pedicelli *oppoſiti, capillares, glabri, bracteati.*

Bracteae *duae, oppoſitae, ſetaceae.*

RETZIA.

CAL. *Perianthium* 1-phyllum, unguiculare, 5-partitum. *Laciniae* lanceolatae, inaequales, acutae, villoſae, longitudine dimidia calycis.

COROLLA monopetala, infera, tubuloſa, cylindrica, intus extusque villoſa, bipollicaris, parum curva, purpurea, apice 5-fida: *laciniae* ovatae, obtuſae, concavae, intus glabrae, atropurpureae, extus apiceque valde hirſutae, erectae, lineam longae.

STAM. *Filamenta* 5, ſubulata, corollae inſerta laciniisque duplo breviora.

Antherae compreſſae, ſagittatae, fuſcae.

Pollen albidum.

PIST. *Germen* ſuperum in fundo calycis.

Stylus filiformi-capillaris, corolla longior, paullulum exſertus, purpureus.

Stigma bifidum.

PERIC. *Capſula* oblonga, bivalvis, bilocularis, acuta, biſulca, glabra.

SEMINA plura, minuta.

CHARACTER *generis:* Capſ. 2-locularis.
Corolla cylindrica.
Stigma bifidum.

LOCUS: Pentandria, Monogynia, post Theophrastam.

NOMEN datum fuit in honorem amici dignissimi JAH. RETZII. Prof. et Demonstr. Bot. in Acad. Lundensi.

SPECIES I. Retzia capensis.

Retzia capensis. Thunb. Act. Lundens. Tom. I. pag. 55. tab. 1. fig. 2.

WEIGELA.

CAL. *Perianthium* 5-phyllum, inferum; laciniis subulatis, erectis, aequalibus.

COROLLA 1-petala, infundibuliformis; *tubus* longitudine calycis, intus villosus; *Limbus* campanulatus, semiquinquefidus, laciniis ovatis, obtusis, erecto-patentibus.

STAM. *Filamenta* 5, tubo inserta, filiformia, longitudine fere corollae, erecta.

Antherae erectae, lineares, basi bifidae, apice obtusae.

PIST. *Germen* superum, 4-gonum, truncatum, glabrum.

Stylus e basi germinis, filiformis, corolla paullo longior.

Stigma peltatum, planum.

Fructus adhuc ignotus est. In florenti planta videtur esse semen nudum.

CHARACTER *generis*: Sem. I. Stigma peltatum. Stylus e basi germinis!

LOCUS: Pentandria, Monogynia, ante Plumbaginem.

NOMEN in memoriam Amici dilectissimi et Botanici excellentissimi, WEIGEL, Prof. Botan. et Chemiae in Acad. Gryphica.

SPECIES

SPECIES I. Weigela japonica.
Weigela japonica. Thunb. Act. Stockholm. 1780. p. 137. tab. 5.

BLADHIA.

CAL. *Perianthium* 1-phyllum, perſiſtens, vireſcens, glabrum, breviſſimum, profunde 5-partitum: *laciniae* ovatae, concavae, lacero-ſubſerratae, patentes.
COROLLA 1-petala, rotata, decidua, 5-partita: *laciniae* ovatae, obtuſae, patentes.
STAM. *Filamenta* 5, breviſſima, corollae ſupra faucem inſerta, alba.
Antherae cordatae, acutae, conniventes in conum, flavae, corolla breviores.
PIST. *Germen* ſuperum, convexum, glabrum, viride
Stylus filiformis, albus, corolla longior.
Stigma ſimplex, acutum, vireſcens.
PERIC. *Bacca* globoſa, calyce ſtyloque perſiſtentibus coronata, unilocularis, glabra, piſi minoris magnitudine.
SEMEN ſolitarium, globoſum, membrana involutum.
CHARACTER *generis:* Bacca 1-ſperma.
Semen arillatum!
LOCUS: Pentandria, Monogynia, poſt Myrſinem.
NOMEN in honorem et memoriam Amici, Domini P. J. BLADH, in Cantona Chinae Mercatoris celeb. et Botan. indefeſſi, inclyti.
SPECIES I. Bladhia japonica.
Japonice: Qvackitz it. Jabokoſi, vulgo Fanna Tadſi banna. Kaempf. Am. exot. faſc. V. pag. 766. it. Sjiro Tadſi banna.

 Creſcit

Crescit *prope Nangasaki in montibus inter frutices alibique, saepe culta in hortis.*
Floret *Julio.*
Fructus *maturus Decembri, Januario, Februario, Martio, Aprili.*
Radix *perennis, repens, fibrillosa.*
Caulis *frutescens, flexuosus, erectus, rarissime ramosus, palmaris atque pedalis.*
Folia *versus summitatem frequentia, opposita, petiolata, ovata, acuta, serrata, glabra, patentia, pollicaria summis paullo majoribus.*
Petiolus *linearis, lineam longus.*
Flores *ex axillis foliorum umbellato-racemosi, cernui.*
Pedunculus *striatus, glaber, erectus, umbelliferus, bipollicaris.*
Pedicelli *teretes, rubri, glabri, cernui, unguiculares.*
Corolla *alba suavem odorem spargit.*
Varietas *duplex occurrit:*
α) *Fructu rubro*, Fanna tadsi banna dicta.
β) *Fructu albo*, Sjiro tadsi banna.

HOVENIA.

CAL. *Perianthium* 1-phyllum, 5-partitum, persistens, dentibus deciduis, basi intus pilosum: *laciniae* ovatae, reflexae, supra linea media elevata, deciduae.
COROLLA 5-petala. *Petala* inter lacinias calycis inserta, obovata, obtusissima, patula, convoluta, stamina obvolventia, alba, longitudine dentium calycis.
STAM. *Filamenta* 5, basi calycis inserta, calyce paulo breviora.

Antherae

Antherae ſubrotundae, intra petala reconditae.

PIST. *Germen* ſuperum, convexum, glabrum.
Stylus unicus, erectus, calyce multo brevior.
Stigmata tria, patula, reflexa, obtuſa.

PERIC. *Capſula* ovato-globoſa, triſulca, glabra, magnitudine piperis, trivalvis, trilocularis.

SEMEN in ſingulo loculamento unicum, lenticulare, glaberrimum, rubrum.

CHARACTER *generis:* Capſula 3-locularis, 3-valvis.
Petala convoluta.
Stigma 3-fidum.

LOCUS: Pentandria, Monogynia, poſt Dioſmam.

NOMEN dedi in memoriam ſempiternam Maecenatis optimi, Domini David ten HOVEN, Scabin. et Commiſſar. urbis Amſtelodamenſis.

SPECIES I. Hovenia dulcis.

Japonice: Sicku, vulgo ken et kenpôkônas, Kaempf. Am. exot. faſc. V. pag. 808. fig. pag. 809.

Creſcit prope Nangaſaki.

Floret Junio, Julio, Auguſto.

Fructus maturus Novembri, Decembri.

Radix prennis.

Caulis: arbor craſſa, excelſa.

Rami teretes, glabri.

Folia alterna, petiolata, ſubcordata, ovata, acuminata, ſerrata, dependentia, nervoſa, glabra, palmaria.

Petiolus ſemiteres, reflexus, glaber, pollicaris.

Flores axillares et terminales, paniculati.

Panicula compreſſa, dichotoma.

 Pedun-

Pedunculi subteretes, dichotomi, post florescentiam incrassati, carnosi, carne dulci rubente; Pedicelli divaricati, flexi retroflexique, glabri, unguiculares, lineam longi.

Flores facile decidui.

Raro calyx 4-partitus, staminibus quatuor.

Pedunculi carnosi eduntur a Japonensibus, suntque sapore dulci, fere pyri.

CHENOLEA.

CAL. *Perianthium* 1-phyllum, globosum, concavum, subcarnosum, 5-partitum; *laciniis* arcte inflexis; extus argenteo-tomentosum, intus glabrum.

COROLLA nuda.

STAM. *Filamenta* 5, basi calycis inserta, filiformia, erecta, secundum marginem capsulae flexa, longitudine calycis.

Antherae minutae.

PIST. *Germen* superum.

Stylus filiformis, brevissimus, vix lineam dimidiam longus.

Stigmata duo, simplicia, subulata, acuta, patenti-reflexa, stylo paullo longiora.

PERIC. *Capsula* rotunda, subdepressa, umbilicata, glabra, unilocularis.

SEMEN subrotundum, apice bifidum, glabrum, maturitate nigrum.

CHARACTER *generis:* Capsula 1-sperma, 1-valvis. Calyx 5-fidus.

LOCUS: Pentandria. Monogynia. floribus incompletis inferis, post Celosiam.

SPECIES I. Chenolea diffusa.

Crescit

Crescit prope Cap, locis depressis, maritimis, in Saldabuabay alibique.
Floret Martio, Aprili.
Caules plures, radicales, filiformes, herbacei, diffusi, simplices et ramosi, foliis tecti, purpurei, inferne glabri, superne subtomentosi, inaequales, apicibus erectis, palmares et ultra.
Rami alterni, sparsi, rari, cauli similes, brevissimi.
Folia fastigiatim opposita, sessilia, ovato-lanceolata, obtusa cum acumine, carnosa, integra, supra plana, subtus convexa, frequentia, suprema magis approximata et imbricata, erecto-patentia, argenteo-tomentosa, internodiis longiora, semiunguicularia.
Flores axillares, solitarii vel bini, sessiles in omni axilla foliorum, versus apices ramorum.

CUSSONIA.

CAL. *Perianthium* 1-phyllum, truncatum, subdentatum, corolla brevius.
COROLLA. *Petala* 5, oblonga, acuta.
STAM. *Filamenta* 5, brevissima.
Antherae ovatae.
PIST. *Germen* inferum.
Styli duo, filiformes, patuli.
PERIC. *Fructus* didymus, angulatus, calyce stylisque coronatus, bivalvis, bilocularis.
CHARACTER *genericus*: Involucrum nullum.
Perianthium 1-phyllum, crenatum.
Semina bilocularia.

LOCUS:

LOCUS: Pentandria, Digynia, poſt Pimpinellam.
NOMEN huic generi impoſitum fuit in memoriam bene meritam Celeb. Viri, in Acad. Monſpelienſi Profeſſ. Medic. Domini PETRI CUSSON.
SPECIES 1. Cuſſonia thyrſoidea: *foliis quinatis; foliolis ſimplicibus, cuneatis ternatisque, apice dentatis.*
Cuſſonia thyrſoidea. Thunb. Act. Nov. Upſal. Tom. 3. p. 120. tab. XII.
SPECIES 2. Cuſſonia ſpicata: *foliis ſeptenis; foliolis ſimplicibus lanceolatis ternatisque, apice ſerratis.*
Cuſſonia ſpicata. Thunb. Act. nov. Upſal. Tom. 3. pag. 120. Tab. XIII.

POLLIA.

CAL. *Perianthium* nullum, ſi non bracteam velis.
COROLLA hexapetala, nivea. *Petala* tria exteriora, ovata, concava, majora, obtuſa, cum exterioribus alternantia, linearia, apice latiora; tria interiora inflexa, nervoſa, tenuiſſima, bractea paullo breviora.
STAM. *Filamenta* 6, receptaculo inſerta, capillaria, apice incurva.
Antherae rotundae, didymae, flavae.
PIST. *Germen* ſuperum, globoſum.
Stylus filiformi - ſubulatus, incurvatus, albus, bractea vix longior.
Stigma ſimplex, obtuſum.
PERIC. *Bacca* globoſa, bractea corollaque reflexa perſiſtente cincta, glaberrima, magnitudine piperis, albida immatura, caerulea matura.

SEMINA

SEMINA angulata, plurima, usque viginti, fuſca.

CHARACTER *generis:* Corolla infera, 6-petala. Bacca polyſperma.

LOCUS: Hexandria, Monogynia, ante Aſparagum.

NOMEN in honorem Patroni ſummi, Domini J. van der POLL, Conſulis Amſteldamenſium meritiſſimi.

Differt a Dracaena et Aſparago, bacca polyſperma.

SPECIES I. Pollia japonica.

Japonice: Jamma Mioga.

Creſcit prope Nangaſaki; in Java quoque inventa.

Floret Septembri.

Caulis angulatus, erectus, articulatus, parum ramoſus, villoſo-aſperatus, bipedalis.

Rami alterni, breves, ſenſim florentes, cauli ſimiles.

Folia in infimo caule approximata, in ſupremo valde remota, alterna, amplexicaulia, enſiformia, longitudinaliter nervoſa, integra, glabra, ſed tamen retrorſum aſpera, ſubtus albida, patula, pedalia ſuperioribus brevioribus, pollice latiora.

Flores verticillato-corymboſi.

Pedunculi verticillati, 4-6, villoſi, virides, albidi, patentes, pollicares, biflori vel triflori.

Pedicelli breves, nivei.

Bractea ſub ſingulo pedunculo lanceolata, convexa, alba.

GETHYL-

GETHYLLIS.

CALYX nullus, nisi vagina oblique truncata.
COROLLA 1-petala, 6 partita: *Tubus* longus, filiformis, radicalis; *Limbi* laciniae plano-patentes, oblongae, unguiculares.
STAM. *Filamenta* 6, ori tubi inserta, limbo dimidio breviora.
Antherae spiraliter inflexae, lineares.
Pollen luteum.
PIST. *Germen* inferum.
Stylus simplex, staminibus longior.
Stigma capitatum.
PERIC. *Bacca* subcarnosa, radicalis, ex ipso bulbo sessilis prodiens, clavata, obtusa, digitalis, inferne alba, medio flava, apice purpurea maculis rubris.
SEMINA nidulantia, 3-5, triplici serie imposita, globosa, glabra.
CHARACTER *generis:* Corolla supera, 6-partita, filamentis longior.
NOMEN olim uni speciei imposuit nob. Arch. à LINNE eamque ad Dodecandriam retulit e sicco specimine seductus. Nomen idem nos quoque retinuimus, licet species nostras inter nova genera numeremus, cum vix, praeter nomen, cum Linnaeana descriptione generica quidquam nostrae commune habeant. E charactere ergo in Generibus plantarum et Systemate naturae minime genus hocce cognosci potest, nec unquam Gethyllis afra Linnaei Botanicis innotuisset, nisi casu in Herbario sicco Linnaeano plantam male siccatam et incompletam videre contigisset.

LOCUS

Locus: Hexandria, Monogynia, poſt Alſtroemeriam.

In quibusdam floribus filamenta ſupra baſin, praecipue in ſpecie ſecunda, diviſa, cum totidem antheris. Raro antherae duae in unico filamento indiviſo. Hinc videtur quandoque antherae 8, 10 vel plures.

Species 1. Gethyllis ſpiralis; *foliis linearibus ſpiralibus glabris, limbi laciniis ovato-oblongis.*

Papiria ſpiralis. Thunb. Act. Lund. P. I. ſect. 2. p. 111.

Species 2. Gethyllis ciliaris: *foliis linearibus ſpiralibus ciliatis, limbi laciniis ovato-oblongis.*

Papiria ciliaris. Thunb. Act. Lund. P. I. ſect. 2. pag. 111.

Species 3. Gethyllis villoſa: *foliis lineari-filiformibus ſpiralibus villoſis, limbi laciniis ovato-oblongis.*

Papiria villoſa. Thunb. Act. Lund. P. I. ſect. 2. pag. 111.

Species 4. Gethyllis lanceolata: *foliis lanceolatis. planis, limbi laciniis lanceolatis.*

Papiria lanceolata: Thunb. Act. Lund. P. I. ſect. 2. pag. 112.

NANDINA.

Cal. *Perianthium* polyphyllum, ſexfariam imbricatum, ſquamis circiter ſex ſingula ſerie, ovatis, acutis, glabris, albo-incarnatis, caducis.

Corolla 6-petala, alba, membranacea, caduca. *Petala* oblonga, concaua, acuta, calyce longiora, ſeſquilineam longa.

Stam.

STAM. *Filamenta* 6. breviſſima.
Antherae oblongae, erectae, flavae linea atra, longitudine corollae.
PIST. *Germen* ſuperum, ovatum, brunneum, glabrum.
Stylus triqueter, breviſſimus.
Stigma trigonum.
PERIC. *Bacca* exſucca, globoſa, glabra, extus rubra, intus alba, diſperma, magnitudine piſi.
SEMINA hemiſphaerica, glabra.
RECEPTACULUM globoſum, album, glabrum, impreſſo-punctatum.
CHARACTER *generis:* Corolla 6-petala.
Calyx polyphyllus, imbricatus.
LOCUS: Hexandria, Monogynia, poſt Canarinam.
SPECIES I. Nandina domeſtica.
Japonice: Nandſiokf, vulgo Natten vel Nandin. Kaempf. Am. Exot. faſc. V. p. 776.
Creſcit ubique, omnium vulgatiſſima, in omni villa: culta.
Floret Junio.
Radix perennis, plures caules emittens.
Caulis: Frutex erectus, laxus, ſuperne ramoſus, orgyalis, craſſitie digiti vel pollicis.
Rami vaginis foliorum veſtiti, flexuoſi, apice folioſi.
Folia petiolata, ſupra decompoſita, ternata.
Foliola ſubſeſſilia, ovata, ſetaceo-acuminata, integerrima margine reflexo, glabra.
Petioli ſulcati, glabri.
Flores terminales, paniculati.
Panicula ſupradecompoſita.
Pedunculi et Pedicelli angulati.

EHRHAR-

EHRHAHTA.

CAL. *Gluma* bivalvis, ovata, concava, patula, altera paullo maiore, membranacea.

COROLLA duplex: *exterior* bivalvis; valvulae oblongae, complicatae, carinatae, retuſae, transverſe rugoſae; calyce triplo longiores, baſi extus villoſae. *Interior* paullo brevior, carinata, laevis.

NECTARIUM patheriforme, hinc truncatum, inde lacerum, album, breviſſimum.

STAM. *Filamenta* ſex, brevia, capillaria, alba. *Antherae* erectae, lineares, emarginatae, corolla breviores.

PIST. *Germen* ſuperum.
Stylus compreſſus, villoſus, ſtaminibus brevior.
Stigma ſimplex, villoſum.

CHARACTER *generis:* Corolla infera, glumacea, duplex!
Nectarium patheriforme.

LOCUS: Hexandria, Monogynia, poſt Hypoxin.

NOMEN: Domino FREDERICO EHRHART, Botanico maxime oculato et diligentiſſimo, ob merita in hocce ſtudium non pauca, conſecratum fuit novum e graminum familia genus.

SPECIES I. Ehrharta capenſis.

Ehrharta capenſis, Thunb. Act. Stockh. 1779. pag. 216. tab. 8.

FALKIA.

CAL. *Perianthium* 2-phyllum, ſubinflatum, 5-angulatum, corolla duplo brevius, viride, 5-partitum; anguli medio dilatati, compreſſi, exſtantes; *Laciniae* ovatae, acutae.

COROLLA 1-petala, campanulata, crenato-decempartita, albida vel albo-incarnata, limbo patenti, unguicularis.

STAM. *Filamenta* 6, filiformia, tubo corollae inſerta eique longitudinaliter parum adnata, erecta, alba, inaequalia, corolla paullo breviora.

Antherae ovatae, compreſſae, albidae.

PIST. *Germina* 4, ſupera, glabra.

Styli duo, capillares, albi, divaricati, longitudine corollae.

Stigmata capitata, obtuſa, alba, ſimplicia.

SEMINA in fundo calycis 4, globoſa.

RECEPTACULUM purpureum.

CHARACTER *generis:* Calyx 1-phyllus.
Corolla 1-petala.
Semina 4.

LOCUS: Hexandria, Digynia, ante Atraphaxin.

NOMEN huic plantae impoſitum fuit in memoriam benemeritam Botanici ſolidiſſimi, Dom. JOH. PETR. FALCK, in Academia Scient. Petropolitana Profeſſoris celeberrimi.

SPECIES I. Falckia repens.

Falckia repens. Thunb. Act. Lund.

WURMBEA.

CALYX monophyllus, tubuloſus, 6-angulatus, glaber, ſemi-ſexpartitus; *Laciniis* lanceolatis, acutis, erectis, patentibus.

COROLLA nulla.

PIST. *Germen* ſuperum, triquetrum, ſulcatum, glabrum.

Styli

Styli tres, triquetri, ſubulati, longitudine ſtaminum.
Stigmata obtuſa.

PERIC. *Capſula* oblonga, triquetra, triſulca, glabra, trilocularis, a medio tripartita, e ſtylis tribus coalita.

SEMINA rotunda, plurima.

CHARACTER *generis:* Calyx 6-partitus.
Corolla o.
Capſ. 3. locul. polyſperma.

LOCUS: Hexandria, Trigynia, flor. inf. poſt Scheuchzeriam.

NOMEN dedimus in honorem Domini FR. v. WURMBS, Lib. Baronis et hodie in Batavia Societat. ind. orient. Mercator. celebr. Societ. Scientiar. Batav. Secret. Hiſtor. naturalis vti et aliarum ſcientiarum peritiſſ. eorumque Cultorum Patroni faventiſſimi.

SPECIES I. Wurmbea capenſis.

Creſcit ad Cap, infra colles, in Groene Kloof et alibi, locis arenoſis.

Floret Iulio, Auguſto, Septembri et Octobri.

Radix globoſa, glabra, profunda.

Caulis ſimplex, foliatus, vaginatus, ſtriatus, flexuoſus, erectus, glaber, digitalis vel palmaris.

Folia tria: caulina alterna, vaginantia, baſi latiora, concava, ſenſim anguſtata, apice ſetacea, diſticha, patentia, integerrima, glabra, longitudine caulis vel paullo longiora; ſuperiora breviora.

Flores ſpicati, ſeſſiles, ſparſi, alterni.

Rachis flexuoſa, angulata, ſtriata, pollicaris vel digitalis.

Varietas triplex huius datur:

α) *humilior, calycibus albis: laciniarum marginibus maculaque ſupra os tubi purpureis; ſtaminibus albis; ſpica 3-ſeu 4-flora vel ultra:*

β) *calycibus totis purpureis; marginibus nigris; ſtaminibus purpureis; ſpica ovata.*

γ) *Calycibus albis; marginibus fuſcis; ſpica longiore.*

δ) *Calycibus totis albis, elongatis; ſpica longa.*

Wurmbea ſine omni dubio e Melanthio ciliato progenita eſt, cui adeo ſimilis, ut minime, ab eo, ſpecie diſtingui poſſet, niſi corolla eſſet 1-petala: tubus tamen loco diviſurarum-petalorum ſtriatus eſt.

DEUTZIA.

CAL. *Perianthium* 1-phyllum, ſubcampanulatum, corolla triplo brevius, tomentoſum, 5-fidum, rarius 6-fidum; *laciniis* ovatis, obtuſis, erectis.

COROLLA 5-petala, raro 6-petala. *Petala* extra marginem germinis inſerta, oblonga, obtuſa, integra, alba, ſemi-unguicularia.

STAM. *Filamenta* 10, extra marginem germinis inſerta, linearia, apice filiformia, ſub apice emarginata, bifida, alba, longitudine corollae, alternis paullo brevioribus.

Antherae globoſae, didymae,

PIST. *Germen* ſuperum, ſertiforme, medio concavum.

Styli tres, rarius quatuor, filiformes, corolla paullo longiores.

Stigmata ſimplicia, clavata.

PERIC.

PERIC. *Capſula* globoſa, truncata, perforata, ſubtriangularis, calloſa, ſcabra, piſtillorum baſibus perſiſtentibus triariſtata, trivalvis, trilocularis, rarius quadrilocularis, magnitudine piperis, cinerea, baſi dehiſcens.

SEMINA plura in ſingulo loculamento.

CHARACTER *generis:* Capſula 3-locularis.
Filamenta 3-cuſpidata.

LOCUS: Decandria, Trigynia, poſt Cherleriam.

NOMEN huic arbori ſacrum voluimus, debuimus Hiſtoriae naturalis Cultori Cultorumque eius Patrono maximo et faventiſſimo, J. DEUTZ, Scabino urbis Amſteldamenſis longe meritiſſimo pluriumque Collegiorum Praeſidi digniſſimo.

SPECIES I. Deutzia ſcabra.

Iaponice: Ioro Utſugi vel Iamma utſugi. Kaempf. Am. exotis. faſc. V. p. 854.

Creſcit in montibus Fakoniae et regionibus adiacentibus.

Floret Maio, Iunio.

Caulis arboreus.

Rami alterni, teretes, laeves, purpuraſcentes.

Ramuli villoſi, ſcabri, patuli, ramis ſimiles.

Folia oppoſita, petiolata, ovata, acuminata, venoſo-rugoſa, pilis ſtellatis ſcabra, patentia, pollicaria vel ultra.

Petioli villoſo-ſcabri, lineam longi.

Flores in ultimis ramulis paniculati.

Panicula compoſita pedicellis alternis.

Pedunculi atque pedicelli angulati, tomentoſo-ſcabri.

Uſus: Folia ſcabra pro laevigandis et poliendis variis e ligno confectis rebus a fabris lignariis adhibentur

THUNBERGIA.

CAL. *Perianthium* 1-phyllum, ad basin fere multipartitum: *laciniis* circiter 12, subulatis, erecto-patulis, glabris, bracteis triplo brevioribus.

COROLLA 1-petala, campanulata; *Tubus* sensim ampliatus, unguicularis; *Limbus* 5-fidus.

STAM. *Filamenta* 4, tubo supra basin inserta, inaequalia: duobus inferioribus brevioribus duobus superioribus; tubo breviora.

Antherae ovatae, adnatae.

PIST. *Germen* superum.

Stylus filiformis, tubo paullo brevior, erectus.

Stigma bilobum.

CAPSULA globosa, rostrata, glabra, bilocularis, longitudinaliter dehiscens, bracteis longior; *Rostrum* compressum, sulcatum, lineare, obtusum; *Dissepimentum* obovatum, emarginatum, sub apice foramine perforatum lateribus membranaceum, persistens.

SEMINA in singulo loculamento bina, reniformia, rugosa, convexa latere externo; interno concava, sulco longitudinali; ferruginea, magnitudine milii.

CHARACTER *generis*: Capsula bilocularis.
Cor. campanulata.
Cal. multipartitus.

LOCUS: Didynamia, Angiospermia, post Cymbariam.

NOMEN datum fuit a Prof. RETZIO, in memoriam CAROL. PETR. THUNBERG, Med. Doctoris et in Horto Acad. Ups. Demon-

Demonſtratoris Botanices, ob longinqua ſuſcepta periculoſa itinera inque Botanicis et Zoologicis detecta non pauca.

SPECIES I. Thunbergia capenſis.

Thunbergia capenſis. Retzius Act. Lund. T. I. p. 163. cum figura.

HYDNORA.

CALYX carnoſus, ſubteres, palmaris, primum clanſus, dein apice dehiſcens; ante aperturam apice triqueter, ſupra baſin parum dilatatus; extus rimoſus lacunis pubeſcentibus, rufeſcens tuberculis elevatis, obtuſis, ſubfuſcis: poſt dehiſcentiam ſuperne in tres limbos diviſus, inferne infundibuliformis.

Laciniae limbi ſublanceolatae, obtuſae, fungo dimidio breviores, divaricatae, apicibus inflexis; margines externi parum extrorſum flexi, interni dilatati, oblique inflexi, baſi in dentes tres coëuntes ciliis muricatis. *Cilia* inſtar Hydni imbricata, albo-incarnata, exteriora longiora, interiora ſenſim breviora.

COROLLA tripetala. *Petalum* ſingulum intra margines inflexos limbi adnatum, cordato-oblongum, carnoſum, niveum, pollicare.

STAM. *Filamenta* tria, tubo medio calycis inſerta, lata, in unum corpus coalita; extus antheris fere ad baſin tecta; intus nuda, concava, alba; ſemiunguicularia.

Antherae tres, cordatae, ſtriatae, cornoſae, glabrae, albo-incarnatae; baſi

 connatae;

connatae; apice liberae, obtuſae, conniventes.

Pollen tenuiſſimum, ſulcis antherarum inſidens, album.

PIST. *Germen* infra ſtamina, convexum, carnoſum, glabrum, album.

Stylus craſſiſſimus, breviſſimus, ſubnullus.

Stigma trigonum, convexo-planum, triſulcatum: ſulcis e centro ad angulos exeuntibus, transverſe tenuiſſime ſtriatum, album.

PERIC. *Bacca* baſi fungi incluſa, carnoſa, alba, trigona, multiſulcata.

SEMINA: *Corpuſcula* ovato-cylindrica, plurima; *immatura* verticalia, totam fere capſulam replentia, ſuperne affixa, petiolata, inferne et lateribus libera; intus carnea, ſolida, carnoſa; extus globulis minimis, ſubpellucidis, niveis obſita. *Petioli* breves, ſubfaſciculati. *Matura* libera, nidulantia in pulpa tenuiſſima, minuta, ſenſim magis et magis fuſca, glabra.

CHARACTER *generis:* Fungi Calyx tripartitus.
Corolla 3-petala, calyci adnata.
Stamina 3, Piſtillum!

LOCUS: Monadelphia, Monogynia, ante Waltheriam.

SPECIES I. Hydnora africana

Hydnora africana. Thunb. Act. Stockholm. 1775. p. 69. tab. 2. f. 1. 2. 3. et 1777. p. 144. tab. 4. fig 1. 2.

Aphyteia hydnora Diſſ. Acad. Er. Acharii 1775. cum tabula.

RADER-

RADERMACHIA.

Flores masculini:

CALYX nullus. *Amentum* cylindricum, superne sensim incrassatum, spithamaeum, floribus totum tectum.

COROLLA. *Petala* duo, oblonga, concava, obtusa, villosa, alba, filamentum includentia.

STAM. *Filamentum* unicum intra singulam corollam, filiforme, diaphanum, album, corollae longitudine.

Anthera pyramidalis, flava.

Flores feminei in eadem arbore:

CALYX nullus. *Pericarpium* ovatum, germinibus tectum.

COROLLA nulla.

PIST. *Germina* convexa, sexangulata, frequentissima.

Stylus filiformis, persistens.

Stigma unicum vel saepius duo, capillaria, revoluta, lineam longa.

PERIC. *Pomum* ovatum, muricatum, carnosum, multiloculare.

SEMINA multiplici serie imbricata, oblique triquetra, carne pulposa obducta, magnitudine juglandis: *Nucleus* albus, cortice tenui brunneo obductus.

CHARACTER *generis:* M. Cal. o. Cor. 2-petala.
F. Cal. o. Cor. o. Styl. I.
Pomum multiloculare.

LOCUS: Monoecia, Monandria, post Ceratocarpum.

NOMEN: in honorem Maecenatis ſummi et Hiſtoriae naturalis imprimis Patroni et Fautoris maximi, in ſummo Conſilio Batavino-Indico Conſiliarii etc. Societatis ſcientiarum Batav. illuſtris Praeſidis, JOACH. CORN. MATH. RADERMACHER.

SPECIES 1. Radermachia inciſa: *foliis inciſis.*
Radermachia inciſa. Thunb. Act. Stockholm. 1776. pag. 253.

SPECIES 2. Radermachia integra: *foliis indiviſis.*
Radermachia integra. Thunb. Act. Stockholm. 1776. pag. 254.

K E U R A.

Flores maſculi et feminei terminales, diſtincti in diverſa arbore.

M. CALYX et COROLLA nulla.

STAM. *Filamenta* ſparſa, ſolitaria in panicula ramoſiſſima, brunnea, vix lineam longa.
Antherae lineares, acutae, erectae, flavae.

F. CALYX et COROLLA nulla, niſi bracteae germina diſtinguentes.

BRACTEAE inter germina lineari-lanceolatae, germine breviores, albidae.

PIST. *Germina* aggregata, ſeſſilia, 5-angulata, convexa, viridia, glabra.
Stylus nullus.
Stigmata duo, raro unicum, cordata, marginata, alba.

PERIC. *Nuces* obovatae, inferne attenuatae, 5-angulatae, glabrae.

CHARACTER *generis:* M. Cal. o. Cor. o.
Filamenta ſolitaria.
F. Nuces aggretatae.

LOCUS:

LOCUS: Dioecia, Monandria, ante Najadem.
SPECIES 1. Keura odora.
Keura odorifera. Forsſkåhl. Flora Aegypt. Arab. pag. 172.
Iavanis: Puda.
Radix perennis.
Iunior acaulis eſt foliis plurimis; adulta cauleſcit; adultior arboreſcit, caudice craſſitie dupla femoris, biorgyalis, tota tuberculis frequentiſſimis aſperata, apice ramoſa.
Rami alterni, cauli ſimiles, brachio craſſiores, patentes.
Folia in juniori planta radicalia, in adulta ſemper terminalia, trifariam imbricata, enſiformia, inferne erecta, a medio dependentia, ſeſſilia, ſerrato-ſpinoſa, ſpinis albis erectis, tri-vel quadripedalia, canaliculata, carina dorſali ſpinoſa ſpinis albis recurvis.
Flores utriusque ſexus terminales; maſculi nudi, antheris ſolitariis, ſparſis, raro ſubumbellatis, in panicula ramoſiſſima pedicellis capillaribus, tomentoſo-brunneis; feminei ſeſſiles, aggregati in ſpica ovata.
Uterque ſexus in Ceylona occurrit; in Iava tantum maſculus, uti et in Arabia hucusque inventus fuit.
Fructus magnitudine Bromeliae Ananas aliquando.

MONTINIA.

M. CALYX 4-dentatus, breviſſimus, glaber: *dentes* erecti.
COROLLA 4-petala, ſupera. *Petala* ovata, obtuſiſſima, inter calycis dentes inſerta, patentia, alba.

STAM.

STAM. *Filamenta* 4, raro 5 cum petalis 5.
RECEPTACULUM inferum, concavo-planum, glabrum.
F. CALYX 4 dentatus, capſulam veſtiens, glaber: *dentes* erecti, breviſſimi. Raro calyx 5-dentatus cum petalis et filamentis 5.
COROLLA ut in mare.
STAM. *Filamenta* 4, intra dentes calycis breviſſima, caſtrata absque antheris, alba.
PIST. *Germen* inferum, concavo-planum, glabrum.
Stylus corolla brevior, craſſus, ſupra bipartitus.
Stigmata duo, reniformia.
PERIC. *Capſula* ovato-oblonga, glabra, lineis elevatis, bilocularis; longitudinaliter dehiſcens.
Septum craſſum, didymum.
SEMINA plurima, imbricata, ovata, compreſſa, margine omni alata.
CHARACTER *generis*: M. Cal 4 part. Cor. 4 petala.
F. Cal. 4 part. Cor. 4 petala.
Stigm. 2. Capſ. 2. locul.
LOCUS: Dioecia, Tetrandria, poſt Viſcum.
NOMEN in honorem LAURENT. MONTIN, Med. Doct. Botan. eximii, Patroni et Amici dilectiſſimi.
SPECIES I. Montinia caryophyllacea.
Montinia caryophyllacea. Thunb. Act. Lund. T. I. pag. 108.

In Tabula cernuntur magnitudine naturali
BLADHIA japonica,
WURMBEAE capenſis varietates α. β. γ.
DEUTZIA ſcabra.

DISSER-

DISSERTATIO
DE
NOVIS GENERIBVS PLANTARVM.

P. II.

D. 10. JULII 1782.

RESP.

CAROL. HENR. SALBERG.

Ab eo usque tempore, quo in phalanges diſtribuere, et ad genera referre plantas incoeperunt Botanici, ſcientia vegetabilium citius increvit et longe facilior reddita eſt. Genera fixa primus omnium conſtruxit immortalis TOURNEFORTIUS, eorumque numerum poſtea ſenſim adauxerunt omnes ſeculi huius Botanici, ut ultra mille et quingenta hodie numerentur. Multa tamen adhuc ſcientiae amatoribus detegenda reſtant, quae vel omnino non, vel qua ſolum barbarum nomen nota ſunt. Sic adhuc neſcimus, quaenam ſit illa arbor, quae

quae in Java et Ceylona ſponte creſcens, ab omnibus fere incolis commemoratur, dicta lignum ſtercoris, ob ſingularem ipſius ligni, praeſertim recentis, tetrum et abominandum odori ſtercoris humani adeo ſimilem, ut ſimilius nihil. Decerptos ramos et folia tantum huius, nullos vero flores, cel. Praeſ. videre contigit. Vidit tamen decocto huius exanthemata cutis chronica ſaepe et optime profligata. Malabariae et inſulae Ceylonae incolae quotidie lignorum ſuorum amaritie inſigni imbutorum, magna cum laude mentionem faciunt, ſummoque cum fructu contra morſuras ſerpentum venenatas, atque febres ardentes adhibent, licet a curioſis Europaeis vix unicum horum Botanice adhuc notum ſit. Attulit cel. Praeſ. ex hiſce regionibus pocula ex hiſce lignis tornata, quae vinum ſibi infuſum ea inficiunt, intra pauca momenta, amaritie, ut absque nauſea vixque bibi poſſit. Neque adhuc detegere valuerunt Chinam frequentantes mercatores noſtri, radicem illam amariſſimam Schynlyn, quem ad fluxus alvinos ſiſtendos roburque ſtomachi amiſſum reſtituendum, tantum decantant Chinenſes. Notius eſt, quam quod notiſſimum, Camphoram contra plurimos morbos remedium eſſe praeſtantiſſimum. Communiter haec Camphora e Japonia ad nos adfertur, e

Lauri

Lauri Camphorae radicibus et lignis coctione et ſublimatione extracta. Exſtat vero alia Camphorae ſpecies, Camphora Baros dicta, ex urbe Baros inſulae Sumatrae oriunda, quae tantum priorem Camphoram noſtram virtute ſuperat, ut pro huius unica libra lubentiſſime centum libras ſolvant Japones. Huius vero Camphorae, tam carae, tam aeſtimatae, tamque fortis origines adhuc ignoramus, licet id certo ſciamus, quod haec ipſa naturalis ſit, quod pelluciditate vitrum aemuletur, quodque arbor longe diverſiſſima ſit a Lauro camphorifera. Haec vero et plura alia obſcura, ventura, ſine dubio, deteget aetas. Mihi vero ſpecimen Academicum edituro, jam contingit, tibi B. L. Generum Plantarum novarum partem ſiſtere ſecundam, ea certisſime ſpe, ut, aeque ac primam, hanc benigne excipias. Continet haec, inter alia, tria Genera, quae antea quidem dudum deſcripta ſunt a cel. Prof. FORSTERO, in deſcriptionibus novorum Generum; ſed cum eodem circiter tempore, cel. Praeſes etiam haec ipſa Genera detexerit aliterque atque fuſius deſcripſerit, hanc illorum deſcriptionem heic communicare volui. Nomina quidem alia hiſce ab initio impoſita fuerunt a cel. Praſide, ea vero cum nominibus Forſterianis, typis dudum divulgatis, potius com-

commutari voluimus, quam inutile et taediofe numerum fynonymorum nimis adaugere. Et haec eft ratio, cur, in prima Differtationis parte, duorum Generum fervata fint nomina, prius illis impofita, fcilicet: Radermachia a cel. Praefide in actis Holmienfibus et Keura FORSKOHLEI in recenfione Generum FORSKOHLEI defcripta, licet a celeb. FORSTERO recenfita et depicta fub nominibus Artocarpi et Athrodactyli, fuerint.

GENERA

GENERA NOVA PLANTARVM.

WITSENIA.

CALYX, praeter bracteas, nullus.

COROLLA 1-petala, tubulosa, erecta, bracteis longior. *Tubus* cylindricus, sensim ampliatus, basi luteus, apice nigro-caeruleus. *Limbus* 6-partitus, erecto-patens: Laciniae oblongae, obtusae, tomentosae, luteae, unguiculares.

STAM. *Filamenta* tria, tubo superne inserta, lineam longa.

Antherae oblongae, erectae, flavae.

PIST. *Germen* superum.

Stylus unicus, filiformis, erectus, apice cernuus, corolla paullo longior.

CHARACTER *generis:* Cor. 6-partita, cylindrica; Stigma emarginatum.

LOCUS: Triandria, Monogynia, ante Ixiam.

NOMEN in memoriam dedi Domini WITSEN, Consulis Amsteldamensium consult. et Scientiarum in genere Patroni et Promot. summi.

Differt I) ab Ixia: *Corolla cylindrica. Stigmate emarginato.*

II) ab Antholyza: *Corolla regulari, aequali.*

SPECIES I. W. Maura.

Antholyza maura. Lin. Syst. Ed. 13. Tom. 2. pag. 78. Mant. pag. 175.

Crescit in montium lateribus ad Nordboek et Baijfals.
Floret Aprili, Majo.
Radix lignofa.
Caulis anceps, inferne tantum nudus, a casu foliorum articulatus, glaber, superne totus foliis vestitus, saepius simplex, rarius bifidus, erectus, bipedalis.
Folia alterna, sessilia, equitantia, ensiformia, subfalcata, acuminata, lineata, marginata, erecta, imbricata, glabra, palmaria usque spithamaea.
Flores terminales, capitati.
Capitula duo, tria vel quatuor, alterna, squamosa, subbiflora.
Squamae seu bracteae alternae, oblongae, acutae, concavae, ferrugineae, glabrae; exteriores breviores, unguiculares; interiores longiores, pollicares.

FAGRAEA.

Cal. *Perianthium* 1-phyllum, campanulatum, 5-partitum; *laciniae* obtusae, incumbentes, apice membranaceae.
Corolla 1-petala, infundibuliformis: *Tubus* teres, apice sensim dilatatus, palmaris: *Limbus* contortus, 5-partitus: Laciniae oblongae, obliquae, obtusae, integrae, patulae.
Stam. *Filamenta* 5, tubo inserta, filiformia, aequalia, corolla breviora.
Antherae didymae, ovatae, verticales, extus convexae, 4-sulcatae, intus planae, facile bipartibiles.
Pist. *Germen* superum.

Stylus

Stylus filiformis, longitudine corollae.
Stigma peltatum, orbiculatum, planum.

PERIC. *Bacca* ovata, carnoſa, glabra, epidermide tecta, bilocularis, magnitudine Pyri minoris.

CHARACTER *generis:* Bacca 2-locularis, carnoſa.
Semina globoſa.
Stigma peltatum.

LOCUS: Pentandria, Monogynia, poſt Randiam.

NOMEN in honorem JON. THEOD. FAGRAEI, Med. Doct. et Botan. meritiſſimi.

Differt I) a Portlandia: *Calyce corollaque infera.*
Tubo ſubcylindrico.
Stigmate peltato.
Bacca ovata, glabra, carnoſa.

II) a Brunsfelſia: *Stigmate peltato.*
Bacca carnoſa, biloculari.

III) a Strychno: *Perianthio perſiſtente.*
Stigmate peltato.
Bacca carnoſa.
Seminibus orbiculatis, glabris.

SPECIES I. F. ceylanica.

Habitat in Ceylona.

Floret Decembri, Ianuario.

Caulis fruteſcens, erectus, ſubtetragonus, craſſitie digiti, bipedalis.

Folia faſtigiatim oppoſita, petiolata, frequentia, obovato-oblonga, obtuſiſſima, integra, coriacea, palmam lata, ſpithamaea.

Petioli ſemiteretes, pollicares.

Flores terminales, ſubumbellati, pedunculati.

 Umbella

Umbella circiter triflora.
Pedunculi uniflori, bracteati, unguiculares.
Bracteae oppositae, ovatae, obtusae.

VAHLIA.

CAL. *Perianthium* 5-phyllum: Foliola lanceolata, acuta, concava, patentia, lineam longa.
COROLLA 5-petala, lutea. Petala ovata, concava, patentia, calyce duplo breviora.
STAM. *Filamenta* 5, filiformia, inter petala inserta, erecta, longitudine calycis, flava.
Antherae oblongae, quadrisulcatae, flavae.
PIST. *Germen* inferum.
Styli duo, filiformes, erecto-patuli, lutei, staminibus longiores.
Stigmata simplicia, obtusa.
PERIC. *Capsula* ovata, truncata, lineis 5 elevatis exarata, calyce persistente coronata, bivalvis, unilocularis.
SEMINA plurima, minuta.
CHARACTER *generis:* Flores calyculati sparsi. Capsula.
LOCUS: Pentandria. Digynia, ante Phyllidem.
NOMEN dedimus in honorem Domini VAHL, in horto Hafniensi Botan. Demonstrat. meritiss.
SPECIES I. V. capensis.
Crescit prope Verkeerde Valleij sabulosis locis.
Floret Decembri.
Tota planta villosa, viscosa.
Radix perennis.
Caules subradicales, plures, herbacei, erecti, simplices vel ramosi, teretes, spithamaei.

Rami

Rami oppoſiti, faſtigiati, cauli ſimiles.
Folia oppoſita, ſeſſilia, lanceolata, acuta, integra, concava, erecta, longitudine internodiorum, pollicaria.
Axillae onuſtae foliis minoribus.
Flores axillares, pedunculati.
Pedunculus teres, erectus, biflorus, bractea in medio lanceolata.
Facies Aizoi.

CAROXYLON.

CAL. *Perianthium* diphyllum, ſuborbiculatum, rude, intus concavum, extus carinatum, margine tenuiſſimum, erectum, corolla brevius.

COROLLA 1-petala, 5-partita fere ad baſin: *Tubus* nullus. *Limbi* laciniae obtuſae, latae, ſubrotundae, concavo-criſpae, membranaceae, patentes, flaveſcentes vel parum obſcure purpuraſcentes.

NECTARIUM: ſquamae 5, corollae medio inſertae, corolla paullo anguſtiores et breviores, cumque ea inferne connatae; fructui conniventi impoſitae, ovatae, acutiuſculae, concavae, membranaceae, flaveſcentes baſi vireſcente.

STAM. *Filamenta* 5, lateri germinis inſerta, corolla breviora, alba, capillaria.
Antherae minimae.

PIST. *Germen* ſuperum, conicum, glabrum.
Stylus ſimplex, corolla brevior, erectus, albus.
Stigmata duo, revoluta, albida; raro ſtigma ſimplex.

PERIC. nullum.

SEMEN 1, depreſſum, rotundum, viride, ſpirale, membrana tenuiſſima veſtitum, filamentis nectarioque perſiſtentibus tectum.

CHARACTER *generis:* Semen tunica veſtitum.
Corolla 5-petala.
Nectar. 5-phyllum, connivens, corollae inſertum!

LOCUS: Pentandria, Monogynia, poſt Sauvageſiam.

Differt I) a Salſola: *Stylo manifeſte unico.*
Fructu angioſpermo.
Calyce diphyllo.
Nectario.
II) ab Anabaſi: *Nectario!*
Calyce diphyllo.

SPECIES I. C. ſalſola.

Africanis: Canna boſch.
Creſcit in omni Carro.
Floret Octobri.
Radix perennis.
Caulis arboreſcens, erectus, ramoſiſſimus, nudus.
Rami ſparſi, rigidi, flexuoſi, patuli, ramuloſi.
Ramuli ultimi ſparſi, teretes, flexiles, tomentoſo-albi, folioſi, floriferi, pollicares et ultra.
Folia in ultimis ramis frequentiſſima, imbricata, ſeſſilia, ſubgloboſo-ovata; intus concaviuſcula, glabra; extus gibba, cinereo-tomentoſa, obtuſa, minutiſſima, adpreſſa. Axillae aliis foliis onuſtae.
Anabaſi proxime accedit.
Uſus: Ex cineribus huius, cum pinguedine ovina, ſapo Africanus cineraſcens praeparatur a ruſticis.

MASSO-

MASSONIA.

CALYX nullus.

COROLLA 6-petala. Petala nectario extus imposita, lanceolata, patentia, semiunguicularia, erecta.

NECTARIUM inferum, cylindricum, 6-striatum, membranaceum, dentatum.

STAM. *Filamenta* 6, nectarii dentibus inserta, filiformia, declinata, petalis paullo longiora, purpurascentia.

Antherae ovatae, erectae, flavae.

PIST. *Germen* superum respectu nectarii.

Stylus subulatus, declinatus, longitudine staminum.

Stigma simplex, acutum.

PERIC. *Capsula* triquetra, superne incrassata, obtusa, glabra, unguicularis, trilocularis, trivalvis, angulis dehiscens.

SEMINA plurima, angulato-globosa, glabra, atra, magnitudine seminum Sinapios.

CHARACTER *generis:* Nectarium inferum.
Corolla 6-petala, nectario inserta.

LOCUS: Hexandria, Monogynia, post Pancratium.

NOMEN impositum fuit huic generi a cel. Praeside in honorem amici et olim in interioribus Africae regionibus, sub bienni itinere comitis amantissimi, Domini FRANCISC. MASSON, Hortulani Regii et Botanici, plurimis etiam postea itineribus et novis detectis inclyti et bene meriti.

Differt I) ab Asphodelo α) *Nectario cylindrico.*
β) *Capsula triquetra.*
II) a Pancratio 1. *Germine supero.*
2. *Nectario 6-dentato.*

III) a Narcisso: a) *Germine supero.*
b) *Nectario dentato, apice staminifero.*

SPECIES 1. M. latifolia: *foliis rotundato-ovatis glabris.*

Crescit in Roggefeldt.

Floret Septembri, Octobri.

Radix bulbosa. Bulbus rotundus, fibrosus, magnitudine Raphani.

Scapus subnullus.

Folia radicalia, bina, suborbiculata, integra, crassa, plana, depressa; supra viridia maculis marginique purpureis; subtus pallida, immaculata, glabra.

Flores radicales inter folia, pedunculati, glomerati, bracteis cincti.

Pedunculi sensim incrassati, albidi, glabri, semiunguiculares, uniflori.

Bractea unica ad basin singuli pedunculi ovata, acuta, concava, membranacea, longitudine fere floris, persistens, erecta.

SPECIES 2. M. lanceolata: *foliis lanceolatis, integris, glabris.*

Crescit in summo monte Onderste Roggefeldt.

Floret Augusto.

Folia radicalia, pauca, lanceolata, subensiformia, integra, glabra, tripollicaria.

Scapus filiformis, erectus, glaber, inferne albus, superne purpurascens, bipollicaris.

Flores pedunculati, subfastigiati.

Pedunculi sparsi, filiformes, uniflori.

SPECIES 3. M. undulata: *foliis lanceolatis undulatis glabris.*

Crescit in interioribus Africae australis regionibus.

Bulbus magnitudine nucis avellanae, fibrosus.

Folia

Folia radicalia, tria, quatuor vel quinque, inferne valde anguſtata, enſiformi-lanceolata, undulata, erecta, glabra, digitalia.

Scapus erectus, ſenſim incraſſatus, glaber, pollicaris.

Flores terminales, umbellati, pedunculati.

Pedunculi breviſſimi, uniflori.

Species 4. M. echinata: *foliis ovatis muricatis piloſis.*

Creſcit iuxta margines montis, dictae Bocklands Berg, in interioribus Capitis bonae Spei regionibus.

Bulbus magnitudine vix nucis avellanae.

Folia radicalia, duo, ovata, obtuſa cum acumine, integra, plana, depreſſa, tota ſupra tuberculis muricata, piloſa pilis ſparſis albis, pollicaria.

Scapus nullus vel breviſſimus.

Flores glomerati inter folia.

CALODENDRUM.

Cal. *Perianthium* monophyllum, perſiſtens, 5-partitum: laciniae ovatae, acutae, craſſiuſculae; intus glabrae, albidae; extus villoſo-muricatae marginibus ſubrevolutis; corolla multoties breviores.

Corolla ante explicationem 5-angularis, longitudine calycis; explicata 5-petala.

Petala lanceolata, obtuſa, patentia, intus canaliculata, extus carinata, undulata, villoſa, calyce triplo longiora, unguicularia, incarnata.

Nectaria 5. petaliformia, intra petala receptaculo inſerta, lineari-lanceolata, apice

ſubulata, glandula terminata, corolla anguſtiora, eiusdem vero longitudine, glabra, argenteo-glanduloſa.

Stam. *Filamenta* 5, aequalia, longitudine corollae. alba; quatuor antheriferis unoque ſterili.

Antherae ovatae, ſulcatae, cordatae, brunneae, dorſo inſertae.

Pist. *Germen* ſuperum, pedicellatum, capitatum, muricatum, fuſcum.

Stylus lateri altero germinis inſertus, filiformis, longitudine filamentorum.

Stigma ſimplex, obtuſum.

Peric. *Capſula* ovata, 5-angularis: angulis obtuſis, 5-ſulca, muricata, pedunculata, 5-valvis, 5-locularis, magnitudine Pruni.

Semina bina in ſingulo loculamento, ſubtriangularia, dorſo convexa, glabra, brunnea, magnitudine Piſi.

Character *generis:* Capſ. 5-locularis.
Nectarium 5-phyllum.

Locus: Pentandria, Monogynia, poſt Cedrelam.

Differt a Cedrela *nectario.*
a Sauvageſia *Capſula 5-loculari.*

Variat numerus partium corollae, nectarii et ſtaminum: raro 4 ſunt, ſaepiſſime 5, rarius 6. Unum ſtamen plerumque caſtratum obſervatur. Vidi petala 6 et nectaria 6 cum ſtaminibus 4.

Capſula pedunculo brevi ſupra calycem gaudet.

Loculamenta quaedam capſulae ſaepe ſterilia.

Species I. C. capenſe.

Africanis: Wilde Caſtanien.

Creſcit in Groot Vaders boſch.

Floret Decembri, Januario.

Radix

Radix perennis.
Caulis: arbor excelſa, valde craſſa.
Rami oppoſiti vel terni, cicatricibus foliorum ſcabri, ſtriati, teretes, divaricati, fuſci.
Folia faſtigiatim oppoſita, petiolata, ovata, obtuſa, integerrima, lineata nervis parallelis, ſempervirentia, ſupra viridia, ſubtus pallidiora, palmaria.
Petioli craſſi, breves, ſupra plani, ſubtus convexi, lineam longi.
Flores paniculati, terminales.
Pedunculi breves, villoſi, oppoſiti cum impari, uniflori.

EKEBERGIA.

CAL. *Perianthium* 1-phyllum, campanulatum, tomentoſum, 4-partitum: *Laciniae* ovatae, obtuſae.
COROLLA 4-petala, calyce paullo longior. *Petala* oblonga, obtuſa, alba, extus tomentoſa.
NECTARIUM: annulus baſin germinis cingens.
STAM. *Filamenta* 10, breviſſima, pubeſcentia. *Antherae* ovatae, acutae, erectae, flavae lineis duabus nigris.
PIST. *Germen* ſuperum.
Stylus cylindricus, breviſſimus.
Stigma capitatum.
PERIC. *Bacca* globoſa, 5-ſperma, magnitudine nucis avellanae.
SEMINA oblonga.
Bacca variat ſeminibus 2-5.
CHARACTER *generis:* Nectarium ſertiforme, cingens germen.
Bacca 5-ſperma, ſeminibus oblongis.

LOCUS:

LOCUS: Decandria, Monogynia, post Swieteniam.
NOMEN imposuit huic generi cel. Prof. AND. SPARRMAN in sempiternam memoriam meritorum in scientias celebris Capit. et Ord. Wasaei Equ. Domini CAROLI GUSTAVI EKEBERG.
Differt a Swietenia et Melia *Bacca. Nectario integro.*
SPECIES I. E. capensis.
Ekebergia capensis. SPARRMAN Act. Holm. 1779 pag. 282. tab. 9.
Africanis: Essenhout et Essenboom, item Hauteniquas Essen, i. e. Ask-träd ob similitudinem foliorum cum Fraxino.
Crescit in sylvis Hauteniquas, inque sylva Essenbosch dicta infra Langekloof.
Floret Novembri et sequentibus mensibus.
Caulis: arbor procera, cortice cinerascente.
Rami et Ramuli alterni, a casu foliorum nodosi, rugosi, patentes, cinerascentes, glabri.
Folia in extremitatibus ramulorum aggregata, sparsa; petiolata, pinnata cum impari. Foliola opposita, sessilia, trijuga, oblonga, acuminata, integra, margine revoluta, lateri interiori ad basin angustata, parallelo-nervosa, glabra, subtus pallidiora, inferiora pollicaria, superiora sensim maiora, bipollicaria.
Petiolus universalis, semiteres, glaber, inferne aphyllus, spithamaeus.
Flores axillares et terminales, paniculati.
Panicula ex ala folii solitaria, erecta.
Pedunculus universalis compressus, striatus, glaber, palmaris; Pedicelli cernui, glabri, lineam longi.

Usus

Uſus: Lignum durum variis rebus fabricandis inſervit.

INOCARPUS.

CAL. *Perianthium* 1-phyllum, campanulatum, glabrum, bifidum, laciniae rotundae, ſubaequales.

COROLLA 1-petala, tubuloſa. *Tubus* cylindricus, calyce brevior. *Limbus* 5-partitus: *laciniae* lineares, acutae, undulatae, ſaepe reflexae, calyce duplo longiores.

STAM. *Filamenta* decem, breviſſima, tubo inſerta, 5 ſuperiora, 5 inferiora.
Antherae ovatae, didymae, erectae.

PIST. *Germen* ſuperum, oblongum, villoſum.
Stylus nullus.
Stigmatis loco punctum excavatum.

PERIC. *Drupa* ovata, compreſſa. obtuſa, 1-ſperma.
Nux fibris lignoſis intertexta.
Nucleus ovalis, compreſſus.

CHARACTER *generis:* Corolla tubuloſa.
Drupa 1-ſperma.

LOCUS: Decandria, Monogynia, poſt Arbutum.

SPEC. 1. I. edulis.

Gajan, gajanus. Rumph. Herb. Amb. Tom. I. p. 107. tab. 65.

Inocarpus edulis. Forſt. Gen. Plant. pag. 65. Tab 33.

Creſcit in Iava et alibi.

Floret Maio et ſed. menſibus.

Caulis arboreus.

Rami alterni, rugoſi, flexuoſi, brunnei, glabri.

Folia alterna, petiolata, oblonga, obtuſa, integra, ſubundulata, nervoſa, glabra, ſubtus pallidiora, ſpithamaea.

Petiolus

Petiolus teres, vix lineam longus.
Flores spicati.
Spicae axillares, flexuoso-erectae, digitales, usque spithameae, floribus approximatis.

BARRINGTONIA.

CAL. *Perianthium* ſuperum, perſiſtens, viride, glabrum, diphyllum: foliola ovata, concava, perſiſtentia, pollicaria.

COROLLA 4-petala, alba. Petala ovato-oblonga, integra, caduca, calyce duplo longiora.

NECTARIUM conicum, tubuloſum, baſin ſtyli veſtiens, apice dentatum denticulis pluribus, inaequalibus.

STAM. *Filamenta* plurima, receptaculo inſerta, capillaria, corolla longiora, incarnata, caduca.

Antherae ſubrotundae, minutae, flavae lineis atris.

PIST. *Germen* inferum, marginatum, planum.
Stylus filiformis, longitudiue ſtaminum.
Stigma ſimplex.

PERIC. *Drupa* ovata, conico-quadrangularis, apice attenuata, calyce coronata.
Nux ovata, oſſea, extus rugoſo-fibroſa, 4-locularis.
Nuclei ſolitarii, ovati, rugoſi.

CHARACTER *generis:* Calyx diphyllus, perſiſtens. Drupa nuce 4-loculari.

LOCUS: Polyandria, Monogynia, poſt Mammeam.

NOMEN impoſuit cel. Prof. FORSTER in honorem Domini BARRINGTON e iudicibus Regiis Princ. Walliae.

Differt

Differt I) ab Eugenia, cui valde ſimilis:
1. *Staminibus receptaculo inſertis.*
2. *Calyce diphyllo.*
3. *Nectario.*
II) a Mammea, cui valde affinis:
1. *Nectario.*
2. *Nuce 4-loculari.*
3. *Calyce diphyllo, perſiſtente.*
4. *Stigmate acuto.*

SPEC. 1. B. ſpecioſa.
Barringtonia. Forſter Gen. Plant. p. 75. Tab. 38, 38 a. 38 b.
Butonica. Rumph. Herb. Amb. Tom. 3. p. 172. Tab. 114.
Mammea Aſiatica. Lin. Sp. Plant. p. 731.
Creſcit in Iava et Ceylona ad littora maris.
Floret Iunio et ſequentibus menſibus.
Arbor excelſa, debilis.
Rami angulati, glabri.
Folia in apicibus ramorum, frequentia, ſparſa, ſubſeſſilia, obovato-oblonga, inferne attenuata, obtuſa, emarginata, integra, glabra, patentia, palmam lata, pedalia.
Flores pedunculati, ſolitarii.
Pedunculus digitalis, vsque ſpithamaeus, glaber, cernuus.
Flores omnium maximi et pulcherrimi, ſed facillime corolla et ſtaminibus deciduis.

CHAMIRA.

CAL. *Perianthium* 4-phyllum, erectum, clauſum, unguibus corollae paullo brevius; foliola lanceolata, extus convexiuſcula: duo ſtaminibus longioribus oppoſita, baſi producta in nectarium cornutum, rectum, albidum, calyce duplo brevius.

COROLLA

Corolla 4-petala, cruciata: *ungues* lineares, erecti, lineam longi. *Lamina* ovata, obtusa, patentia, longitudine unguium.

Color corollae albus.

Nectarium: glandula globosa, virescens, glabra, sessilis extra stamina breviora, utrinque unica.

Stam. *Filamenta* 4, receptaculo inserta, lineari-subulata; calyce paullo breviora, erecta, alba; 4-longiora, duobus oppositis duplo brevioribus.

Antherae ovatae, flavae: filamentorum longiorum quatuor conniventes.

Pist. *Germen* superum, ovatum, glabrum.
Stylus brevissimus, viridis.
Stigma obtusum.

Peric. *Siliqua* oblonga, dorso recta, ventre convexa, subarticulata, bivalvis, bilocularis, pollicaris.

Semina plura, ovata.

Character *generis:* Calyx basi cornutus!
Glandula extra stamina breviora.

Locus: Tetradynamia siliquosa, ante Cheiranthum.

Affinis quidem est Heliophilae, sed re vera distinctum genus.

Differt I) ab Heliophila: a) *Cornu calycis producto.*
b) *Nectarii glandula globosa.*
c) *Calyce persistente.*

II) ab Hesperide: a) *Glandula nectarea simplici.*
b) *Cornu calycis.*

Cheiran-

Cheirantho convenit, ſed differt:
a) *Glandula ſimplici nectarea.*
b) *Cornu calycis.*
c) *Calyce clauſo, perſiſtente.*

SPECIES I. C. cornuta.

Creſcit in fiſſuris rupis Witteklipp dictae, in Swartland.

Floret Septembri.

Tota planta ſucculenta, debilis, glabra.

Radix fibroſa, annua.

Caulis unus vel plures procumbentes vel ſubſcandentes, inferne ſubangulati, ſuperne teretes, glabri, ramuloſi.

Ramuli alterni, uti caulis, apice ſenſim attenuati.

Folia alterna, petiolata, cordato-ſubrotunda, acuminata, dentato-angulata; inferiora maiora; ſuperiora ſenſim minora, nervoſa.

Petioli ſemiteretes, ſupra canaliculati, folio breviores, pollicares, patentes.

Flores alterni, remotiſſimi: terminalibus approximatis pedunculatis.

Pedunculi florentes erecti, lineam longi, uniflori, fructiferi reflexi.

GALAXIA.

CAL. *Spatha* univalvis membranacea, glabra, tenuiſſima, connivens.

COROLLA 1-petala, ſupera. *Tubus* filiformis vel capillaris, longus, erectus, glaber, pollicaris, apice paullulum ampliatus. *Limbus* 6-partitus: *Laciniae* obovatae, obtuſae, patentes; tribus exterioribus baſi fovea nectarifera.

STAM. *Germen* inferum, obtuſe triangulare, glabrum.

Stylus centro germinis infertus, filiformis, ftaminibus paullò longior.

Stigmata tria, filiformi - multipartita, patentia.

PERIC. *Capfula* oblonga, glabra, trivalvis, trilocularis, fubcylindrica, trifulca.

SEMINA plurima, globofa, minima.

CHARACTER *generis*: Cor. 1 - petala, 6 - fida.

LOCUS: Monadelphia, Triandria, ante Lercheam.

Differt a Moraea: 1. *Stigmatibus multipartitis nec bilabiatis.*
2. *Corolla 1 - petala: tubo longo; limbo fexpartito aequali.*

ab Ixiis: 1. *Staminibus connatis.*
2. *Stigmatibus multipartitis.*
3. *Spatha univalvi.*

SPECIES 1. G. ovata: *foliis ovatis.*

Crefcit copiofe circa urbem Cap, in collibus.

Floret a Junio ad Septembris menfem.

Radix filiformis, defcendens, bulbo affixa: bulbus ovatus, reticulatus. Bulbilli faepe conglomerati, plures.

Scapus vel caulis nullus.

Folia radicalia, congefta, vaginantia, ovato-oblonga, obtufa, fupra fulco longitudinali fubvenofa, plana, margine fubcartilaginea, glabra, pollicaria.

Corolla valde fatua variat colore flavo, purpureo, violaceo, vefperi fe claudit uti et G. graminea, corolla fatifcendo involuta, ante horam quartam.

Variat α) *corollis totis flavis faepiffime.*
β) *corollis violaceis.*

SPECIES 2. G. graminea: *foliis lineari - filiformibus.*

Crefcit

Crescit *in collibus inter Cap et Tafelberg copiose, et alibi circa urbem.*
Floret *Junio, Julio, Augusto.*
Radix *ut in G. ovata.*
Folia *radicalia, fasciculata, ad singulum florem bina, basi latiora, inde linearia, apice setacea, integra, canaliculata, glabra, pollicaria vel bipollicaria.*
Flores *radicales inter folia vaginantia, fasciculati, sessiles tubo longo capillari.*
Tubus *corollae longitudine foliorum.*
Color *corollae saepius flavus; a frigore vespertino circa horam quartam fatiscit, contrahitur, vixque aperit iterum florem, nisi calidis a splendente sole diebus.*
Variat *α) corollis totis flavis.*
β) tubo flavo, limbo violaceo.
Difficile *siccantur hae species, cum a frigore vel minimo humidae evadunt et corollae apicem primo, dein limbum totum contrahunt crispando. Non conservantur et exsiccantur, nisi in libro bene inclusae teneantur, usque dum semisiccatae fuerint; tum separandae erunt, alias chartae ita adglutinantur, ut separari sine laceratione nequeant.*

AITONIA.

CAL. *Perianthium* 1-phyllum, corolla multo brevius, erectum, 4-partitum: laciniae ovatae, acutae.
COROLLA 4-petala, erecta. *Petala* lato-ovata, convexa, obtusissima, unguicularia, albo-purpurea vel incarnata.
STAM. *Filamenta* saepissime 8, raro 9 vel 10, a basi fere ad medium in unum corpus

 coalita,

coalita, inde libera, lineari-ſubulata, ſulcata, corolla longiora, exſerta, pallida, vireſcentia.

Antherae ovatae, ſulcatae, flavae ſtria fuſceſcente.

PIST. *Stylus* filiformis, longitudine filamentorum.
Stigma ſimplex, obtuſum.

PERIC. *Bacca* ovata, exſucca, membranacea, fragilis, inflata, 4-angularis: angulis productis acutis, glabra, magnitudine Pruni.

SEMINA Columnae affixa, globoſa, glabra, ſolitaria.

CHARACTER *generis*: Corolla 4-petala.
Bacca exſucca inflata!

LOCUS: Monadelphia, Octandria.

NOMEN in honorem Dom. AITON, Hortulani in Horto Regio Kewenſi.

SPECIES 1. A. capenſis. Thunb. Act. Lund. Tom. I. p 166. cum figura.

CASUARINA.

MAS. CALYX nullus, ſed amentum filiforme, imbricatum; ſquamis minutis, ovatis, acutis, ciliatis, unifloris, circiter octo verticillatis.

COROLLA nulla.

STAM. *Filamentum* unicum intra ſingulum foliolum inſertum, capillare, foliolo paullo longius.

FEM. *Strobilus* ovatus, ſquamis ovatis, acutis, carinatis, ciliatis.

COROLLA nulla.

PIST. *Germen* minutum.

Stylus

Stylus filiformis, bifidus, exfertus, ftrobilo longior.
Stigmata bifida.

PERIC. *Strobilus* oblongus. Capfulae conicae, bivalves, valvulis perpendiculariter dehifcentibus.

SEMEN folitarium, conicum, margine apiceque membranaceum.

CHARACTER *generis:* M. amenti fquama uniflora. Cor. o.
F. Strobilus. Cor. o. ftigmata 2, bifida. Capfula 2 - locularis, 1 - fperma.

LOCUS: Monoecia, Monandria, poft Cynomorium.

Obf. *Stamina octo funt, ad fingulum articulum, fed unicum tantum intra finguli folioli amenti apicem.*

SPECIES 1. C. equifetifolia: *Verticillis ftaminum approximatis.*

Cafuarina littorea. Rumph. Herb. Amb. Tom. 3. p. 86. tab. 57.

Cafuarina. Forft. Gen. Plant. p. 104. tab. 52.

Malaice: Kajo Tjammara.

Crefcit in Iava et aliis Indiae orientalis infulis.

Floret Martio et fequentibus menfibus.

Arbor omnium facile maxima et vaftiffima, ramofiffima.

Ramuli fparfi, teretes, cinerei, verticillato-nodofi ex foliis deciduis: ultimi hifpidi ex foliolis exaridis recurvis; longi, laxi, iterum ramulofi.

Ultimi ramuli fparfi, aggregati, filiformi-capillares, laxi, foliis decurrentibus tecti, articu-

articulati, ſtriati, apice florentes, digitales.

Folia *(ſi vera) verticillata, octona, longe decurrentia, inferne ſubconnata, erecta, apice patula, ſubulata.*

Flores *in vltimis ramulis verticillato-ſpicati, maſculi et feminei diſtincti in eadem arbore.*

Spica *maſcula filiformis, ramulo craſſior, ſubclavata, pollicaris.*

Strobilus *femineus oblongus, obtuſus, ſolitarius in ramulis infra mares, pedunculatus: pedunculo vix lineam longo, erectus, magnitudine nucis.*

SPECIES 2. C. nodiflora: *verticillis ſtaminum remotis.*

Arbor *excelſa.*

Rami et ramuli, *ut in priori, ſed magis profunde ſtriati.*

Flores *maſculi in ultimis ramulis verticillati verticillis remotis, deſtinctis.*

DISSER-

DISSERTATIO
DE
NOVIS GENERIBVS PLANTARVM.

P. III.

D. 18. JUNII 1783.

RESP.

JOH. GUST. LODIN.

GONOCARPUS.

CALYX nullus.

COROLLA 4-fida, persistens.

STAM. *Filamenta* 4, corollae inserta.

DRUPA infera, subglobosa, corolla persistente coronata, 8-gona, glabra, 1-locularis, 1-sperma.

CHARACTER *generis:* Corolla 4-fida.
Drupa 8-gona, 1-sperma.

LOCUS: Tetrandria, Monogynia, post Elaeagnum.

SPECIES 1. G. micranthus.

Iaponice: Faro Guso.
Crescit iuxta Nangasaki in Iaponia.
Floret Augusto.

Radix fibrosa, annua.
Caulis tetragonus, solitarius vel plures, basi decumbens, apice erectiusculus, superne ramosus, vix spithamaeus.
Folia opposita, brevissime petiolata, ovata, acuta, serrata, glabra, patentia, lineam longa.
Flores in ramis spicati, remoti, subsecundi, cernui, minuti.

OTHERA.

CAL. *Perianthium* 1-phyllum, glabrum, 4-partitum, persistens: *laciniae* ovatae.
COROLLA 4-petala, alba. *Petala* ovata, obtusa.
STAM. *Filamenta* 4, basi infima petalorum inserta, corolla duplo breviora.
Antherae didymae, 4-sulcatae.
PIST. *Germen* superum, glabrum.
Stylus nullus, sed stigma unicum, sessile.
Fructus ignotus.
CHARACTER *generis:* Petala ovata, plana.
Cal. 4-partitus.
Stigma sessile. Capsula?
LOCUS: Tetrandria, Monogynia, post Rhacomam.
SPECIES 1. O. iaponica.
Iaponice Mikade ko i. e. millepeda planta.
Crescit in Iaponia.
Caulis fruticosus.
Rami teretes, striati, purpurei.
Folia alterna, petiolata, ovata, obtusa, integra, coriacea, glabra, patentia, sesquipollicaria.
Petioli semiteretes, glabri, lineam longi.
Flores axillares, aggregati, pedunculati.
Pedunculi semilineam longi.

ORIXA.

ORIXA.

CAL. *Perianthium* 1-phyllum, 4-partitum, breviſſimum.
COROLLA 4-petala, vireſcens. *Petala* lanceolata, patentia, lineam longa.
STAM. *Filamenta* 4, petalis breviora.
Antherae globoſae.
PIST. *Germen* ſuperum.
Stylus unicus, erectus, petalis brevior.
Stigma capitatum, obtuſum.
PERIC. Capſularis videtur eſſe fructus.
LOCUS: Tetrandria, Monogynia, poſt Rhacomam.
CHARACTER *generis:* Petala lanceolata, plana.
Cal. 4-partitus.
Stigma capitatum. Capſula?
SPECIES I. O. Iaponica.
Creſcit in Iaponia.
Caulis fruteſcens, flexuoſus, glaber, erectus, ramoſus, orgyalis.
Rami alterni, glabri, ultimi villoſi.
Folia alterna, petiolata, ovata, integra, ſupra viridia, ſubtus pallida, villoſa imprimis iuniora, patentia, ſemipollicaria.
Flores racemoſi, racemis alternis pollicaribus.
Bracteae ſub pedicellis concavae, oblongae, glabrae.
Pedunculi et pedicelli villoſi.

SKIMMIA.

CAL. *Perianthium* 1-phyllum, viride, minimum, perſiſtens, ad baſin fere 4-partitum: *laciniae* ovatae, acutae.
COROLLA 4-petala, alba. *Petala* ovata, minuta, concava.
STAM. *Filamenta* 4, breviſſima.

PIST. *Germen* ſuperum.
Stylus unicus.

PERICARP. Bacca ovata, umbilicata, glabra, rubra, obſolete 4-ſulcata, magnitudine piſi, intus farinaceo-pulpoſa, alba, ſubquadrivalvis.

SEMINA quatuor. ſubtrigona ſeu externe convexa, oblonga, alba.

CHARACTER *generis*: Pet. 4, concava.
Cal. 4-part.
Bacca 4-ſperma.

LOCUS: ante Rhacomam.

SPECIES I. S. japonica.

Iaponice: Portugal no ki, Sin San, vulgo Mijama Skimmi, Kaempf. Am. exotic. faſc. V. pag. 779.

Creſcit prope Nangaſaki, urbem Iaponiae.

Caulis fruticoſus, erectus, glaber.

Rami alterni, ſubtetragoni.

Folia in apicibus ramorum, alterna, petiolata, frequentiſſima (ut fere verticillata), oblonga, undulata, integra, apicem verſus obſolete crenata, erecta, acuminata, margine reflexa, digitalia; ſupra ſaturatius viridia, rugoſa; ſubtus pallidiora, punctata; craſſa, ſempervirentia, ſapore aromatico.

Petioli ſemiteretes, craſſiuſculi, unguiculares.

Flores in apice ramorum, paniculati.

Pedunculi teretes, incraſſati, unguiculares.

Fructus maturus Decembri.

Perianthium raro 5-partitum.

NIGRINA.

NIGRINA.

CAL. nullus.
COROLLA 4-petala, infera.
STAM. *Filamenta* 4, breviſſima.
Fructus forſan capſula.
CHARACTER *generis:* Cor. 4-petala. Capſula?
LOCUS: Tetrandria, Monogynia, ante Elaeagnum.

SPECIES I. N. ſpicata.
Creſcit in Iaponia.
Caulis herbaceus, ſubſucculentus, teres, glaber, erectiuſculus, palmaris vel ultra.
Folia oppoſita, petiolata, ovato-oblonga, obtuſa, ſerrata, glabra, ſupra viridia, ſubtus pallida, ſeſquipollicaria.
Petioli unguiculares.
Flores axillares, ſpicati.
Spica compoſita: ſpiculis alternis, floſculis oppoſitis.
Bractea ſub ſingulo floſculo ovata, acuta.
Planta ſiccatione nigreſcit.

DORAENA.

CAL. *Perianthium* 1-phyllum, 5-fidum, corolla brevius: *laciniae* ovatae, concavae, glabrae, corolla breviores.
COROLLA 1-petala, ſubcylindrico-rotata, 5-fida: *limbi* laciniae ovatae, obtuſae, erectae.
STAM. *Filamenta* 5, tubo corollae inſerta, breviſſima ut fere nulla.
Antherae oblongae, ſubtetragonae, incluſae.
PIST. *Germen* ſuperum, conicum, glabrum.
Stylus 1, filiformis, corollae longitudine.
Stigma truncatum, emarginatum.

PERIC.

Peric. *Capſula* ovata, acuta, glabra, 1 - valvis, 1 - locularis, polyſperma, magnitudine Piperis.

Character *generis:* Capſula 1 - locularis.
Corolla 5 - fida.
Stigma emarginatum.

Locus: Pentandria, Monogynia, poſt Menyanthem.

Species I. D. japonica.

Creſcit in Iaponia.

Iaponice: Tuſukaki, item Fitatſi et Senrjo.

Caulis arboreus, orgyalis, ramoſus.

Rami alterni, teretes, glabri, cinerei, divaricati.

Folia alterna, petiolata, oblonga, acuminata, remote et obſolete ſerrata, nervoſa, glabra, patentia, digitalia.

Petioli ſemiteretes, ſupra ſulcati, glabri, unguiculares.

Flores racemoſi, albi, minuti.

Racemi axillares, vix unguiculares.

DRYANDRA.

Cal. *Perianthium* 2 - phyllum: *laciniae* ovatae, acutae, corolla breviores.

Corolla 5 - petala, flava. *Petala* ovato - oblonga, reflexo - patula, unguicularia.

Stam. Filamenta novem, inferius in unum corpus coalita, inaequalia, corolla dimidio breviora.

Antherae minutae.

Pistillum in flore maſculo nullum adfuit in tota panicula, unde flores dioicos eſſe conjicio.

Locus: Monadelphia, Enneandria.

Species I. D. cordata.

Iaponi

Iaponice: *Dodicku et Abrasin. Kaempf. Am. exot. fasc. V. pag. 789.*
Crescit in insula Nipon, in regionibus Fakoniae et alibi.
Floret Maio, Iunio.
Caulis arboreus, orgyalis et ultra.
Rami teretes cortice rugoso, punctati, glabri.
Folia in ramulorum apicibus approximata, alterna, petiolata, cordata, acuta, integra, quinquenervia nervis ramosis, glabra, subtus pallidiora, patentia, palmam lata et longa.
Petioli longitudine fere folii, teretes.
Flores terminales, paniculati.
Paniculae rami dichotomi et trichotomi, patuli.
E seminibus oleum exprimitur pro lucernis, abrasin goma *dictum.*

AUCUBA.

Flores masculi:

CAL. *Perianthium* 1-phyllum, truncatum, obsolete 4-dentatum, viride, villosum, brevissimum, persistens.

COROLLA 4-petala. *Petala* ovata, acuta, patentia; subtus concava, viridia, pilosa, supra convexa, purpurea; lineam longa, decidua.

STAM. *Filamenta* 4, receptaculo inter petala inserta, crassa, erecta, brevissima, alba, basi purpurascente.

Antherae ovatae, didymae, 4-sulcatae, purpurascentes.

Receptaculum convexo-planum, viride, glabrum, foramine medio quadrato impresso.

Flores

Flores feminei in eadem arbore.

PIST. *Germen* inferum.
Stylus craſſus, brevis.
Stigma ſimplex, capitatum.
PERIC. *Nux* ovata, 1-locularis.
CHARACTER *generis:* Mas. Cal. 4-dentat. Cor. 4-petala.
Fem. Nectar. O. Nux 1-locularis.
LOCUS: Monoecia, Tetrandria, poſt Serpiculam.

Affinis valde Serpiculae; ſed diſtincta:
α) Receptaculo maris perforato.
β) Nectario nullo.

SPECIES I. A. japonica.
Iaponice: Aukuba Kaempf. Am. exot. faſc. V. pag. 775.
Creſcit in Kokora Iaponiae alibique, culta vulgaris.
Floret Iunio et fructus maturus uſque in Martium.
Arbor magna, ramoſa.
Rami dichotomi, teretes, glabri, ſubcarnoſi, divaricati.
Folia in apicibus ramulorum aggregata, petiolata, oblonga, acuta, remote ſerrata, glabra, ſubtus pallidiora, palmaria, pollicem lata et ultra.
Petioli unguiculares.
Flores terminales, paniculati.
Pedunculi et pedicelli villoſi.

Variat a) *foliis fuſco-viridibus, immaculatis.*
b) *foliis laete viridibus, albo-variegatis.*
Floret etiam puſilla.
Exſiccatione tota nigreſcit.

BUMAL-

BUMALDA.

CAL. *Perianthium* 1-phyllum, ad bafin fere 5-partitum: *laciniae* ovatae, obtufae, concavae, ferrugineo-albae, corolla paullo breviores.

COROLLA 5-petala, alba. Petala lineari-obovata, germine inferta.

STAM. *Filamenta* 5, unguibus petalorum inferta, filiformia, erecta, hirta, longitudine fere corollae.

Antherae dorfo infertae, ovatae, didymae.

PIST. *Germen* fuperum, conicum, villofum.

Styli duo, erecti, villofi, longitudine filamentorum.

Stigmata fimplicia, capitata, truncata.

PERICARPIUM non vidi maturum, fed videtur effe Capfula bilocularis.

CHARACTER *generis*: Capfula 2-locularis, biroftris.
Corolla 5-petala.
Styli villofi.

LOCUS: Pentandria, Digynia, ante Phyllidem.

SPECIES I. B. trifolia.

Crefcit in montibus Fakoniae.

Floret Maio, Iunio.

Caulis fruticofus, denfe ramofus, omnibus partibus glaber.

Rami teretes, obfolete angulati, geniculati, purpurei.

Ramuli oppofiti, filiformes, ramis fimiles, patentiffimi, foliofi.

Folia oppofita, petiolata, ternata. Foliola ovata, acuminata, tenuiffime ferrata, fubtus pallida, breviffime petiolulata, unguicularia.

Petioli

Petioli capillares, patentiſſimi vel reflexi.
Flores in ramis terminales, racemoſi pedunculis capillaribus.

LINDERA.

CALYX nullus.
COROLLA 6-petala. Petala ovata, obtuſa, flaveſcentia, ſemilineam longa.
STAM. *Filamenta* ſex, germini inſerta, corolla multoties breviora.
Antherae minutae.
PIST. *Germen* ſuperum, ovatum, glabrum.
Stylus unicus, erectus, corolla paullo brevior.
Stigmata duo, reflexa.
PERIC. *Capſula* bilocularis.
CHARACTER *generis:* Corolla 6-petala.
Capſula.
LOCUS: Hexandria, Monogynia, ante Orontium.

SPECIES I. L. umbellata.
Iaponice: Kuro Noſſi, kuro Moji, it. Kuro *Ganni Motji.*
Kuro Noſſi. Kaempf. Am. ex Faſc. V. p.908.
Creſcit in Fakona, monte Iaponiae.
Floret Aprili. Maio.
Caulis fruticoſus, laxus.
Rami et ramuli alterni, flexuoſi, glabri, patentiſſimi.
Folia in ultimis apicibus ramulorum aggregata, petiolata, oblonga, acuta, integra; ſupra viridia, glabra; ſubtus pallida, villoſa; pollicaria.
Petioli vix lineam longi, ſupra villoſi.
Flores terminales, umbellati.
Umbella ſimplex, multiflora.

Pedun-

Pedunculi parum pilosi, unguiculares.
Pedicelli tomentosi, duplo fere breviores.
Usus: e ligno conficiunt Iaponenses penicillos molles pro purificandis dentibus.

TOMEX.

CAL. *Involucrum* universale 5-phyllum, raro 6-phyllum, 5-florum, rarius 6-florum, persistens: folia ovata, extus tomentosa, obtusissima, inaequalia, imbricata, valde concava, exterioribus minoribus.

Perianthium proprium (vix corolla) 5-phyllum, persistens: foliola lanceolata, extus villosa, erecto-patula.

COROLLA nulla, nisi Perianthium proprium.

STAM. Filamenta 12, filiformia, inaequalia; exteriora 5, longitudine involucelli; interiora 7, alba, breviora.

Antherae ovatae, didymae, flavae.

Nectarium: Squamae 5, inter stamina interiora sitae, plicatae, crenatae, virides, glabrae, longitudine filamentorum.

PIST. *Germen* superum, triquetrum, viride, glabrum, inter nectari squamas medium.

Stylus nullus.

Stigma subulatum, virescens, abortiens.

CHARACTER *generis:* Corolla o. Cal. duplex:
involuc. 5-phyllum.
Perianth. 5-phyllum.

LOCUS: Dodecandria, Monogynia, post Asarum.

SPECIES I. T. japonica.

Iaponice: Fiwa.

Crescit in Kosido, satis vulgaris.

Floret Octobri, Novembri.

Caulis arboreus, excelsus, ramosus, plus quam orgyalis.

Rami et *ramuli tomentosi, nodulosi, ultimi angulati.*
Folia alterna, petiolata, oblonga, obtusa, integerrima, erecta, parallelo-nervosa; supra glabra, viridia; subtus incano-tomentosa; palmaria iunioribus minoribus.
Petioli angulati, striati, tomentosi, pollicares.
Flores axillares, in capitulum collecti, pedicellati.
Pedunculi angulati, striati, solitarii, tomentosi, bracteati, semiunguiculares.
Bracteae oppositae prope basin, minutae, tomentosae.
Pedicelli intra capitulum brevissimi, quini, raro sex, uniflori, tomentosi, semilineam longi.
Fructus nunquam vidi.

APACTIS.

CALYX nullus.
COROLLA 4-petala. Petala subrotunda, crenata, concava, inaequalia, oppositis latioribus.
STAM. *Filamenta* circiter 16 usque ad 20.
PIST. *Germen* superum.
Stylus unicus.
CHARACTER *generis:* Corolla 4-petala. Cal. o.
LOCUS: Dodecandria, Monogynia, post Rhizophoram.
SPECIES I. A. japonica.
Caulis arboreus, erectus, ramosissimus.
Rami alterni, teretes, punctato-scabri, erecti.
Ramuli ramis similes, ultimi frequentes.
Folia in ramulis alterna, petiolata, ovata, acuta, serrata, basi integra, nervosa, glabra, subtus-pallidiora, pollicaria.
Petioli semiteretes, sulcati, semiunguiculares.

Flores

Flores in ultimis ramulis racemosi.
Racemi saepe ovati, excrescentes magis oblongi.
Pedunculus et pedicelli villoso-scabri.

EURYA.

CAL. *Perianthium* 5-phyllum, calyculatum: calyculus diphyllus, calyci similis, triplo minor. Foliola calycis ovata, concava, obtusa, extus fusca vel viridia, glabra, intus viridia, semilineam longa.

COROLLA 5-petala. Petala subrotundo-ovata, concava, alba, magnitudine calycis.

Nectarium: puncta vel margo purpureus ad basin filamentorum.

STAM. *Filamenta* 13, brevissima vt fere nulla, alba.

Antherae erectae, 4-gonae, albidae, longitudine fere corollae.

PIST. *Germen* superum, convexum, glabrum.
Stylus subulatus, viridis, antheris brevior.
Stigmata tria, reflexa.

PERIC. Capsula globosa, stylo persistente acuta, glabra, 5-valvis, 5-locularis, magnitudine vix Piperis.

SEMINA subtrigona, punctata, brunnea, glabra.

CHARACTER *generis*: Cor. 5-petala. Cal. 5-phyllus, calyculatus.
Caps. 5-locularis. Stam. 13.

LOCUS: Dodecandria, Monogynia, post Triumfettam.

SPECIES I. E. japonica.

Iaponice: Fisakaki, it. Siba.
Fisakaki. Kaempf. Am. exot. Fasc. V. p. 778.
Crescit juxta Nangasaki in montibus, vulgaris.
Floret Septembri, Octobri.
Caulis fruticosus, ut omnes eius partes, glaber.

Rami et ramuli alterni, laxi, erecto-incurvi, cinerei.

Folia in ramulis alterna, frequentia, petiolata, elliptica ſeu oblonga, utrinque attenuata, ſerrata margine parum reflexo, baſi integra, glaberrima, craſſiuſcula, ſempervirentia, diſticha, recta, acumine emarginato, nervoſa: ſupra viridia; ſubtus flaveſcentia; pollicaria et ultra.

Petioli decurrentes, ſemiteretes, ſupra ſulcati, glabri, lineam longi.

Flores axillares, bini, pedunculati, cernui, raro ſolitarii et terni.

Pedunculi filiformes, uniflori, glabri, cernui, petiolis vix longiores.

Dioici videntur flores ſaepius eſſe.

CLEYERA.

CAL. *Perianthium* 1-phyllum, coriaceum, glabrum, perſiſtens, corolla brevius, 5-partitum: *laciniae* ovatae, rotundatae.

COROLLA 5-petala. Petala ovata, acuta, flaveſcentia.

STAM. *Filamenta* circiter 30, germinis lateribus inſerta, capillaria, inaequalia, baſi interdum laeviſſime cohaerentia, corolla multo breviora.

Antherae ſubulatae, didymae, hirtae, fuſcae.

PIST. *Germen* ſuperum, convexum, glabrum.

Stylus unicus, ſimplex, filiformis, ſtaminibus longior.

Stigma emarginatum.

PERIC. *Capſula* ovata, acuta, glabra, calyce perſiſtente reflexo cincta, bivalvis, bilocularis, magnitudine Piſi minoris.

CHARA-

CHARACTER *generis:* Capſula 2-locularis. Cor. 5-petala.

NOMEN in memoriam Medici olim et Botanic. Jap. Dom. Cleveri.

LOCUS: Polyandria, Monogynia, poſt Tiliam.

SPECIES I. C. japonica.

Iaponice: Mokokſ vel Mukokf. Kaempſ. Am. exot. Faſc. V. p. 873. fig. p. 774.

Creſcit prope Nangajaki.

Floret menſibus autumnalibus.

Caulis arboreus, ramuloſus, omni parte glaber.

Rami et ramuli ſubverticillati, terni, quaterni vel quini, cinerei, rugoſi, ſecundi, erecti.

Folia in ultimorum ramulorum ultimo apice ſubverticillata, quaterna, quina vel ſena, inaequalia, petiolata, oblongo-ovata, obtuſa, apice tenuiſſime ſerrata, craſſa, ſempervirentia, ſupra laete viridia, ſubtus pallidiora, plana, ſeſquipollicaria.

Petioli ſemiteretes, ſupra ſulcati, rubri, lineam longi.

Flores axillares, unus, duo vel tres, pedunculati.

Pedunculi cernui, uniflori, ſemipollicares.

Differt a Vateria indica, cui ſimilis videtur:

1. *Capſula laevi, biloculari, minori.*
2. *Foliis longe minoribus et obtuſioribus.*
3. *Floribus axillaribus in pedunculis unifloris.*

LICUALA.

CAL. *Perianthium* tripartitum, extus piloſum.

COROLLA ad baſin fere tripartita: *Laciniae* ovatae, acutae, concavae.

NECTARIUM ſertiforme, truncatum, corolla duplo brevius.

STAM. *Filamenta* ſex, nectario inſerta, erecta, breviſſima, alba.
Antherae oblongae, didymae, flavae.

PIST. *Germen* ſuperum, convexum, tripartitum, ſulcatum, glabrum.
Stylus unicus, ſimplex.
Stigmata duo.

PERIC. *Drupa* globoſa, magnitudine Piſi.
Nux dura.

CHARACTER *generis:* Cor. 3-partita.
Cal. 3-partitus.
Nectarium ſertiforme.
Drupa.

LOCUS: Hexandria, Monogynia, ante Bromeliam.

SPECIES I. L. ſpinoſa.

Licuala ſpinoſa. Bar. v. Wurmb Act. Batav. P. 2. p. 469. Thunb. Act. Stockholm. 1782. pag. 284.

DISSER-

DISSERTATIO
DE
NOVIS GENERIBVS PLANTARVM.

P. IV.

D. 3. JUN. 1784.

RESP.

PETR. ULR. BERG.

TECTONA.

CAL. *Perianthium* 1-phyllum, 6-partitum, perſiſtens; extus tomentoſum, intus glabrum: *laciniae* ovatae, erecto-patulae.

COROLLA 1-petala, rotata, 6-partita: *laciniae* ovatae, patulae, extus tomentoſae, intus glabrae, longitudine laciniarum calycis.

STAM. *Filamenta* 6, ori tubi corollae inſerta, breviſſima.

Antherae rotundae, didymae, ſubexſertae, altero latere brunneae, altero flavae.

PIST. *Germen* ſuperum, ovatum, cinereo-villoſum, calyce tectum.

Stylus filiformis, erectus, calyce paulo longior.

Stigmata duo, revoluta, obtusa.

Peric. *Drupa* ovata, calyce tecta, cinereo-villosa, 4-valvis, 4-locularis, magnitudine avellanae.

Semina minuta.

Character *generis*: Corolla 6-partita.
Cal. 6-partitus, inferus.
Bacca 4-locularis.

Locus: Hexandria. Monogynia, post Prinos.

Flores etiam in Figura Rhediana saepissime Hexandri sunt.

Species I. T. grandis.

Tektona. Linn. Suppl. Syst. p. 20.

Malaice: Cajo Iatu.

Hollandis: Cajaten hout.

Crescit in sylvis insularum Javae et Ceylonae in Malabaria, Coromandelia et alibi. Saepe culta.

Arbor maxima.

Folia opposita, sessilia, ovato-oblonga, utrinque attenuata, integra nervosa, subtus cinerea, supra glabra, punctisque frequentibus adspersa, patentia, palmam lata, spithamaea et ultra.

Flores paniculati.

Panicula supradecomposite tripartita, patens, tota tomentosa.

Pedunculi et pedicelli decussati, tetragoni, quadrisulcati, tomentosi.

Bracteae sub singulo pedicello duae, oppositae, lanceolatae, integrae, deciduae, lineam longae.

Usus: Lignum, licet porosum, admodum tamen robustum et durum, variis rebus ut scriniis, thecis, mensis fabricandis, inprimis vero

vero pro trabibus domorum inſervit, hancque ob rationem etiam ad Caput bonae Spei advectum care divenditur.

APONOGETON.

Aponogeton Linn. ſupplem. Syſtem. p. 32.

CALYX et COROLLA nulla, niſi ſquama ſpathacea externum floris latus cingens, ſimplex, ſeſſilis, ovata, obtuſa, integra, erecta, glabra, alba.

STAM. *Filamenta* 11-19, ſuperioribus floribus pauciora, inter capſulas et ſpatham inſerta, ſubulata, glabra, alba, ſpatha multoties breviora.

Antherae fuſcae.

PIST. *Germina* plerumque 4, raro 3, 5.

Stylus nullus.

Stigmata ſubulata, incurvata.

PERIC. *Capſulae* 4, rarius 3, 5, ovatae, ſubulato-acutae, exteriori latere gibbae, interiori planae, glabrae, 1-loculares.

SEMINA in qualibet capſula tria, baſi capſulae affixa, ſeſſilia, obovata, obtuſiſſima, ſubcompreſſa, glabra, rubra.

CHARACTER *generis:* Cal. o.
Bractea. Capſ. 4

LOCUS: Dodecandria, Tetragynia.

SPECIES 1. A. *monoſtachyon:* ſpica ſimplici, foliis cordato-ovalibus.

Aponogeton monoſtachyon. Linn. Suppl. p. 24.

Creſcit in inundatis Coromandeliae, Ceylonae.

Scapi et petioli radicales.

Folia cordata, ovato-oblonga, acuta, integra, glabra.

Flores ſpicati bracteis breviſſimis.

Species 2. A. crispum: *spica simplici, foliis ensiformibus crispis.*

Habitat Novembri, Decembri.

Radix fibrillosa.

Scapi lineares, foliis triplo longiores, flexuosi, erecti, glabri.

Folia petiolata, ensiformia, acuminata, crispa, glabra, petiolis longiora, spithamaea.

Flores spicati interrupta, pollicaria.

Species 3. A. *distachyon:* spica bifida, foliis elliptico-lanceolatis.

Aponogeton distachyon. Linn. Suppl. p. 215.

Incolis: Water Uyntjes i. e. Bulbi aquatici.

Habitat in rivulis ad Caput bonae Spei iuxta Paarl et alibi.

Radix globosa, carnosa, fibrosa, glabra.

Caulis nullus, sed petioli et scapi radicales, longi pro rivuli profunditate, lineares, compressi, striati, glabri, simplicissimi, molles.

Folia in iunioribus petiolis nulla, in adultis oblonga-ovata, acuta, integerrima, glabra, natantia, digitalia et ultra. Omnino referunt folia Potamogetonis natantis.

Pedunculus in duas rachides divisus. Rachis semiteres, patens, glabra, multiflora, alba.

Flores spicati, alterni, secundi.

Folia adulta viridia, iuniora rufescunt.

Flores suavem odorem spargunt.

Bracteae sub florescentia albae, aetate virescunt.

Facies Potamogetonis respectu foliorum.

HEMI-

HEMIMERIS.

CAL. *Perianthium* 1 - phyllum, ad baſin fere 5 - partitum, corolla multo brevius: *Laciniae* inaequales, ovatae, perſiſtentes.

COROLLA 1 - petala, rotata, ringens. *Tubus* breviſſimus, vix ullus, intruſus, albus: *Labium* ſuperius fiſſum, baſi ſaccatum foſſulis nectareis, inferius concavum, obtuſum.

STAM. *Filamenta* 2 - 4, filiformia, baſi labii inferioris inſerta, circumflexa.

Antherae minimae, cordatae, cohaerentes, flavae.

PIST. *Germen* ſuperum, acutum, glabrum.

Stylus filiformis, longitudine et ſitu ſtaminum.

Stigma ſimplex, acutiuſculum.

PERIC. *Capſula* ovata, acuta, didyma, baſi altero latere gibba, bivalvis, bilocularis.

SEMINA plurima, glabra.

CHARACTER *generis*: Capſula 2-locularis, loculo altero gibboſiore.
Corolla rotata foſſula nectarea.
Stamina circumflexa.

LOCUS: Didynamia, Angioſpermia, ante Antirrhinum.

Affinis Antirrhino et Columneae; differt vero

I) ab Antirrhyno: *capſula longiori, teretiori, latere altero gibboſa; corolla rotata, ſaccata, non cornuta.*
Staminibus circumflexis.

II) a Columnaea: *corolla rotata.*
Staminibus circumflexis.

Hemimeris.

Hemimeris. Linn. Suppl. p. 45.
Filamenta 2, ut in Diandria; antherae connatae, ut in Syngenesia.
Species I. *H montana:* diandra foliis oppositis ovatis crenatis.
Hemimeris montana. Linn. Suppl. p. 280.
Crescit in collibus montium Capensium.
Floret Julio. Augusto.
Radix Fibrosa, annua.
Caulis simplex vel prope radicem ramosus, tetragonus, flexuoso-erectus, pubescens, purpurascens, palmaris.
Rami oppositi, simplices, cauli similes.
Folia opposita, petiolata, lato-ovata, obtusa, crenata, glabra, nervosa, internodiis breviora, patentia, supra viridia, subtus purpurascentia, unguicularia.
Petioli longitudine foliorum, semiunguiculares, decurrentes, lineares, supra sulco longitudinali. purpurascentes, hirti; axillae foliis onustae.
Flores axillares, pedunculati, vel terminales.
Pedunculi oppositi, uniflori, lineares, compressi, apice latere externo semicirculo elevato purpureo, longitudine foliorum.
Calycis laciniae obtusae: duae inferiores magis lineares, transversae; tres superiores proximiores; intermedia magis ovata, viridia, margine saturatiore.
Corolla tenuissime villosa, tota flava: lacinia media circulo utrinque punctorum purpureorum. Labium superius inflexum, profunde tripartitum: laciniae *laterales callo obtuso baseos, ovatae, obtusae, breviores; intermedia latior, emarginata. L. inferius media lacinia labii superioris latius, obtusissimum*

tusissimum, longius, emarginatum, concavo-planum, patens; basi dente duplici genitalia cingente, erecto.

Filamenta 2, *basi circumflexa, labio inferiori adpressa, eiusque dentibus inclusa, brevissima.*

Species. 2. *H. macrophylla:* tetrandra foliis oppositis cordato-ovatis dentatis.

Crescit inter Bockland et Hantum prope rivum, in Capite bonae Spei.

Radix annua, fibrosa.

Caulis basi flexus, statim a radice ramosus.

Rami oppositi, tetragoni, glabri, simpliciter ramulosi, ramulis consilimibus, laxi, erecti, inter arbuscula adscendentes, virides, purpureo-variegati, pedales.

Folia opposita, petiolata, cordato-ovata, obtusiuscula, dentata, patentia, glabra; supra viridia, concaviuscula, sulco longitudinali venisque impressis; subtus pallida, carina venisque elevatis; inferiora maiora, unguicularia, superiora sensim minora.

Flores alterni, pedunculati.

Pedunculi capillares, erecti, apice curvi, pilosi, purpurei, unguiculares.

Bracteae sub basi pedunculi, sessiles, cordato-ovatae, obtusiusculae, concavae, integrae, reflexae, lineam longae.

Perianthium subbilabiatum; labium superius tripartitum, erectum; inferius bipartitum, laciniis lanceolatis, acutis, glabris, viridibus, corolla multoties brevioribus, intus concavis, extus subcarinatis.

Corolla violacea: labium superius minus, erectum, fornicatum; intus basi lacuna transversa magna, medio lineis duabus

purpureis

purpureis, extus basi bicallosum: callis exstantibus, obtusis, lutescentibus; apice emarginatum; lobis rotundatis, integris; labio inferiori triplo minus. *Labium inferius maximum, tripartitum, bicornutum: laciniae laterales expansae, oblongae, obtusissimae, basi concavae, intermedia consimilis, sed paulo maior.* *Cornua antica, sensim attenuata, subulata, sursum curvata, subunguicularia.*

Filamenta 4, inaequalia: duo longiora, basi labii superioris inserta, erecta; duo breviora, basi labii inferioris inserta, basi circumflexa, erecta.

Capsula sublinearis, calyce persistente coronata, parum curvata, utrinque sulco exarata, glabra, stylo persistente, unguicularis.

Species 2. *H. unilabiata:* tetrandra foliis oppositis pinnatifidis.

Antirrhinum unilabiatum. Linn. Suppl. p. 279.

Crescit in Capitis bonae Spei sabulosis, prope Verlooren Vallei.

Floret Octobri.

Radix fusiformis, fibrillosa, annua.

Caulis tetragonus, pilosus, purpurascens, statim a radice ramosus, brevissimus.

Rami decussati, tetragoni, glabri, simplices vel ramulosi, erecto-diffusi, longissimi, spithamaei.

Ramuli ramis similes.

Folia sub ramis et ramulis opposita, petiolata, pinnatifida, pollicaria. Laciniae alternae, lineares, obtusae, integerrimae.

Petiolus linearis, lateribus decurrens, subtus convexus, supra canaliculatus, glaber, folio brevior.

Flores

Flores alterni, pedunculati.

Bractea sub singulo pedunculo linearis, obtusa, glabra, patens, pedunculo brevior.

Pedunculus tetragonus, subpilosus, erectus, cernuus, uniflorus, unguicularis.

Perianthium viride, pilosum: laciniae lanceolatae, obtusae, patulae, corolla multoties breviores, lineam longae, binae posticae reflexae.

Corollae labium superius maximum, basi violaceum, bicornutum, tripartitum; laciniae subaequales, orbiculato-ovatae, undulatae, integrae; intermediae erectae; laterales subverticales, sanguineae versus basin striis saturatioribus. Cornua bina, dependentia, conica, obtusa, brevissima, calyce paulo breviora, intus extusque flava. Labium inferius (subnullum) respectu superioris minimum, lateraliter oblongum, seu dilatatum, sanguineum, superiori media parte erecta, inferiori revoluta.

Filamenta 4, duo superiora longiora et maiora, basi clavata, dein styliformia, arcuato-inflexa; duo breviora.

Antherae inflexae, minimae; basi virides; medio flavae; apice villosae, caeruleae.

Capsula ovata, subtetragona, bisulca, apice compressa, emarginata, subvillosa, calyce styloque persistentibus coronata.

Species 4. *H. sabulosa:* diandra foliis oppositis pinnatifidis.

Hemimeris sabulosa. Linn. Suppl. p. 280.

Crescit in collibus sabulosis capensibus.

Floret Iulio, Augusto.

Radix capillaris, fibrosa, annua.

Caulis tetragonus, suberectus, glaber, digitalis.

Rami

Rami *decussati, patentissimi, diffusi, tetragoni, glabri, foliosi, ramulosi, purpurascentes; inferiores longiores, digitales; superiores breves.*

Folia *opposita, petiolata, inciso-pinnatifida, patentia glabra: laciniae obtusae, oppositae, integrae.*

Petioli *longitudine foliorum, subtus convexi, supra sulcati, glabri, semiunguiculares.*

Flores *axillares, pedunculati.*

Pedunculi *uniflori, glabri, sulcati, longitudine foliorum.*

Calycis *laciniae breviores, virides: margine purpurascente; duabus inferioribus paulo latioribus, patentibus, tribus superioribus erectis.*

Corolla *flava lobo medio utrinque purpureo-punctato.*

Labium superius trifidum, reflexum: lobi laterales obtusi, intus lacuna, extus basi utrinque callo, minimo, vix observando; intermedius latior, emarginatus.

L. inferius concavum, sursum inflexum, integrum, pilosum. *Palatum* *utrinque gibbere intus prominulo.*

Filamenta *duo, labio inferiori adpressa, eoque breviora.*

Conveniunt *H.* *montana, diffusa* *et sabulosa:*

α) *corolla non bicaudata, sed callis duobus prominentibus.*

β) *Capsula ovata, acuta.*

Caulis *et* *Folia, praesertim tenella, subtus purpurascunt.*

Species 5, *H. diffusa:* tetrandra foliis alternis oppositisque pinnatifidis.

Hemi-

Hemimeris diffufa, Linn. Suppl. p. 280.

Crefcit in collibus arenofis iuxta Cap in arena mobili littoris infra Leuwenflaart.

Floret Iulio, Augufto.

Radix fibrofa, annua.

Caulis unicus vel plures radicales, fimplices, angulati, decumbentes, glabri, vix fpithamaei.

Folia oppofita alternaque, petiolata, glabra, pinnatifida; fubra fulco, fubtus rachide longitudinali; unguicularia: pinnae ovatae, obtufae, faepe dente unico notatae vel integrae.

Petioli lineares, fupra fulco longitudinali, decurrentes, unguiculares.

Flores ex axillis foliorum folitarii, pedunculati.

Pedunculus filiformis, uniflorus, glaber, foliis longior, apice incurvus.

Calycis laciniae acutae, tres proximiores erectae, duae reflexae, ftriatae linea elevata, lineam longae, corolla duplo breviores, margine tenuiffime ciliatae.

Corolla extus albida, intus purpureo-violacea. Labium fuperius bifidum: lobis obtufis, concavo-inflexis; bafi bicallofum, callis luteis. L. inferius trifidum: lobis concavis, obtufis, aequalibus; intermedio emarginato.

Filamenta 4, corolla breviora, recurva, apice connato-cohaerentia; duo minora, furfum flexa et faepe in medio membrana fubrotunda aucta, fupra maiora inferta, fed inflexa; duo paulo maiora, infra minora inferta, bafi fpiraliter flexa, extrorfum curvata, apice inflexa.

ALECTRA.

CAL. *Perianthium* 1-phyllum, bilabiatum: *Labium* fuperius bifidum, inferius trifidum: *laciniae* ovatae, obtufae, tubo breviores.

COROLLA 1-petala, tubulosa: *Tubus* sensim parum ampliatus, unguicularis. *Limbus* patens, 5-partitus: *Laciniae* lato-lanceolatae, obtusae, subtus purpureo-striatae, unguiculares.

STAM. *Filamenta* 4, tubo inserta, quorum duo paulo breviora, filiformia, flava, barbata villo flavo, longitudine tubi.

Antherae ovatae, didymae, dorso insertae, flavae.

PIST. *Germen* superum.

Stylus filiformis, longitudine filamentorum.

Stigma incurvum, stylo paulo crassius eiusque longitudine, utrinque striatum.

PERIC. *Capsula* ovata, obtusa, didyma, glabra, bivalvis, bilocularis.

SEMEN in singulo loculamento unicum, ovatum.

CHARACTER *generis:* Capsula bilocularis.
Corolla campanulata.
Filamenta barbata.

LOCUS: Didynamia, Angiospermia, post Acanthum.

SPECIES I. A. capensis.

Crescit prope fluvios Zeekoe, Sondaags et Cabeljaus revier dictos, locis graminosis Capitis bonae Spei.

Floret Novembri, Decembri.

Radix annua.

Caulis simplex, teres, striatus, villosus, inanis, spithamaeus et pedalis.

Folia sparsa, sessilia, ovata, obtusa, erecta, villosa; inferiora minora; superiora sensim maiora, unguicularia.

Flores terminales, spicati, lutei, purpureo-striati.

Spica foliata, sensim florens.

Planta siccatione nigrescit.

Habitus Orobanchis.

DISSER-

DISSERTATIO
DE
NOVIS GENERIBVS PLANTARVM.

P. V.

D. 25. JUNII 1784.

RESP.

CAR. FR. BLUMENBERG.

MYRISTICA.

Flores masculi.

CALYX *Perianthium* ovatum, glabrum, trifidum: *laciniae* erecto-patulae.

COROLLA nulla, nisi calycem pro corolla sumere velis.

STAM. *Filamentum* unicum, cylindricum, obtusum.

Anthera unica sub apice filamento circumcincta, striata, albida.

Flores feminei.

CAL. *Perianthium* ut in mare, sed inferne dehiscens, deciduum.

Corolla nulla.

Pist. *Germen* ſuperum, ventricoſum, longitudine calycis.

Stylus unicus, didymus, breviſſimus.

Stigmata duo, acuta, breviſſima.

Peric. *Drupa* carnoſa, carne apice dehiſcente.

Nux ovata, mace reticulata cincta, glabra.

Character *generis:* Cal. 2-fidus.
Cor. 0. Drupa.

Locus: Monoecia, Monandria, ante Charam, ſecundum Syſtema Linnaeanum.

Species 1. M. moſchata: fructibus glabris.

Species. 2. M. tomentoſa: fructibus tomentoſis.
Myriſtica Thunb. Act. Stockh. 1782. p. 46.

EUCLEA.

Flores maſculi.

Cal. *Perianthium* monophyllum, corolla multoties brevius, ſubangulatum, glabrum, viride, 5-dentatum: dentibus breviſſimis, erectis.

Corolla 1-petala, patula, alba, 5-partita: *laciniae* ovatae, obtuſae, concavae, niveae, ſemilineam longae.

Calyx et Corolla ſaepe 4-fidi, ſaepius vero 5-fidi, rariſſime 6-fidi.

Stam. *Filamenta* 13, 8 in circumferentia, 5 in centro, baſi corollae inſerta, breviſſima, longitudine calycis, albida. Raro filamenta 15.

Antherae tetragono-ſubulatae, ſulcatae, erectae, albidae, apice latere utroque perforatae.

Flores

Flores feminei.

CAL. *Perianthium* monophyllum, raro 5-dentatum, ſaepius 4-dentatum, perſiſtens: *laciniae* erectae, corolla triplo breviores.

COROLLA raro 5-fida, ſaepius 4-fida: *laciniae* ovatae, obtuſae, concavae, erectae, albae.

PIST. *Germen* ſuperum, ovatum, ſubvilloſum.

Styli duo, longitudine corollae, virides, craſſiuſculi.

Stigmata emarginata ſeu bifida, obtuſa.

PERIC. *Bacca* globoſa puncto umbilicali, glabra, viridis, matura rubra, carnoſa, magnitudine Piſi.

Semen unicum, globoſum, glabrum, brunneum.

CHARACTER *generis:* Maſc. Cal. 5-fidus.
Coroll. 5-fida.
Fem. Cal. 4-fidus.
Coroll. 4-fida.
Bacca 1-ſperma.

LOCUS: Dioecia, Dodecandria, ſecundum Syſtema Linnaeanum.

SPECIES 1. E. racemoſa: foliis planis.

Euclea racemoſa. Linn. Supplem. Syſt. Nat. p. 67. et 428.

Padus foliis ſubrotundis, fructu racemoſo. Burm. Afr. p. 238. tab. 84. f. 1. femina.

Creſcit in Paarden-Eyland, dunis et infra Tafelberg Capitis bonae Spei.

Floret Maio, Junio, Julio.

Radix perennis.

Caulis fruticoſus, erectus, orgyalis.

Rami ſubumbellato-terni, ramuloſi, erecti, cinereo-rufeſcentes.

Ramuli ramis ſimiles, rufeſcentes, glabri.

Folia alterna, petiolata, ovata, obtusissima, crassa, sempervirentia, glabra, supra viridia, subtus pallidiora, integerrima marginibus parum reflexis, erecta, internodiis longiora, unguicularia.

Petioli crassi, brevissimi, purpurei.

Flores racemosi, masculi et feminei in distincto individuo.

Pedunculi axillares, solitarii, angulati, glabri, reflexi.

Germinis rudimentum in fundo calycis floris masculini ovatum, acutum, subvillosum cum stylo sterili.

SPECIES 2. E. undulata: foliis undulatis.

Africanis: Gvarri-bosches.

Crescit in Krom-revièr et alibi, in promontorio bonae Spei.

Radix perennis.

Caulis fruticosus, vix orgyalis, ramosissimus.

Rami ramulique oppositi, alterni et subumbellati, teretes, erecti, scabriди, cinerei.

Folia opposita alternaque, subpetiolata, ovata, obtusissima, integra, undulata, supra viridia; subtus pallida, linea elevata longitudinali; erecta, sempervirentia.

Petioli crassi, brevissimi.

Flores axillares, racemosi, masculi et feminei distincti in diverso individuo.

Racemi erectiusculi, raro reflexi.

Pedicelli oppositi, uniflori.

Filamenta circiter 11.

Antherae tetragonae, latere utroque perforato-dehiscentes.

Usus: Baccae rubrae eduntur ab Hottentottis.

HAR-

HARTOGIA.

Hartogia Linn. Suppl. Syst. p. 16.

CAL. *Perianthium* 5-fidum, persistens, glabrum: *laciniae* acutae, brevissimae.

COROLLA 4-petala. *Petala* ovata, obtusa, patentia, albida.

STAM. *Filamenta* 4, basi germinis inserta, brevissima.

Antherae ovatae, sulcatae.

PIST. *Germen* superum, ovatum, glabrum.

Stylus simplex, subulatus.

Stigma acutum.

PERIC. *Drupa* exsucca, ovata, scabriuscula, glabra, magnitudine vix nucis avellanae.

Nux disperma, subcarnosa.

CHARACTER *generis*: Petala 4, patentia. Cal. 5-fidus.
Drupa ovata, disperma.

LOCUS: Tetrandria, Monogynia, post Struthiolam.

NOMEN in memoriam Hartogii, Peregrinatoris in promontorio bonae Spei celebris.

SPECIES 1. H. capensis.

Hartogia capensis. Linn. Suppl. p. 128.

Crescit in Capitis bonae Spei sylvis.

Arbuscula orgyalis, ramosissima, glabra.

Rami decussati, teretes, cinerei, patuli. Ramuli similes, sensim filiformes, laxi, erecto-patuli.

Folia opposita, elliptica, obtusa, emarginata, serrata, inferne integra, attenuata in petiolum, erecta, glabra, digitalia.

Flores axillares, paniculati, cernui, minuti.

Adeo similis Schreberae scinoidis, ut diu eandem crediderim, sed differt ab Hartogia in non paucis Schrebera.

1. *Ramis alternis, tomentofis.*
2. *Foliis alternis, pilofis vel tomentofis, ferraturis paucioribus.*
3. *Petiolis tomentofis.*
4. *Pedunculis longioribus.*
5. *Nectario.*
6. *Stylis duobus.*
7. *Capfula depreffa, 2-partita.*

SPARRMANNIA.

Cal. *Perianthium* 4-phyllum, inferum: *Folia* lanceolata, integra, reflexa, villofa.

Corolla 4-petala, flava. *Petala* cuneiformia, integra, plana, calyce duplo longiora.

Nectaria propria, difformia, filiformia, torulofa, ftaminibus breviora, lutea: *toruli* inflati, turbinati.

Stam. *Filamenta* plurima, germini inferta, filiformia, exteriora nectariis fimilia, fed longiora, corolla breviora.

Antherae cordato-ovatae, infidentes.

Pist. *Germen* fuperum, fubglobofum, quinquangulare, hifpidum.

Stylus filiformis, rectus, dependens inter ftamina, ftaminibus multoties longior.

Stigma truncatum, papillis elongatis terminatum.

Peric. Capfula 5-gona, 5-locularis, fufca, echinata: *Setae* erectae, rigidae, pilofae, fpina terminatae, in angulis maiores patentes: *Spina* pellucida, recta, pungens.

Semina in quovis loculamento bina, oblonga, glabra, altero latere carinata, nigra.

Habitus

Habitus Triumſettae reſpectu herbae, Geranii reſpectu floris, Hibiſci reſpectu fructus et Gei reſpectu capſulae echinatae.

CHARACTER *generis:* Cal. 4-phyllus. Capſula angulata, 5-locularis, echinata.
Nectaria plura, toruloſa.

LOCUS: Polyandria, Monogynia, poſt Calophyllum.

In memoriam Domini Doct. And. Sparrmann, Prof. Regii et plurium Acad. ſcient. membri, amici et popularis noſtri, itineribus in Chinam, Promontorium bonae Spei et terras auſtrales celebris, genus hoc novum capenſe dixit Dominus Prof. à Linné.

SPECIES I. S. africana.

Sparrmannia africana. Linn. Suppl. pag. 41 et 175.

Creſcit in Capite bonae Spei Africes, inter arbores in ſylvis Eſſeboſch et Hautniquas dictis, inque lateribus montium inter Hautniquas et Lange Kloof.

Floret Octobri, Novembri, Decembri et Ianuario.

Tota planta villoſa.

Caulis fruteſcens, erectus, bipedalis vel ultra.

Rami alterni, teretes, erecti.

Folia alterna, longe petiolata, cordata, ovata, lobata, acuminata, ſerrata, novem-nervia, dependentia.

Petioli teretes.

Stipulae laterales, ſubulatae, erectae.

Flores umbellati pedunculis ante floreſcentiam deflexis.

Pedunculi *oppositifolii, erecti, pilosi, umbelliferi, petiolis longiores.*
Pedicelli *simplices.*
Involucrum *polyphyllum, subulatum, brevissimum.*

N I P A.

Flores monoici: feminei terminales; masculi laterales inferiores.

Masculi.

CAL. *Spathae* oblongae, concavae, acuminatae, coriaceae; exteriores maiores, interiores sensim includentes.
Perianthium proprium nullum.
COROLLA hexapetala. *Petala* linearia, aequalia, patenti-reflexa, lineam longa.
STAM. *Filamentum* unicum, filiforme, erectum, longitudine petalorum.
Anthera apice filamenti perforata, 12-sulcata, oblonga, flava.

Feminei.

CAL. *Spathae* uti in mare.
COROLLA nulla.
PIST. *Germen* angulatum, saepe quinquangulare, oblique truncatum, glabrum.
Stylus et *Stigma* nullum; sed eorum loco sulcus in alterutro latere.
PERIC. *Drupae* plurimae, aggregatae in capitulum, magnitudine capitis, angulatae angulis inaequalibus acutis vel obtusis, inferne attenuatae, superne obtusatae, glabrae, magnitudine nucis castaneae.
CHARACTER *generis:* Masc. Spatha. Corolla 6-petala.
Fem. Spatha. Cor. o. Drupae angulatae.

Locus:

Locus: Monoecia, Monandria, poſt Cynomorium in Syſtemate Linnaeano.

Species 1. N. fruticans.

Nipa fruticans. Thunb. Act. Stockholm. 1782. pag. 231.

Nipa Rumph. Herb. Amboin. Tom. 1. pag. 72. Tab. XVI.

Habitat in inſula Iava et aliis Indiae orientalis inſulis.

Caudex in iuniori palma nullus, in adultiori altitudine aliquot pedum.

Folia pinnata: Pinnae ſtriatae, marginatae, glabrae.

Flores maſculi et feminei in eadem palma, ſed diſtincti in diverſis pedunculis; Maſculi plures, laterales, inferiores, pedunculis dichotomis inſidentes, ſpicati; Feminei terminales, aggregati in capitulum globoſum, ſeſſiles.

Pedunculi et Pedicelli paniculati, dichotomi.

Uſus: Folia domibus tegendis et ſtoreis conſtruendis inſerviunt.

Fructus edules, tam crudi quam ſaccharo conditi incolis Indiae orientalis.

PHELYPAEA.

Flores maſculi.

Cal. nullus, niſi bracteae foliaceae, oppoſitae.

Corolla 6-partita, connivens. *Laciniae* ſubrotundae, obtuſiſſimae, concavae; extus dorſo ſubpiloſae, intus glabrae, baſi barbatae, margine ciliato-crenulatae, tenues,

tenues tres exteriores, tres interiores unguiculares.

Stam. *Filamentum* unicum, erectum, crassissimum, corolla brevius, stylo simile, medio receptaculo insertum.

Anthera ovata, clavata, stigmati similis, pollinifera.

Pollen pallidum.

Receptaculum barbatum, poris 6 a corollae laciniis decurrentibus nectariis pertusum, sterile.

Obs. *Corolla* et *Bracteae* interdum ciliato-serratae; *Corollae* laciniae quandoque inaequales.

Flores feminei.

Cal. nullus.

Corolla 1-petala, capsulam vestiens, 6-partita: *Tubus* brevissimus. *Limbi* laciniae supra germen parum connatae, oblongae, obtusae, concavae, erectae, unguiculares, intus basi fovea nectarea decurrente pertusae, barbatae.

Stam. *Germen* superum seu corollae fundo inclusum, barbatum.

Stylus crassissimus, purpureus, glaber, lineam longus.

Stigma capitatum, subumbilicatum, striatum, parum oblique truncatum.

Peric. *Capsula* columnaris, crassa, subcompressa, obtusa, sulcata, glabra, fere pollicaris, 7-valvis, 7-locularis.

Columna crassa, medio stellula oblonga.

Semina plurima.

Chara-

CHARACTER *generis:* Cal. nullus. Cor. 6-partita. Piſt. 1.

LOCUS: Dioecia, Monandria, poſt Najam, ſecundum Syſtema Linnaeanum.

Valde ſimilis eſt Hyobanchi et Orobanchi; differt

I) ab Hyobanche: floribus longe diverſis, uti et fructu.

II) ab Orobanche: calyce nullo. Corollae figura, ſexu et capſula.

SPECIES 1. *Ph. ſanguinea.*

Africanis: Aardroos.

Creſcit in campis demerſis ſabuloſis inter Cap et ſeriem montium ſub fruticibus, paraſitica.

Floret Julio, Auguſto, Septembri, Octobri.

Caulis ſimplex, totus tectus ſquamis imbricatis, erectus, ſenſim parum incraſſatus, pollicaris usque digitalis.

Folia nulla, ſed potius ſquamae oblongae, obtuſiſſimae, glabrae; intus concavae, extus convexae; ſparſae, pollicares, adpreſſae; floribus quoque inſtar bractearum interſparſae, inferiores ſenſim minores; omnes praeſertim apice incarnatae.

Flores ſolitarii vel ſaepius aggregati, carnoſi, ſanguinei, maſculini et feminei diſtincti in diſtincto individuo.

Bracteae binae, ſuboppoſitae, oblongae, obtuſae, concavae, ſanguineae, unguiculares, corolla breviores, capſulae inſertae, glabrae.

PHOR-

PHORMIUM.

Phormium Forſt. Nov. Gener. Nro. 24. Linn. Suppl. p. 28.

Cal. nullus.

Corolla monopetala, profunde 5-partita, ſubcylindrica: *limbi laciniae* tres exteriores breviores; tres interiores longiores, patulae.

Stam. *Filamenta* ſex, filiformia.
Antherae incumbentes, ovatae.

Pist. *Germen* ſuperum, trigonum, glabrum.
Pori melliferi nulli.
Stylus filiformis, corolla paulo longior,
Stigma ſimplex, obtuſum.

Peric. Capſula oblonga, trigona angulis ſulcatis, triſulca, glabra, trivalvis, trilocularis.

Semina plurima.

Character *generis:* Corolla ſexpartita laciniis tribus exterioribus brevioribus.

Locus: Hexandria, Monogynia, poſt Hyacinthum.

Nomen generis impoſuit celeb. Prof. FORSTER ſpeciei cuidam a ſe inventae in Nova Zelandia; quod et nos retinere voluimus ſpecies novas capenſes eiusdem generis deſcripturi.

Nimis affine Hyacintho, differt vero facile: corolla irregulari, laciniis tribus exterioribus multo brevioribus et calycis vices fungentibus.

Species 1. Ph. tenax: ſcapo polyſtachyo angulato, foliis enſiformibus canaliculatis.

Phormium

Phormium tenax. Linn. Suppl. p. 204.

Crescit in Nova Zelandia. Forster.

Folia radicalia, ensiformia, canaliculata, integra, striata, rigida, glabra, pedalia et ultra.

Scapus angulatus, polystachyus, ramis alternis, floriferis.

Flores racemosi, subsecundi.

In nostro specimine siccato corolla profunde quidem, non tamen usque ad basin partita est.

Usus: storeas e foliorum fibris pro vestimentis variis plectunt mulieres Novae Zelandiae.

Sp. 2. Ph. alooides: scapo simplici, floribus cernuis cylindricis, foliis subensiformibus, glabris.

Phormium alooides. Linn. Suppl. p. 205.

Crescit in Capitis bonae Spei campis depressis arenosis, in Paarden Eyland, in Swartland. Nordbuk, in monte Ribeck Castel dicto, collibus urbis, Paardeberg, alibi.

Floret Majo, Iunio, Iulio, Augusto.

Bulbus globosus, carnosus, fibrosus, albus.

Folia radicalia, bina, vaginantia, lanceolato-ensiformia, concava, subundulata, integra, glabra, scapo breviora, patentia, supra purpureo-maculata.

Scapus simplex, teres, carnosus, glaber, erectus, purpureo-maculatus.

Flores racemosi, cernui. Rachis angulata.

Bractea sub pedunculo lata, acuta, membranacea, brevissima.

Pedun-

Pedunculus teres, erecto-patens, glaber, semiunguicularis.

Corolla cylindrica: Laciniae tres interiores longiores, lato-lineares, obtusissimae, emarginatae, concavae, pollicares, aequales, invicem minime cohaerentes; tres exteriores, basi invicem et cum interioribus parum connatae, ovatae, concavae; superior retusa.

Filamenta basi laciniarum inserta, alba, longitudine corollae.

Varietates: α) *Corollis totis croceis; scapo purparascente, immaculato, spithamaeo.*

β) *Corollis luteis: Laciniis exterioribus apice virentibus, interioribus apice purpureis; scapo foliisque supra maculatis; scapo spithamaeo.*

γ) *Corollis purpureis.*

Sp. 3. Ph. orchioides: scapo simplici, floribus cernuis ovatis, foliis lanceolatis glabris.

Hyacinthus orchioides. Linn. Sp. Pl. pag. 455. Syst. Veg. p. 277.

Phormium hyacinthoides. Linn. Suppl. p. 204.

Crescit in Capite bonae Spei, ad pedem Leuwestaart, Duyvelsberg, depressis Swartland et alibi.

Floret Iulio, Augusto.

Bulbus globosus, carnosus, magnitudine avellanae, albus, fibrillosus.

Folia raro unicum, saepe duo radicalia, vaginantia, lato-lanceolata, convoluto-concava, acuminata, subundulata, integerrima, revoluta, glabra, digitalia vel ultra, altero breviore, pollicem lata.

Scapus

Scapus *ſimplex, foliis vaginatus, teres, glaber.*

Flores *racemoſi, ovati, patuli. Rachis flexuoſa, angulata.*

Bractea *ad baſin floris ovata, acuta, membranacea, breviſſima, alba.*

Corolla *oblonga, ſubinflata, unguicularis, ſubclauſa, incurva: laciniae concavae, obtuſae: tribus exterioribus brevioribus, quarum dorſalis apice incraſſata, ſubfornicata, obtuſa: tribus interioribus longioribus, quarum infima paulo brevior.*

Filamenta *filiformi-ſubulata, tubo corollae inſerta et ad medium longitudinaliter adnata.*

Antherae *parvae, ſupra flavae, ſubtus fuſcae.*

Varietates: *α. corollis flavis, ovato-oblongis; ſcapo ſubincluſo, breviſſimo, fere nullo ſupra terram.*

β. Corollis flavis; ſcapo foliis longiore.

γ. Corollis apice purpureis, baſi caeruleſcentibus; ſcapo palmari, purpureo-maculato; foliis extus purpureo-maculatis.

δ. Corollis albis apice virentibus; ſcapo ſpithamaeo, albo, ſuperne purpureo-punctato; foliis ſupra purpureo-maculatis.

ε. Corollis albis, apicibus purpuraſcentibus; Scapus ſpithamalis, viridis, purpureo-variegatus; Folia decumbentia, carnoſa, canaliculata, lineari-attenuata, glabra, immaculata, ſpithamaea.

G Sp.

SP. 4. Ph. hirtum: ſcapo ſimplici, floribus cernuis ovatis, foliis hirſutis.

Creſcit in Capitis bonae Spei aquoſis.

Floret Auguſto et ſequentibus menſibus.

Scapus ſimplex, flexuoſo-erectus, glaber, purpureo-maculatus, ſpithamaeus.

Folium unicum, baſi lata vaginans, lineare, hirſutum.

Flores racemoſi, cernui, ovati, albo-caeruleſcentes.

DISSER-

6.

DISSERTATIO
DE
NOVIS GENERIBVS PLANTARVM.

P. VI.

D. 26. MAJI 1792.

R E S P.

GABRIEL TOBIAS STRÖM.

D I S A.

CAL. *Spatha.*

COROLLA 4-petala, bilabiata. *Labium ſuperius* tripetalum: *Petala* duo conſimilia, aequalia; tertium anguſtius. *Labium inferius* tripetalum: *Petalum* unum ſaccatum, cornutum, patens; duo conſimilia, intra cornu incluſa. *Cornu* nectareum anticum.

STAM. *Filamenta* nulla, ſed
Antherae ſeſſiles in lobis exterioribus ſtigmatis.
Pollen flavum.

PIST. *Germen* inferum, trilobum.
Stylus brevis.
Stigma trilobum.

PERIC. *Capſula* infera, ſexſtriata, glabra, 1-locularis.
Semina numeroſa, parva.

CHARACTER *generis:* Cor. ringens. Cornu anticum.
Petalum unum ſaccatum petala duo includens!

LOCUS: Gynandria, Diandria.

NOMEN Diſae olim impoſuit celeb. Prof. BERGIUS plantae, quae ad Satyrium amandari debet; nomen igitur Diſae adoptavit huicque generi impoſuit cel. Praeſes.

SPECIES 1. D. *longicornis:* cornu cylindrico longiori.

Diſa longicornis. Linn. Suppl. Syſt. p. 406. Syſt. veg. XIV. p. 817.

Creſcit in Tafelberg, in praeruptis montis, promontorii Africes, bonae Spei dicti.

Floret Ianuario, Februario.

Folia radicalia, ſcapum inferne vaginantia, circiter quinque, lanceolata, inferne ſenſim attenuata, acuta, integra, nervoſa, recurvato-patentia, ſupra viridia, ſubtus pallidiora, ſcapo breviora digitalia vel palmaria.

Scapus teres, erectus, glaber, vaginis membranaceis tectus, uniflorus, ſpithamaeus.

Flos terminalis, ſolitarius, nutans, caeruleus.

Spatha dimidiam capſulam a latere inferiori amplexans, lanceolata, acuta, concava, membranacea, capſula brevior.

SPECIES. 2. D. *maculata:* cornu breviſſimo ſcrotiformi.

Diſa maculata. Linn. Suppl. Syſt. p. 407. Syſt. veg. XIV. p. 817.

Creſcit

Crescit in Capite bonae Spei, in montium lateribus prope Winterhoek juxta Rode Sand.
Floret Octobri.
Folia radicalia, circiter sex, oblongo-ovata, acuta, utrinque attenuata, integra, glabra, patentia, subtus pallidiora, semipollicaria.
Scapus filiformis, flexuoso-erectus, totus fere vaginatus, palmaris usque spithamaeus.
Vaginae tres vel quatuor, alternae, membranaceae, rufo-maculatae,
Bracteae vaginis similes, capsula brevior.
Flos solitarius, nutans, caeruleus.

MONETIA.

CAL. *Perianthium* 1-phyllum, 4-partitum: *laciniae* ovatae, patentes.
COROLLA 4-petala, receptaculo inserta.
Petala ovata, acuta, albida.
STAM. *Filamenta* quatuor, receptaculo inserta.
Antherae oblongae, luteae.
PIST. *Germen* superum, subtetragonum, desinens in *Stylum* conicum, crassiusculum.
Stigma acutum.
PERIC. *Bacca* globosa.
CHARACTER *generis:* Cal. 4-fidus. Petal. 4. Germ. superum. Bacca.
LOCUS: Tetrandria, Monogynia.
NOMEN, quod in loco natali imposuit cel. Praeses, post reditum in Europam mutavit, dum resciverat hoc genus novum ab Illustr. HERITIER, uti et alia genera ab aliis, interim fuisse descripta.
SPECIES 1. M. *barlerioides.*
Monetia barlerioides. L'Heritier nov. Stirp. fasc. 1. pag. 1. tab. 1. Hort. Kewens. 1. pag. 160.

Crescit in *sylvis promontorii bonae Spei variis, ut in Mssoelbay, trans Camtous rivier et alibi, rarior.*
Floret *Novembri, Decembri, Ianuario.*
Frutex *glaber, erectus, tri-vel quadripedalis.*
Rami et Ramuli *oppositi, tetragoni, cinerei, divaricati, spinosi.*
Spinae *quaternae, verticillatae, tereti-subulatae, pungentes, horizontaliter patentes, pollicares superioribus tenerioribus et brevioribus.*
Folia *opposita sub spinis, petiolata, ovata, acuta, mucronata mucrone pungente, integra, glabra, horizontaliter patentia vel reflexa, petiolis pluries longiora, pollicaria.*
Flores *axillares, glomerati, breviter pedunculati.*

CURTISIA.

CAL. *Perianthium* Monophyllum, tomentosum, 4-fidum: *laciniae* ovatae, acutae, erectae.
COROLLA 4-petala; *Petala* oblonga.
STAM. *Filamenta* quatuor, capillaria, longitudine corollae.
Antherae globosae, didymae, flavae.
PIST. *Germen* inferum, tomentosum.
Stylus simplex, filiformis, longitudine corollae.
Stigmata duo, simplicia, revoluta.
PERIC. Bacca globosa, flavescens, 1-sperma.
CHARACTER *generis*: Cal. 4-fidus. Pet. 4. Germen inferum. Bacca 1-sperma.
LOCUS: Tetrandria, Monogynia.
SPECIES 1. C. *faginea*.
Curtisia faginea. D. Dryander Phil. Transact. et Hort. Kew. 1. p. 162.

Incolis

Incolis africanis: Aſſagay-hout.

Creſcit in Capitis bonae Spei ſylvis variis, ut in ſylva prope Paradys, in Grootvaders boſch, iuxta Buffeljagts rivier, van Stades rivier copioſe et alibi ſatis vulgaris.

Floret Decembri et Ianuario.

Arbor excelſa, ramoſiſſima.

Rami decuſſati, teretes, cinerei, glabri, erecti.

Ramuli ſimiles, purpuraſcentes, ultimi tomentoſi.

Folia oppoſita, petiolata, ovato-oblonga, acuta, baſi integra, a medio ad apicem ſerrata, nervoſa, ſupra viridia, ſubtus pallidiora, glabra, patentia et reflexa, pollicaria usque palmaria.

Petioli unguiculares uti et venae foliorum ſubtus ferrugineo-tomentoſi.

Flores paniculati, minimi.

Panicula trichotoma, ſupradecompoſita, tota cinereo-tomentoſa.

Pedunculi et *Pedicelli* oppoſiti.

Bracteae oppoſitae, lanceolatae.

Uſus: lignum flaveſcens, durum, compactum Hottentottis pro manubriis lancearum, Aſſagai dictarum, inſervit.

ELEGIA.

Flores maſculi et feminei in diſtincto individuo:

♂. CALYX 6-glumis, inaequalis: *Glumae* tres exteriores minimae, ovatae; interiores duplo maiores, ovatae, concavae.

COROLLA nulla.

STAM. *Filamenta* tria, breviſſima.
Antherae ovatae, didymae, fuſcae.

♀. CALYX 6-glumis, inaequalis, maris tamen calyce maior. *Glumae* ovatae, concavae, acutae, glabrae, tres interiores longitudine Capſulae, tres exteriores duplo minores.

PIST. *Germen* ſuperum.
Stylus ſimplex, breviſſimus.
Stigmata tria, divaricata, plumoſa.

PERIC. *Capſula* ovata, ſtigmatibus coronata, trigona, triſulca, trivalvis, trilocularis, lateribus dehiſcens.

CHARACTER *generis*; ♂. Cal. 6-glumis, inaequalis. Cor. 0.
♀. Capſula 3-locularis.

LOCUS: Dioecia, Triandria.

NOMEN olim dedit Ill. LINNÉ *Elegiae*; poſtea vero hoc genus ad Reſtionem retulit.

SPECIES 1. E. *juncea*.

Elegia juncea. Linn. Mant. p. 162. 297.

Reſtio elegia. Linn. Syſt. veg. XIV. p. 882.

Creſcit in collibus montium promontorii bonae Spei prope urbem; in ſummo Tafelberg et alibi iuxta rivulos, frequens.

Floret Ianuario et ſequentibus menſibus.

Culmus ſimplex, rariſſime ramoſus, articulatus, aphyllus, ſtipulatus, teres, glaber, erectus, pedalis, bipedalis et ultra.

Stipulae articulos vaginantes, magnae, ovatae, rigidae, erectae, glabrae, flavae margine membranaceo, deciduae, pollicares.

Florum

Florum spicae paniculatae, alternae, bracteatae, erectae, plurimae, a medio saepe culmo ad eius apicem.

Bracteae universales sessiles, ovato-oblongae, acutae, concavo-planae, erectae, rigidae, glabrae, flavae margine membranaceo, spicis longiores, deciduae; inferiores remotiores et maiores; superiores frequentiores et minores; partiales in paniculis lanceolatae, acutae, minimae.

Spiculae ovatae.

WILDENOWIA.

Flores dioici, in distinctis culmis distincti.

CALYX multiglumis. *Glumae* imbricatae, acuminatae, persistentes, drupa longiores.

COROLLA 6-petala, basin fructus cingens.

Petala rotundato-ovata, membranacea, adpressa, aequalia, persistentia.

STAM. *Filamenta* tria.

PIST. *Germen* superum.

Stylus unicus, brevissimus.

Stigmata duo vel tria, plumosa.

PERIC. *Nux* ovata, obtusa, glabra, dura, 1-locularis.

CHARACTER *generis:* Cal. multiglumis. Cor. 6-petala. Nux 1-locul.

LOCUS: Dioecia, Triandria, post Elegiam.

Wildenowia. Thunb. Act. Holmiens. 1790. p. 26. seqq. tab. 2.

SPECIES 1. W. *striata:* culmo tereti striato.

SPECIES 2. W. *teres:* culmo ramisque teretibus laevibus.

SPECIES 3. W. *compressa:* culmo folioso laevi, ramis compressis.

LAUROPHYLLUS.

CAL. *Perianthium* ſubtetraphyllum.
Folia lanceolata, concava, glabra minutiſſima.

COROLLA nulla.

STAM. *Filamenta* quatuor, filiformia, calyce longiora.
Antherae globoſo-tetragonae.

PIST. *Germen* ſuperum.
Styli ſimplicis rudimentum.

CHARACTER *generis:* Cal. ſubtetraphyllus. Cor. o. Germen ſuperum.

LOCUS: Tetrandria, Monogynia, inter Nigrinam et Salvadoram.

Obſ. Variat *ſtaminibus* 4-5 et 6; *perianthio* 5-fido, 6-fido et 4-partito.

SPECIES 1. L. *capenſis.*

Creſcit in Capitis bonae Spei ſylvis, prope Hautniquas Kloof et alibi.

Floret Ianuario.

Arbor erecta, tota glabra, ſeſquiorgyalis.

Rami teretes, rugoſi, brunnei.

Ramuli angulati.

Folia alternatim ſparſa, petiolata, oblonga, acutiuſcula, ſerrata, baſi et apice integra, ſupra viridia, ſubtus pallida, parallelo-nervoſa nervis ramoſis, margine revoluta, ſempervirentia, erecta, digitalia.

Petioli trigoni, vix pollicares.

Flores paniculati, minuti.

Panicula ampla. ſupradecompoſita.

Pedunculi et Pedicelli compreſſi, ſenſim breviores.

Bracteae ſolitariae vel binae, calyci ſubiectae, lanceolatae, concavae, cinereo-flaveſcentes.

DISSER-

DISSERTATIO
DE
NOVIS GENERIBVS PLANTARVM.

P. VII.

D. 11. JUNII 1792.

R E S P.

ERIC. CAROL. TRAFVENFELDT.

CAVANILLA.

Flores ſexu diſtincti in diſtincta planta:

♂. Cal. *Perianthium* 4-phyllum, rude, extus hirtum, perſiſtens: *Foliola* ovata, patentia, vix lineam longa.

Corolla nulla.

Stam. *Filamenta* quatuor, capillaria, calyce breviora.
Antherae ovatae, didymae, albidae.

♀. Cal. ut in mare.

Corolla nulla.

Pist. *Germen* inferum, oblongum, hirtum.
Stylus in apice germinis radiatus, perſiſtens.

Peric. *Nux* anceps, ovata, rugoſa, hirta, 1-locularis, magnitudine Piſi.

Chara-

CHARACTER *generis:* ♂. CAL. 4-phyllus. Cor. 0.
♀. *Styl.* radiatus. Nux.
LOCUS: Dioecia, Tetrandria. ante Hippophaën.
NOMEN in honorem Dom. Doct. JOS. ANTON. CAVANILLES, Hispani, Botan. celeb.
SPECIES 1. C. *scandens.*
Crescit in sylva Grootvaders Bosch dicta, in promontorio bonae Spei Africes.
Floret Ianuario.
Tota planta hirsuta.
Caulis frutescens, teres, inferne glaber, cinereus; superne punctato-scaber, scandens, flexuosus.
Rami alterni, cauli similes, sensim filiformes.
Folia alterna, petiolata, oblonga, obtusa, subsinuata, denticulata, supra viridia, subtus ferruginea, patentia, bipollicaria.
Petioli unguiculares.

DAHLIA.

Flores dioici, in ramis et ramulis terminales, capitati, in receptaculo communi aggregati.
♂. CALYX nullus, nisi squamae flosculos distinguentes, paleaceae, intus glabrae, extus hirsutae, breves.
COROLLA. *Petalum* unicum prope singulum Stamen filiforme seu ensatum, convolutum, albidum, unguiculare.
STAM. *Filamentum* unicum juxta singulam calycis squamam et petalum, brevissimum, erectum, petalis triplo brevius.
Anthera basi cum filamento connata, ovata, didymo-bilocularis.
♀. CALYX ut in mare.
COROLLA nulla.

PIST.

PIST. *Germen* villoſum, ſingulum prope ſquamam ſingulam calycinam.
Stylus unicus, filiformis.
Stigma ſimplex.
PERIC. *Capſula* ovata, extus villoſa, 4-valvis, 4-locularis.
Semen ovatum, glabrum, bivalve, dehiſcens, inane.
LOCUS: Monandria, Monogynia, poſt Phyllachnen; vel ſecundum Linnéum: Dioecia, Monandria, poſt Pandanum.
CHARACTER: Cal. ſquama. Cor. 1-phylla. Capſ. 1-locularis.
SPECIES D. *crinita*.
Dahlia crinita. Act. ſociet. hiſt. nat. Hafnienſ. Tom. 2. vol. 1. p. 133. tab. 4.

LIGTHFOOTIA.

CAL. *Perianthium* 4-phyllum, cinereum, villoſum, breviſſimum, perſiſtens: *Foliola* ovata, obtuſa, patulo-reflexa.
COROLLA nulla.
STAM. *Filamenta* plurima, germinis baſi inſerta, filiformia, calyce longiora.
Antherae globoſae, minimae.
PIST. *Germen* ſuperum, ovatum, glabrum.
Styli 5, rarius 4 vel 6, reflexi.
Stigmata capitata, criſpa.
PERIC. *Fructus* ovatus, glaber, ſtigmatibus coronatus, calyce cinctus.
CHARACTER *generis*: Cal. 4-phyllus. Cor. o.
LOCUS: Polyandria, Pentagynia, inter Nigellam et Reaumuriam.
SPECIES 1. *Ligthfootia indica*.
Creſcit in ſylvis inſulae Iavae, prope Bataviam et alibi.

Iavanis:

Iavanis: *Roccum.*
Arbor *excelſa.*
Rami Ramulique *alterni, teretes, cinerei, punctato-ſcabridi, erecti.*
Folia *alterna, petiolata, ovata, ſubcuſpidata, ſerrata ſerraturis obtuſis, utrinque glabra, nervoſa, ſpithamaea.*
Petioli *breviſſimi, craſſi.*
Flores *in ramis et ramulis aggregati, pedunculati.*
Pedunculi *filiformes, ſimplices et ramoſi, reflexi, cinereo-tomentoſi, unguiculares.*
Genus *nominavit in Prodromo ſuo cel. Dominus Prof. SWARTZ eiusque unam nominat in Montferrat creſcentem ſpeciem.*

S T A V I A.

CAL. *Perianthium commune* hemiſphaericum: foliola plurima, linearia, imbricata; *proprium* monophyllum, 5-partitum: laciniae lineari-ſubulatae, erectae.
COROLLA 5-petala. *Petala* oblonga, obtuſa, erecto-patentia.
STAM. *Filamenta* 5, baſi perianthii inſerta, ſubulata.
Antherae ſubrotundae.
PIST. *Germen* inferum, turbinatum.
Stylus unicus, fiſſus in *Stigma* didymum.
PERIC. nullum; ſed receptaculum commune, planum, paleaceum vel piloſum.
Semina ſolitaria, ovata.
CHARACTER *generis:* Cor. ſupera, 5-petala. *Stam.* calyci inſerta. *Stylus* bifidus.
LOCUS: Pentandria, Monogynia, prope Bruniam.
Differt a Brunia germine infero.

Genus

Genus e ſpeciminibus capenſibus, a celeb. Praeſide communicatis, nominavit Botanicus excellens, praematura morte ereptus, Dom. D. AND. DAHL.

Spec. 1. S. *radiata:* foliis lanceolato-trigonis, patulis, calycis radio colorato, capitulo breviore.

Stavia radiata. Dahl obſ. botan. p. 15. Brunia radiata. Linn. ſpec. plant. p. 283. Syſt. Veg. XIV. p. 240. Hort. Kewenſis. 1. pag. 277.

Creſcit in campis arenoſis inter urbem Cap. bonae Spei et montium ſeries; in ſummo etiam Tafelberg vulgaris.

Floret Majo et ſequentibus menſibus.

Caulis fruticoſus, inferne ſimplex, ſuperne magis magisque ramoſus, erectus, bipedalis et vltra.

Rami trichotomi, fuſco-cinerei, ſcabri, glabri.

Ramuli trichotomi, ſuperne dichotomi, filiformes, laxi, inferne glabri, ſuperne villoſi, erecti, ſubfaſtigiati.

Folia ſparſa, petiolata, lanceolato-trigona, acuta apice fuſco, ſubimbricato-approximata, apice patula, inferiora glabra, ſuprema villoſa, lineam longa.

Flores terminales in ſupremis ramulis, Piſo minores.

Calycis radius albus: apice foliolis patulis, deuſtis, capitulo brevioribus.

Uſus: pro foco alendo lignum inſervit.

Species 2. S. *glutinoſa:* foliis lineari lanceolatis, trigonis, patulis, radio calycis colorato capitulo longiore.

Stavia glutinoſa. Dahl. obſ. botan. p. 17.

Brunia

Brunia glutinoſa. Linn. Syſt. veg. XIV. p. 240. Mantiſ. p. 210.

Creſcit in ſummo Tafelberg Cap. bonae Spei ſat copioſe cum priori,

Floret Maio.

Caulis fruticoſus, erectus, glaber, tripedalis et ultra.

Rami et Ramuli ſubverticillati, teretes, fuſco-purpuraſcentes, incurvato-erecti, ſubfaſtigiati, glabri.

Folia ſparſa, in ramulis frequentiora, petiolata, lineari-lanceolata, trigona, integra, acuta apice ſaepius fuſco, patentia, inferiora glabra, ſuperiora villoſa, unguicularia.

Petioli flaveſcentes, foliis multo breviores.

Flores terminales in ramulis, magnitudine fere Ceraſi.

Radius calycis coloratus: foliola trigona, patulo-reflexa, flaveſcentia, apice deuſta, capitulo longiora.

MAUHLIA.

CAL. *Spatha* diphylla: *folia* oblonga, acuta.

COROLLA 1-petala, infundibuliformis: *Tubus* ſenſim ampliatus, brevis. *Limbus* 6-partitus: *laciniae* oblongae, obtuſae, aequales, erecto-patentes.

STAM. *Filamenta* ſex, filiformia, apici tubi inſerta, laciniis oppoſita, limbo breviora. *Antherae* incumbentes.

PIST. *Germen* ſuperum.
Stylus filiformis, longitudine ſtaminum.
Stigma ſimplex.

PERIC.

PERIC. *Capſula* ovata, trigona, trivalvis, trilocularis.
Semina plurima.

CHARACTER *generis:* Cor. infera, 6-partita: limbo aequali.

LOCUS: Hexandria, Monogynia, poſt Pontederiam.

Generi quoque huic nomen impoſuit cel. Dom. Doct. DAHL.

SPECIES 1. M. *linearis:* foliis linearibus ſcapo brevioribus.

Mauhlia africana. Dahl obſ. botan. p. 26.

Agapanthus umbellatus. Hortus Kewenſis. vol. 1. pag. 414.

Creſcit in Capitis bonae Spei campis inundatis.

Floret Octobri et ſequentibus menſibus.

Scapus teres, erectus, glaber, pedalis et ultra.

Folia radicalia, plurima, linearia, acuta, integra, glabra, erecta, ſcapo duplo breviora.

Flores umbellati, plurimi, caerulei.

Pedunculi geniculati, pollicares.

SPECIES 2. M. *enſifolia:* foliis lanceolato-enſiformibus ſcapo longioribus.

Creſcit in Capitis bonae Spei interioribus provinciis, inter Sondaags et Viſch-rivier.

Floret Decembri, Ianuario.

Scapus filiformis, pollicaris.

Folia radicalia, bina, lanceolata ſeu enſiformia, attenuato-acuminata, integra, ſtriata, glabra, erecta, pollicem fere lata, palmaria.

Flores umbellati.

Pedunculi capillares, unguiculares.

Corolla infera, tubuloſa, apice campanulata, pollicaris.

STRELITZIA.

CAL. *Spatha* univerſalis horizontalis, connivens, continens ſpathas, flores fructusque, multiflora, glabra. *Spathae* partiales flores et fructus cingentes, concavae, lanceolatae, acutae, gelatino-viſcidae, brunneae.
Gelatina albida vel ſubflava.

COROLLA tripetala. *Petala* duo ſuperiora approximata; inferius remotum, infra nectarium ſitum, omnia ovato-lanceolata, acuminata, concava, integra, conſimilia et aequalia, digitalia.

NECTARIUM diphyllum, inter petala ſitum: folium *ſuperius* minimum, alterum amplexans, apice obtuſum, carinatum, craſſiusculum, emarginatum, unguiculare. *Inferius* petalis paulo brevius, genitalia includens; Carina dorſalis ſulcata ſulcis quatuor; a medio ad apicem haſtatum; alae ſuperne marginibus elevatis, intra quas ſtamina et piſtillum.

STAM. *Filamenta* 5, filiformia, longitudine dimidia haſtae, alba.
Antherae lineares, longitudine haſtae, cumque ea longitudinaliter inprimis apice cohaerentes, albae.
Pollen a latere antico album, viſcidum.

PIST. *Germen* infra receptaculum floris.
Stylus longitudine haſtae, filiformis, albus.
Stigma cylindricum, viſcoſum, unguiculare, trifidum, extra apicem haſtae exſertum, fuſcum.

PERIC. *Capſula* ſeſſilis, in fundo ſpathae ovata, glabra, trigona, trivalvis, trilocularis.

Semina

Semina ſubgloboſa, culumnae affixa, alba, plurima, baſi barba cincta.

CHARACTER *generis:* Cor. 3 - petala. Cap. 3 - locularis. Nectarium haſtatum!

LOCUS: Pentandria, Monogynia, prope Heliconiam.

SPECIES 1. S. *auguſta:* foliis ſimpliciter nervoſis.

Heliconia alba. Linn. Suppl. pag. 157. Syſt. veg. XIV. pag. 245.

Europeis incolis: Witte Piſang.

Creſcit in Africa Auſtrali, in Capitis bonae Spei interioribus, nempe in humidis umbroſis ſylvis Hauteniquas prope rivulum Piſang - rivier dictum.

Floret Octobri, Novembri.

Radix fibroſa.

Scapus ſimplex, vaginatus, craſſitie brachii et ultra; altitudine circiter 18 pedum.

Folia petiolata, erecta, vaginata, lato - ovata, obtuſa, tenuiſſime et ſimpliciter nervoſa, integra, glabra, pedalia et ultra.

Petioli teretes, ſtriati.

Flores intra ſpatham plures, circiter duodecim, erecti, florentes primum baſi, continuata ſenſim floreſcentia ad apicem verſus, ſeſſiles inter ſingulas ſpathas.

Corolla tota alba, uti etiam nectarium.

SPECIES 2. S. *reginae.* Hort. Kewenſ. Vol. 1. p. 285. tab. 2.

Europeis incolis: Geele Piſang.

Creſcit in Capite bonae Spei prope montes iuxta fluvium Kamtou.

Floret Octobri, Novembri.

Radix fibroſa.

Scapus *ſimplex, vaginatus, bipedalis; longitudine foliorum.*

Folia plura, radicalia, petiolata, erecta, oblonga, obtuſa, coriacea, tenuiſſime nervoſa et reticulata, inferne undata, integra, glabra. Rachis craſſa.

Petioli teretes, ſtriati, inanes, glabri, digitum craſſi.

Corolla aurantiaca.

Nectarium caeruleum

DISSER-

DISSERTATIO
DE
NOVIS GENERIBVS PLANTARVM.

P. VIII.

D. 17. DEC. 1798.

RESP.
NICOL. GUST. BODIN.

ROHRIA.

CALYX communis, polyphyllus, imbricatus: foliola interiora longiora.

COROLLA *composita*, radiata. *Corollulae* hermaphroditae plures in disco; masculae in radio. Cor. *propria hermaphroditi* floris infundibuliformis, quinquefida, *laciniis* linearibus; *Mascula* ligulata, lanceolata, tridentata.

STAM. *Hermaphroditis filamenta* 5, brevia.
Anthera cylindrica, tubulosa.
Masculis Antherae 5, in fauce tubi.

PIST. *Hermaphroditis Germen* obovatum, hirsutum.
Stylus filiformis, longitudine corollae.
Stigma bifidum.
Masculis nullum.

Peric. *Semen* hermaphroditis turbinatum, angulatum.
Pappus polyphyllus: *foliola* linearia, inaequalia, cuſpidata, ciliata, corolla breviora.
Receptaculum favoſum.

Sp. 1. R. *ſulcata:* foliis lanceolatis ciliato-ſpinoſis imbricatis, ſubtus uniſulcatis glabris.
2. R. *biſulca:* foliis lanceolatis ciliato-ſpinoſis imbricatis, ſubtus biſulcatis glabris.
3. R. *pectinata:* foliis lanceolatis ciliato-ſpinoſis imbricatis hirſutis.
4. R. *patula:* foliis lanceolatis ciliato-ſpinoſis patulis, ſubtus tomentoſis.
5. R. *ſquarroſa:* foliis lanceolatis ciliato-ſpinoſis reflexis imbricatis. *Thunb.* Act. Hafn. Hiſt. Nat. Vol. 3. S. 1. p. 100. f. 5.
6. R. *revoluta:* foliis linearibus ſpinoſis revolutis. Vahl. Act. Hafn. Hiſt. Nat. Vol. 2. S. 2. p. 40.
7. R. *lanceolata:* foliis lanceolatis remote ciliato-ſpinoſis erectis, ſubtus tomentoſis. *Thunb.* Act. Hafn. Vol. 3. S. 1. pag. 98. f. 4.
8. R. *ſetoſa:* foliis oblongis ciliato-ſpinoſis recurvis glabris, caule glabro. *Thunb.* Act. Hafn. Hiſt. Nat. Vol. 3. S. 1. p. 101.
9. R. *hiſpida:* foliis obovato-oblongis ciliato-ſpinoſis erectis glabris. *Thunb.* Act. Hafn. Hiſt. Nat. Vol. 3. S. 1. pag. 101. f. 6.
10. R. *ciliaris:* foliis ovatis glabris, bifariam ciliatis: ciliis exterioribus ſpinaque terminali reflexis. *Thunb.* Act. Hafn. Hiſt. Nat. Vol. 3. S. 1. p. 99.

11.

Sp. 11. R. *obovata:* foliis oblongis dentato-ſpinoſis glabris, calycibus lanceolatis ciliato-ſpinoſis. *Thunb.* Act. Haſn. Hiſt. Nat. Vol. 3. S. 1. p. 106.

12. R. *cuneata:* foliis oblongis quinquedentato-ſpinoſis, ſubtus tomentoſis. *Thunb.* Act. Haſn. Hiſt. Nat. Vol. 3. S. 1. pag. 105. f. 10.

13. R. *incana:* foliis ovatis dentato-ſpinoſis, ſubtus tomentoſis, calycinis foliis oblongis tomentoſis ſpinoſis. *Thunb.* Act. Haſn. Hiſt. Nat. Vol. 3. S. 1. p. 106. f. 11.

14. R. *ſpinoſiſſima:* foliis connatis runcinatis ſpinoſis, calycibus pinnatifido ſpinoſis. *Thunb.* Act. Hafn. Hiſt. Nat. Vol. 3. S. 1. p. 108. f. 12.

15. R. *Monanthos:* foliis omnibus ellipticis ſubtus tomentoſis, calycinis foliis lanceolatis ciliato-ſpinoſis. *Thunb.* Act. Hafn. Hiſt. Nat. Vol. 3. S. 1. pag. 102. f. 7.

16. R. *carlinoides:* foliis radicalibus ellipticis ciliato-ſpinoſis, ſubtus tomentoſis; caulinis oblongis calyceque ciliatis. Vahl. Act. Hafn. Hiſt. Nat. Vol. 1. S. 2. p. 17. f. 9.

17. R. *pungens:* foliis omnibus oblongis villoſis ciliato-ſpinoſis, calycinis foliolis lanceolatis ciliato-ſpinoſis.

18. R. *armata:* foliis radicalibus ellipticis ciliato-ſpinoſis, ſubtus tomentoſis; caulinis oblongis calyceque ciliatis. Vahl. Act. Hafn. Hiſt. Nat. Vol. 2. S. 2. p. 39. T. 8. Rhoria carthamoides. *Thunb.* l. c. Vol. 3. S. 1. p. 103. T. 8.

SP. 19. R. *cynaroides:* foliis radicalibus integris inermibus, calycibus ovatis integris. Vahl. Act. Hafn. Hist. Nat. Vol. 1. S. 2. p. 16. Tab. 8.

20. R. *grandiflora:* foliis oblongis dentato-spinosis, subtus tomentosis, flore solitario. *Thunb.* Act. Hafn. Hist Nat. Vol. 3. S. 1. p. 107. Tab. 7. Rhoria ilicifolia. Vahl. l. c. Vol. 2. S. 2. p. 40. T. 7.

21. R. *cruciata:* foliis cordato-ovatis glabris spinoso-dentatis. *Thunb.* Act. Hafn. Hist. Nat. Vol. 3. S. 1. p. 104.

22. R. *decurrens:* foliis decurrentibus runcinatis spinoso-ciliatis, subtus tomentosis. *Thunb.* Act. Hafn. Hist. Nat. Vol. 3. S. 1. p. 104. f. 9.

23. R. *palmata;* foliis palmato-pinnatifidis, subtus tomentosis spinosis, caule lanato. *Thunb.* Act. Hafn. Hist. Natur. Vol. 3. Sect. 1. p. 108. fig. 13.

ZUCCANGNIA.

CALYX nullus.

COROLLA monopetala, cylindrica, unguicularis, sexfida: *laciniae* tres, exteriores duplo longiores, lanceolato-setaceae, saepe reflexae.

STAM. *Filamenta* 6.
Antherae ovatae.

PIST. *Germen* superum.
Stylus unicus.

PERIC. *Capsula* supera, ovata, trilocularis.

SP. 1. Z. *viridis:* Phormium viride. Diss. Nov. Gener. Plant. P. 5. Lachenalia viridis. Prodr. Fl. Cap. p. 64. Hort. Kewensis. Vol.

Vol. 1. pag. 462. Hyacinthus viridis. Linn. Syſt. Veg. XIV. p. 335. per Gmelin. p. 560. Spec. Plant. p. 454. Jacq. Plant. Rar. Vol. 1. fig. color.

SANSEVIERIA.

CALYX nullus.

COROLLA monopetala, infundibuliformis, perſiſtens, hexagona, ſexpartita: *limbi* laciniae lanceolatae, erectae, patentes.

STAM. *Filamenta 6*, ſubulata, baſi laciniarum limbi inſerta, longitudine corollae.
Antherae oblongae, erectae.

PIST. *Germen* ovatum.
Stylus ſubulatus, longitudine ſtaminum.
Stigma trifidum.

PERIC. *Bacca* globoſa, pulpoſa.
Semina plura.

Differt ab Alethride fructu.

SP. 1. S. *thryſiflora*: acaulis, foliis lanceolatis carnoſis, floribus geminatis. Prodr. Flor. Cap. 1. p. 65.

Alethris hyacinthoides: Guineenſis. Linn. Syſt. Veg. XIV. p. 336.

SP. 2. S. *aethiopica*: acaulis, foliis linguaeformibus convolutis racemoſo-oblongo, floribus erectis. Prodr. Flor. Cap. 1. pag. 65.

Alethris hyacinthoides: Zeylanica. Linn. Syſt. Veg. XIV. p. 336.

EUCOMIS.

CALYX nullus.

COROLLA monopetala, campanulata, ſexpartita: *limbi* laciniae oblongae, obtuſae.

STAM. *Filamenta* ſex, ſubulata, baſi dilatata et coalita in Nectarium concavum fundo corollae adnatum, corolla breviora.
Antherae ovatae.

PIST. *Germen* ſuperum, ovatum, trigonum.
Stylus ſubulatus.
Stigma ſimplex.

PERIC. *Capſula* ovata, obtuſa, glabra, trigona, trilocularis, trivalvis.
Semina plurima, ovata, parva.

Nimis affine genus Ornithogalo.

SPECIES 1. E. *nana:* foliis ovato-oblongis, racemo ſpicato.

Fritillaria nana. Linn. Syſt. Veg. XIV. p. 325.

Ornithogalum nanum. Prodr. Flor. Cap. 1. pag. 62.

SP. 2. E. *undulata:* foliis enſiformibus undulatis, racemo ſpicato.

Ornithogalum undulatum. Prodr. Flor. Cap. 1. pag. 62.

SP. 3. E. *punctata:* foliis enſiformibus undudulatis canaliculatis, racemo longiſſimo.

Ornithogalum punctatum. Prodr. Flor. Cap. 1. pag. 62.

S C O T I A.

CALYX. *Perianthium* monophyllum, 5-fidum. *Tubus* turbinatus, ſubcompreſſus, perſiſtens. *Limbi* laciniae ovatae, obtuſae, concavae, aequales, erectae.

COROLLA 5-petala. *Petala* tubo calycis inſerta, oblonga, concava, obtuſa, aequalia, erecta, lateribus mutuo incumbentia, laciniis calycis duplo longiora.

STAM. *Filamenta* 10, ſubulata, tubo calycis inſerta, erecta, petalis paullo longiora.

Antherae

Antherae oblongae, incumbentes.
PIST. *Germen* ſuperum, oblongum, compreſſum, pedicellatum.
Stylus filiformis, longitudine ſtaminum.
Stigma ſimplex, obtuſum.
PERIC. *Legumen* compreſſum, oblongum, glabrum, digitale.
Semen ſolitarium vel bina.
SEMINA cocta Hottentottis edulia.

SP. 1. S. *afra*. Prodr. Flor. Cap. p. 79.
Guaiacum afrum. Linn. Syſt. veg. XIV. p. 396.

ROEMERIA.

CALYX. *Perianthium* 5-phyllum, obſolete 5-gonum: foliola ovata, acuta, concava, extus hirſuta, perſiſtentia.
COROLLA pentapetala. *Petala* ovata, obtuſa, concava, erecta.
STAM. *Filamenta* 5, brevia.
Antherae ovatae.
PIST. *Germen* ſuperum, ovatum, vertice depreſſum.
Stylus craſſus, erectus, longitudine ſtaminum.
Stigmata tria, ſubrotunda.
PERIC. *Nux* rotundata, rugoſo-ſtriata, unilocularis, in embryone triſperma.
Semen unicum ad maturitatem perveniens oblongum, rubrum, lateri pedicelli affixum.
Differt a Sideroxylo:
1. *Calyce 5-phyllo, nec 1-phyllo.*
2. *Corolla 5-petala, nec rotata.*
3. *Stigmatibus tribus, nec ſimplici.*

SP.

SP. 1. R. *argentea:* foliis ovatis retusis tomentosis.
2. R. *inermis:* foliis ovatis retusis glabris.
3. R. *melanophlea:* foliis elliptico-oblongis glabris.

Sideroxylon argenteum, inerme et melanophleum. *Thunb.* Prodrom. Flor. Capens. pag. 36.

SERISSA.

CALYX. *Perianthium* 1-phyllum, inferum, glabrum, minimum, 5-dentatum.

COROLLA tubulosa, glabra, virescens, 5-partita. *Laciniae* ovatae, reflexae. *Tubus* fauce barba clausus.

STAMIN. *Filamenta* 5, brevissima, ori tubi inter lacinias inserta.
Antherae ovatae, didymae, flavo-nigrae.

PIST. *Germen* superum, convexum, glabrum.
Stylus filiformis, exsertus, tubo paullo longior.
Stigma globoso-capitatum.

PERIC. *Capsula* didyma, compressa, emarginata, bilocularis.

SPECIES 1. S. *capensis:* foliis ovatis glabris, ramis flexuosis, floribus paniculatis.

Lycium barbatum. Prodr. Flor. Cap. p. 37. Linn. Syst. veg. XIV. p. 228. Suppl. p. 150.

Crescit in collibus infra montes urbis Cap et alibi.

Floret Augusto et sequentibus mensibus.

Frutex glaber, bipedalis et ultra.

Rami alterni, divaricati, flexuosi, rugosi, cinerei, ramulosi.

Folia

Folia *oppoſita, petiolata, ovata, obtuſiuſcula, ſaepe acuminata, integra, glabra, ſupra viridia, ſubtus pallida, pollicaria et ultra.*

Petioli *unguiculares.*

Flores *axillares, paniculati.*

Pedunculi *capillares.*

Stipulae *et Bracteae albo ciliatae.*

SPECIES 2. S. *Iaponica:*

Lycium japonicum. Flor. Japon. p. 93.

A U G E A.

CALYX. *Perianthium* 1-phyllum, canaliculatum, perſiſtens, 5-partitum.

Laciniae ovatae, obtuſae cum acumine, concavae, flaveſcentes, erectae, lineam longae.

COROLLA nulla.

NECTARIUM 1-phyllum, baſi calycis inſertum, germen cingens, 10-dentatum, breviſſimum.

STAM. *Filamenta* decem, dentibus Nectarii inſerta, capillaria, erecta, breviſſima.

Antherae ſubulatae, ſulcatae, erectae, flavae, calyce breviores.

PIST. *Germen* ſuperum.

Stylus filiformis, erectus, flavus, breviſſimus.

Stigma ſimplex, obtuſum, flavum.

PERIC. *Capſula* baccata, tereti-oblonga, obtuſa, glabra, decemſtriata, pulpoſa, decemvalvis, decemlocularis, pollicaris.

Semina tunica propria cincta alba, plurima, lenticularia, glabra, viridia.

CHARA-

Character *generis:* Cal. 5 partit. Cor. nulla. Nectarium decemdentatum. Capſula 10-valvis, 10-locularis.

Locus: Decandria. Monogynia, poſt Samydam.

Species A. *Capenſis.*

Creſcit in Carro iuxta Bockland.

Floret Octobri.

Radix annua, fuſiformis, fibróſa.

Caulis ſtatim a radice in ramos diviſus, herbáceus, glaber, erectiuſculus.

Rami alterni, ſimplices et ramuloſi, teretes, glabri, erectiuſculi, pedales.

Folia oppoſita, connata, teretia, ſupra plana, obtuſa, erecta, glabra, ſeſquipollicaria.

Flores laterales inter folia, ſolitarii, bini vel tres, pedunculati, erecti.

Pedunculus uniflorus, unguicularis.

Tota planta ſucculenta, glabra, debilis.

PLECTRANTHUS.

Calyx. *Perianthium* 1-phyllum, bilabiatum: *Labium* ſuperius ovatum, latius, adſcendens; inferius quadrifidum, acutum: *Laciniae* duae infimae paullo longiores.

Corolla 1-petala, ringens, reſupinata: *Tubus* compreſſus, calyce longior: *Labium* ſuperius trifidum: lacinia media exciſa maior: inferius ovatum, integrum, concavum.

Nectarium calcaratum e baſi tubi corollae.

Stam. *Filamenta* 4, ſubulata, declinata, inaequalia.

Antherae ovatae.

Pist. *Germen* ſuperum, partitum, glabrum.

Stylus

Stylus filiformis, longitudine et ſitu ſtaminum.

Stigma bifidum.

PERIC. *Semina* nuda quatuor, ſubrotunda.

CHARACTER *generis:* Corolla reſupinata: Nectarium calcaratum: Stamina ſimplicia.

LOCUS: Didynamia, Gymnoſpermia, ante Ocymum.

SPECIES 1. P. *fruticoſus*. Herit. Stirp. nov. p. 85. tab. 41. Hort. Kewenſ. vol. 2. pag, 322.

Creſcit in ſylvis Hautniquas copioſe, prope Kabeliaus-rivier et alibi.

Floret Novembri, Decembri.

Caulis fruteſcens, ſulcatus, tenuiſſime pubeſcens, erectus, bipedalis vel ultra.

Folia petiolata, ſubcordata, ovata, acuta, inciſo-ſerrata ſerraturis ſerratis, tenuiſſime pubeſcentia, ſubtus pallida, tenuia, patentia, palmaria.

Petioli pollicares.

Rami floriferi decuſſati, aphylli, palmares et ultra.

Flores verticillati, circiter 6, e ſingulo latere tres, pedunculati.

Pedunculi capillares, uniflori, unguiculares.

DISSER-

9.

DISSERTATIO
DE
SCIENTIA BOTANICA
VTILI ATQVE IVCVNDA.

D. 20. DEC. 1793.

RESP.

JOH. JAC. HEDRÈN.

---

§. I.

Magna ſunt opera Dei et admiranda, quibus attente conſiderandis pius maxime delectatur animus. Gloria Creatoris plena tellus eſt, quae infinita ſummae bonitatis, potentiae ac ſapientiae eius documenta luculenter oſtentat. Herbae, quae ex gremio terrae progerminant, varietate admirabili et ſuavitate ſingulari ſenſus noſtros afficiunt et oblectant noſtrisque abunde inſerviunt uſibus. Harum igitur cognitio ab ipſo usque mundi exordio hominibus grata fuit et fructuoſa, utpote quae vitae ſuſtentandae et iucundius transigendae uberrimos aperit fontes. Uſus enim vegetabilium ad quamlibet vivendi rationem ſeſe extendit, et cuique ordini atque condi-

conditioni apprime eſt conveniens. Tanta enim copia rerum, tanta ubertate plantarum terra abundat, ut mirifico ſuo emolumento atque ſingulari delectatione omnibus ſeſe maximopere commendet. Evincit hoc non tantum eorum proſperitas, qui indolem, commoda et delectamenta Regni Vegetabilis diligenter inveſtigarunt; verum etiam aliorum, qui in rebus naturae ſcrutandis negligenter ſunt verſati, ſors adflictior; dum earum rerum, quae animum oblectant et quibus ad vitae ſuſtentationem carere nequimus, maxima haud raro premuntur inopia. Fuerunt, fatemur et fortaſſis adhuc ſunt, qui ſtudio Botanico non aequum ſatis ſtatuant pretium. Hi autem fere ſunt, qui, ſufficienti eiusdem cognitione deſtituti, iuſtum de eo ferre iudicium non valent; quippe qui nihil utile, nihil iucundum reputant, niſi quod ipſis ſingularem praeſtiterit uſum. Qui vero rem ſine praeiudicio aeſtimant, et commoda huius diſciplinae iuſta lance ponderare didicerunt, confeſtim ſane praeſtantiam eius atque vltro praedicabunt. Mihi certe, ductu Parentis optimi, in ſolo natali amoeniſſimos Florae campos pervagari iucundum fuit, meumque herbas inveſtigandi et examinandi ardorem inſignis nobiliſſimi mei *Praeſidis* favor et exoptatiſſima, quae mihi eius ſub auſpiciis diſcendi contigit occaſio, mirum in modum exacuit. Hinc ſpecimen qualecumque Academicum edituro hoc imprimis arriſit argumentum, vt de Scientia Botanica vtili et iucunda pauculas adferrem meditationes. Artis per ſe commendatiſſimae laudationem tentare temerarium foret: commilitones, praeſtantiae et ſuavitatis eius nondum ſatis convictos, commonefacere, non fortaſſis a communi ſcopo erit alienum. Tenellarum probe conſcius vi-

 rium

rium Te C. L. enixe rogo, velis iuvenilem conatum mitiori ſubiicere cenſurae.

§. II.

Botanica Scientia, quae vegetabilia per certas notas diſcernere et in ſuas claſſes apte referre docet, non vanis ſpeculationibus et coniecturis, quibus nihil certum, nihil ſalutare invenitur, ſed diligenti naturae inſpectione et attenta obiectorum comparatione nititur. Certis illa atque indubiis obſervationibus et experimentis comparatur, habitumque plantarum ſpecies ad certos characteres examinandi continet. Neque enim bonus et eruditus eſt Botanicus, qui herbas tantum nonnullas ab aliis diſtinguere et nomina earundem repetere didicit; ſed qui, ex regulis certioribus ſtabilitis, per latifundia Florae patentiſſima, utiles a noxiis et uſu nondum perſpectis rite dignoſcere valet. Hic vero bene merendi ſtudio incenſus indefeſſam navat operam, vt ſuam aliorumque cognitionem ac peritiam amplificet inque vtilitatem hominum communem, quantum fieri poteſt, convertat. Nomen Botanices Graecum et nomina herbarum plurima e lingua Hellados deſumta, Graecis floridam hanc diſciplinam fuiſſe familiarem admonent. Regibus hortorum culturam arborumque plantationes olim negotium fuiſſe perquam adamatum luculenter monſtrat *Xenophon* *); unde Botanicam artem non ſordidam, ſed quantivis pretii habitam fuiſſe, ſatis conſtat. Hinc non quidem ſyſtematicas, quales noſtra oſtentat aetas, ſed perutiles tamen Graeci reliquerunt Botanicas obſervationes. Dein vero magis magisque

*) Lib. Oecon. cap. IV.

que crevit Botanica, donec noſtris temporibus incredibili doctorum virorum labore in ſummum evecta eſt faſtigium. Speramus autem fore, vt in poſterum maiora etiam capiat incrementa; imprimis cum ad naturam magis, quam hypotheſes receptas, ſuas iam inſtituant praeceptiones Botanici.

§. III.

Multiplex omnino Botanices in omni hominum vita eſt vtilitas; ſed quam ſigillatim explicare mearum non eſt virium. Per ſumma tantum capita eundo oſtendere conabor, quod religioni, quod medicinae, quod oeconomiae plurimum illa praeſtet uſum. Sacra ſcriptura, unde cognitio Dei vitaeque religioſae eſt petenda, plurium herbarum et arborum paſſim facit mentionem, quibus deſcribendis operam haud contemnendam, diſpari licet ſucceſſu, impenderunt Hierobotanici. Huic vero ſacrae Philologiae parti lucem, ex obſervationibus peregrinantium diligentiſſime collectis et cum lingua originali collatis, plane eximiam addit S. Theol. Adiunctus percelebris *Sam. Ödmann.* Allegorias et imagines, praeceptis illuſtrandis idoneas, ex numeroſa vegetabilum cohorte ſacri ſcriptores deſumſerunt; ad quas rite intelligendas et fiduciae firmandae moribusque emendandis adplicandas plurimum conducit Botanica. Ratio enim ſimilitudinis, quam tertium comparationis vocant Rhetores, rebus, unde ſumta eſt, incognitis, inveſtigari et explicari nequit. De cetero lilia agri, quae gloriam Salomonis ornatu ſuo longe ſuperant, et reliqua naturae floreſcentis ac frugiferae miracula, ad providentiam Dei

venerandam et curas inanes abigendas ſpectari et conſiderari merentur. Spectator autem Botanica eruditione praeditus in plantis, maximis minimis, admiranda ſuſpicit bonitatis ac ſapientiae veſtigia. Sic vero ſibi conſtat illud *Stigelii:*

Emicat ex parvis divina potentia rebus:
Et levis eſt ceſpes, qui probat eſſe Deum.

Optime igitur ſibi ſuisque auditoribus conſulit eccleſiae doctor, ſi ſtudium Botanicum Theologicis adiungit curis, ut in campis, in ſylvis et hortis non minus, quam in aedibus, tum publicis tum privatis, religionem ſalutiferam illuſtrare atque ad pietatem in omnibus perutilem ſerio et fideliter homines, pro re nata, exhortari poſſit.

§. IV.

Medicinae ſtudio cognitionem herbarum diſtinctam maximum praeſtare adiumentum eidemque vinculo arctiſſimo eſſe adnexam, notius eſt, quam ut admoneri, ne dicam demonſtrari, debeat. Quis enim, vel paululum in circulis ſcientiarum verſatus, ignorat, materiam Medicam, quae res medicamentis praeparandis aptas continet, in aliis quidem naturae regnis, minerali nempe et animali, haud fruſtra quaeri, ſed magna ſatis copia et praeſtantia inveniri: et easdem longe maiori numero regnum offerre Vegetabile? Non omnium quidem, quae hucusque detectae ſunt, herbarum vis medendi certo patefacta eſt; nec umquam forte medicis innoteſcet; dum cognitorum ex hoc regno medicaminum non inopia, ſed copia verius laborent: ſed praeter officinalia, quae iam dudum in Pharmacopoliis

copoliis praeparantur et diſpari virtute ſe commendant, alia paſſim vegetabilia, uſitatis efficaciora aut aequiparanda, caſu vel induſtria peritiorum deteguntur, atque adeo Botanologiae medicae nova conſtituunt obiecta, Pharmaceuticae ac Medicinae ſtudioſis neutiquam negligenda. Praeterea non ſalubres tantum, ſed venenoſas etiam aut quovis nomine noxias herbas cognoſcere ſapientem decet. Sic enim obſervato a ceteris diſcrimine noxius caveri effectus aut impediri poteſt. Nec herbas pro inutilibus huc usque habitas cognoſcere, ſi occaſio detur, inconſultum eſt. Nam ſic latens forte in illis vis indagari poterit, et ipſa ab exploratis facilius dignoſcuntur. Neque vero in hunc finem perfunctorie Botanicam libare ſcientiam ſufficit. Tanta enim eſt vegetabilium multitudo et varietas, tanta plurimorum affinitas, ut ſpecie quadam decipi et unum pro altero ſumere, cuius tamen vis aut nulla ſit aut contraria, ſit facillimum. Quemadmodum vero ſcientiae haud raro mutuam ſibi porrigunt opem: ita virium indolem et differentiam ſine adminiculis Chemiae et obſervationibus medicis invenire Botanicus ac determinare nequit.

§. V.

Plurimae, ut cuivis notum, ſunt ſpecies Oeconomiae. Alia reipublicae eſt, reditibus publicis adminiſtrandis occupata; privatorum, in opibus colligendis, uſurpandis et conſervandis poſita. Hanc prioris fundamentum, illam huius eſſe praeſidium per ſe patet. Cum vero Oeconomiae privatae agricultura ſit pars praecipua, cui mercatura et artes manuariae eximium praebent

 adiu-

adiumentum: facile constat, oeconomis, qui terrae proventu et fructibus potissimum nituntur, vegetabilium cognitionem adcuratiorem multiplici nomine esse fructuosam. Sive enim agros vario frumentorum genere conferendos, sive prata diversis graminibus et floribus ornata, sive hortos arboribus frugiferis et amoenis consitos, sive sylvas frondosas, aedibus aliisque operibus materiam suppeditantes, sive rem denique pecuariam, pascuis et pabulo sustinendam, respicimus; scientiae Botanicae usus in singulis maxime est insignis et conspicuus. Nam et semina terrae committenda et segetes atque aliae, quas terra, sponte aut per culturam, profert, omnes plantarum species Botanicam admittunt, immo poscunt, considerationem. Non quidem eruditam illam et subtiliorem rei tractationem, quae, certis superstructa regulis et in varias distributa classes, systematica dicitur, omnis terrae cultura postulat; neque hanc singulis cuiuscumque ordinis oeconomis, quorum plerique diffusioris et artificiosae cognitionis minime sunt capaces, commendandam censemus: sed quo distinctiori tamen quisque gaudet rerum cognitione, eo iustius illis statuere pretium, eoque facilius et felicius easdem in sua aliorumque convertere potest commoda. Noscat igitur oeconomus herbas hominibus et pecoribus esculentas, aut alia quadam ratione utiles, ut serat, ut servet, ut colligat: noscat damnosas, ut exstirpet aut ab usu removeat. Neque oeconomiae mercantium aut opificum Botanica est inutilis. Varias enim merces e vegetabili regno productas, vel intra patriam vel apud exteros, vendit oeconomus Botanicae subsidiis adiutus. Varii per officinas tinctorias linteis, laneis, sericeis aliisque mercibus textura paratis,

paratis, herbarum ope inducuntur colores; ut alia bene multa Botanices commoda oeconomica ficco pede praeteream.

§. VI.

At non prodeffe tantum, verum etiam delectare vult alma Botanica. Maxima quidem eius utilitas per fe non fine fuaviffima quadam delectatione percipitur: fed ipfum etiam hoc ftudium genuinis cultoribus plurima adfert delectamenta. Non omnia, quae fufcipimus, lucrum fpectant. Venatorem in fylvis curfitantem motus; luforem iactuum varietas praecipue delectat. Non femper neceffaria fectamur: maiori interdum nifu quaerimus, quae iucundum nobis fenfum pariunt. Herbarum profecto arborumque attentior infpectio et confideratio tantum habet innocentiffimae iucunditatis, ut fi non adeo magnum nobis oftenderet atque fuppeditaret fructum, fed fola ex hac peteretur delectatio; haec tamen animi recreatio humaniffima plane ac liberaliffima deberet iudicari. Miramur homines, qui unicum faepe florem maximo adquirunt pretio; miramur Botanophilos, qui numerofas herbarum collectiones magnis comparant laboribus atque impenfis. Sed diverfa hominum ingenia recte reputantes, non utique indignabimur, fi, absque iniuria et fuperciliofo aliorum contemtu, fua trahat quemque voluptas. Illi autem, qui, ut *Cicero* dicit, nimis magnum ftudium multamque operam in res obfcuras atque difficiles conferunt, easdemque non neceffarias, et qui in quacumque fcientia veri et pulcri inveftigandi ftudio a rebus gerundis fefe ita abduci patiuntur, ut nihil inde ad communem poffint adferre

 fructum,

fructum, merito culpantur. Is vero iure laudabitur, qui, dum alios ad opera optimi Creatoris magni aestimanda et sapienter utenda, perducere studet, atque adeo boni viri ac civis officia, quantum eius muneris vitaeque generis ratio permittit, fideliter observat, in contemplatione rerum naturalium, quae totidem infinitae Dei gloriae sunt specula, suaviter acquiescit.

DISSERTATIO
DE
FLORA STRENGNESENSIS.

D. 7. DEC. 1791.

RESP.

CAROL. AXELIUS CARLSON.

Potuiſſe Botanices hodiernae Parentem, perilluſtrem Archiatrum et Equitem a LINNÉ, immenſis praeterea laboribus occupatum plantas univerſae patriae noſtrae propemodum omnes in unum colligere catalogum, et loca ſimul domeſtica plerarumque plura detegere, tam eſt mirandum, quam fuit inevitabile, vt nonnullae regni vaſtiſſimi ſtirpes inveſtigationem eiùs perſpicaciſſimam fugerent, multisque, et forſan innumeris, tractibus habitarent vegetabiles incolae, quibus ille paucas tantum ſedes, et aliquando non niſi unicam, intra fines Svio Gothicos, in *Flora* ſua *Svecica* adſignavit.

Non vna certe aetas humana, non unius hominis, quamuis accuratiſſima, diligentia inquirendis per omnia Imperii Svecici loca vegetabilibus ſufficere poteſt; ſed ad locupletandam et, ſi fieri poteſt, perficiendam aliquando, patriae Floram, plurium, et in locis diverſis ſingulatim inquirentium ſtudia poterunt ſenſim conferre. Scilicet vt in praefatione ad *Iter Scanicum* docuit nominatus orbis Botanici Doctor: *Hvar gård, ja hvar hage ſkulle kunna fordra flere månaders underſökning;* idque, vt videtur, eo inprimis, quod non uno eodemque tempore, ſed ſucceſſiva vicisſitudine, a primis veris initiis in adultum usque auctumnum, plantarum ſpecies aliae atque aliae floreant, et quidem plurimae tam brevis intervallo temporis, ut, poſt paucas ab efflorescendi primordio hebdomades, nullus amplius earumdem flos reperiatur. Quo etiam accedit, quod ſint non paucae, quae certis tantum diei horis flores ſuos habeant explicatos. Ad deprehendendas autem plantas, quarum non niſi caules et folia exſtent, eaque forſitan marcida et exoleta, attentiore opus eſt indagatione; et ea quoque haud raro irrita, non obſervatae praetereuntur.

Non igitur male collocare operam videntur Studioſi Botanices, qui loca ſibi vicina

vicina et circumiecta, ſtudio indefeſſo ſcrutantur, plantasque iis innatas perquirunt ac notant; quo tractus illius vegetabilium exſtet et ſervari poſſit cognitio, non accolis modo ad oeconomiam et medicinam utilis, ſed et componendae a poſteris Florae totius regni, quantum fieri poteſt, expletae, ſuo pro modulo ſerviens.

Exſtant huius generis inſtituta typis vulgata, ſed admodum pauca: *Herbationes Upſalienſes* clariſſimi Doctoris ANDR. FORNANDER, *Flora Åkercënſis* a CAROL. JOH. LUUT, anno 1769, *Pandora et Flora Rybyenſis*, per DAN. HENR. SÖDERBERG, 1771. editae, et Academicis ventilatae Diſputationibus. Totius vero provinciae Nericiae plantas inveſtigavit et vernacula lingua luci exhibuit publicae ABRAHAM. ZAMZELIUS, 1760, ſub titulo: *Blomſterkranz af i Neriket befintliga växter.*

His excitatus exemplis, ad ponenda tirocinia Botanicae ſcientiae, quam a prima uſque pueritia ſuſpexi, non alienum eſſe putavi, plantas, quae ſolum mihi natale occupant et Strengneſiam in terris proxime circumiacentibus velut accolae cingunt, in catalogum referre, et ſchediaſmate Academico cognitioni popularium prodere. Auctius hoc et completius haud dubie futurum

turum fuiſſet tentamen, ſi plures adhuc aeſtates inveſtigationi perſequendae addidiſſem, quum non modo ſuſpicari par ſit, ſed habeam mihi perſuaſiſſimum, plures quam quae hic recenſentur plantas, locis oppido noſtro propinquis innaſci, eoque id certius iudico, quod et ultima hac aeſtate non paucas fuerim aſſecutus, praecedentibus annis non deprehenſas.

Aſt quum Floram loci utcunque circumſcripti perfectam et omnibus abſolutam numeris condere vix unquam tamen valerem, mutare etiam loca nonnullos regni Vegetabilis cives notum ſit, ita ut aufugiant aliae, adventent et ſedem, ut novi coloni figant aliae ſtirpes, morari eo minus nolui inſtitutum, quod qualis mihi in poſterum futura ſit occaſio, hos eosdem Florae fundos luſtrandi ſit incertiſſimum.

Prodeant igitur ac tironibus Botanices Strengneſenſibus innoteſcant, quot, per unum alterumque luſtrum, invenire potui, ſtirpes plantarum urbi noſtrae vicinae. Augere deinceps copiam Florulae huius, ſi tulerint fata, non equidem deſinam; nec dubito futuros eſſe, qui per ſequentia tempora ſuam conferant ad ſarciendos defectus operam. Eſſe autem illos in Graminum indicatione et in claſſe Cryptogamiae potiſſi-

tissimos, levissima pagellarum inspectione animadvertitur. Quum vero comperérim quanto sit impedimento novellis Botanicae discipulis nescire quo tempore floreant singulae plantarum species, ignorato simul peculiari singularum domicilio; et loca potiorum peculiaria, et tempus florendi plurimarum observatum, notavi, sperans eo fore, ut qui ex hac regionis particula colligere voluerint herbas, adolescentibus opus non sit dubitare, quam plagam versus, hoc vel illo tempore sit excurrendum, ne inutili vagatione, quae vel anni progressus, vel solum calcandum non praebet, quaerant.

Situm est oppidum Strengnesia, Gymnasio Sudermanniae et Nericiae instructum, inter gradus Latitudinis 59 et 60, ad occidentem vero a Meridiano Observatorii Upsal. minutis temporis circiter tribus, littori Lacus Mâleri contiguum, insulis, sylvis, nemoribus, pratis, agris, pascuis et paludibus undique circumdatum, lacubus etiam minoribus, fontibus, fretis, torrentibus et eorum ostiis, satis vicinum. Qualibus in locis, natura differentibus, ut diversi generis plantas generari congruum est, ita, quae hic enumerabuntur, in proximis plurimas locis hucusque inveni; in paulo

paulo remotioribus paucas, nullam vero ultra duo cum dimidio, milliaria ſuecica ab oppido enatam quaeſivi.

In opuſculum pro ratione tirocinii comparatum et iunioribus rei herbariae ſtudioſis praeſertim appoſitum, ſi qui forſan oculos coniecerint viri eruditiores aut ſcientiae peritiſſimi, indulgentem eorum cenſuram et mitem mihi tenuitatis veniam precor.

MONAN-

MONANDRIA.

MONOGYNIA.

HIPPURIS, *vulgaris*, Fl. Sv. Ed. 2. N. 2. in alveo exſiccato freti Eldſundenſis, prope ad pontem alibique. Floret in Majo et Junio.

DIGYNIA.

CALLITRICHE, *verna*, Fl. Sv. 3. in prato uliginoſo terrae urbicae Lôten, florens lecta d. 27. Jun. 1791.

— *autumnalis*, F. S. 4. in foſſis et locis udis paſſim; inventa menſe Julio exeunte, in Auguſto et Septembri florens.

DIANDRIA.

MONOGYNIA.

CIRCAEA, *alpina*, 7, in paſcuis uliginoſis, alnorumque nemore praedii ruſtici Mörby, in inſula Selô; inventa florens, d. 6. Jul. 1786, et in alneto praedii equeſtris Olivehåll, d. 26. Jul. 1791.

VERONICA, *ſpicata*, 10, in inſula praedii Vaxång, Gåsholmen dicta, abunde, ad finem Julii et initio Aug. florens.

— *officinalis*, 12, Ehrenpris, in ſylvis et campis ſterilioribus paſſim, maxime vero in paſcuis intra ſylvam Thun circumſeptis, prope ad viam inter tugurium Storudden et rura auſtralia paroeciae Strengneſenſis, abundans, et florens inventa, d. 27. Jun. 1789.

VERO-

VERONICA *Anagallis*, 13, in rivulo, praedium rusticum Hagby, paroeciae Hårad, praeterlabente, florens inventa d. 21. Julii 1791.

— *Beccabunga*, 14, in rivulo prati meridionalis, Nosocomii, nonnulla, et in rivulo fontis inter Dalsången et Guldringen copiosissima. Floret mense Junio.

— *serpyllifolia*, 16, in pascuis et ad vias passim. Initio Junii florens inventa.

— *scutellata*, 17, in locis uliginosis passim, mensibus Junio et Julio florens inventa.

— *Chamaedrys*, 18, in pratis et intra hortos mense Junio, in extremitate orientali insulae Segerö, copia abundantissima.

— *agrestis*, 20, florens inventa in pascuis Stenbyensibus, d. 8 Julii 1786. et in promontorio Gorsingensi 1791, d. 2 Oct. et 29 Maji. Etiam in Aprili florens visa.

— *verna*, 23, intra hortos oppii passim, in promontorio occidentali Gorsingensi et jugis prati Régii eiusdem nominis. Florens inventa d. 15 Maji 1791.

PINGVICULA, *vulgaris*, 25, Fetört, in prato Äsbyensi occidentali, florens mense Junio.

UTRICULARIA, *vulgaris*, 28, florens inventa in alveo freti Eldsund, post aquarum subsidentiam, limoso; prope ad pontem, orientem versus, d. 21 Julii 1783, inque amnis Eksåensis aquis humilibus et quietis, prope ad molendinum inferius ac pontem, d. 17 Aug. 1790 et d. 19 eiusdem 1791. Reperta etiam in rivo qui praeterit Biskopsqnarn praediolum.

LYCOPUS, *europaeus*, 31, in freto Eldsund, non procul a pago cognomine; Julio mense exeunte, et initio Aug. florens.

DIGYNIA

DIGYNIA.

ANTHOXANTHUM, *odoratum*, 33, in insula Vargholmen, et pratis urbi circumiectis frequens; ad exitum Maji et in Junio florens.

TRIANDRIA.

MONOGYNIA.

VALERIANA, *officinalis*, 34, Vandelôrt, in pratis passim, ad finem Junii, in Julio et Augusto, usque in Sept. florens; praecipue vero in prato Tynäsensi.

— *Locusta*, 36, Winterrapunzel, in insula Vaxängskår vel Gåsholmen dicta, florens inventa d. 24. Maji 1787.

IRIS, *Pseudacorus*, 37, Svärdslilia, in aquis, ad littora passim, florens inventa d. 9 Julii 1784, et 29. Jun. 1789.

SCIRPUS, *palustris*, 42, Knappsâf, in littoribus lacus Mäleri; florens repertus in Maio et Junio.

— *caespitosus*, 43, in turfis paludum et locis uliginosis passim. In Junio visus florere.

— *acicularis*, 44, in freto Eldsundensi, alibique ad littora; florens lectus d. 1. Julii 1789.

— *lacustris*, 46, Kolvass, in lacu ad littora frequens. Floret in Augusto.

— *sylvaticus*, 48, Skogssâf, in agellis Dalsängensibus, supra lacum Guldrinden, lectus florens d. 1. Julii 1789.

ERIOPHORUM, *polystachion*, 49, Ångull, inventum nondum florens, in circumseptis pascuis sylvaticis d. 30. April 1791.

— *vaginatum*, 50, Hadd, in Kafvelbro-mosse, aliisque locis paludosis, florens inventum 1790, d. 5. Maji.

DIGYNIA.

PHALARIS, *arundinacea*, 54, Rörflen, ad littora glareosa insularum, florens visa d. 17. Julii 1786, et eodem die Junii 1789.

— *phleoides*, 54, Rollflen, in coemeterio urbis; d. 12. Julii 1787, et in nemore prati Nyången d. 20. eiusdem florens inventa.

PHLEUM, *pratense*, 56, Ångkampe, florens in pratis circumiacentibus visum in Julio et Augusto.

ALOPECURUS, *pratensis*, 59, Ångkafle, in pratis vicinis florens lectus d. 4. Junii 1791 et 26. Aug. 1786.

— *geniculatus*, 60, Kårrkafle, in lacu prope ad littus praedii rust. Stenby; florens inventus d. 8. Jul. 1786, et 26. Aug. in scrobiculis viae Regiae parallelis, prope ad lucunam Vattmyra.

MILIUM, *effusum*, 61, Luktgrås, in nemoribus prati Måringensis, repertum d. 9. Junii 1791.

AGROSTIS, Spica *venti*, 62, Åkerhven, in agris eorumque marginibus, in pratis et insulis frequens.

— *arundinacea*, 63, Piphven, in sylvis propinquis et Juniperetis, non infrequens; florens visa d. 27. Jun. 1790.

— *stolonifera*, Kryphven, 66, in pratis depressis maximeque in Tynelsöënsi australi abundans, et in marginibus agrorum frequens; florere visa in Julio et Augusto.

AIRA, *caespitosa*, 70, Taktåtel, in pratis ubique, visa praesertim copiose in prato littorali tugurii Tynås.

— *flexuosa*, 71, Kruståtel, in insulis propinquis ubi depastae non fuerint. In Kållarholmen florens lecta d. 16. Julii 1791.

AIRA,

AIRA, *caerulea*, 67, Blåtåtel, in marginibus agrorum paſſim, et in Tynelſö Djurgårdſäng, abundanter, florens inventa per menſem Julii.

MELICA, *nutans*, 76, Bergſlok, in luco promontorii Gorſingenſis, inſulisque lacus, menſibus Maji et Jun. non infrequens.

POA, *trivialis*, 80, Betersgröë, in paſcuis et pratis inventa d. 27. Maji, 14. Junii, et florens d. 17. Jul. 1791.

— *anguſtifolia*, 81, Ångsgröë, in pratis et hortorum herbidis frequens, inventa florens d. 27. Maji et 14. Junii.

— *pratenſis*, 82, Slåttergröë, frequens in pratis. Florens viſa d. 16. Julii 1791.

— *annua*, 83, Hvitgröë, in coemeterio urbis, hortis et pratis vulgaris. Florere eſt viſa d. 15. Julii.

— *nemoralis*, 85, Lundgröë, in nemoribus pratorum. Lecta florens d. 17. Julii 1786.

BRIZA, *media*, 86, Darrgrås, in pratis et collibus frequens. Viſa florens d. 29. Jun. 1791.

DACTYLIS, *glomerata*, 87, Hundexing, in pratis et hortorum caeſpitibus multa; florere ſolita in Junio, per Julium et Auguſtum, usque in multum Septembrem.

CYNOSURUS, *criſtatus*, 88, Kambexing, locis qualibus praecedens, menſe Junio, Julio et Auguſto florens.

— *caeruleus*, 89, Elfexing, in pratis et paſcuis, coemeterio etc. florere viſus d. 29. Maji 1790.

FESTUCA, *ovina*, 91, Fårſvingel, in paſcuis, collibus, tectis etc. frequens; inventa florens d. 14 et 19. Junii 1787.

— *rubra*, 92, Rödſvingel, locis ſiccis ac ſterilibus; in agellis novalibus oppidi, ad occi-

 dentem

dentem infra Långberget; inventa d. 29. Jun. et 17. Julii.

FESTUCA, *Bromoides*, Sp. Pl. 110, intra plantarium brassicae oppidi, alibique, inter agellos. Invent. d. 19. Jun. et 17. Julii.

— *fluitans*, 95, Svinsvingel, Mannagräs, in fossis et udis ubique. Lecta florens d. 29. Jun. et 26. Aug. 1791.

BROMUS, *secalinus*, 96, Rogsvingel, in agris inter Secale passim.

— *arvensis*, 97, Rensvingel, ad margines agrorum et in pratis. Lectus flor. d. 29. Julii.

— *tectorum*, 98, Taksvingel, in tectis et locis aridis, frequens. Florens visus d. 13. Julii.

AVENA, *fatua*, 101, Landhafre, inter segetes lecta d. 30. Maji.

— *elatior*, 102, Knylhafre, in prato praedii Tynelsö inventa d. 16. Junii, et ad Näsbyholm d. 15. Julii 1791.

— *pratensis*, 104, Ånghafre, in pratis, inventa florens d. 16. Julii 1791.

— *pubescens*, in varietate *β*. frequens in Storängen, alibique.

ARUNDO, *Phragmites*, 105, Bladvass, ad littora Mälери, in sinibus praesertim et fretis florere visa, in Septembri.

— *epigeios*, 106. Bergrör, in iugo insulae Galgholmen, lecta d. 26. Augusti.

— *Calamagrostis*. 107, Grenrör, in littoribus insularum Kållarholmarna, et Rullingskär; florens reperta in Julio 1791.

LOLIUM, *perenne*, 100, Renrepe, intra hortos, agros et in pratis vulgaris.

ELYMUS, *caninus*, 112, in prato praed. Episc. Sundby; florens inventus d. 8. Julii 1791.

TRITI-

TRITICUM, *repens*, 114. Quickrot, in pratis, agris et hortis vulgatiſſimum. Florere ſolet menſe Julio.

TETRANDRIA.

MONOGYNIA.

SCABIOSA, *arvenſis*, 117, Åkervadd, in pratis et agrorum marginibus paſſim. Florens invent. d. 17. Aug.

— *ſucciſa*, 119, Ängsvadd, in pratis et campis humidiuſculis frequens. Florens viſa d. 7. Jul. 8. Aug. et 15. Sept. 1791.

ASPERULA, *odorata*, 121, Myſchegrås, in Querceto promontorii Gorſingholmenſis orientalis. Florere incipit ineunte Junio et ad menſis fere exitum pergit.

— *tinctoria*, 112, Fårgmadra, in coryleto prati Olivehällenſis, prope ad xenodochium, et in nemore prati Nyången; florens inventa d. 12. Junii 1790. et 3. Julii 1791.

GALIUM, *verum*, 123, J. Mariae Sånghalm, in pratis, hortis etc. vulgatiſſimum. Florens viſum in Junio ad d. 24. usque Octobris.

— *boreale*, 124, in pratis etc. vulgare. Florens viſum in Junio, Julio et Auguſto.

— *paluſtre*, 126, in udis et rivulis frequens. Florere ſolet in Aug. et in multum Octobrem.

— *uliginoſum*, 127, ad ripas lacus et in paſcuis udis frequens. Floret in Jun. Jul. et Aug.

— *Aparine*, 128, Snårjegrås, in hortis inprimis vulgatiſſimum et moleſtum; menſe Jul. maxime florens.

PLANTAGO, *maior*, 129, Groblad, in cultis et ad vias frequens. Florens lecta in Julio, et d. 16. Aug. pleraque defloruiſſe viſa.

PLANTAGO, *media*, 130, Kampar, in pratis et hortis frequens. Per Junium, Julium et Augſt. floret.

— *lanceolata*, 131, ad vias et agros paſſim, florens cum praecedente.

ALCHEMILLA, *vulgaris*, 141, Daggſkål, in pratis et hortis frequens. Florere primum viſa d. 13. Maji et florens adhuc d. 16. Aug. 1791.

DIGYNIA.

CUSCUTA, *Europaea*, 144, Snarrefva, in hortis et cultis paſſim. Lecta florens initio Augusti 1791.

TETRAGYNIA.

POTAMOGETON, *natans*, 145, in lacu prope ad ripas, et fretis non infrequens. Viſum florens d. 25. Junii et fere deflor. d. 18. Auguſt. 1791.

— *perfoliatum*, 146, Nate, in lacu ubi minus profunda aqua; florens viſum d. 16. Aug. 1791.

— *compreſſum*, 149, in freto Eldſund lectum d. 29. Julii 1791.

— *gramineum*, 151, eodem, quo praecedens, loco et menſe lectum, 1791.

— *puſillum*, 153, in rivulo ad villam ruſticam Hagby, in Hårad, repertum florens d. 21. Jul. 1791.

SAGINA, *procumbens*, 155, in campis depaſtis paſſim; flore inventa d. 8. Julii et deflor. d. 17. Aug. 1791.

PENTANDRIA.

MONOGYNIA.

MYOSOTIS, *ſcorpioides*, 157, Förgät mig ej, in campis exaridis ubivis. Varietas β, *paluſtris*, in

in pratis humidis, vt Gorſinge Kongsång, et Stenbyång, cum praecedente, florens deprehenſa eſt, in Majo et Junio.

— *Lappula*, 158, in Husbyång, paroeciae Vanſö, et plateis Strengneſ. florens viſa d. 16. Jul. et 17. Auguſti.

LITHOSPERMUM, *officinale*, 159, in inſula Skarpan *) ad boream inſulae Selö, unico in loco, copioſum, inventum adhuc flores gerens, etſi potiſſimum florendi tempus videbatur praeteriiſſe, d. 11. Julii 1791. Semina autem habens matura d. 5. Aug. annis 1783 et 1791.

— *arvenſe*, 160, Horlåtta, in agris ſecalinis frequentiſſimum, florens per menſem Maji.

ANCHUSA, *officinalis*, 161, Oxtunga, in ruderatis frequentiſſima. Florens obſervata a Majo, menſe in adultum Octobrem.

CYNOGLOSSUM, *officinale*, 162, Munklöſ. rugge, in ruderatis ubique, maxime vero in marginibus viae publicae oppido proximae copioſum, florens per menſem Jun.

PULMONARIA, *officinalis*, 163, in nemoribus pratorum plurium, maxime vero in promontorio Gorſingholmenſi orientali et clivis iugorum prati Regii vicini, omniumque abundantiſſ. in Querceto et fruticeto tugurii Peterstorp. Florens viſa a medio ad exitum menſis Maji. Folia vero radicalia, a caulinis apprime diverſa, per totam aeſtatem durant.

SYMPHYTUM, *officinale*, 165, Vallört, intra hortum priſtini Noſocomii, in ſolo caeſpitoſo ferum; floribus albis lectum ad finem Junii.

*) Annis, quibus ab Equis non depaſcitur inſula.

Asperugo, *procumbens*, 166, Ormôgon, in Sörgårdet ad horreorum parietes, alibique, locis cultis frequens; florens lecta d. 6. Jun.

Lycopsis, *arvensis*, 167, in cultis et inter segetes, florere visa d. 28. Junii.

Echium, *vulgare*, 168, in agris Storgårdet rarius, ad praedium equestre Nåsbyholm, in caespitosis agrorum, paullo uberius; ad margines agrorum pagi Gestad; in Thoresund, prope ad viam publicam, copiosum; (qui locus abest a Strengnesia 5 circiter quart. partes Milliaris). Florens visum ab ultimis Junii diebus ad 10 usque Octobris.

Androsace, *septentrionalis*, 170, ad agrorum margines et iuxta viam publ. non procul a templo paroeciae Öfver Selô; invent. florens d. 19 et 25. Maji annis 1787 et 1791.

Primula, *veris*, 171, Oxlägga, in pratis nemorosis abundantissime; circa medium fere Maji maxime florens.

— *farinosa*, 172, Braxenblomster, in pratis humidis frequens, et in prato Storången copia ingenti, exeunte Majo et initio Junii florere solita.

Menyanthes, *trifolia*, 173, Munkkål, Klôfver, in freto Eldsund et lacuna paludosa pascuorum praedii Åsby, parca copia, in paludibus ôfverselôënsibus uberior. Floret cum Caltha ad finem Maji.

Hottonia, *palustris*, 174, in rivo iuxta pontem ad Bispquarn, in paludibus insulae Toster, aliisque frequens. Florens visa ab exeunte Junio et per Julium mensem.

Lysimachia, *vulgaris*, 175, ad ripas Måleri copiosa, florens amedio Julii, per Augustum.

LYSIMACHIA, *thyrſiflora*, 176, in pratis et inter agros, locis humidiuſculis, paſſim; florens viſa d. 17. Jun. et deinceps.

ANAGALLIS, *arvenſis*, 178, in littoribus Måleri glareoſis infra collem alatae molae urbis, et infra Nabbacken, copioſe, per Julium et Auguſtum florens; in arvis etiam fundi Storgårdet, reperta.

CONVOLVULUS, *arvenſis*, 191, Åkervinda, in marginibus agrorum et inter ſegetes, non infrequens, florens viſus 1791. d. 21. Julii ac deinceps.

— *ſepium*, 182, Skogsvinda, in inſula Skarpan (vid. ſ. N. 159.) ſtirpes multae, flos unicus inventus d. 15. Aug. 1791. In inſula vicina Nybbleholm copioſae etiam ſtirpes nondum florentes ad ripam orientalem, eodem die, repertae.

CAMPANULA, *rotundifolia*, 184, Klocka, in pratis et inter agros ubivis frequens; ab initio Julii in adultum auctumnum ſolet florere.

— *perſicifolia*, 187, ad frutices et ſepes per Julium et Aug. floret.

— *latifolia*, 188, in prato orientali praed. Epiſc. Sundby reperta d. 8. Jul. 1790 et 25. Jul. 1791.

— *Trachelium*, 189, in nemoribus pratorum paſſim; viſa florens d. 15. Jul. 1791.

LONICERA, *Xyloſtium*, 144, Try, in fruticetis non infrequens; copioſe in Quercero ad Petterſtorp, (v. ſ. N. 163.) Floret initio Junii.

VERBASCUM, *Thapſus*, 195, in locis glareoſis et aridis paſſim. Florens viſum d. 11. Junii et 24. Sept. 1791.

— *nigrum*, 197, Kungsljus, intra hortos, agros et ad vias ſparſim, et non rarum; florens viſum a d. 13. Jul. ac deinceps per Auguſtum.

DATURA, *Stramonium*, 198, in plateis Strengnesiae abundans; primos explicare solet flores initio Aug. et in auctumnum usque florens ac fructificans durare.

HYOSCYAMUS, *niger*, 196, Bolmört, in ruderatis ad vias et fossas frequens; per Junium et Julium florere solitus.

SOLANUM, *nigrum*, 200, Trollbår, intra hortos et in cultis frequens; florere visum a 16. Aug. ac deinceps, in auctumnum.

— *Dulcamara*, 201, Quesgrås, ad sepes et in ruderatis, glareosis et udis, per oppidum inque vicinis. Florens visum in Junio, Julio, Aug. ac deinceps.

RHAMNUS, *catharcticus*, 202, Getapel, in pascuis pratorumque et agrorum incultis et aspretis. Floret mense Junio.

— *Frangula*, 203, Brakved, in pascuis, locis depressis et udis, sparsim. In insula Lillstrengnås florens visus d. 22. Junii.

RIBES, *rubrum*, 205, Röda vinbärs buske, inventum fructiferum in silva deserta insulae Nybbleholm. (v. s. ad N. 182.)

— *alpinum*, 206, Måbärsbuske, in nemoribus et int. frutices admodum frequens. visum florentissimum circa medium mensis Maji.

— *nigrum*, 207, Svarta vinbärs buske. ferum deprehensum in littore Måleri ultra Kolsund, ad meridiem insulae Flåsklösan.

— *Uva crispa*, 107, Krusbärsbuske, in pascuis praedii Episc. Sundby, copiosum, aliisque in collibus et incultis sparsim. Primo vere florens.

DIGYNIA.

ASCLEPIAS, *Vincetoxicum*, 202, Rylrotgrås, in collibus et insulis glareosi soli, ut Djäkneholmen

holmen et Lillſtrengnås, copioſe. Efflorescere ſolet initio, vel ſaltem ante medium Junii; ac deinceps per Julium et Auguſtum florere.

HERNIARIA, *glabra*, 213, in campis ſterilibus circumiacentibus non infrequens; ad exitum Maji, per Junium, Julium, et in Aug. quaerenda.

CHENOPODIUM, *Con. Henricus*, 214, Stolt Henrics gräs, in coemeterio Urbis, intra hortos, alibique paſſim, in Junio et Julio florens.

— *urbicum*, 215, intra hortos et ad vias non infrequens.

— *album*, 218, Svinmolla, in agris, hortis etc. frequens.

— *viride*, 219, paribus, ac nuper nominatum, locis abundans. Hoc et utrumque praecedens in Jul. et Aug. florent.

— *hybridum*, 220, inter olera in hortis alibique non rarum; florens lectum in medio Auguſti.

— *polyſpermum*, 223, in agrorum auſtralium Noſocomii, florens inventum ad initium Auguſti; alibique rarius viſum.

ULMUS, *campeſtris*, 226, Alm, ad villam Larslunda, in jugis prati Regii Gorſingholmenſis, alibique rarius; florens viſa initio Maji; et circa medium Aprilis 1790.

GENTIANA, *Amarella*, 229, in prato ſilvatico villulae ruſticae Djupvik auſtralis. Florens lecta d. 22. Sept. 1787, alibique, ſed rarius, viſa.

— *campeſtris*, 230, in coemeterio urbis; inter agros praed. Equeſtr. Olivehåll, abundans, alibique non infrequens; florere viſa et d. 28. Junii, et 15. Auguſti.

SANICULA, *Europaea*, 235, in prato praedii Måringe, loco non amplo, ſed numeroſis tamen ſtirpibus; florens reperta d. 9. et 21. Junii 1791.

TORDY-

Tordylium, *Anthriſcus*, 236, in inſula Skarpan (v. ſ. N. 159), florens inventum d. 11. Julii 1791.

Etiam in angulo boreali prati Tynåſenſis, d. 29 Julii eiusdem anni.

Conium, *maculatum*, 238, inter ſegetes agrorum praedii Epiſc Sendby, villarumque Larslunda, Breſshammar, Gorſinge, Malmby, Biſpquarn etc. Florens viſum eſt d. 8. Jul. 1791.

Selinum, *paluſtre*, 239, Finſk Ingeſära, in pratis paludoſis, ut ad tugurium Knåppinge, frequens, et in paludibus ultra Långberget. Florere viſum d. 21. Julii et 8. Auguſti.

Athamantha, *Libanotis*, 240, in inſula Gåsholmen, prope ad Gorſingeholm, alibique in collibus pratorum, paſſim; florere viſa d. 17. Julii 1791

Laserpitium, *latifolium*, 242, inter virgulta prati Sundbyång, copioſum; et menſe Junio florens.

Heracleum, *Sphondylium*, 243, in collibus agrorum Storgårdet, alibique paſſim, florens in Junio.

— *anguſtifolium*, Syſt. Veg. p. 233. in pratis Sundbyång; et Husbyång, paroeciae Vanſö; florens inventum d. 8. et 16. Julii.

Angelica, *ſilveſtris*, 246, Björnloka, in nemore prati Nyången; locisque ſimilibus rarior; menſe Junio ac Julio florens.

Sium, *latifolium*, 247, in freto Eldſund aliisque aquis limoſis copioſe creſcens; viſum eſt menſe Julio florere.

Phellandrium, *aquaticum*, 252, Ståkra, in freto Eldſund, plurimum, alibique paſſim, non infrequens; ad finem Junii et in Julio viſum eſt florere.

Cicuta,

CICUTA, *virosa*, 253, Språngört, in freto Eldsund, mense Julio et initio Aug. florens inventa est.

AETHUSA, *Cynapium*, 254, Vild Persilja, in hortis et plantariis frequens vitium, per totam aestatem, in multum auctumnum florens.

CHAEROPHYLLUM, *silvestre*, 257. Hundloka, in locis cultis, ad sepes et parietes ubique; ad finem mensis Maji florere incipere solet.

PASTINACA, *sativa*, 259, Palsternacka, in prato insulae Segerö, fera et florens inventa d. 22. Julii 1791.

CARUM, *carvi*, 260, Kummin, in prato praedii Episc. Sundby frequens, aliisque in caespitosis non infrequens; in pratis et inter agros paroeciae Öfverselö admodum copiosum.

PIMPINELLA, *Saxifraga*, 261, in pascuis, ad agrorum margines etc. frequens. Florere visa est copiose in Junio, perque Julium et Aug. pergere.

AEGOPODIUM, *Podagraria*, 263, Squallerkål, in hortis oleraceis passim; mense Junio florens.

TRIGYNIA.

VIBURNUM, *Opulus*, 264, Ulfbårstrå; in pascuis et pratis nemorosis passim. Florere solet a medio Junio in Julium ineuntem.

SAMBUCUS, *nigra*, 265, Flåder, intra hortos et septa fera crescens, in Julio, ac deinceps, in ultimum auctumnum, floret.

— *Ebulus*, 266, Sommarhyll, Vildflåder, in platea prope ad villam Archipraepositi, efflorescens in medio Aug.

ALSINE, *media*, 267, Narfgrås, in hortis oleraceis ubique, multitudine pestilenti, infestum. Floret a primo veris exordio in ultimum auctumnum.

TETRA-

TETRAGYNIA.

PARNASSIA, *paluſtris*, 268, in udis pratorum fere ubivis frequens. Floret poſt medium Junii et in Julio.

PENTAGYNIA.

STATICE, *Armeria*, 269, ad margines agrorum et ſegetum in Storgårdet, non procul a lacu. Ineunte menſe Jun. florere ſolet incipere.

LINUM, *catharticum*, 217, in paſcuis circumjacentibus paſſim obvium; florens inventum d. 14. Junii, per Julium, et in provectum Auguſtum.

DROSERA, *rotundifolia*, 273, in palude ſupra Långberget copioſe florens Auguſti initio, alibique in uliginoſis, paſſim.

POLYGYNIA.

MYOSURUS, *minimus*, 276, intra hortos et ad marginem viae publicae juxta ſepem agrorum Lillgårdet. Florens inventus d. 20 et 28 Maji 1789.

HEXANDRIA.

MONOGYNIA.

ALLIUM, *oleraceum*, 280, Ånglök, in pratis paſſim. In inſula Praeſtholmen ad Öfverſelö d. 10. Julii 1790, et florens et fructificans viſum.

LILIUM, *bulbiferum*, Fauna Sv. p. 557, Sp. Pl. 433, in pratis Öfverſelöënſibus, praedii equeſtris Tynelsö, iuxta viam inter Landthållen et templum. et in Våla äng; inventum florens d. 5. et 10. Julii.

ORNITHOGALUM, *luteum*, 285, in hortis cultis et paſcuis copioſe: veris initio florens.

ORNITHO-

ORNITHOGALUM, *minimum*, 286, iisdem fere, quibus praecedens, locis, non infrequens, eodem paene tempore, floret.

CONVALLARIA, *Majalis*, 292, Lilljeconvallje, in edito nemore prati Regii Gorfingholmenfis, non admodum parce; in prato tugurii Eklund parcius; in infula Vaxångenfi minima, uberius; per totam infulam Skarpan, (v. f. ad N. 159), copia effufiffima. Florens inventa ad exitum Maji et in priori Junii parte.

— *Polygonatum*, 294, Vånört, ad praecipitia montis Dalfånsberget, paffim; in infula Vaxångenfi minima, uberius, in prato praedii Måringe copiofe, alibique non infrequens. Lecta eft florens d. 12, 20. ac 28. Maji, et ante medium Junii.

— *multiflora*, 295, in eadem, qua proxime praecedens infula rarior, eodemque, quo illa, tempore florens.

— *bifolia*, 296, in pratis et pafcuis non infrequens. Florere vifa eft per menfem Junium omnem.

ACORUS, *Calamus*, 297, Kalmus, ad littus orientale infulae Kurö per fpatium ulnarum quadratarum circiter 50, confertiffimus et inexhaufta copia; ante florefcentiam, d. 5. Jul. 1791, repertus. Diftat a Strengnefia locus duo circiter cum femiffe milliaria. Etiam ad urbem Mariaefred, non procul ab ipfa arce copiofe.

JUNCUS, *conglomeratus*, 298, Knapptog, inter agros Vaxångenfes, et in prato paludofo inter Lunda et Kilen, repertus d. 17 et 28. Julii.

— *effufus*, 299, Veketog, in paludofis paffim; in pratulo agellis Dalfångenfibus interjecto abundans repertus d. 10. Augufti 1791.

JUNCUS,

JUNCUS, *filiformis*, 300, Trådtåg, in paludosis silvae Lundensis, d. 29. Julii, et in extremitate peninsulae Kaskaren, initio Augusti, lectus.

— *bulbosus*, 304, Stubbtog, in coemeterio Strengnesensi et in prato praedii Tynelsö, ad orientem, alibique, in medio Julii et ad medium Augusti, inventus.

— *bufonius*, 305, in palude supra Långberget alibique passim; florens in Julio deprehensus.

— *pilosus*, 308, Iltog, in silvis ac nemoribus passim; florens visus d. 23. Aprilis et in Junium usque.

— *campestris*, 309, Knipletog, in pratis et pascuis, exeunte Majo atque in Junio et Julio, visus.

BERBERIS, *vulgaris*, 311, Berberisbuske, in pascuis praedii Episc. Sundby copiosissime, alibique in vicinia passim. Florens visa d. 16. Junii, 1791.

PEPLIS, *Portula*, 312, in Nabbviken, ac similibus aqua hiemali submersis locis, frequens; florens lecta d. 5. Augusti 1791.

TRIGYNIA.

RUMEX, *crispus*, 314, in Tynåsång florens lectus d. 16. Julii 1791.

— *aquaticus*, 315, Vattn-syra, ad ripas vicinas Mäleri plerasque frequens; florere solitus per mensem Aug.

— *acutus*, 316, Hästsyra, in alneto praedii equestris Olivehåll, ad exitum Julii florens lectus 1790.

— *acetosa*, 318, Ängsyra, in pratis, nemoribus, pascuis et inter agros frequens; floret mense Junio.

RUMEX,

RUMEX, *acetofella*, 319, Bergfyra, in collibus et montibus caefpite obductis non infrequens. Floret in Jun. et Jul.

TRIGLOCHIN, *paluftre*, 321. Kårrfålting, in prato Lötlindan, ad fretum Eldfund; alibique in pafcuis udis paffim. Florens lectum d. 28 Junii 1791.

— *maritimum*, 322, Hafsfålting, in udis prati Storången, aliisque locis fimilibus; florens lectum d. 3 Julii 1791.

POLYGYNIA.

ALISMA, *Plantago*, 323. ad ripas aquarum paffim. Flores non paucos retinens, inventa eft copiofe in faltu Lunda bråten, d. 21 Jul. 1791.

HEPTANDRIA.

MONOGYNIA.

TRIENTALIS, *europaea*, 326, in quercetis et nemorofis, ut promontorio Gorfingenfi orientali, et nemore prati Eklundenfis, ubi copiofiffima; florens lecta d. 4 et 15 Junii.

OCTANDRIA.

MONOGYNIA.

EPILOBIUM, *anguftifolium*, 327, Ralfrumpa, in nemoribus et faxofis non infrequens. Floret ad finem Junii et in Julio.

— *montanum*, 329, in clivis montium et collibus paffim. Floret ad exitum Junii et per omnem Julium.

— *paluftre*, 330, ad foffas et rivulos paffim; florens menfe Julio.

VACCINIUM, *uliginofum*, 332, Odonris, in turfis paludum, praefertim fylvae Strengnefenfis, uberrimum.

VACCINIUM, *Myrtillus*, 333, Blåbärsris, in Vargholmen, Sörgårdet, faltu Vaxångenfi aliisque locis, copiofum. Florens vifum d. 21 Maji et initio Junii 1791.

— *Vitis Idaea*, 334, Lingonris, in faltu Thun et turfis paludum filvae Strengnefenfis abundans. Floret in menfe Junio maxime.

— *Oxycoccus*, 335, Tranbärsris, in paludibus filvaticis oppidi frequens. Florere vifum d. 27 Julii 1790.

ERICA, *vulgaris*, 336, Ljung, per filvam Strengnefenfem, ubi durius eft folum, copiofa. Floret ab aeftate in ultimum auctumnum.

DAPHNE, *Mezereum*, 338, Tibaftbufke, in Populeto Limflätsnäs in Barfva, iuxta lacum Ökna fjön, paucae et pufillae ftripes; ad Kalckulla, ejusdem paroeciae, in pafcuis juxta lacum Nafen major eft et copiofa. Floret primo vere, nive nondum omni foluta. Eft ille locus unum cumdimidio, hic duo propemodum milliaria a Strengnefia remotus.

TRIGYNIA.

POLYGONUM, *aviculare*, 339, Trampgrås, in areis, plateis, hortis etc. vulgaris. Florens vifum initio Augufti.

— *viviparum*, 340, in pratis frequens. Floret in Junio ac deinceps.

— *Amphibium*, 341, Pilört, in foffis et in Mäleri aquis ad littora. Florens vifum d. 14 Julii et florentiffimum in lacu d. 18 Aug.

— *perficaria*, 342, in ruderatis et folo fertili paffim. Vifum eft florere in Jul. et Augufto.

— *Hydropiper*, 343, Jungfru Tväl, in fcrobiculis et aquofis ubivis frequens. Florens vifum d. 7 Aug. 1790.

POLY-

POLYGONUM, *Convolvulus*, 344, Binda, in agris et hortis non infrequens; visum florens d. 22 Julii et 8 Augusti.

TETRAGYNIA.

PARIS, *quadrifolia*, 346, Trollbärsgräs, in nemoribus pratorum, qualia ad Tynäs, Stenby et Måringe, frequens. Florens in exitu Maji, in prima Junii parte florentissima inventa.

ADOXA, *moschatellina*, 347, in nemoribus, ut promontorii Gorsingholmensis orientalis, non infrequens. Florens visa est d. 7 Maji, 1791.

ELATINE, *Hydropiper*, 348, in Nabbviken, ante florescentiam inventa d. 5 Augusti 1791.

ENNEANDRIA.

HEXAGYNIA.

BUTOMUS, *umbellatus*, 350, in aquis lacus, fretorum etc. ad ripas passim; visus florens per Julium, Augustum et in Septembri.

DECANDRIA.

MONOGYNIA.

MONOTROPA, *Hypopithys*, 351, Lungört, in saltu Strengnesensi, et ipsa platea limitari, quae hunc a saltu praedii Olivehäll dirimit; florens inventa d. 9 Augusti 1791.

LEDUM, *palustre*, 352, Squåkra, Squattram. in tursis paludum circumjacentium omnium copia uberrima. Florens visum est exeunte Junio, per Julium et in Aug.

ANDROMEDA, *polifolia*, 353, in paludibus silvarum, paroeciae Lånna; florens lecta exeunte Majo et in Junio.

Arbutus, *Urſi*, 358, Mjölonris, in aſpretis et editis ſilvae Strengneſenſis copioſa; florens poſt Maji medium inventa.

Pyrola, *rotundifolia*, 360, in ſilvis vicinis non infrequens; in nemore prati Eklundenſis uberrima deprehenſa; florere ſolita Julii parte.

— *minor*, 361, in ſaltu Thun rarior, ad littora promontorii Gorſingholmenſis orientalis uberior; florens ad finem Junii et ineunte Julio menſe.

— *ſecunda*, 362, in ſilvis vicinis frequens. Floret circa finem Junii.

— *umbellata*, 363, Rylgrås, in ſylva Thun, non procul a lacu, rarior; in ſaltu praedii equeſtris Målsåker, frequentior. Florens reperta eſt d. 17 Auguſti 1791.

— *uniflora*, 364, in ſilvis inſulae Toſter, in ſilva Thun aliisque vicinis copioſa; florens ad exitum Junii et initio Julii.

DIGYNIA.

Chrysosplenium, *alternifolium*, 365, in alneto infra agros praedii Epiſc. Sundby, ad rivulum ſcaturiginis juxta lacum, multum florens inventum d. 11 Maji 1785, d. 24 Maji 1787, d. 17 April 1791; et ad ſcaturiginem in paſcuis praedioli Biſpquarn copioſiſſime florens d. 27 April 1791.

Saxifraga, *granulata*, 372, Stenbräcka, in clivis paſcuorum et inſularum in vicinia, copioſiſſima; florens provecto nonnihil Majo, et medium fere Junii.

Scleranthus, *annuus*, 377, Tandgräs, in marginibus agrorum Sörgärdet alibique paſſim; florere ſolens provecto Junio et initio Julii. In agris praedii equ. Olivehäll inventa copio-

copioſior, floribus nondum omnibus amiſſis, d. 9 Auguſti 1791

SAPONARIA, *officinalis*, Sp. Pl. 584, ſuper petra inter ceraſorum et roſae gallicae virgulta, in horto quodam culinari oppidi fera quotannis creſcit, olim forte ſata vel e ſeminibus temere lapſis enata. Florere ſolet a fine Julii ac deinceps, usque in auctumnum.

DIANTHUS, *deltoides*, 382, Ångneglica, in paſcuis et pratis aridioribus etc. non infrequens; florere viſus exeunte Julio et ad inclinatum Septembrem.

TRIGYNIA.

SILENE, *nutans*, 388; in clivis paſcuorum et ad radices montium paſſim, florens ab ultimis Junii diebus in provectum Auguſtum.

STELLARIA, *graminea*, 393, varietatibus, α, β et γ, locis naturae ſuae convenientibus in vicinia vulgaris; in Junio, Julio et Auguſto florens.

ARENARIA, *trinervia*, 397, in umbroſis, ut promontorio Gorſingenſi orientali, inſula Segerö, et prato praedii Måringe, viſa florens d. 29 Maji, et per Junium.

— *ſerpyllifolia*, 398; in coemeterio urbis, in promontorio Gorſingenſi ad orientem, et in inſula Selö juxta agros, d. 29 Maji, in fine Junii et 9 Julii viſa.

— *rubra*, 399, in inſula Selö ad margines viae publicae inter Landhällen ac templum florens inventa circa initium Auguſti.

PENTAGYNIA.

SEDUM, *Telephium*, 400, Taklök, in tectis, rupibus, et clivis glareoſis inſularum et con-

tinentis, circa urbem frequens; progreſſo nonnihil Auguſto, ac deinceps florens.
— *album*, 402, in Sundkarls-hagen, prope ad lacum, et in inſula Morrarö copioſum; florens lectum d. 19 Julii 1791.
— *acre*, 403, Skjörbjugsgräs, in tectis, montibus, clivis et arvis vulgatiſſimum. Floret adulto Jun. et in Jul.
— *ſexangulare*, 404, praecedenti paſſim immiſtum, ſed rarius; inventum in Vargholmen florentiſſimum d. 29 Julii 1791.
— *annuum*, 405, in petris et aridis paſſim; florere ſolens in Junnio.
Oxalis, *acetoſella*, 406, Gôkſyra, in juniperetis, juxta frutices et circa turfas vulgaris. Florens inventa eſt d. 30 Aprilis et per Majum 1791.
Agrostemma, *Githago*, 407, Klätt, Klint, in agris inter ſecale frequens; in Julio et Auguſto florens.
Lychnis, *Flos Cuculi*, 408, in pratis humidiuſculis paſſim; florens inventa d. 20 Junii, in pratulis ad fretum Eldſund; et in prato Sundbyenſi, d. 27 Aug. 1791.
— *viſcaria*, 409, Tjärblomſter, in pratis et campis frequens; florere viſa ab ineunte Junio, in medio ejus florentiſſima, et per ſequentes menſes nonnulla.
— *dioica*, 411, in coemeterio et pratis etc. paſſim; florens menſe Junio et Julio; flore purpureo, d. 11 Jul. 1785, in Morrarö lecta.
Cerastium, *aquaticum*, 413, in humiliore inſula Galgholmen, florens lectum d. 17 Junii 1790, et in lingula Storudden, ad orientem tugurio, margini aquarum innatum, et flores vegetos et capſulas ſemine turgidas gerens inventum d. 25 Sept. 1790.

Ceras-

Cerastium, *viscosum*, 414, in pascuis et maceriis passim; florens visum ab exitu Maji, per Junium et Julium.

— *vulgatum*, 415, in campis, pascuis, et intra hortos non infrequens; mense Junio florens visum.

— *semidecandrum*, 416, florens lectum in lingula Kläcksten d. 25 April. et in clivo promontorii Gorsingholmensis occidentalis, d. 7 Maji, 1791.

Spergula, *arvensis*, 419, Fryle, inter agros et segetes frequens; florens visa d. 30 Junii 1790, et flores adhuc gerens d. 10 Oct. 1789.

— *nodosa*, 420, in paludibus silvae urbicae exsiccatis earumque marginibus, inque boreali montis Långberget clivo, super novalia; udis locis copiosa; mensibus Jul. et Augusto florens.

DODECANDRIA.

MONOGYNIA.

Lythrum, *Salicaria*, 422, ad ripas Måleri alibique copiosissimum, per menses Julium et Augustum florens.

DIGYNIA.

Agrimonia, *Eupatoria*, 423, Åkermônja, in pratis, pascuis et inter agros non infrequens; inclinato Junio perque Julium et Augustum florere animadversa.

TRIGYNIA.

Euphorbia, *helioscopia*, 425, Reforms-grâs, in hortis, plateis et ad sepes abundans; florescentia in Augusto observata.

— *Peplus*, 426, Räfmjölk; locis, quibus praecedens, copiosissime Julio et Augusto mensibus floret.

ICOSANDRIA.

MONOGYNIA.

Prunus, *Padus*, 431, Hägg, in pafcuorum et pratorum editis ac nemoribus pafsim; a medio ad exitum Maji florere folita.

— *fpinofa*, 432, Stårkbårsbufke, in pafcuis, pratis et in collibus intra fepta agrorum plurima; florens plerumque ad exitum Maji.

DIGYNIA.

Crataegus, *Aria*, 433, Oxel, in nemoribus rarius, ut ad littus Måleri auftrale, infra villulam Djupvik, et ad boreale non procul a praedio ruftico Sanda, reperta; pufilla tamen et male tractata; nec extra hortos, praeterquam in coemeterio, per violentas hominum manus, ad juftam proceritatem et magnitudinem provehi potuiffe, ufpiam a me in hac vicinia vifa. Florebat circa folftitium 1790 et 1791.

— *Oxyacantha*, 434, Hagtron, in pratorum collibus, in pafcuis et inter frutices non infrequens. Floret circa medium Junii.

Sorbus, *aucuparia*, 435, Runn, in pratis et infulis vicinis non infrequens. Florere animadverfa d. 9 et 14 Iunii 1791.

PENTAGYNIA.

Pyrus, *communis*, 436, Villpårontrå, inter frutices prati villae paftoralis, Ekhagen in Afpö, pluribus inventa ftirpibus; forfan e feminibus fructuum hortenfium temere jactis énata.

— *malus*, 437, Skogsapal, in pratis vicinis varietate diverfa frequens. Floret haec et praecedens tempore, quo hortenfes.

Mes-

MESPILUS, *Contoneaſter*, 438, Oxbärsbuſke, in Vargholmen et pratorum collibus non infrequens; viſa florens d. 7 ac 29 Maji; d. 29 autem Jun. et fructus et flores ferens.

SPIRAEA, *Filipendula*, 439, Somilla, in pratis ſiccioribus vulgaris; florens conſpecta d. 25 Junii, per Julium et in medio Auguſti.

— *ulmaria*, 440, Elggrås, in pratis humidis vulgatiſſima, menſe Julio florens.

POLYGYNIA.

ROSA, *canina*, 441, Törnbuſke, in pratis, paſcuis et aſperatis frequens. Floret exeunte Junio et Julio.

— *ſpinoſiſſima*, 442, Smörnjuponbuſke, in pratis et paſcuis, rarior, cum praecedente florens.

RUBUS, *caeſius*, 445, Blåhallonbuſke, in collibus pratorum nonnullis, et in littoribus inſularum. Lillſtrengnäs aliarumque copioſus; in fine Junii et in Julio florens.

— *Idaeus*, 446, Hallonbuſke, in maceriis, aſpretis et ſaxoſis collibus frequens; circa medium Junii flores explicare animadverſus,

— *ſaxatilis*, 447, Jungfrubärs reſva, in pratis, ſolo glareoſo et ad lapides non infrequens; florere viſus d. 12 Junii 1790 et d. 9 ejusdem 1791.

— *Chamaemorus*, 449, Hjortronris, in paludibus ſilvae Strengneſenſis rarus, in paroecia Barva copioſior; florens ad exitum Maji et initio Junii *).

FRAGARIA, *veſca*, 450, Smultronört, in ſolo locisque, qualibus frui ſolet, copioſiſſima; in confinio Maji et Junii maxime florens.

*) Rubus, *fruticoſus*, Svarthallonbuſke, in inſulis Måleri, occidentem verſus exiſtere dicitur, a me tamen nondum inventus.

POTENTILLA, *anſerina*, 452, in paſcuis et ad ſemites etc. frequens. Florere viſa ab exitu Maji, per Junium et in Auguſto.

— *argentea*, 454, Femfingers-ört, locis ſiccis et ſterilibus non infrequens; florere obſervata a medio Junii in provectum Auguſtum.

— *verna*, 455, in ſiccis et apricis, ut clivis prati Gorſingholmenſis, ſoli meridionali adverſis, copioſa; per menſem Majum potiſſime florens.

— *reptans*, 456, in pratis agrorumque marginibus paſſim; florens conſpecta d. 4 ac 29 Julii et d. 17 Aug.

TORMENTILLA, *erecta*, 459, Blodrot, in campis ſterilioribus vulgatiſſima; florere viſa ab exitu Maji in adultum Septembrem.

GEUM, *urbanum*, 460, in caeſpitibus hortorum, collibus et fruticetis pratorum paſſim, d. 2 et 29 Junii florens conſpectum.

— *rivale*, 461, Fårpungar, in pratis campiſque uliginoſis frequens; ante et poſt Junium florens, illo autem ineunte florentiſſimum.

COMARUM, *paluſtre*, 463, Mjölkeungar, in pratis humidioribus paſſim; florens inventum initio Julii.

POLYANDRIA.

MONOGYNIA.

ACTAEA, *ſpicata*, 464, Trollbärsört, inter frutices et ad ſaxa paſſim, ab exitu Maji ad 30 Auguſti florens deprehenſa.

CHELIDONIUM, *majus*, 465. *Svalört*, intra hortos, in ruderatis et ad ſepes non infrequens; florere obſervatum ad finem Maji, per Junium, Julium et provect. Aug.

PAPA-

PAPAVER, *dubium*, 467, inter ſegetes paſſim, florere viſum poſt medium Junii, per Julium et d. 24 Auguſti 1791.

— *Rhoeas*, 468, inter ſegetes rarius, viſum florere d. 12 Aug. 1791.

NYMPHAEA, *lutea*, 469, Nåckblad, in fretis Eloſund, et ad Tynelsö djurgård in primis copioſa; ad finem Junii et adoleſcente Julio florens.

— *alba*, 470, praecedenti immiſta rarior, eodem tempore florens.

TILIA, *europaea*, 471, Lind, in nemoribus et inſulis, ut collibus et jugis Gorſingholmenſibus, paſſim; in Vaxångsſkår et Kållarholmen creberrima, inventa florens d. 29 Jun. 1789.

CISTUS, *Helianthemum*, 472, in aridis editisque pratorum, a medio Junii in provectum Septembrem florens.

TRIGYNIA.

DELPHINIUM, *Conſolida*, 475, Riddarſporre, in tectis et inter ſegetes frequens; florere viſum, a menſe Jul. in exeuntem Septembrem.

PENTAGYNIA.

AQUILEGIA, *vulgaris*, 478, Åkerleja in ruderatis hortorum et coemeterio, per Julium et in Auguſtum ineuntem florere viſa.

HEXAGYNIA.

STRATIOTES, *aliodes*, 479, in freto Eldſund ſub aquis frequens; florere deprehenſus d. 21 Julii 1783.

POLYGYNIA.

ANEMONE, *hepatica*, 480, Blåſippa, in pratorum et paſcuorum fruticetis abundans; florere obſervata pro diverſitate annorum, ab ultimis Martii

Martii diebus in Majum adultum; initio tamen Maji plerumque florentissima.

— *Pulsatilla*, 481, Backsippa, in clivo agrorum Sörgårdet et insula Vargholmen non copiosa; visa florens a postremis Aprilis diebus ad Maji propemodum finem.

— *nemorosa*, 485. Hvitsippa, locis, qualia solet amare, frequens; in nemore promontorii Gorsingholmensis alibique luxuriat; per mensem Majum inprimis, et in adultum Junium florens.

— *ranunculoides*, 486, Gulsippa, in nemoribus prati Storängen, promontorii Gorsingholmensis orientalis, editis ac nemorosis pratorum ac pascuorum in Tofter alibique in tractibus urbi vicinis uberrima; visa ante medium Maji ad exitum eius florere.

THALICTRUM, *flavum*, 488. in pratis humidiusculis crebrum, a medio Junii ad exitum ejus florere animadversum.

— *minus*, 489, in prato Näsbyholmensi ad pratum Strengnesense proximo, florens inventum d. 21 Jul. 1791. In pratis etiam Husbyensibus paroeciae Vansö abundanter crescens legebatur in Julio 1784; ibidem vero nullum ejus vestigium proximis adhinc annis repertum.

RANUNCULUS, *Lingua*, 493, in ostio freti Eldsund florens lectus d. 29 Julii 1791, et in ostio rivi inter Gorsingeholm et Båtudden d. 12 Sept. 1789.

— *Flammula*, 494. Åltgräs, in paludosis, lacunis et scrobiculis vulgaris; florens ab exitu Maji per totam aestatem; deprehensus etiam d. 25 Septembris.

— *reptans*, 495, in ripis Mäleri lacus abundans; a medio Junii in Sept. ineuntem visus florere.

RANUN-

Ranunculus, *Ficaria*, 496, in caeſpitoſis hortorum et nemoribus ſrequens, ad ſinem Aprilis eſſloreſcere, et Majo medio florentiſſimus eſſe ſolitus.

— *auricomus*, 498, in pratis humidis nemoribusque editis frequens, a d. 7 Maji per totum deinceps menſem florens conſpectus.

— *ſceleratus*, 499, in rivulo fontis alneri ad Aludden (v. ſ. ad N. 365), et ad ſcaturigines aquarumque lacunas alias paſſim; florere ſolens in Junio.

— *bulboſus*, 504, in paſcuis Sundbyenſibus alibique in aridis frequens; in conſinio Maji et Junii florentiſſimus.

— *repens*, 505, in hortis oleraceis et agris paſſim; florens inventus exitu Maji in ultimum Octobrem.

— *Polyanthemos*, 506, in pratis fertilioribus, ut ad Stenby, Måringe et in Lötlindan, parca copia; in Junio circa medium menſis ac deinceps florentiſſimus; etiam ad medium usque Auguſti flores retinens.

— *acris*, 507, Smörblomſter, in pratis et paſcuis plurimis; ab initio Junii ad Auguſti medium viſus florere.

— *aquatilis*, 509, in lacu ad ripas inque foſſis et aquis quibusvis ſtagnantibus frequens. Florere viſus eſt in fine Maji, et ad medium Auguſti.

Trollius, *europaeus*, 510, Smörbollar, in prato tugurii Eklund rarior; in Junio ante menſis medium florens.

Caltha, *paluſtris*, 511, Kalf-lekan, in pratis humidis abundans; initio Maji eſſloreſcens ad finem menſis florentiſſima eſſe ſolet; etiam d. 30 Auguſti ſuperſtes inventa.

DIDY-

DIDYNAMIA.

GYMNOSPERMIA.

Ajuga, *pyramidalis*, 512, Kåringkruka, in pratorum aridis ac nemorofis non infrequens; ad finem Maji florere et in Junio florentiffima effe confpecta.

Nepeta, *cataria*, 514, Kattmyntha, in plateis Strengnefenfibus crebra, per Julium et Auguftum florens obfervata.

Mentha, *arvenfis*, 516, Myntha, in cultis, et ad littora frequens, in Julio et Augufto florens.

— *aquatica*, 517, in ftagnis aquarum defluentium per clivum montis Långberger inventa d. 30 Aug. 1787.

Glechoma, *hederacea*, 518, Jordrefva, inter frutices et ad fegetes lapidesque faepius obvia; florens vifa initio Maji, et ad finem ejus florentiffima.

Lamium, *album*, 520, Blindnäsfla; in hortis et ruderatis frequens.

— *purpureum*, 521, ut praecedens, ubicunque obvium. Floret utrumque a primo veris exordio in auctumnum ultimum.

— *amplexicaule*, 522, vix minus ac praecedentes fpecies vulgare; florere vifum d. 12 Maji, per menfes fequentes, usque in Octobrem.

Galeopsis, *Tetrahit*, 523, Blindnäsfla, Sugblomfter, in cultis utraque varietas frequens; florens obfervata d. 17 Julii ac deinceps, in auctumnum.

— *Ladanum*, 524, in arvis ac fabulofis paffim, per Julium et Auguftum florens.

Stachys *filvatica*, 526, in nemoribus, praefertimque in alneto ad Olivehäll et in prato Tynä-

Tynåſenſi copioſa; florens animadverſa d. 7 et 16 Julii.

— *paluſtris*, in agris et cultis humidiuſculis; florens in Julio et Auguſto obſervata.

Marrubium, *vulgare*, 531, Andron, in plateis, ad ſepes et vias copioſum. Floret per Julium et Auguſtum.

Leonurus, *Cardiaca*, 532, Bonåsfla, in hortis et coemeterio, alibique extra murum. Florens per menſes Junium, Julium etc. usque in exeuntem Octobrem conſpectus.

Clinopodium, *vulgare*, 533, Bergmyntha, in pratorum collibus et aridis paſſim; florens viſum ad exitum Julii et ineunte Auguſto.

Origanum, *vulgare*, 534, Doſta, Koning, in inſulis vicinis, ut Galgholmen, Kållarholmen, Rullingen etc. a medio Julii et per Auguſtum viſum florere.

Thymus, *Serpyllum*, 535, Backtimian, in editis inſulisque vicinis etc. abundans. Floret ab exeunte Junio, per Julium et ad ingreſſum Auguſtum.

— *Acinos*, 536, Harmyntha, ſuper petris in et extra coemeterium alibique in glareoſis paſſim. Medio Junio 1791 florentiſſimus viſus et in multum Auguſtum durare animadverſus eſt.

Scutellaria, *galericulata*, 538, ad ripas Måleri, ſolo lapilloſo, paſſim; florens animadverſa a medio Junii in Auguſtum adultum.

Prunella, *vulgaris*, 540, in paſcuis ſterilibus frequens. Florere viſa eſt ab exitu Junii per Julium et Auguſtum.

ANGIOSPERMIA.

Rhinanthus, *Criſta*, 542, Skallergrås, in pratis frequens; florere viſus d. 16 Junii, per Jul. et in Aug.

Euphra-

Euphrasia, *officinalis*, 543, Ogontröft in pafcuis, filvis et littora frequens, ab initio vel medio Junii, per aeftatem deinceps omnem florere vifa.

— *Odontites*, 544, in prato villae rufticae Lagnö, fupra littus lacus Guldringen, copiofa, in arvis praedii Vaxång, et in herbidis plantarii oleracei ad praedium paftorale in Öfverfelö nonnulla; florens animadverfa d. 1 Sept. 1789 et 10 Aug. 1791.

Melampyrum, *criftatum*, 545, in pratis afperis, collibus ac nemoribus, ut prati Nyången pluriumque; florere vifum a medio Junii ad medium Augufti.

— *nemorofum*, 547, Natt och Dag, in nemoribus pratorum, praefertim praedii Epifc. Sundby, abunde luxurians; per Junium florens et ineunte Julio florentiffimum vifum.

— *pratenfe*, 548, Kohvete, in pratis vicinis frequens, florere vifum per Junium maxime menfem.

— *filvaticum*, 549, in filvis vicinis ac nemoribus, ut prati Nyången aliisque frequens; florens obfervatum a medio ad finem Junii.

Pedicularis, *paluftris*, 551, Lievarg, in pratis humidis abundans, et florere folita a fine Maji per Junium.

Antirrhinum, *Linaria*, 557, in tectis, maceriis et ad agrorum margines frequens; a medio Julii coeptum florere, circa medium florentiffimum.

Scrophularia, *nodofa*, 560, Flenört, in plateis et incultis oppidi frequens per Junium, Julium et Auguftum florens.

Lin-

LINNAEA, *borealis*, 562, Linnaei ört, in ſaltu Thun rarior, in tractu exiguo ſaltus Måringenſis copioſa; in ſilvis paroeciae Länna prope ad villulam Vinterled uberior; in ſaltu praedii equeſtris Malsåker abundans et in ſaltu Kumla hammar, paroeciae Härad, ubertate inexhauſta.

TETRADYNAMIA.

SILICULOSA.

MYAGRUM, *ſativum*, 564, Dodra, in agris inter linum frequens; florere viſum d. 19. Junii 1785, et d. 14 ejusdem 1791.

SUBULARIA, *aquatica*, 566, in littoribus lacus Måleri, ut ad Nabbviken, oſtium freti Eldſund, in iſthmo peninſulae ad Storudden copioſa; florens viſa in Julio, Auguſto et Septembri.

DRABA, *verna*, 567, in coemeterio alibique in aridis et petris uberrima; florens inventa d. 16. Aprilis, 1781, d. 1 et 5 Maji 1790. d. 7 Maji 1791; nec non d. 29 Sept. floreſcentiam repetens 1790.

— *incana*, 568, in collibus prati Tynelſöenſis Djurgården inter quercus copioſe; florens inventa d. 31 Maji 1787, deflorata vero ibidem, d. 16 Junii 1791.

— *muralis*, 569, in utriusque promontorii Gorſingholmenſis clivo orientali frequens d. 7, 14 et 15 Maji 1790 et 1791 inventa; ad finem vero menſis plane evanuerat.

LEPIDIUM, *latifolium*, 571, Bitterſälſo, in horto villae urbanae, quae paſtoralis olim fuit, ferum in caeſpitoſis perennat, et florens inventum eſt d. 27 Julii 1791.

— *ruderale*, 572, inter coemeterium et aedes Epiſcopales rariſſimum, infra Nabbacken, ad

 mace-

maceriem ſepium, paulo auctius; ad viam regiam, juxta ſepes, quae agros priſtini Noſocomii cingunt, copioſius; florens inventum d. 3 Auguſti; d. 15 vero fere defloratum.

THLASPI, *arvenſe*, 574, Penninggräs, inter ſata et in hortis crebrum; florere incipiens cum exordio Maji.

— *campeſtre*, 575, K. Salomons Ljusſtake, ad margines agrorum in Öfverſelö frequens.

— *Burſa*, 576, Nåldynegräs, in hortis et ruderatis ubivis crebrum; florens viſum ab initio Maji in ultimum usque auctumnum.

COCHLEARIA, *Armoracia*, 580, Pepparrot, in caeſpitoſis hortorum ſponte et abunde vegetans; florere ſolet in Majo.

SILIQUOSA.

DENTARIA, *bulbifera*, 584, in querceto promontorii Gorſingholmenſis orientali non infrequens; in inſulae Skarpan (v. ſ. ad N. 159) lingula occidentali parcius. Florens inventa d. 15 Jun. 1788, et 1791.

CARDAMINE, *pratenſis*, 585, Ångkraſſe, in pratis et paſcuis udis ubivis obvia; florere ſolens a medio Maji in exordium Junii.

— *amara*, 586, Bäckkraſſe, ad ſcaturiginem in paſcuis praedioli Biſpquarn et paludoſis pratorum adjacentium copioſa; florentiſſima lecta d. 5 Junii 1791. Etiam ad rivulum fontis acidularis, ultra Sörfinninge reperta.

— *impatiens*, 588, in nemoribus pratorum, Måringe ång, et Sundby ång ad radices montium Aſbyenſium ad viam a littore Måleri ad rura auſtralia paroeciae Strengneſenſis inter Juniperos prope ad villulam Djupvik, alibique paſſim. Florens, cum petalis evidenter viſis, licet

licet facillime deciduis. inventa d. 9 Jun. 1791, d. 27 Jun. et 5 Jul. 1788, et d. 17, Jul. 1786.

CARDAMINE *parviflora*, Faun. Sv. p. 557, et Sp. Pl. 914, in culmine et clivo orientali promontorii Gorsingholmensis occidentalis abundans; et in clivo praerupto infra maceriem alterius promontorii frequens. Florentissima inventa est d. 7, 15 et 18 Maji 1788, et 1791; d. 29 vero defloruerat pleraque.

SISYMBRIUM, *Amphibium*, 593, in ostio freti Eldsund, ipsis in aquis et in littore limoso, alibique passim aquosis in locis repertum. Florens notatum est in medio Junii 1783, et d. 25 Junii 1791.

— *silvestre*, 594, in littore sicco ostii freti Eldsund et in pascuis Sundbyensibus; florens visum d. 14 Julii et 12 Augusti 1791, d. 17 Junii 1790.

— *Sophia*, 595, Stillfrögräs, in coemeterio alibique sparsim frequens; florere visum a medio Junii ad medium Augusti.

ERYSIMUM, *officinale*, 598, in plateis ac ruderatis oppidi; florens notatum d 17 Jun.

— *Babarea*, 599, Vinterkrasse, in collibus saxosis et herbidis agrorum Storgårdet, in insula Vargholmen, aliisque, ad littora, per mensem Junium florens.

— *Alliaria*, 600, in clivis ad occidentem jugorum prati Regii Gorsingholmensis, ad acervos praecipue formicarum; florens in medio Maji 1790, et 1791.

— *cheiranthoides*, 601, in plateis et hortorum sepes in oppido copiosum; florere visum a 9 Junii, per Julium ac deinceps in adultum auctumnum.

 ARABIS,

ARABIS, *Thaliana*, 605, in littoribus ac ſabuloſis non rara; florens inventa ad finem Aprilis, et per Majum totum.

TURRITIS, *glabra*, 606, in pratorum collibus et ad margines agrorum frequens. Floret per menſem Junium.

— *hirſuta*, 607, iisdem fere ac praecedens locis, nec minus frequens; paulo maturius florere incipit ac deſiſtit.

BRASSICA, *campeſtris*, 608, in agris Storgårdet eorumque verſuris; florens viſa d. 28 Maji, per Junium ac deinceps.

SINAPIS, *arvenſis*, 610, Vildſenap, in agris inter ſata, et arvis copioſiſſima ſaepe et moleſta; florens a medio Junii, in ultimum usque auctumnum.

MONADELPHIA.

DECANDRIA.

GERANIUM, *ſanguineum*, 616, in collibus pratorum fertilioribus et apricis non infrequens; florens in ſine Junii et Julio. Etiam d. 19 Auguſti ſuperſtes inventum.

— *ſilvaticum*, 617, in ſilvis paſcuis et collibus frequens; poſt exordium Junii in multum Julium florens.

— *pratenſe*, 618, in prato Tynås ång copia parca, per menſem Julium florens. In coemeterio Ytterſelöenſi abundantiſſimum, floreſcentia ſeneſcenti inventum eſt d. 1 Auguſti 1784.

— *Robertianum*, 619, ad ſepes et in hortis oppidi, in inſula Lillſtrengnås alibique paſſim; per Junium, Julium, Auguſtum et Septembrem flores gerens.

GE-

GERANIUM, *dissectum*, 622, in hortis oleraceis et in coemeterio; per Junium, Julium, Augustum et in Septembri florens.

— *Cicutarium*, 625, in coemeterio ſuper petra extra idem in clivo ad auſtrum exſucco et petroſo; viſum florens d. 26 Jun. et per menſes ſequentes in adultum auctumnum.

POLYANDRIA.

MALVA, *rotundifolia*, 626, Kattoſtgräs; in hortis et plateis frequens; in Auguſto, Septembri et Octobri florens.

DIADELPHIA.

HEXANDRIA.

FUMARIA, *officinalis*, 630, Jordrök, in hortis oleraceis, agris etc. non infrequens. Florere incipit circa ſolſtitium et per menſes ſequentes pergit.

— *bulboſa*, 631, in nemoribus quibuslibet, maximeque in faſtigiis et convalle promontorii Gorſingholmenſis occidentalis copioſa; in fine Aprilis et ineunte Majo florens.

OCTANDRIA.

POLYGALA, *vulgaris*, 632, in paſcuis et pratis aridis paſſim; florens inventa ad finem Maji et per menſes ſequentes.

— *amara*, Sp. Pl. p. 987, in prato praedii Epiſc. Sundby, ad ſemitam, frequens; florere inventa d. 8 Julii 1791.

DECANDRIA.

ONONIS, *arvenſis*, (637, varietas α) in prato villae Norrby, in Toſter, aliisque, frequens; florere notata d. 16 Julii 1791.

ANTHYLLIS, *vulneraria*, 638, in hortis oleraceis paſſim; in Segeröäng lecta d. 14 Junii

 florens,

florens, et in prato civitatis Storången, copia incredibili, d. 3 Julii. 1791. Etiam d 13 Aug. inter agellos ultra Långberget florens inventa.

Orobus; *vernus*, 614, Kråkärter, in nemoribus et fruticetis frequens; in prato villulae Djupvik, Målero ad austrum, abundantissime; florens post medium Maji in principium Junii; d. 12 Jun. 1790 defloruisse visus.

— *tuberosus*, 642, in pratis siccioribus passim; in querceto collis petrosi ad Peterstorp (v. s. ad N. 163), florens post medium Maji inventus 1790. Per Junium, etiam Julium et in Aug. deprehensus est superstes.

— *niger*, 643, Vipärter, ad marginem nemoris prati Nyången frequens, in prato Stenbyensi et in fruticeto prati Storången rarior. Florere incipit ad finem Junii, et defloruisse est visus d. 19 Junii.

Lathyrus, *silvestris*, 644, in saltu insulae Nybbleholm (F. s. ad N. 182), initio Julii florens inventus, 1790 et 1791.

— *latifolius*, 645, in eadem insula ad frutices frequens, et florentissimum repertus d. 5 Augusti 1791.

— *pratensis*, 647, in pratis etc. frequens; florere notatus est a d. 9 ad 25 Junii.

— *palustris*, 648, in pratis Sundbyensi, silvatico infra Jåttberget, pagi Mörby in Selö, aliisque; ad finem Junii et in Julio florens.

Vicia, *silvatica*, 650, in nemore prati Sundbyensis, montibus abcissis Åsbyensibus parallelo, in fruticeto prati Storången, prato silvatico infra Jåttberget, et in Husbyensi paroeciae Vansö, copia inexhausta; nec alibi infrequens; observata florere in fine Junii et in Julio.

Vicia,

Vicia, *ſepium*, 651, Tranårt, in fruticeto prati Storängen, prope ad lacum, alibique in ubroſis frequens. Floret ad finem Maji et in Junio.

— *Cracca*, 652, Musårter, inter ſecale alibique frequens. Floret exeunte Majo et menſibus deinceps ſequentibus.

— *ſativa*, 654, Vicker, inter ſegetes non infrequens, florens viſa per Julium.

Ervum, *tetraſpermum*, 656, in cultis paſſim, ut in agellis ultra Långberget, in lingula orientali inſulae Segerö etc. florens obſervatum d. 14 Junii et 12 Auguſti.

— *hirſutum*, 657, in hortis oleraceis et agris paſſim; florens per Junium et in Aug. ineuntem.

Astragalus, *glyciphyllus*, 658, in coemeterio et intra extraque agellos Dalſångenſes ſupra lacum Guldringen; florens exeunte Junio et per Julium. Auguſti d. 17, 1791, inventae ſunt ejus ſtirpes, recentes flores et legumina turgida gerentes.

Trifolium, *Melilotus*, 663, albus, in coemeterio frequens. Floret progreſſo nonnihil Julio ac deinceps; in fine Octobris viſus ſuperſtes.

— *hybridum*, 664, inter agellos ultra Långberget inventum florens d. 12 Auguſti 1791.

— *repens*, 665, Hvitvåpling, in paſcuis et pratis ubique; florens ad finem Junii ac deinceps.

— *pratenſe*, 666, Rödvåpling, in pratis vulgatiſſimum; florens ab exitu Maji in ultimum auctumnum.

— *montanum*, 667, in pratorum agrorumque collibus paſſim; florens notatum in Junio.

— *arvenſe*, 668, Flåsgrås, in paſcuis etc. frequens; obſervatum florens d. 14 Junii et 17 Auguſti.

Trifolium, *agrarium*, 671, Jordhumle, in ſiccis et ad rupes rarius. In marginibus agrorum ad Näsbyholm florens lectum eſt d. 21 Julii 1791.

Lotus, *corniculata*, 675, Kåringtand, in pratis vulgaris; obſervata florens ab exitu Maji per menſes ſequentes et d. 15 Auguſti.

Medicago, *lupulina*, 678, in coemeterio, hortis ac pratis frequens; florens notata d. 28 Junii et 12 Auguſti.

POLYADELPHIA.

POLYANDRIA.

Hypericum, *quadrangulum*, 679, in pratis et paſcuis frequens; menſe Junio florens.

— *perforatum*, 680, Johannisgräs, in coemeterio, collibus et fruticetis frequens; in pratulo Åsbyenſi, ultra Sundbyenſe, ad radices monticuli, abundantia inſigni; florens per Julium et in Auguſto.

SYNGENESIA.

POLYGAMIA AEQUALIS.

Tragopogon, *pratenſe*, 684, Salſofi, in coemeterio florens per Julium et in Auguſto.

Scorzonera, *humilis*, 685, Svinrot, in pratis, ut ad Stenby, tugurium Eklund etc. frequens. Floret in Junio et Julio.

Sonchus, *arvenſis*, 687, Fettiſtel, in agris et cultis paſſim; florens animadverſus ad finem Julii per Auguſtum et in Septembri.

— *oleraceus*, 688, Miölktiſtel, in hortis oleraceis ubique; florens notatus in Julio ac deinceps in extremum auctumnum.

Pre-

PRENANTHES, *muralis*, 692, in hortis, silvis, insulis passim, ut in colle pratuli Åsbyensis (v. s. ad N. 680), insula Vaxångensi etc.; florere visus in Julio.

LEONTODON, *Taraxacum*, 693, Eggblomster, in hortis, pascuis etc. copiosum; ad finem Maji florentissimum, nec ad auctumnum omne evanescens.

— *autumnale*, 695, in cultis et pascuis frequens; per Augustum et in Septembri florens.

HIERACIUM, *Pilosella*, 697, Musöron, in pascuis sterilibus frequens. Floret per Junium, Julium et Augustum.

— *dubium*, 698, in pratis passim, florens visum in Julio praecipue.

— *Auricula*, 699, in pratis et pascuis frequens; in Junio et Julio florere notatum.

— *praemorsum*, 700, in pratis frequens, et per mensem Junium florens.

— *murorum*, 701, in fruticetis et pascuis passim; in fine Junii et per Julium florere animadversum.

— *umbellatum*, 704, in aridis et pascuis frequens. Floret ab exeunte Junio per menses aestatis sequentes *).

CREPIS, *tectorum*, 705. in tectis et aridis passim; florens observata ab exeunte Junio per Julium et Augustum.

HYPOCHAERIS, *maculata*, 708. in pratorum solo elatiori; florens in Tynåsäng et Husbyång, circa medium Julii observata.

LAPSANA, *communis*, 710. inter segetes et in hortis frequens. Florere animadversa est ab exitu Junii in Augustum desinentem.

M 5 ARCTIUM,

*) Varietas quoque huius singularis, floribus axillaribus iisque fere paniculatis; in vicinia Strengnesiae rarius lecta.

Arctium, *Lappa*, 712, Karborre, Tôfla, in hortis et ruderatis passim; florens observatum in medio Augusti.

Serratula, *tinctoria*, 713, Skâlongrâs, in pratis circa Eklund, Kilen et Gorsingetorp abundans, nec in aliis infrequens; ad exitum Julii florentissima.

— *arvensis*, 715, Korntistel, inter segetes, in primis hordeum, crebra; florens in Julio et Augusto.

Carduus, *lanceolatus*, 716, ad margines viarum frequens; florere visus per Augustum et in finem usque Octobris.

— *acanthoides*, 718, ad vias et margines agrorum sat frequens. Florens per Augustum, Septembrem, usque in multum Octobrem.

— *crispus*, 719, in hortis et agris passim; florens in Augusto, Septembri et Octobri.

— *palustris*, 720, Kârtistel, in paludosis et umbrosis passim; florens observatus d. 21 Julii et 8 Augusti.

Onopordum, *Acanthium*, 724, ad portam agrorum Malmbyensium juxta Gorsingetorp paucum; in coemeterio Öfverselöensi frequens; florens d. 28 Julii 1791.

Carlina, *vulgaris*, 725. in campis aridis passim; extra agellos Dalsängenses ad viam, quae ducit ad Guldringen, frequens, florere visa circa medium Augusti.

Bidens, *tripartita*, 726, Brunskâr, in depressis et udis hortorum ac plantario Brassicae capitatae civitatis, alibique passim; florens visa per Augustum, et d. 11 Septembris 1791.

— *cernua*, 727, in Ytterselö, locis paludosis; florens in Septembri.

Eupa-

Eupatorium, *cannabinum*, 728, Flocks, in insulis, Skarpan (v. s ad N 159) eique vicinis; florere incipiens ineunte Augusto.

POLYGAMIA SUPERFLUA.

Tanacetum, *vulgare*, 730, Renfana, in insulis urbi vicinis copiosissimum, per Augustum florens.

Artemisia, *vulgaris*, 731, Gråbo, in cultis et ruderatis frequens. Florere animadversa est in Julio et Augusto.

— *campestris*, 732, in Djäkneholmen et ad margines agelli Nosocomii; florens animadversa in Julio.

— *Absinthium*, 735, Malört, in ruderatis frequens observata in Julio.

Gnaphalium, *dioicum*, 736, Kattfot, in campis macris ubivis copiosum. Florens emergere solet post Maji exordium et florentissimum esse Junio incipiente, nec initio Augusti omne evanuisse.

— *silvaticum*, 739, extra agellos Dalsångenses, et in silvis campisque fruticosis passim; ad finem Augusti maxime florens.

— *uliginosum*, 740, locis humidis et semitis passim; florens notatum initio Augusti.

Erigeron, *acre*, 741, in pascuis et campis frequens; florere visum exeunte Junio, per Julium et Augustum.

Tussilago, *Farfara*, 743, Håsthof, in saltu Lundabråten, ad rivulum scaturiginis copiosissima; ad exordium veris plantas fere omnes florendo antevertere solita.

— *Petasites*, 746, Pestilenzört, in hortis ad Ladgatan, exeunte Aprili et initio Maji florens.

Sene-

SENECIO, *vulgaris*, 747, in cultis et ruderatis ubivis, a veris principio in extremum auctumnum solita florere.

— *silvaticus*, 748, in pascuis et septis silvestribus, ubi comburendo deleta est silva, ut in terris Åsbyensibus, extremitate insulae Segerö alibique passim; circa Junii medium florens inventus.

SOLIDAGO, *Virgaurea*, 754, Guldris, in pratis eorumque in primis nemoribus et clivis frequens; florens in Junio, Julio et Augusto.

INULA, *Helenium*, 755, Ålandsrot, in caespitosis hortuli oleracei in viculo oppidi Nabben, fera perennans, circa medium Augusti floret.

— *salicina*, 759, in prato Eklundsång nonnulla et in Tynäsång copiosa; ad exitum Julii, et foenisecium vix antevertens, florere solet,

CHRYSANTHEMUN, *Leucanthemum*, 763, Prestkrage, ad margines agrorum, et in pratis vulgare, per Julium et menses sequentes florens.

— *inodorum*, 765, in marginibus agrorum etc. passim; per Junium, Julium et in Augusto florens.

MATRICARIA, *Chamomilla*. Kummillblomster. ad margines agrorum passim; in Öfverselö copia insigni, florens in Junio et Julio.

— *suaveolens*, 766, Sötblomster, in area villae Stenby inque agrorum marginibus passim; per Junium et Julium florens.

ANTHEMIS, *Cotula*, 767, Surtuppa, extra coemeterium inque ruderatis oppidi abundans; ante medium Junii ac deinceps in ultimum auctumnum florens.

— *arvensis*, 768, inter agros in caespitosis passim; maxime infra segetes ad Aludden copio-

copiosa; florens observata in Julio, Augusto et Septembri.

ANTHEMIS, *tinctoria*, 769, in agris praedii Måringe copiosa; juxta viam publicam et agros inter villas Vånga et Målby in Thoresund frequens; in agris et caespitosis Templo Yttersélöensi propinquis abundans; florere visa per Julium, Augustum et in multum usque Octobrem.

ACHILLEA, *Millefolium*, 770, Rôlleka, Näsgräs, in hortis et caespitosis ubivis vulgaris. Florere incipiens in fine Junii, ad auctumni fere exitum durat.

POLYGAMIA FRUSTRANEA.

CENTAUREA, *Jacea*, 774, in agris et pratis frequens, ab exeunte Julio, per Augustum et Septembrem florens.

— *Cyanus*, 779, Blåklint, Åkerrosor, inter segetes, praesertim biennes frequens; observata florens a solstitio in progressum Octobrem.

POLYGAMIA NECESSARIA.

FILAGO, *montana*, 780, in aridis et petrosis oppidi alibique in sabulosis frequèns; floret exeunte Junio et in Julio.

— *arvensis*, 781, inventa florens extra agellos Dalsångenses, d. 17 Aug. 1791.

MONOGAMIA.

JASIONE, *montana*, 782, Monke, in jugis montium Dalsängensium non infrequens, ad exitum Junii et in exordio Julii florens.

LOBELIA, *Dortmanna*, 783, in aquis ad littora Måleri passim copiosa; extra pratum pagi Ösverselöensis Mörby copia incredibili, florere visa d. 10 Julii 1790.

VIOLA,

VIOLA, *canina*, 785, Skogsfioler, in pratorum nemoribus et pafcuis frequens; florere folita Majo provecto et in Junium ineuntem pergere.
— *paluſtris*, 786, Kärrfiol, in pratis humidis, ut Storången, parce; in paludofis prati Eklundenfis copiofior; nec alibi infrequens. Florere obfervata ab exitu Aprilis in coeptum Junium.
— *montana*, 787, in margine littoris Måleri, tam in continente, quam infulis plurimis frequens; per Junium et in medio Junii vifa florere.
— *hirta*, 788, Bufkefiol, in Vargholmen alibique ubivis in fruticetis pratorum agrorumque et ad fepes frequens. Floret ante *caninam*, ab exitu Aprilis in Majum exeuntem.
— *mirabilis*, 789, Underfiol, in pratorum nemoribus non infrequens, ut in Sundbyäng, ad radices abciffi montis Åsbyenfis; maxime vero copiofa in iugis nemorofis prati regii Gorfingholmenfis. Floret nonnihil provecto Majo, et vix ultra ejus exitum.
— *tricolor*, 791, Styfmorsfiol, in hortis, arvis, tectis, afpretis, infulis non infrequens; in nemore promontorii Gorfingholmenfis orientali, Majo adulto laetiffime luxurians; florere ceterum folita a primo veris initio in multum auctumnum.

IMPATIENS, *Noli tangere*, 792, Springkorn, in pafcuis praedioli Bifpquarn. ad fcaturiginem pratis Magifter-ängen et Björndalsång conterminam; florens inventa d. 29 Aug. 1789.

GYNANDRIA.

DIANDRIA.

ORCHIS, *bifolia*, 793, Ståndpers, in pratis paffim; florens obfervata in nemore prati Nyängen circa medium Julii.

ORCHIS,

ORCHIS, *conopſea*, 799. in pratis paſſim, ut Husbyenſi in Vanſö et Mörbyenſi in Öfverſelö; florens inventa d. 28 Jun. 11 et 16 Julii.

— *maculata*, 800, J. Mariae-hand, in pratis humilioribus paſſim; florere animadverſa in medio et fine Junii.

— *incarnata*, 802, in pratis paſſim, ut in Sundbyenſi; ubi lecta eſt florens d. 19 Junii.

SATYRIUM, *repens*, 807, inventum florens in ſaltu Vaxångenſi d. 22 Julii 1783, et in Kumla-Hammar in Härad d. 21 Julii 1791.

OPHRYS, *Monorchis*, 810, ad rivulum fontis acidularis ultra Sörſinninge, florens inventa d. 28 Junii, et in prato Öſverſelöënſi Dryſſian, d. 11 Julii, 1791.

POLYANDRIA.

CALLA, *paluſtris*, 822, in palude ſilvatica prope ad viam publicam inſulae Toſter; florens inventa d. 21 Julii 1785 et 7 ejusdem 1787.

MONOECIA.

DIANDRIA.

LEMNA, *minor*, 827, in foſſis et aquis ſtagnantibus paſſim, in freto Eldſund copioſa, ubi inventa d. 17 Julii 1791.

— *triſulca*, 828, in freto Eldſund rarior; inventa d. 21 Julii 1791. Haec et praecedens in medio Julii florent.

TRIANDRIA.

TYPHA, *anguſtifolia*, 829, Bandvaſs, Kaſedun, in freto Eldſund frequens, et in freto Måleri, quod inſulam Tynelsö a Selö ſeparat, ad littus Selöënſe, extra pratum Mörbyång et paſcua Klippinge hage, copia ingenti.

SPAR-

Sparganium, *erectum*, 831, in pratulo Lötlindan ad fretum Eldſund alibique rarius, florens inventum ad finem Junii, per Julium et in Auguſto.

— *natans*, 832, Flottgräs, in Eldſund ad Lötlindan, et in lacu ad littus fruticeti Sidön, florens notatum initio Auguſti.

Carex, *dioica*, 833, in prato Sundbyång florens inventa d. 14 et 19 Junii.

— *leporina*, 837, Harſtarr, in locis humidis prati Tynelsöenſis Djurgården lecta d. 16 Jun. 1791.

— *vulpina*, 838, Räfſtarr, in lacuna paludoſa prati Nyången inventa d. 13 Junii.

— *muricata*, 839, Piggſtarr, in nemoribus uliginoſis paſſim, in Junio et Julio inventa.

— *loliacea*, 840, in palude ſaltus Thun, ad ſemitam inter Djupvik et Jättberget.

— *elongata*, 841, Rånkſtarr, in pratis humidis infra agellos Dalſångenſes; florens lecta d. 9 Junii 1791.

— *caneſcens*, 842, Gråſtarr, in turfis paludum frequens; lecta florens d. 25 April. et 6 Maji 1791.

— *flava*, 843, Knaggleſtarr, in humidis montis Långberget lecta d. 30 Auguſti.

— *digitata*, 844. Hviſpſtarr, in colle nemoroſo prati Storången inventa d. 28 Maji.

— *montana*, 845, in inſula Tynelsö reperta d. 31 Maji.

— *filiformis*, 847, Trådſtarr, in querceto inſulae Tynelsö deprehenſa d. 31 Maji.

— *capillaris*, 851, Hårſtarr, in prato Sundbyenſi lecta d. 19 Junii.

— *Pſeudocyperus*, 854, Slokſtarr, in medio alveo freti Eldſund, inter arundines et equiſeta conferta, deprehenſa d. 2 Julii 1789.

Carex,

CAREX, *caespitosa*, 855, Tufstarr, in turfis pratorum humidiorum frequens, inventa d. 27 April. et 9 Junii; d. 15 vero Maji florentiffima.

— *vesicaria*, 856, Blåsestarr. ad fossas, in humidis et ad littora non infrequens; in Lötlindan lecta florens d. 9 Junii 1791.

— *acuta*, 857, Blåstarr. in humidis et ad littora Måleri; florens lecta infra pinetum praedii Olivehåll d. 30 Junii.

TETRANDRIA.

BETULA, *alba*, 859, Björk, ad occidentem oppidi copiosa et infignem filvae Strengnefenfis partem conftituens. Florens obfervabatur d. 5 Maji 1790.

— *Alnus*, 861, Ahl, in depreffis et humidis frequens, ad ripas Måleri praecipue crebra. Quantam poffit arbor annofa proceritatem et magnitudinem adfequi, lucus littoralis ad Olivehåll, celfitudine et opacitate fua fuperbiens, indicat. Floret circa menfis Maji initium.

URTICA, *urens*, 862, Etternässla, in cultis, ruderatis et ad fepes vulgaris, obfervata florere in medio Augufti.

— *dioica*, 863, Brännässla, in cultis, ad fepes et parietes vulgatiffima; florens notata circa medium Augufti.

POLYANDRIA.

MYRIOPHYLLUM, *fpicatum*, 867, in lacu ubi minus profundae aquae frequens.

— *verticillatum*, 868, in limofo freti Eldfundenfis alveo, poft aquarum fubfidentiam inventum florens d. 21 Julii.

SAGITTARIA, *fagittifolia*, 869, in foffis, ftagnis et fretis limofis ad ripas paffim, florens ad exitum Julii.

Quercus, *Robur*, 870, Ek, in pratorum collibus et pascuis frequens. lucos insignes in promontoriis Gorsingensibus et pascuis Tynåsensibus faciens. Floret quum pullulant folia, ad exitum fere Maji et initio Junii.

Corylus, *Avellana*, 873, Hassel, in pratis praedii Ep. Sundby copiosa, aliisque in pratorum collibus non infrequens. Floret antequam erumpunt folia, in Aprili plerumque, plantas alias cunctas, quae sub hoc coelo nascuntur, praecurrens.

MONADELPHIA.

Pinus, *silvestris*, 874, Tall, silvas tractuum circumjacentium plerasque constituens, in saltu Vaxångensi ad maturitatem passim progressa. Floret communiter in exitu Maji et initio Jun.

— *Abies*, 875, Gran, praecedenti frequens admista; in silva Thun crebior, et ad proceritatem insignem passim provecta.

— *viminalis*, Act. Acad. Scient. Holm. 1777, p. 310 Fl. Sv. p. 344, (*hybrida*), Slokgran, viae Regiae contigua, ab oppido 3 quartas milliaris Sveth. partes, et a xenodochio Malmby, fere octavam ad austrum, distans. Annosa satis et seculi forsan adepta aetatem, strobilos fert numerosos ac seminibus turgidos. Haec autem in Hort. Botan. Ups. introducta non germinaruut.

SYNGENESIA.

Bryonia, *alba*, 876, in sepibus hortorum urbis, conferta et luxuriante congerie frequens. Floret in Julio et Augusto.

DIOE-

DIOECIA.

DIANDRIA.

SALIX, *pentandra*, 879, Jolster, in silvis, ubi humus uliginosa, pratisque et pascuis etc. humidis passim, ut Storången, Stenbyång et Stenbyhage etc. Floret ad exitum Maji et in provectum Junium.

— *fragilis*, 883, Pil, ad ripas lacus et paludum, locisve quibusvis uliginosis passim. Floret cum frondescere incipit, mense fere Majo medio.

— *myrtilloides*, 889, in pascuis et silvis passim.

— *repens*, 896, Krypvide, in turfis paludum passim; ultra Långberget florens inventa d. 5 Maji 1790.

— *rosmarinifolia*, 898, in nemore uliginoso prati Eklundensis.

— *caprea*, 900, Sälg, in clivo agrorum Sörgårdet, in littore promontorii Gorsingholmensis orientalis, silvisque passim. Florens observata d. 14 Maji.

— *viminalis*, 901, Korgpil, in hortis juxta lacum non rara. Floret cum congeneribus.

— *cinerea*, 902, Gråvide, in insulis ad littora, pratisque et pascuis humidis passim. Florens visa est ad exitum Aprilis 1791.

TRIANDRIA.

EMPETRUM, *nigrum*, 904, Kråkbärsris, in pascuis pagi in Öfverselö, loco milliare circiter unum a Strengnesia dissito. In silvis terrae continentis urbi vicinis, impigre licet pervestigatis, reperiri nondum potuit. Florens inventum d. 11 April. 1790.

TETRANDRIA.

Viscum, *album*, 905, Miſtel, in quercubus inſulae Oknön, unum fere, cum ſemiſſe, milliare ab urbe remotae, frequens.

Myrica, *Gale*. 907, Porſſ, in inſula St. Pehrs ſkår, juxta Skarpan (v, ſ. ad N. 159), uberrima; nec in vicinis inſulis deſideratur. In palude ultra Långberget inventa quoque una vel altera ſtirps. Floret in Aprili.

PENTANDRIA.

Humulus, *Lupulus*, 908, Villhumle, in ſaxoſo prati Måringenſis colle repertus 1791 in Jun.

OCTANDRIA.

Populus, *tremula*, 909, Aſp, ad latera et radices montis Dalſängenſis, alibique paſſim, initio Aprilis florere ſolita.

ENNEANDRIA.

Hydrocharis, *Morſus Ranae*, 914, in freto Eldſund, ad occidentem pontis, florens inventa initio Auguſti.

MONADELPHIA.

Juniperus, *communis*, 915, frutex vulgatiſſimus, ad exitum Maji et ineunte Junio florens.

POLYGAMIA.

MONOECIA.

Atriplex, *patula*, 922, in ruderatis et cultis frequens; florens animadverſa d. 12 Auguſti.

Acer, *platanoides*, 924, Lönn, in collibus pratorum rarior; in coemeterio, ad raram proceritatem provecta, ſemina ſpargit per urbem uberrima, quae in hortis et ruderaratis facillime germinant et in incrementum nituntur. Floret provecto aliquantum Majo.

DIOE-

DIOECIA.

FRAXINUS, *excelſior*, 926, Aſk, in pratis et jugis, ubi fertilior humus, rarior; intra urbem in coemeterio et caeſpitoſis hortorum paſſim. Florere ſolet vergente ad exitum Majo.

CRYPTOGAMIA.

FILICES.

EQUISETUM, *ſilvaticum*, 927, ad margines agrorum Sörgårdet, ſcaturiginem paſcuorum ad Biſpquarn, alibique in ſilveſtribus paſſim, per Junium et Julium viſum.

— *arvenſe*, 928, Råſrumpa, in arvis et pratis frequens; ad finem April. et per Majum florens.

— *paluſtre*, 929, in aquoſis frequens.

— *fluviatile*, 930, Fråken, in lacu fretisque ad ripas frequentiſſimum.

— *limoſum*, 931, ad plantarium braſſicae capitatae civitatis, ſolo limoſo, lectum d. 14 Jul.

— *hiemale*, 932, Skåfte, in ſilva Strengneſenſi, ultra Långberget et ad auſtrum amplius rarum; ad Kalkkulla (v. ſ. ad N. 338) copioſius.

OSMUNDA, *lunaria*, 934, in coemeterio et Vargholmen, florens in Junio deprehenſa.

ACROSTICUM, *ſeptentrionale*, in rimis petrarum, montiumque Långberget et Dalſångberget paſſim; a medio Aprilis ac deinceps per aeſtatem repertum.

— *ilvenſe*, 938, in Julio et Aug. paſſim florens inventum.

PTERIS, *aquilina*, 940, Ormbunke, locis aridis et exſuccis ſilvarum et paſcuorum vulgatiſſima; florens obſervata in Auguſto.

ASPLENIUM, *Trichomanes*, 942, in petris frequens; florens lectum in promontorio Gorſingholmenſi orient. d. 20 April. 1791.

POLYPODIUM, *vulgare*, 944, Stenfôta, in rimis petrarum vulgare; obfervatum florens d. 16 Aug. 1791.

— *mas*, 946, Tråjon, in nemore prati Sundbyenfis, monti Asbyenfi parallelo. in pratis Stenbyång et praefertim Måringeäng copiofiffimum alibique paffim non infrequens. Florens vifum in medio Aug. 1791.

— *femina*, 947, cum praecedente paffim, fed rarius; vifum in filva Strengnefenfi juxta femitam ad Lundabråtar d. 28 Junii, et in Sundkarlshagen d. 16 Julii 1791,

— *fragile*, 948, in lapidofis et glareofis frequens.

— *Dryopteris*, 949, in filvis et petrofis paffim; florens inventum in monte fupra fontem Eldfundenfem d. 29 Julii. 1791.

— *Thelypteris*, Syft. Veget. p. 788, in palude ultra Långberget inventum d. 17 Jul. 1791.

MUSCI.

LYCOPODIUM, *clavatum*, 952, Mattgrås, in filvis paffim, ut Thun aliisque.

— *Selago*, 955, Lusgrås, in filvis mufcofis paffim, ut in Strengnefenfi. Thun et Vaxångenfi.

— *complanatum*, 958, in filva inter Schedinge et Måringe, ad femitam. Etiam in Thun, fed paucum, deprehenfum.

SPHAGNUM, *paluftre*, 959, Rôdmoffe, locis paludofis ubivis copiofum; inventum fructificans d. 2 Sept. 1791, in palude ultra Långberget.

FONTINALIS, *antipyretica*, 961, in rivulo fontis inter Dalfången et Guldringen parce.

— *apocarpa*, (Bryum apocarpum Fl. Sv. 986), in faxis et arboribus frequens.

POLYTRICHUM, *commune*, 966, Björnmoffe, Gökrog, in locis montofis et fpongiofis ubique

que obvium. Fructus gerens deprehensum mensibus Aprili et Majo.

POLYTRICHUM, *bryoides*, (Bryum striatum Fl. Sv. 987) in saxis et arboribus antiquis passim; fructificans inventum d. 24 Junii 1791.

MNIUM, *palustre*, 970, in udis et pratis paludosis passim.

— *hygrometricum*, 972, in apricis et deustis minus frequens; lectum in Kasvelbro Mosse circa medium Aug.

— *purpureum*, 973, in pratis et pascuis, locis igne deustis non rarum; inventum cum capsulis initio Maji.

— *crudum*, 979, in silvarum nemoribus montiumque praecipitis rarius; deprehensum d. 19 Jun. 1791.

— *serpyllifolium*, 992, (γ) in pratis humidis et pascuis uliginosis rarius.

— *extinctorium*, (Bryum extinct. Fl. Sv. 990) in silva Thun alibique passim.

— *rurale*, (Bryum rurale Fl. Sv. 991) in tectis, montibus et saxis frequens.

— *murale*, (Bryum murale Fl. 993) locis quibus praecedens copiosissimum.

— *viridulum*, (Br. viridulum Fl. Sv. 1002) in agris Sörgårdet alibique parce.

— *caespiticium*, (Bryum caesp. Fl. Sv. 1010) in glareosis, tectis et locis deustis passim.

BRYUM, *scoparium*, 995, in silvis et rimis montium sat frequens; cum fructificatione lectum supra montem Långberget d. 15 Sept. 1791.

— *hypnoides*, 1003, in rupibus et montibus frequentissimum.

— *argenteum*, 1008, ad montium latera non rarum.

— *aciculare*, Sp. Pl. 1593, in saxis et montibus non infrequens.

Hypnum, *triquetrum*, 1015, in ſilva Thun alibique paſſim.

— *proliferum*, 1018, in ſylvis umbroſis vulgatiſſimum.

— *delicatulum*, 1019, in pratis ſiccis et ſuper petris rarius.

— *parietinum*, 1020, in ſaltibus et pratis exſiccatis non infrequens.

— *Criſta*, 1022, in ſilva Thun alibique parcius.

— *abietinum*, 1023, in ſilvis circumjacentibus ſat frequens.

— *cupreſſiforme*, 1024, in umbroſis paſſim.

— *dendroides*, 1028, in ſilva Strengneſenſi alibique rarius deprehenſum.

— *curtipendulum*, 1030, in truncis arborum et ad radices montium rarum.

ALGAE.

Jungermannia, *tamariſcifolia*, 1034, ad radices arborum, praecipue quercuum, in pratis alibique ſat frequens.

— *ciliaris*, 1044, ad praecipitia montis Långberget, alibique paſſim.

Marchantia, *polymorpha*, 1051, ad margines viae regiae, quae ad Dalſängen ducit, alibique locis deuſtis rarior; inventa florens d. 17 Aug. 1791.

Lichen, *ſcriptus*, 1057, in tenerarum arborum cortice ubique.

— *ſanguinarius*, 1060, in lapidibus, arboribus etc. frequens.

— *atrovirens*, 1062, in ſaxis ubique obvius.

— *fuſco-ater*, 1063, ſupra lapidibus vulgaris.

— *ventoſus*, 1065, in cacuminibus montis Långberget rarior.

— *fagineus*, 1066, in truncis quercuum, fraxinorum etc. non rarus.

Lichen,

LICHEN, *ericetorum*, 1068, Myrmoſſe, in turfis paludum rarior.
— *ſubfuſcus*, 1072, in truncis arborum paſſim.
— *centrifugus*, 1074, in locis et montibus frequentiſſimus.
— *ſaxatilis*, 1075, Fårgmoſſe, ubique in petris obvius.
— *omphalodes*, 1076, ſuper lapidibus et in pratis rarior.
— *olivaceus*, 1077, in montibus non ubique.
— *ſtygius*, 1079, iisdem ac praecedens locis rarus.
— *parietinus*, 1080, Väggmoſſe, in parietibus, petris et truncis arborum.
— *phyſodes*, 1081, Björkmoſſe, in truncis betularum, et in ſepibus vulgatiſſimus.
— *ſtellaris*, 1082, in corticibus arborum rarior.
— *ciliaris*, 1083, in ſepibus ac truncis arborum ubique.
— *iſlandicus*, 1085. in ſilvis circumjacentibus rarior.
— *pulmonarius*, 1087, in quercuum truncis vulgaris.
— *furfuraceus*, 1088, in ſepibus non ubique.
— *fraxineus*, 1091, in fraxinis, quercubus aliisque arboribus frequens.
— *prunaſtri*, 1092, in pruno ſpinoſa, et ſalicibus frequentiſſimus.
— *juniperinus*, 1093, in arboribus, praecipue ramis Juniperi ubique obvius.
— *glaucus*, 1094, in epidermide betulae vulgaris.
— *venoſus*, 1097, ad margines ſcrobiculorum et in ſilva Thun rariſſimus.
— *aphthoſus*, 1098, Tårſkmoſſe, in ſilvis locis humidis ubique.
— *caninus*, 1100, in ſilvis locis humidis ubique.
— *deuſtus*, 1105, in rupibus frequens.
— *puſtulatus*, 1107, Tuſchmoſſe, in monte Långberget copioſe.

N 5 LICHEN,

LICHEN, *cocciferus*, 1109, in rimis montium et ericetis vulgaris.

— *pyxidatus*, 1111, in ſilvis ſterilibus et ſaxis frequens.

— *fimbriatus*, 1112, in caudicibus antiquis et ericetis vulgaris.

— *gracilis*, 1113, in ſilvarum deſertarum petris minus frequens.

— *cornutus*, 1115, in montium rimis et locis humidis parce.

— *rangiferinus*, 1117, Renmoſſe, in ſilvis montoſis, et ipſis petris vulgatiſſimus.

— *paſchalis*, 1120, Faſtlagsris, in montibus ubique copioſe; circa finem Aprilis praecipue vigens.

— *plicatus*, 1122, in arboribus maturis frequens.

— *barbatus*, 1123, in pinis et abietibus vulgaris.

— *chalybeiformis*, 1127, ſuper petris et ſepibus copioſe.

— *hirtus*, 1128, cum praecedente ubique.

TREMELLA, *Noſtoc*, 1136, Skyfall, in pratis rariſſima.

— *purpurea*, 1140, in arboribus aridis rarior.

CONFERVA, *reticulata*, 1157, ad ſaxa infra aquam non infrequens.

— *fluviatilis*, 1168, ut praecedens lapidibus adhaerens, ad littora Målaeri paſſim.

BYSSUS, *ſaxatilis*, 1179, omnes ferme rupes et ſaxa cinereo veſtiens colore.

— *aquae*, 1182, Vatnblomma, in aquis Måleri media aeſtate vulgatiſſima.

— *candelaris*, 1185, in corticibus arborum et parietibus vulgaris.

— *phosphorea*, 1186, Uggelved, in ligno antiquo rarior.

BIS-

Bissus, *lactea*, 1189, in cortice arborum, frequens.

Spongia, *lacustris*, 1190, in lacu Mälero passim.

FUNGI.

Agaricus, *androsaceus*, 1193, in silva Thun, lectus d. 10 Aug. 1791.

— *piperatus*, 1195, in silvis umbrosis passim; inventus d. 27 Aug. 1791.

— *extinctorius*, 1196, in silva Thun deprehensus d. 4 Sept. 1791.

— *Georgii*, 1210, in insula Lundbyholm, lectus d. 18 Aug. 1791.

— *campanulatus*, 1212, in pratis et silvis non infrequens; deprehensus d. 18 Sept.

— *clypeatus*, 1216, in saltibus et locis uliginosis passim; inventus d. 18 Aug. 1791.

— *muscarius*, 1235, Flugsvamp, in pascuis et silvis passim; visus d. 15 Sept. 1791.

Boletus, *bovinus*, 1246, in silvis umbrosis frequens; in Augusto obvius.

— *viscidus*, 1248, in silvis rarior.

— *versicolor*, 1254, in truncis quercuum silvae Thun inventus d. 27 Aug. 1791.

Hydnum, *imbricatum*, 1251, in silvis desertis rarius. In silva Thun visum d. 27 Aug.

— *tomentosum*, 1269, in silvis acerosis passim; eodem ac praecedens inventum.

Phallus, *impudicus*, 1261, in hortis oppidi rarius visus post pluvias.

— *esculentus*, 1262, Murkla, in prato Sundbyensi non infrequens.

Lycoperdon, *Bovista*, 1280, Kåaringfis in silvis, pascuis et pratis passim; mense Septembri obvium.

Mucor, *Erysiphe*, 1292, Honninsdagg, in humulo aliisque plantis non rarus.

DISSER-

II.

DISSERTATIO
DE
VSV MENYANTHIDIS TRIFOLIATAE.

D. 24. MAJI 1797.

RESP.

CAROL. JOH. KIELLMAN.

§. 1.

Nihil aequius eſt et ſapientiae regulis convenientius, quam ut indigenis gens quaelibet potiſſimum utatur felicioris vitae adjumentis, neque apud exteros majori ſumtu et labore quaerat, quae minori pretio et faciliori negotio domi poſſint comparari. Quotidie magna impenſa ab exoticis terris res innumerae petuntur, quas pares, ſi non praeſtantiores nobis ipſa praebet patria. Hanc viam Medicorum non pauci ingreſſi, medicamenta exotica, omiſſis in praxi indigenis, nimis ſedulo adhibuerunt; quo factum eſt, ut optima quaeque horum oblivioni ſint tradita, quaſi nihil utile, nihil praeclarum noſtro in climate produci poſſet. Exempli loco adferri poterit herba apud nos vulgatiſſima, ad paludes frequens, *Menyanthes trifoliata*, vel ut Pharmacopolis audit, *Trifolium aquaticum* l. *fibrinum*, quae virtutibus in medicina et oeconomia eximiis haud paucas exoticas antecellit. De hac igitur herba

herba efficaci et, fi recte adhibetur, ultiliffima, fpeciminis Academici loco, nonnullas adducere lubet obfervationes.

§. 2.

Adumbratio Botanica.

In Menyanthide defcribenda prolixitatem eo magis evitare licebit, quo notior haec eft etiam rudioribus, et quo majori a Botanicis eximiis diligentia dudum eft defcripta. Vocatur *Menyanthes trifolata.* LINN. fp. pl. 108 mat. med. p. 66. Syft. Veget. per GMELIN p. 329. Ceterisque ejus operibus; *Trifolium paludofum* LOBEL. Hift. 496. *Trifolium paluftre* BLACKW. Herb. t. 474. DODON. Pempt. 570. *Trifolium fibrinum* TILLANDZ Jcon. 157. Svetice dicitur *Vattu-våpling*, *Vattuklöfver*, *Mukkål; Getkål*, *Blåcken* etc. Adcuratiorem ejus defcriptionem invenimus in Hift. Nat. et Pharm. Prof. Cel. D. P. G. BERGII Mat. Med. p. 90 feqq. Nos igitur non nifi pauciffimas adponemus notas.

Habitat in Europae paludibus paffim. Herba perennis. Menfibus Maji et Junii floret. Corolla hirfuta. Nectaria 5 ad bafin germinis. Stigma 2-lobum. Capf. 1-locularis. Foliis ternatis, corollae laciniis margine integris, fuperne barbatis, a reliquis fpeciebus dignofcitur. cfr. Flor. Dan. t. 541. Flor. Svec. p. 61.

§. 3.

Qualitas.

Succus herbae expreffus, vel infufum aquofum foliorum, quae amariffima funt, vitrioli martis fubita nigrefcentia, adftringentem produnt qualitatem. Ob amaritiem fuam eximiam, nullo

nullo heterogeneo ſapore mixtam, medicamini huic merito adjudicamus qualitates. quas vix in remediis exoticis, etiam laudatiſſimis deprehendimus. Hac herba melius nota et uſu comprobata, facile ſumtuoſioribus exoticis carere poſſemus, e. g. Ligno Quaſſiae, Cortice Simarubae, Radice Columbae, Faba Ignatii, Cortice Caſcarillae.

§. 4.
Vires.

Inſigni gaudet vi haec herba roborandi ventriculum, varia ejus vitia tollendo, tam topica, quam remotiora, quae ejus ab labe originem ducunt, neque in tenacitate humorum infrigenda et in farctibus reſerandis reliquis in praxi hodierna uſitatis amaris cedit. Vices bilis mirifice ſupplet, digeſtione debili motuque periſtaltico langueſcente, fibris ventriculi et tubi inteſtinalis tonum reſtituit, *ὀρεξιν* excitat, putredini in ventriculo reſiſtit, atque acidum pluribus ex cauſſis collectum corrigit. Vim autem laxantem et emeticam herbae, a Villio aliisque, immerito additam eſſe exiſtimamus. Digeſtionem quidem promovet, non vero ſurſum nec deorſum evacuat. Quod ſi hic effectus apud debiliores vel delicatiores appareat, non immediate ſed mediate virtuti herbae eſt adſcribendum. Cui tamen fini obtinendo medicamina, quae habemus aptiora, longe praeſtat adhibere,

§. 5.
Uſus Medicus.

In *Scorbuto*, etiam quando in ulcera erumpit, vim ſuam exſerit eximiam Menyanthes. Praeſcribitur hunc in finem infuſum in cereviſia, vel ejus

ejus loco aqua, vel decocti forma epotum; atque externe, vel decocto aquoſo ulcera lavando, vel folia ejus recentia, ſive aqua macerata, circumvolvendo. Ruſticis in *Anglia* adverſus foeda exanthemata ſcorbutica, quibus verno tempore infeſtantur, ſuccus herbae expreſſus domeſticum praebet remedium.

Contra maculas a cancro, ſcabie, herpete et tinea relictas decoctum ſaturatum mirifice inſervit.

In *Haemorrhagiis* uteri, a laxitate ſibrarum oriundis, tonum reſtituendo, atque modo ſtiptico agendo, egregium praeſtat uſum.

In *Hydrope*, imprimis illa in ſpecie, quae *Anaſarca* dicitur, ubi laxitatem nimiam inteſtinorum, plerumque Diarrhoea habet locum, non tuto praeſcribi poſſunt remedia uſitata, Cremor Tartari et Scilla; ſed potius amara, e quibus noſtrum maxime ſe commendat.

In *Arthritide* Trifolium aquaticum in cereviſia coctum profuiſſe perhibetur, et folia aqua decocta loco adfecto adplicata calida aegrotis fuiſſe ſolatio. — Cum ſero lactis vim herbae ſalutarem in ſe ipſo expertum BOERHAAVIUS narrat. Idem quoque ALSTON commemorat, ſed uſum hujus remedii, momento licet mitigantem, plura poſtmodum attuliſſe incommoda. Quod quidem verum. Huic enim remedio commune eſt cum omnibus amaris, ut eruptionem Arthritidis impediant, quo accidit, ut nutrimentum ſuperfluum, utpote vera Arthritidis cauſſa, ad viſcera nobiliora, maximo cum aegrotantis periculo transmiſſum, niſui naturae humores ſuperfluos ad partes a corde remotiores determinandi, ſit impedimento.

Ver-

Vermes ſemper apud illos generari ſolent, quorum organa digeſtionis ſunt debilitata, bilisque, debitis deſtituta qualitatibus, languet. Amara heic commendari merentur, quae in tubo inteſtinali actionum reſtituunt et meliora inter anthelmintica annumerari poſſunt. Haec etiam eſt ſententia VILLII ſtatuentis, ſcrupulo pulveris Trifolii aquatici dimidio aut integro quotidie jejuno ventriculo, cum decocto herbae aut tenui cereviſia, dato, et hac medendi ratione per dies duodecim aut quindecim protracta, primis quidem diebus tormina, et quidem dira, ſine vermium excretione fuiſſe excitata; qui tamen diebus ſequentibus copioſe absque torminibus ſeceſſerunt.

In *febribus intermittentibus*, magno etiam cum ſuccesſu, remedium hoc fuit adhibitum; ubi tamen illa, qnae in uſu amarorum in genere obtinet, cautio eſt adhibenda, ut primae viae omni ab ſorditie et ingeſtis liberentur. Qua autem ratione hoc remedium, aeque ac reliqua amara febrim tollant, non facile indagatur, Forſitan reprimunt ſpasmos, partim agendo in fibras muſculares ventriculi, partim in nervos ſe cum ventriculo communicantes, primo in ipſo ventriculo, dein in tota corporis ſuperficie. Quo minus in partes a ventriculo remotas vim ſuam exſereret, vel abſorptio hic obtineret, repugnare videtur celerior ille medicaminis effectus, quam ex abſorptione exſpectare licet. Hujus remedii in febri quartana debellanda magnam ſe expertum fuiſſe efficaciam VILLISIUS memorat. ODHELIUS, DARELLI, BERGIUS, celebratiſſimi Medici noſtrates, idem ſibi contigiſſe teſtantur. Pauperioribus certe, qui corticem Peruvianum magno pretio ſibi adquirere non valent,

valent, hoc maximopere commendari debet medicamentum, quod in febribus nuperrime dictis regularibus, quae tempore autumnali plerumque grassantur, omnino est praestantissimum. Ad saporem tum trifolii aquatici, tum corticis peruviani involvendum, vimque remedii augendam, ambo haec in massa pillularum combinari possunt.

In *Gastrodynia Atonica* usus protractus Trifolii aquatici vel puri, vel cum sale Ammoniaco martiali mixti magnopere est commendatus, atque cortici peruviano praeferendus. Praelect. cel. D. Prof. Acrel.

Circa usum hujus remedii ac reliquorum Amarorum tamen est observandum, quod nec in morbis hecticis, nec in febribus inflammatoriis, nec in remittentibus biliosis, ubi adsunt signa gastrica et inflammatoria, nec in statu graviditatis tuto adhiberi possit.

§. 6.

Methodus medendi.

Usurpatur hoc remedium aut in forma Theae, vel infusi coctione saturatiori praeparati.

Extractum aquosum vulgo, vel spirituosum Ph. Dan. p. 172 efficax est, et frequentem commodumque praebet usum.

Essentia Ph. W. p. 87 in desuetudinem venit et rarius nostro tempore praescribi ac propinari solet.

In forma pillularum etiam dari solet medicamentum a trifolio nostro paratum ab uno scrup. ad dimid. drachm. quotidie.

O. Suc-

Succus expreſſus admodum validus eſt, nec niſi in caſu deſperato adhibendus.

Herbae Lib. IV dant Extracti aquoſi circiter unc. VI. *Tinctura ſpirituoſa* intenſius eſt amara, ejusque uſus ideo deberet eſſe frequentior,

In ſubſtantia optime herba noſtra praeſcribitur, modo organa digeſtionis non adeo ſint debilitata, ut ſine majori aegroti incommodo hoc fieri nequeat.

§. 7.

Uſus Oeconomicus.

Herbam valde licet amaram et quodammodo foetidam pecora tamen non repudiant. Tabidis ovibus aliisque pecudibus eximium hanc eſſe remedium traditur. Quin et ab hominibus, annonae preſſis caritate, in Weſtrobothnia, admixta portione farinae exigua, ex radicibus panis, etſi haud ſapidus, aliquando conficitur. Coctoribus cereviſiae folia lupuli loco inſerviunt. unde potui additur ſapor a cereviſia Anglica (Porter dicta) non multum diſcrepans. Modum, quo hunc in finem adhibetur Menyanthes, in *Novo Diaro Oeconomico* anno 1790, menſe Julii, ex narratione Angli cujusdam navarchae, adtulit D. Dr. S. LILJEBLAD, quam videſis. Plura, quae in hanc rem adferri poſſent, addere temporis anguſtia vetat.

DISSER-

12.

DISSERTATIO
DE
OLEO CAIVPVTI.
PARS PRIOR.

D. 19. APRIL. 1797.

RESP.

JOH. GUSTAV. SOEDERSTEDT.

§. 1.

Negari quidem non poteſt, multa, quorum uſus etiam hodie viget, ſalutaria remedia Empiriae nationum vel maxime rudium et incultarum, ſuas debere origines. Incolae Americae meridionalis diu ſibi cognitam habuerunt eximiam Corticis Peruviani vim febrifugam. Diu Aſiam citeriorem incolens Circaſſica natio, Variolarum, feliciſſimo cum ſucceſſu, inſtituit inoculationem, et Opio ſuo perdilecto variae aliae nationes uſae fuerunt; fatendum tamen erit, quod praeſtantior cognitio plurimorum remediorum, qua vires et uſum ſagaciori ſcrutinio et adcuratiori experientiae Medicorum recentioris aevi ſit adſcribenda.

§. 2.

Oleum Cajuputi in officinis pharmaceuticis patriae diu quidem notum fuit, parum vero uſus eius huc usque celebratus ob caritatem nimiam,

ob oleum ipſum vel adulteratum, vel omnino ſpurium, et ob pauca cum genuino oleo inſtituta experimenta. Anno 1782. celeb. Dom. Praeſes in Actis novis Acedemiae Scientiarum Stockholmenſis p. 223 caſus aliquot, utilitatem huius olei illuſtrantes publicavit, quos et ipſe et alii experientiſſimi Medici deinde confirmarunt, atque ulteriori experientia adauxerunt. Conſuluit nempe celeb. Dom. Praeſes varios experientiſſimos Practicos laude conſpicuos, qui eius in nos fuere amicitiae atque favoris, ut ſuas nobiscum communicare non refragati ſint obſervationes. Praeterea nobiliſ. Dom. Samueli ROSENSTEIN, qui hanc materiam, ante aliquot abhinc annos, Diſſertatione Academica pertractere ſibi conſtituerat, atque plurium Practicorum celebrium obſervata collegerat, nobiscum benevole communicare placuit, quos de uſu et praeſtantia huius olei colligere potuerat caſus.

§. 3.

In praeſenti de Oleo Caiuputi diſſertatione noſtrum itaque non erit, vel tumidis nimium extollere laudibus, vel temere damnare huius remedii efficaciam, ſed potius experimenta, ſaniori praxi innixa, absque omni fere commentatione proferre.

Deſtillatione elicitur praeſtans hoc oleum e foliis arboris cuiusdam, Malaica lingua CAIUPUTI, id eſt *Arboris Albae* dictae, et ex inſula Banda per Bataviam, Javae urbem in Europam adfertur. E foliis deſtillari oleum extra dubitationis aleam poſitum eſt, cum et id omnium in Indiis teſtimonia dictitent, et e foliis in Belgium allatis oleum quoque deſtillatione elictum fuerit.

§. 4.

§. 4.

Arbuſcula *Cajuputi* dicta, Botanicis *Melaleuca Leucadendra* audit, et in Syſtemate ſexuali methodo ſuperſtructo, potiſſimum ad Icoſandriae claſſem refertur, cuius praecipua ſunt Synonyma:

Arbor alba Cajuputi; Rumphii Herbar. Amboin. P. 2. p. 72. tab. 16.

Arbor alba minor; Cajuputi, Daun Kitjil, ut et *Caju Kilan.* Rumph. Herb. Amboin. P. 2. p. 76. tab. 17. fig. 1. 2.

Melaleuca Leucadendra: Linn. Gener. Plant. a Schrebero p. 332. Mantiſſa Plant. p. 14. 105. Spec. Plant. p. 676. Syſtem. Veget. per Gmelin, p. 1154. Supplem. Syſtem. p. 342. Houtuyn Naturl. Hiſtor. p. 2. vol. 3. tab. 15.

Creſcit in Amboina et Banda: in Java iuxta Bataviam in horto arborem vivam cultam vidit celeb. Dom. Praeſes.

Floret toto anno Spicis ſucceſſivis.

Caulis arboreus licet debilis et miſer, biorgyalis, craſſitie brachii humani, cortice albido et ſuberoſo, parum ramoſus.

Rami et *Ramuli* alterni, longi, cinereo-fuscentes, glabri, folioſi, florentes penduli uti in *Salice babylonica*, de anno in annum longius excreſcentes ex apicibus florigerarum Spicarum.

Folia in ramis et ramulis alterna, ſubpetiolata, lanceolata, falcata, acuta, integerrima. tenuiſſime nervoſa, venis aliquot transparentibus, craſſiuſcula, ſempervirentia, oblique erecta, approximata, digitalia, ſemipollicem lata.

Petioli compreſſi, oblique torti, lineam longi.

Flores in ramulorum apicibus ſpicati, ſolitarii, duo vel tres approximati.

 Spica

Spica digitalis usque ſpithamaea, excreſcens in novum ramum continuatum, folia et flores gerentem, ut Spicae tandem pedales evadant, inferne fructus perſiſtens, medio folia gerentes, apice floriferae, filiformes, pendulae.

Perianthium 5-dentatum. margini germinis inſertum: *Laciniae* minimae, margine membranaceae, albidae, glabrae, deciduae, corolla breviores.

Corolla pentapetala, alba, decidua; *Petala* ipſi margini calycis inter lacinias alternatim inſerta, ovata, valde concava, vix ſemilineam longa.

Filamenta plurima, ſaltem 30, calyci inſerta, infima baſi in plura corpora ſubconnata, erecta, alba, corolla quadruplo longiora, unguicularia.

Antherae globoſae, flavae, minimae.

Germen inferum, concavum, villoſum.

Stylus unicus, filiformis, albus, curvatus, ſtaminibus longior.

Stigma ſimplex, ſubcapitatum, fuſcum.

Capſula ſubgloboſa, truncata, umbilicata, exſucca, villoſa, perſiſtens, ſaepe piſtillo perſiſtente coronata, 3-valvis, 3-locularis, 3-ſperma, magnitudine piperis.

Semina tria, parum cohaerentia, ſubgloboſa, trigona, alba, dura.

A ceteris ſui generis Speciebus diſtinguitur *foliis lanceolatis. falcatis, acutis, quinque-nerviis, ſpica elongata.*

§. 5.

Qualitas.

Oleum deſtillatum praeſertim recens tenuiſſimum eſt et admodum volatile, ſic ut poſt evaporationem nil omnino remaneat; adultum vero evadit paullulum unctuoſum. Fragrantiſſimum eſt,

eft, Camphoram cum Therebintho mixtam redolens, et copia non nimia gratum. Colorem plerumque viridem habet amoenum, ut vulgo in Indiis venale obvenit, interdum etiam, licet rarius, album. Sapor initio frigidus, ut ex Mentha piperita, poftea vero amaricans et calidus perfentitur.

§. 6.

V i s.

Antifpafmodica, carminativa, pellens et emmenagoga, fummopere refolvens, anthelmintica eft.

Vim effe fummopere *carminativam* fatis fuperque perfpexit exper. Dom. Doct. et Affeffor Blom, ut in litteris fuis d. 20 Febr. 1783 et d. 29 Aprilis 1784, fignificavit, fcilicet: Oleo hocce infigni cum fructu ufus fuit in variis affectibus fpafmodicis fine febre, Colica flatulenta, fpafmis hyftericis atque ut praefervans remedium contra febres contagiofas: Elaeofaccharum vix deglutitum eft, antequam incipiunt eructationes, odore et fapore olei per plures horas fefe prodentes.

Ob vim carminativam et fimul corrigens Laxantia excellentis olei Caiuputi. exper. Dom. Doct. Bladh faepius praefcripfit ufum eius internum, praefertim aegris debilioris texturae, e. g. in Colica hyfterica ex obftructione atque afthmate, idque femper infigni cum fructu fequenti formula:

℞. Infuf. Sennae uncias binas et dim.
Aqu. foenicul.
Mann. Calabr.
Syrup. e Spin. Cerv. aa unc: dim.
Ol. Cajuputi gtt XII.
Kerm. miner. gr. j. Dr. Coch. j.

 fecun-

fecunda vel tertia quavis hora. In *Cardialgia* vel faburrali vel ventofa Rheo oleum admifcuit, fubque forma pulveris dedit. In morbo nigro (Melaena) faepe cum illo Camphoram trivit, usque dum inde Pillulae formari poffent, quae ad quatuor grana fumtae, leviter ducere alvum atque vomitum tollere videbantur.

Vim anthelminticam plurimis inftitutis experimentis indagavit celeb. Practicus Dom. Affeffor BLOM, quorum mentionem injicit in litteris ad celeb. Dom. Praefidem, d. 17. Januar. 1783 et 29. Aprilis 1784, datis. *Podura ambulans*, inquit, quae magna faepe copia ollas plantarum inhabitare folet, aeque ac *Afcaris vermicularis*, ex halitu olei Caiuputi obrigefcunt inftar cornu, atque intra momenti fpatium moriuntur. Si fruftulum chartae oleo madidum infectis admoveatur, momento quafi fuffocata pereunt. Anno praeterlapfo myriades Podurae ollas plantarum replebant, calamum ergo gallinaceum, oleo caiuputi repletum et obturatum, in medio ollae terrae intrufi, unde ita difparuerunt animalcula illa, ut poftea ne unicum quidem detegere potuerim. *Lumbrici* non odorem modo fugiunt, fed oleo tacti contracti et rigidi moriuntur. Si in Vafe Murrhino intra annulum oleo noftro defcriptum Lumbricus deponitur, momento citius fefe extendens fuga falutem quaerit, fed oleo tactus citiffime femet iterum contrahit atque ferpentino motu dolorem intolerabilem prodit. Si vero aliquoties hoc modo oleum attingere pergit, tandem contractus et rigidus exfpirat. Quod Infectis in genere inimicum fit noftrum Oleum, pro indubio habet Dom. Affeffor BLOM. Praeteritis enim annis, narrat

narrat ulterius, cum Camera, ubi veſtes hybernae adſervabantur, eſſet exigua, depreſſa et parum ventis pervia, ſemper pellibus damnum intulerunt Inſectorum Larvae; quam primum autem Oleo Caiuputi veſtes conſperſae fuerunt, nihil omnino detrimenti ceperunt, in menſa licet, libero Inſectis aditu depoſitae.

Cum Oleum Caiuputi valde obſit noceatque Inſectorum variis generibus, perſuaſit ſibi celeb. Dom. Prof. HELLENIUS, non inutile omnino fore in curanda Scabie, Acaris ſuam debente originem. Pauca illa, quae hunc usque inſtituere potui experimenta, ſcribit in Litteris d. 14. Aprilis 1784, ſatis comprobarunt ſuſpicionem meam non vanam eſſe, ſed pauciora tamen haec fuerunt, quam ut in genere aliquid certi ſtatuere audem.

§. 7.
U ſ u s

Olei laudatus fuit in variis morbis, in Colica flatulenta, Dyſmenorrhoea, Paralyſi, Odontalgia, Varicibus ani, Rheumatiſmo, Arthritide, Chorea St. Viti, Raphania, Cathalepſia, Cophoſi, Otalgia, Herpete, Tuſſi, ceteris.

In *Cephalalgia* et *Hemicrania* externe Oleo Cajuputi feliciter uſi ſunt Dom. Doct. BLADH, celeb. Dom. Praeſes, et alii.

Herpetem ſaepe ſuſtulit oleum aliquoties inunctum. Diu laboraverat Herpete faciei filia celeb. Secretarii Dom. WARGENTIN, omnibus adhibitis remediis pertinaciter reſiſtente. Poſt vero quam illos, quos de Olei Caiuputi uſu, caſus Academ. Scient. anno 178*z*, miſerat celeb. Dom. Praeſes, perlegerat Dom. Secretarius,

 atque

atque hoc ipſo oleo Herpetem inunxerant, citiſſime inde et inexſpectato diſparuit morbus. Plurima deinde experimenta idem non modo confirmarunt, ſed etiam evicerunt, ſaepius non niſi unica opus fuiſſe, rarius iterata inunctione.

Cum oleo volatili iunctum oleum noſtrum et collo externe illinitum in *Tuſſi catarrhali*, levare invenit exper. Dom. Doct. Bladh, ingratam illam titillationem, quae diu alias permanere ſolet. Ut leniimem oleum quoque adhibuit idem cel. Practicus Holmenſis contra *Dysphagiam ſpaſmodicam*, quae febrim ſubſequebatur male curatam intermittentem, quaeque ob ſingularia ſua Symptomata, biennio abhinc (1784. in litt.) in Novellis Stockholms Paſten, deſcripta fuit. Uſu enim huius olei et ſimul Decocto aperitivo Haenii perfecte convaluit ager.

Plures *Dolore dentium* laborantes et celeb. Dom. praeſes, et nobiliſſ. Dom. Frietschy, ut in litteris d. 26. Martii 1784. ſcriptis adſeverat, oleo Cajuputi curarunt, Odontalgia ſive fuerit Rheumatica ſive a Carie dentium orta. Memorat quoque idem nobiliſſ. Vir. Dom. Doct. Forskahlium vim huius olei laudaſſe, atque in variis caſibus, imprimis contra Odontalgiam proficuam inveniſſe. Exper. Dom Doct. Lund in Epiſtola ſua d 11. Octobr. 1784, teſtatur, ſibi contigiſſe in Odontalgia ſemel hoc oleo uti, eodem omnino modo, ac in actis Holmenſibus indicavit celeb. Dom. Praeſes. Miratus fui, inquit, dolorem ſatis cito disparniſſe, et iterum revertentem, oleo iterum applicato, ceſſaſſe. In odontalgia etiam proficuum oleum invenit celeb. Profeſſor Bergius, ut ipſe in literis d. 27. Sept. 1784, indicat.

Caſum

Caſum nobiscum communicavit admodum reverendus Dom. Paſtor BJERKANDER in ſcriptis ad celeber. Dom. Praeſidem, d. 8. Febr. 1784, litteris, *Tumorem* quendam oleo Caiuputi fuiſſe reſolutum et ſublatum. Narrat ſcilicet, tumorem ſibi fuiſſe in externa parte brachii dextri ſupra articulationem manus, magnitudine dimidia iuglandis, mollem atque intra cutem mobilem: tumorem hunc ſemel ruptum, dum materia ad digitos penetravit, et ſaponem atque Decoctum foliorum Salviae adhibita fuiſſe: poſtea vero iterum increviſſe eundem, et anno 1779, ſuadente celeb. Dom. Aſſeſſore ODHELIO, agaricum betulinum illi fruſtra impoſitum; praeterito autem auctumno, oleo Caiuputi inuncto, inde omnino diſparuiſſe.

DISSER-

DISSERTATIO
DE
OLEO CAIVPVTI.
PARS POSTERIOR.

D. 26. APRIL. 1797.

RESP.

JOH. HENRICUS OLIN.

§. 8.

In *Spaſmo* pertinaci et quoque *Spaſmis nocturnis* muſculorum pedis (gravidis foeminis ut et ſenibus infeſtiſſimo malo), qui etiam, ut videbatur, ipſum adgreſſi ſunt perioſtium, Oleum Caiuputi, cum levamine ſaepe inſigni, aliquoties tentavit celeber. Dom. Prof. Joh. Hartman. Litteris datis d. 14. Octobr. 1784.

In *Morbis Spaſmodicis* utilitatem haud exiguam Olei Caiuputi expertum ſe teſtatur practicus Metropolis exper. Dom. Doct. Bladh. Adſeverat in litteris ſuis, d. 1. Febr. 1784, ſe in *Epilepſia*, quae diutius duraverat, et quae etiam permanſerat, poſtquam aegra ex uſu Acidularum Saetrenſium maximam qua partem a Taenia ſua, quae morbum cauſſari ſuſpicabatur, liberata eſſet, magno adeo cum fructu praeſcripſiſſe olei gtt. XX, cum ſaccharo vel aqua ſumendas eo momento, quo ex ſolita aura frigida de inſultu admonebatur aegra,

aegra, ſic ut omnino abſuerit inſultus, vel ſaltem multo levior evaſerit, nec tam diu duraverit.

Propinavit etiam in *Syncope hyſterica* duodecim guttulas cum ſaccharo, unde paroxyſmus, ſaltim multum, remiſit.

Secundum methodum Trewii XXXVI gtt. dedit in febri intermittenti foeminae cuidam hyſtericae atque Spirituoſis liquoribus deditae, idque ante febris acceſſum. Febris quidem hinc non ſublata fuit, ſed gravem illam, quae febrim comitabatur, *Nauſeam* omnino removit, ſic ut poſtea Corticem peruvianum, quem antea ferre nequivit, facile ſumere valuerit. Saepius etiam idem clariſſ. Practicus eſt expertus, Oleum hocce *Vomitum tollere*, etiam dum Potio Riveriana ſub actu effervefcentiae vomitum excitaverat. Foemina quaedam, ſummopere hyſterica atque ſimul Arthritide ad ventriculum repulſa laborans, nec medicamina ulla retinere valens, a potu Sennae cum Manna, adeo Hyſteria et Convulſionibus adflicta fuit, ut venenum ſe accepiſſe facile crederet. Eidem vero formulae additis aliquot olei huius guttis, remedium non modo bene tulit, ſed etiam ob excellens medicamen laetiſſima gratias egit. Alia *Convulſionibus* fere *epilepticis* ſimulque *Fluore albo* laborans ſtatim mihi indicavit, ſe nulla poſſe ratione preferre Rheum, quod plures dudum Medici, varia ſub forma, antea ſaepius praeſcribere tentaverant. Dedi, inquit Doct. Bladh, Elixirium antihypochondriacum Rosensteinii, cuius baſis eſt Rheum, guttulis aliquot olei Caiuputi mixtum, quod quidem non tulit tantum aegra, ſed ut ſanctuarium ſervavit, ingenue faſſa, etiam poſtquam

quam Rhabarbarum adesse cognoverat, se nullo alio remedio laxanti adeo valuisse. Etiam heic commonstrari convenit, quod Oleum Caiuputi celet odorem Rhei, qui quibusdam subiectis gravissimus sit atque nâuseam movens. Per integrum iam annum a Convulsionibus liberata fuit, id quod tamen non parum adscribendum est foliis Aurantiorum, quibus diu usa fuit. In *Convulsionibus* oleum, cum Spirtuosis et saponaceis potissimum mixtum, excellens invenit experientissimus Vir, D. Assessor Doct. Wåhlin, litteris die 7. Januar. huius anni datis; uti et Elaeosaccharum in *Colica flatulenta* et *Passione Hysterica* camphora multo efficacius animadvertit celeber. Dom. Prof. Acrel.

§. 9.

E litteris exper. Dom. Doct. Lund d. 24 Jun. 1784 missis edocti sumus, in *Paralysi* vi insigni excellere oleum nostrum. Verba haec sunt inclyti Practici: Antequam laudabili cura celeb. Prof. Thunberg copia olei Caiuputi nobis facta fuit, ego quidem magno cum successu, secundum monitum Dom. Cullen, externe usus fui Petroleo. deinde vero saepius oleo Caiuputi, idque bis imprimis magno cum successu, scilicet, 1) dum viro cuidam ex refrigeratione sinistrum faciei latus paralyticum adeo evasisset, ut ore torto loquendi facultate laboraret; 2) dum mulieri, post graviorem praegressamCephalalgiam, et quidem cum Paralysi linguae, idem accidisset incommodum. Adhibitis ante sine successu, pluribus aliis laudatis remediis, oleum Caiuputi adeo facili eventu in usum vocavi, ut penitus convaluerint aegri. Secundo in casu interne quidem simul adhibebantur flores Arnicae; tribuo autem

autem oleo Caiuputi ſanationis omne meritum, ſaepius ante in Paralyſi Arnicae vires inertes expertus.

Contra *Paralyſin* oleum praeſcripſit Doct. Bladh, ut eo membrum paralyticum illiniretur, ſcilicet hac formula:

℞. Olei Caiuputi drachm. unam.
Balſam. Peruvian. nig. drachm. dimid.
Spir. formicar. unciam unam,

idque inſigni cum emolumento.

Luxatos articulos quoque oblinendos curavit Dom. Doct. Bladh unguento ex nuper praeſcriptis et oleo Therebinthinae, atque oleo quodam expreſſo.

§. 10.

Nobiliſſimus Dom. Frietzky in litteris d. 26 Martii 1784 ad celeb. Dom. Praeſidem datis, indicat ſequentia. Poſtquam *Podagra* per ſex hebdomadas a menſe Novembr. 1782 laboraveram, oleo Caiuputi uſus ſum, et illico ſtatim inſigne ſolatium ſenſi. Januario menſe, ſub itinere quodam ſaepius dolore pedis et interdum pectoris adfectus fui, atque eo cum felici ſucceſſu oleum adhibui, ut menſe Februarii absque incommodo non ſolum Holmiam petere, ſed etiam poſtea per totam hiemen plura ſuſcipere potuerim itinera. Menſe Martii 1783 pedibus ſanus acerrimo dolore dentium, illo quidem, ex mea ſententia, arthritico correptus fui, quare oleum Caiuputi goſſypio ſtillatum denti corioſo intruſi, unde initio quidem dolor auctior evaſit, poſt tres vero dies dolor penitus diſceſſit. Menſe Octobris proxime praeterlapſo leviorem pedis ſentii dolorem, ita tamen, ut per biduum exire non potuerim;

rim; oleo autem in usum vocato, post aliquot dies ex Holmia in Vermelandiam revertendi facultas mihi fuit. Suadente praeterea aliquo meorum amicorum, qui olei huius utilitatem a memet ipso didicerat, Illustrissimus Generalis ad Exercitum Svecanum atque Gubernator provinciae Ostrobothniensis D. Baro CEDERSTRÖM, oleum hocce contra Podagram, quae lecto incumbere aegrum coëgerat, adeo fausto cum eventu adhibuit, ut intra octiduum et pedibus insistere valuerit. Mercator quoque celebris urbis Gothoburgi Dom. HALL, Podagra laborans, olei Caiuputi usu non modo in sanitatem intra aliquot dies rediit, sed etiam ita restitutus fuit, ut nundinis Christianaehamensibus intersuerit. Addit tandem: Certissime ipse testari possum, Oleum Caiuputi Podagram mitigare, non vero repellere. Ipse quidem pectus hoc oleo illinere non ausus fui, sed quisquam amicorum meorum hoc tentavit, atque solatium inde sentiit.

In Epistola, d. 15 Febr. 1784. missa, nobilis. Dom. Professor et Eques SCHULZENHEIM sequentia adfert. Litteras de Oleo Caiuputi a fratre meo accepi, qui communi mecum experientia testatur, Oleum hocce sine periculo et plerumque sine ulla repulsione in alium locum, tumores *Arthriticos* resolvere. atque denti adplicatum vel pone aurem cuti illinitum, non modo minuere *dolores dentium*, sed etiam pectori inunctum lenire dolorem atque *Pleuritidem nervosam*. quam saepe Opium tollere non valuerit. Vicinus meus Generos. Baro Dom. E. G. OXENSTIÆRNA usum huius olei in *Hemicrania* et *Fluxu oculorum* expertus. certiorem me fecit, sollertissimum Mechanicum, Centurionem Domini. BRU-

BRUNIAN oleo palpebris illinito, atque linteo, oleo madido, ante oculos per noctem dependente, suorum ita corroborasse oculorum aciem, ut postea perspicillis ei opus non fuerit.

Experientia quorundam celeberr. Medicorum indicare quidem videtur, non innocue omnino vel absque omni semper periculo ad debellandam Podagram et Arthritidem, oleum Caiuputi parti fuisse inunctum dolenti. Scribit Dom. Doct. LUND die 24 Jun. 1784, se quoad Arthritidem, a sententia celeb. Praesidis discedere esse coactum. Verissimum quidem est, pergit ulterius, et dolorem et tumorem brevi evanescere, mox vero alium occupare locum, non raro multo periculosiorem, Biga casuum hoc mihi persuaserunt, in altero eorum dolor atque tumor dextram eiusque articulationem, in altero autem humerum scapulamque occupaverat. Ab utroque statim dolor et tumor ecquidem recesserunt, sed uterque aegrotus deinde Febri, oppressionibus pectoris, nausea atque doloribus stomachi laborabat, quibus symptomatibus non ante fuit liberatus, quam ad extremitates materia arthritica revocata fuerit. Postea autem hoc oleo eas ob rationes contra dolores arthriticos cum tumore uti ausus non fui, neque Oleum hocce subtilissimum calidum atque penetrans unquam interne, ne quidem ut corrigens sub alia formula propinare, licet illud interne alios celeberr. Medicos dedisse audiverim. Narrat quoque maxime reverendus Dom. Theologiae Adiunctus SAM. OEDMANN per litteras, generosissimnm Lib. Baronem atque Classis Svecanae praefectum Dom. CEDERSTROEM oleo Caiuputi, suae ut mederetur Podagrae, usum fuisse. unde non sine periculo materia podagrica bis fuit repulsa.

 §. 11.

§. 11.

Cum Professore ac Equite THUNBERG in eo omnino, experientia edoctus, convenio, quod vis Olei Caiuputi *doloribus rheumaticis* excellens sit remedium, quod externe illinitum dolorem mitiget, et si nimis malum non inveteraverit, etiam tollere, in litteris suis supra citatis, indicat beate defunctus Practicus Holmensis, Dom. Doct. LUND. Idem etiam in litteris d. 7 Jan. 1797. datis testatur celeb. Practicus Dom. Assessor WÄHLIN, significans simul, quod in Rheumatismo cum febre, atque ubi crusta inflammatoria sanguinis adfuerit, remedium hocce non commendandum. Cessato vero statu phlogistico, adiicere lubuit celeb. Dom. Professori ACREL, ut eximium stimulans ab augendam absorbtionem e loco prius inflammato, non possumus non, quin iusta laude commendemus.

In *doloribus rheumaticis* et speciatim in *Odontalgia*, externe usitatum Oleum Caiuputi, praecipue efficax invenit celeber. Metropolis Practicus Dom. Assessor ODHELIUS, ut ipse testatur in litteris d. 11 Octobr. 1784 scriptis. Adseverat Vir illustris oleo indolem inesse in nervos agendi propriam, sensu quasi frigido et irritanti.

Oleum cum linimento volatili mixtum efficax invenit Dom. Doct. BLADH in *Rheumatismo* et *Pleuritide spuria*, atque praemissis praemittendis in ipsa *Pleuritide inflammatoria*. In *Pleuritide spuria* externe inunctum oleum Camphora longe efficacius invenit nuper laudatus et illustris Practicus Dom. Assessor WÄHLIN, id quod etiam Medic. Pract. Prof. Upsal. celebratissimus Dom. Doct. JOH. GUST. ACREL perhibet, se saepius exper-

expertum eſſe, qua propter, inquit, *loco Linimenti volatilis cum Camphora*, alias in Pleuritide uſitata, ubi res anguſta domus non negaverit, oleum noſtrum ſemper commendavi.

§. 12.

De vi et efficacia Olei Caiuputi in *Inflammationibus Oculorum* caſum communicavit Dom. Aſſeſſor Blom, in epiſtola d. 5 December 1782, ad celeb. Praeſidem data. Perlecta, inquit, diſquiſitione tua, Reg. Acad. Scient. Stockholmenſis Actis Novis inſerta, de oleo Caiuputi agente, ſine mora vim huius medicamenti expertus fui, adplicando illud filiae meae, ſex annos natae, quae tenaciſſima *Ophthalmia humida* ultra anni ſpatium et *Blepharotide* ambobus promiſcue oculis laborabat, quo morbo adnata oculi tunica fere ſemper inflammata fuit. Omnibus mihi cognitis remediis absque omni fere fructu antea uſus fui, mundificantibus, ſcilicet, purgantibus, veſicatoriis et per aliquod tempus in altero brachio cortice Mezerei, Collyriis inſuper et Cataplasmatibus varii generis. Iam vero ante octiduum adhibito Oleo Caiuputi, methodo in Actis Holmenſibus deſcripta, non modo inflammatio ſtatim et intra biduum minuebatur, ſed etiam puſtula, quae in adnata membrana ad pupillam extendere inceperat penitus disparuit. In alia epiſtola, d. 29 Aprilis 1784, adſerit idem celeb. Practicus, Oleum hocce in *Inflammationibus Oculorum*, *Odontalgia* et *Doloribus rheumaticis* interdum lenimen adferre, non vero ſemper remedium eſſe indubium. Filia mea, de qua antea ſcripſi, inquit porro, diuturniori *Ophthalmia eryſipelatoſa* laborans, initio aliquoties vim excellentem huius experta

 fuit.

fuit, quod quidem poſtea morbum recurrentem non aeque feliciter tollere valuit.

Caſum nobiscum communicavit Dom. Doct. BLADH, ubi et externe et interne oleum cum fructu praeſcripſit, ſcilicet: Hyſterica, cui ante oculos variae obvolitare videbantur imagines, cum Colica alternantes, ſumſit infuſum Sennae, cum Oleo Caiuputi mixtum, et externe oculis halitum Olei admovit, unde morbus uterque felici cum eventu evanuit. In *Ophthalmia ſicca* et *chronica* halitum olei noſtri inflammationem reſolvere invenit Dom. Aſſeſſor WÅHLIN. Praeterea egregium certe hoc oleum *carminativum* eſſe atque *flatus colicos* et *hyſtericos pellens*, alios a ſumpto purgante Sennato cruciantes, experientia ſua teſtatur celeber. Dom. Prof. ACREL, quocirca etiam hic Practicus celebratiſſimus exiſtimat. infuſioni Sennae aliquot guttulas huius olei rectiſſime addi debere.

§. 13.

Singularem certe caſum habuit b. m. Dom. Profeſſor P. I. BERGIUS, quem nobiscum in litteris ſuis d. 27 Sept. 1784 benevole communicare voluit. Verba eius haec ſunt. Vocatus fui ad foeminam, quae *Varicibus haemorrhoidalibus* magnis atque adeo dolorificis excruciabatur, ut ne fomentationes quidem perpeti poſſet. Eiusmodi in caſibus antea ſaepius Varicibus impoſueram petala Liliorum alborum, qualia in Pharmacopoliis extant, oleo infuſa, ad emolliendos tumores, ut poſtea aliae fomentationes imponi poſſent Hic vero iſtud non ſucceſſit, neque aegrae perſuadere potui, ut admitteret hirudines. Suaſi itaque, ut ipſa, oleo Caiuputi extremo digito excepto, Varices inungeret. Inde initio inten-

intenſiorem in Varicibus ſentiit dolorem, mox autem inſigne levamen, adeo ut poſt aliquot dies pultem Saturninam admittere poſſet, atque feliciter ſanaretur.

§. 14.

In *Punctura tendinis*, quod non contemnendus ſit uſus huius olei volatilis, monſtrat caſus, quem in litteris ſupra citatis nobiscum benigne communicavit Vir aetate atque experientia clariſſimus, Dom. Aſſeſſor Wåhlin. Sub Venae ſectione pedis, inquit, ut punctura nervus adeo laederetur, ut intra paucas horas, cum dolore intenſo, convulſivi motus non modo pedem, ſed etiam integrum latus excruciarent. Inuncto autem Oleo Caiuputi calefacto ſymptomata ſtatim ceſſarunt.

§. 15.

In *Doloribus infantum a Vermibus*, quum aut motibus convulſivis luctarentur, aut iisdem minarentur infantes, ſaepe expertus eſt celeb. Dom. Prof. Acrel, Oleum Caiuputi omnino praeſtantiſſimum eſſe remedium. In hoc vere difficili atque moleſto caſu, inquit idem ille experientiſſimus et illuſtris Vir, dum infantes ad deglutiendum aliquod allicere non valemus, iuvat goſſypio Caiuputi madido fomentare circa umbilicum, unde dolores illico evaneſcunt. Veteres practici magis dediti erant Anthelminticorum uſui externo, quam noſtri aevi Medici, et fortaſſe graviter peccaremus, ſi eorum uſum, praeſertim infantibus, negligeremus. Puerulus quatuor annorum, pergit celeb. Prof. Acrel, per vomitum eiecit vermem (Aſcaridem lumbricoidem), quo facto in *Ecclampſiam* primum incidit, deinde *Triſmo* fuit exagitatum, et tandem

 in

in agone mortis conſtituti homines faciem prae ſe tulit. Omnibus aliis remediis fruſtra in uſum vocatis, curavi ut totus quantus ventriculus Oleo Caiuputi fuerit goſſypio madido inunctus atque frictus, unde ille, qui per quatuor horas in agone fuerat, poſt dimidiam horulam revixit. Dein Emeticum illi datum fuit, quod effectum quidem habuit, nullus autem conſpiciebatur vermis. Tandem binos poſt dies ab eo extrudebantur tres aſcarides lumbricoides, adhibito Infuſo Sennae, atque penitus ſalutem recuperavit.

Praeterea has quoque ſuas obſervationes nobiscum communicare placuit celeber. Dom. Profeſſori ACREL, nimirum: In *Ecclampſia*, inquit, infantum a ſordibus primarum viarum, ab incongruo nutrimento matrum aut nutricum iracundo animo vel terrore, cito reſtituuntur infantes, ſi guttulae quaedam huius ſaepiſſime memorati Olei molliori inſtillantur linteo, quod ſcrobiculo cordis imponitur, id quod ſaepius expertus ſum; poſtea vero Rhabarbarinis remediis ſufficienter utendum eſt, quum primum infans deglutire valet.

DISSER-

DISSERTATIO
DE
MOXAE ATQVE IGNIS
IN MEDICINA RATIONALI
VSV.

D. 24. MAJI 1788.

RESP.

JOH. GUSTAV. HALLMAN.

§. 1.

Quo hebetior Medico cuique nafus eſt, eo utique minus experimentorum fallaciam olfaciet, verum nubem, ut dicunt, pro Iunone amplectetur, nugas quascunque aniles ore garrulo incaute repetet et cramben femel atque iterum recoctam propinabit, quo fcilicet ipſum rapuerit fcribendi prurigo, delatus hofpes. Haec forſitan, vel huic non valde abſimilis, ratio in cauſſa eſt, cur in Medicinam irrepſerint obſervationes tot, partim dubiae, partim minus fidae, partim etiam prorſus fallaces et tot medicamenta, incerti vel nullius uſus, iam incongruenti, iam quoque ridicula, pro lubitu fere, adpellatione ſalutata, in tabulas Medicorum relata ſint. Ut enim de his nihil dicam, qui in muſeorum receſſu Morborum Hiſtorias conflant et pro veris venditant, vel de illis, qui etiam veriſſimas ita referunt ex-

 plicant-

plicantque, ut praeiudicatis opinionibus faveant, alia eſt etiamnum deterior, nec minus vitupe- randa, caterva Medicorum, qui, nec experientiae nec ſanioris iudicii face illuminati et ſempiterna ponentes tirocinia, nil oculis uſurpant niſi novi- tates et miracula, quas deinde, laborioſa caſuum ſimilium ſerie intextas et quovis eruditionis peregrinae apparatu ornatas, narrant mirabundi; quin et eo usque interdum procedunt impru- dentiae, ut, ſi ſcribendi materiem negaverit obſervationum penuria et imaginatio torpens, occaſionem quamcunque, qualem ſcilicet ſub- miniſtraverit ſors iniqua, laeti arripiant, et, dum plures obſervationes inter ſe comparare nequeunt nec adcuratioris examinis remoram facile patiun- tur, vel ex unico tantummodo caſu morborum naturam atque curationes diiudicent et methodum illam, quam obtulit ſors vel ſuaſerunt praeſumtae opiniones vel demum commendavit Auctor di- lectus et quae felici ſtipata fuit ſucceſſu, optimam omniumque praeſtantiſſimam irrevocabili con- ditione et quaſi ex tripode pronuncient. Quem- admodum enim iſte ratiocinandi modus a recta illa atque ſatis plana Philoſophorum via, qua ad inveſtigandum et indagandum verum tutiſſime itur, valde abhorret, ita etiam rem medicam, quae ſi quodnam habet, uti certe ſummum habet, decoris, id omne a perſpicuitate, ſide atque cer- titudine mutuabit, mirum in modum perplexam reddidit atque incertam. Ab eo enim tempore, quo praevalere incepit iſte ſcribendi furor vanae- que gloriae cupido, eo usque increvit acervus Obſervationum Medicarum, ut iam mole laborent ſua et non tantum tironem, niſi caute eas habere mox didicerit, facile perterreant, verum etiam doctiſſimi cuiusque ſagitatem exerceant eludant- que,

que. Quo quidem factum eſt, ut Medicina inde a tempore ſummi HIPPOCRATIS, qui non niſi nudas, eas vero utiliſſimas retulit obſervationes, ſi vel inſignes, tamen vix tantos, quantos ceterae ſcientiae, quae Practicae dicuntur, fecerit progreſſus. Nec ſperare licet futurum eſſe, ut unquam ad culmen certitudinis, culturae atque dignitatis prius perveniat, quam ab immenſis illis opinionum commentis fuerit repurgata et experimenta rite inſtituere et convenienter naturae atque ſanae rationi, iuxta leges, quas detexit recentiorum phyſiologorum indefeſſa opera, explicare didicerint artis ſalutaris cultores.

Ne vero quis haec de clarorum Virorum conaminibus, non temere calumninandis, nimis acriter dicta exiſtimet, Lectorem benevolum monitum volumus, quod tantum abſit, ut cenſores vel obtrectatores agere praegeſtiamus, ut potius, ſi vel non prorſus coeca, tamen haud levi veneratione proſequamur eos, qui in illuſtranda Arte Medica operam quandam collocant et gloriam eorum eludere religioni ducamus, verum dum in eo fuimus, ut de uſu Moxae vel, idem fere eſt, de vi ignis in corpus animalium atque eius ad curandos morbos uſu diſſereremus, nobis ſingula perlegentibus tanta ſeſe obtulit de hoc argumento opinionum diverſitas, ut abs nobis impetrare non potuerimus, quominus ſaltem profiteremur, id valde ſingulare nobis adparuiſſe, quum res ipſa, uti quidem nobis videtur, admodum ſimplex eſt atque plana Nec facile erit dictu, cur tot atque tam ſingulares igni adtribuerint virtutes eumque, quod adhuc magis a veroſimili abeſt, ſpecifica quadam, ut vocabulo illo ſatis barbaro utamur, in quibusdam

 mor-

morbis gaudere vi crediderint, dum ignis, ut poſt haec demonſtrabitur, nihil aliud eſt, quam ſtimulus isque omnium ſimpliciſſimus.

Ne vero quis fortaſſis nobis vitio vertat, quod in deplorando Medicinae ſtatu nimis multis verbis ſimus commorati, ad ea quae in hac Opella tractabuntur, de ignis, ſcilicet, et Moxae in Medicina rationali uſu, iam revertimur. Prius vero quam ad explicandas opiniones noſtras nos accingimus, Lectorem benevolum etiam atque etiam rogatum volumus, ne ea quae proferre nobiscum propoſuimus, ſi a receptis opinionibus aliquantum diſceſſerint, male interpretetur vel nobis, ceu otioſis novitatum machinatoribus, omnes diras imprecetur, verum aequo animo ſingula penſitet, nosque ea proſequatur benevolentia, quam nos veri amore atque ſtudio, quibus ducimur, meruiſſe ſuſpicamur vel ſi noſtra dicendi ratio rudior atque inculta palato, cui callum obduxit longa cibi delicatioris conſuetudo, minus grata eſſet atque accepta.

§. 2.

Barbarae gentes fere omnes, uti itinerum deſcriptiones abunde loquuntur, ignem, tam ornamenti gratia, quam ad praecavendos et debellandos morbos vario modo corpori admovent, nec apud politiores ſua caret laude atque celebritate. Longe tamen frequentiſſimus eius eſt uſus apud nationes, quae regiones trans Gangen ſitas incolunt, Sinenſes inprimis et Iaponenſes. Hi peculiari prorſus ratione aduſtiones inſtituunt, quae a remotiſſimis inde temporibus inter eos invaluit, quaeque deinde, non tantum ad vicinas gentes transmigravit, verum etiam ab Europae Medicis fuit recepta. Materiem, qua ad inurendum

dum utuntur, MOXAM appellant. Hanc ex *Artemisiae vulgaris* foliis teneris, initio mensis Iunii collectis, per multum tempus in aëre libero suspensis atque exsiccatis, dein vero pistillo quodam in stupae rudioris mollitiem contusis atque a fibris durioribus et recrementis quibuscunque probe purgatis, parant. Quo quidem artificio lanugo obtinetur insignis teneritatis, ignique concipiendo aptissima, qui etiam admissus lentius et deflagratione minus conspicua serpit, usque dum totum in favillam abeat. Lanuginis Artemisiae loco alii panno gossypino vel iunci medulla oleo Sesami imbuta vel, ut inter Europae Medicos consvevit, ipsa Gossypii lana utuntur. Ipsa vero ustio hac fere ratione instituitur: Stupae artemisialis portio digitis aptatur in conum tres, et quod excurrit, digitos altum totidemque fere ad basin latum, quem deinde in ima parte, quo cuti adhaereat, saliva madefactum loco inurendo imponunt et fastigium, virgula quadam ardenti, quam Iaponenses *Senko* vocant, accendunt Turundam tum lente depascit ignis, quo sub primum gratus calor, dein vero dolor sensim ingravescens sentitur, usque dum ad cutem pervenerit aestus, iam eo intolerabilior, quo gravius a contactu ipsius ignis adficiuntur partes subiectae. Hicce adurendi modus id inprimis secum commodi habet, quod illo, qui ferro candenti fit, minus sit terribilis, nec tamen minori se commendet utilitate atque efficacia.

De eligendis locis adurendis non parum soliciti sunt Iaponenses et Sinenses, eaque probe nosse fastigium doctrinae pyrosophicae censetur, quapropter etiam illa in tabulis impressis exponunt. Ea vero loca eiusmodi potissimum sunt, per

per quae, ut ſatis quidem ſimpliciter etiam noſtro tempore ſibi perſuadent nonnulli, materia peccans, ut dicitur, a parte adfecta avocata, extrahi poſſe creditur. Hinc uti nec ſexui, nec aetati, nec habitui corporis ubi, ita etiam nulli fere parti parcunt. Omnium vero frequentiſſime dorſum idque prope ſpinam adurunt, unde illud foedis cicatricibus obſitum quam ſaepiſſime habent hae nationes, idque eo minus mirum eſt, quum numerus Moxarum nulla artis regula, verum aegri fortitudine ſola definiatur. Tendines tamen, nervos atque venas, quas viſu vel tactu explorant, ſollicite evitant, ut etiam ſuadet CELSUS, nec pluvioſa vel humida et aeſtuoſa aut gelida tempeſtate uſtiones inſtituunt, verum diem ſiccum, ſerenum atque modice calentem eligunt. Ulcera ab aduſtione orta deligenter inſpiciunt Chirurgi, *Tenſaſi* dicti, quia loca adurenda palpantur, quae ſi ſicca adparuerint, id malum atque naturae debilis indicium ſcite admodum iudicant et tum cepas contuſas ſuperimponunt, ut promoveatur ſuppuratio, ſin minus tamen oleo ſtigmata quotidie inungere non omittunt, ut puris effluvium citius adveniat. Quum manca admodum ſit atque confuſa harum gentium, tam rerum naturalium in genere, quam inprimis corporis humani cognitio nec valde ditis medicamentorum ſyllabus, omnium fere remediorum locum tenent aduſtiones, quamobrem enumeratione morborum, in quibus eas adhibent, tamquam taedio plena et, his praeſertim temporibus, quibus utilitatem ignis aequa lance ponderare didicimus, inutili ſuperſedemus. Id tamen obſervare convenit, quod uſtiones tam ad praecavendos morbos inſtituantur, unde etiam ſingulis fere ſemeſtribus corporis quendam locum, tamen turun-

turundis minoribus atque rarioribus, inuri curant calidarum regionum incolae, quam ad profligandas varias infirmitates, tum vero infigniores atque frequentiores fiunt. In Arthritide eiusque progenie Podagra, Ifchiade et capitis adfectionibus chronicis variis, longe celebratiffimus eft Moxae ufus et praeterea in omni morbo, in quo, ut aiunt et peffime aiunt, vapor quidam detentus continui folutionem, dolores et actionis laefionem parit.

Haec de Moxae apud Sinenfes et Iaponenfes ufu dicta funto. Quae vero de his propofita funt, tam ex KAEMPFERO atque aliis, qui Indiam vifitarunt haufimus, quam ex ore illuft. Praefidis, cui longa apud Indos commoratio bellam admodum, nec utique neglectam, praebuit occafionem in mores eorum atque confuetudines inquirendi.

Ab eo inde tempore, quo primum innotuit ifte Sinenfibus atque Iaponenfibus familiaris adurendi modus, tanta fe commendavit commoditate, ut ceteris omnibus, qui ferro candente vel alio quovis modo, vifu quidem quam actu terribiliores, antiquitus fiebant, palmam facile praeriperet. Hinc apud Gallos, fuadente inprimis celeb. POUTEAU, Anglos, Germanos et etiam in his regionibus increbuit Moxae ufus, licet absque difcrimine, ut Indiae populi, eam non adhibeant Medici noftrates et loco ftupae artemifialis lanam goffypinam vel fpongiam praeparatam fumant.

§. 3.

Quinam fint effectus ignis corporis cuidam parti admoti, iam explicari iubet inftituti ratio. Heic autem, et quidem femper, quum de modo, quo

quo corpus noſtrum adficiunt res externae, ſermo eſt, probe caveri oportet, ne nos fugiat magna illa, quae materiam viventem inter et mortuam intercedit, differentia; quae quidem admonitio ſupervacua eſſet, niſi Medicos in hoc vitium valde pronos animadverteremus. Ad id enim non ſatis adcurate attendunt, quod materia vivens non prius ad leges mortuae revertatur vel eadem ratione qua haec adficiatur, quam vita penitus fuerit orbata. Hinc ea quae de vi ignis nexum corporum ſolvendi, quo particulae elementares tandem remanebunt, loquuntur, licet ubi de materia mortua ſermo eſt, ſatis belle ſe habeant, vix tamen in explicandos effectus, quos corpori vivo admotus exercet quadrabunt. Qui enim rem, de qua iam agitur, attentius fuerit rimatus, facile perſpiciet, calorem et eius collectam vim, quae ignis vocatur, nihil omnino aliud facere, quam ſolida viva ad agendum invitare vel agentibus calcar addere, ſicuti, et quidem inverſa ratione, actionem eorum minuit, quod huic e diametro oppoſitum eſt frigus; verum ambo, ille nimis urgendo, hoc nimis infringendo agendi poteſtatem, eam usquequaque iugulare poſſunt. Calor vero, quo corpori noſtro opus eſt, duplex obſervatur: Alter *internus*, vitae fons vel ſaltem fomes cenſendus, intra corpus ignoto negotio paratur vel fovetur, gradu vix variat niſi in ſuperficie et extremis artubus, calore externo, exercitatione, aëre puro et ſtimulis quibuscumque egregie refocillatur, cet; *externus* alter, immenſum quantum gradu differre poteſt absque ullo detrimento, prout ſcilicet calor internus victu, cultu vel motu fuerit ſuſtentatus. Hic vel materiae, iam minus, iam quoque magis, illo imbutae, vel etiam ardentes, in uſus medicos

varios

varios vocantur, eo inprimis consilio ut promoveatur solidorum actio. Quum vero cuti admovetur ignis, id primum gratum est, deinde iniucundum, tum acerbum, postremo intolerabile. In loco autem, quem adgreditur, haec fere observantur: Primum turget, nam maiorem humorem copiam ad cutem appellunt vasa incitata; deinde rubet, quoniam plus sanguinis rubri, quem iam transmittunt vasa minora fortius agentia, illuc defertur; porro epidermis in bullas surgit, quum maior fluidi portio adveniat, quam quae per cuticulae ostia facile exsudare potest; tum, et quidem continuata ustione, a nimio stimulo sensim iugulantur solida; postea omnes illas mutationes, quas materiam quamcumque mortuam admoto igne subire notissimum est, experiuntur, avolat nimirum aqua, consumitur pingue, nexus solvitur; tandem nihil nisi carbo vel crusta atra remanet. Hae in parte adusta apparitiones, quarum iam plures iam pauciores, pro vehementia caloris et duratione adplicationis adesse, vix quod moneatur necesse est, evidenter admodum ostendunt, ignem eadem ratione qua omnes res irritantes, solida viva tantummodo stimulare, unde oritur inflammatio, nec prius vim corpora quaecumque in particulas quibus efficiuntur solvendi exercere, quam sublata est vis vitae, quae ut nulli fere materiae communis sive mortuae legi pareamus, sola efficit et adversus iniurias optimum praesidium est. Praeter vero haec, quae in loco adusto fiunt, simul totum corpus adficitur, idque eo gravius, quo maior vel diuturnior fuerit ustio, eaque, quae stimulum quendam corpori molestiam adtulisse indicant symptomata in conspectum prodeunt.

Haecce

Haecce effectuum ignis corpori admoti, qus nulla simplicior, explicatio vehementer nobia arridet. nec illam, utpote valde fundatam et experientiae atque sanae rationi consentaneam, facile infirmabunt hi, qui, nulla omnino vitae habita ratione, iuxta leges mechanicas, physicas et chemicas, varia illa, quae in corpore animali se offerunt phaenomena, irrito tentamine explicare conantur.

§. 4.

Ex iis, quae in superiori §. de effectu ignis corpori admoti proposuimus, liquidissime constare arbitramur, quibus in morbis commendandus sit atque utilis. Eum quoque Medicorum filii iam temporis varios in fines adhibent, quorum praecipui hi sunt: 1) ut stimulo suo actionem solidorum inertium excitet vel torpentium incitet. Hinc et quidem ubi inertia reperiuntur solida, ut in paralysi quacumque, valde prosunt adustiones, iis inprimis in locis, ubi ex capite vel medulla spinali prodeunt nervi partem adfectam adituri, institutae. Eas summo cum emolumento in paralysi artuum inferiorum adhibuit cel. POTT et in vesicae cèl. POUTEAU, ut alia exempla satis frequentia taceamus. Unicum tamen adferre liceat. Aestate anni praeterlapsi acidulas Medeviensis adiit mulier quaedam, quid valerent aquae minerales eius loci tollendam paralysin linguae, qua laborabat, quaeque, nisi valde fallimur, a febre mali moris ortum ducebat, tentatura. Aquam quidem per tempus sorpsit, verum quum haec nihil omnino proficeret, moxam pone singulam aurem adplicari curavit celeber. Assessor WÀHLIN, eius loci Medicus experientissimus, quo factum est, ut altero ab adustione die iterum

loqui

loqui inciperet, tandemque liberrimum linguae usum recuperaret. Nec vi sua irritandi minus valet ignis ad incitandam actionem solidorum torpentium. Hinc ad emendandam suppurationem ulcerum maligniorum non parum iuvat, quod iam pridem asseveravit cel. FAVRE et experimentum in Nosocomio Academico nuperrime institutum confirmavit. In oedemate quoque crurum diuturniori, ubi languet absorbentium vis, illam egregie incitant stimulantia quaecumque et ignis caute adhibitus. Nec aliud magis ad rem facit, ut resorbeatur lympha inter ligamentorum laminas effusa in genuum fungis et illa inprimis specie, quae Anglis *White Swelling* audit, quam cauteria ab utroque latere genu admota, Etiam in iis tumoribus, qui in peste vel post febres malignas metastatice, ut dicitur, oriuntur, adustione uti non alienum est, quo scilicet promoveatur suppuratio lentius ingruens et ne in gangraenam, quod facillime accidit, abeant. Id vero quantum fieri potest citissime est faciendum, sin minus vel serum vel supervacuum id auxilium erit. Nec quoque ustiones in ea specie gangraenae, quam febres pessimae caussantur, prorsus inutiles facile iudicabit, qui illam, ut quidem est, a defectu virium ortam existimaverit. 2) Ut vice perfungatur stimulorum quibus antea adsuetum fuit corpus, qui vero iam caussa quadam fuerunt sublati. Hinc si eruptiones quaedam cutis, vel tumor extremi artus, arthritide laborantibus familiaris, vel ulcus vetustum vel alius quidam morbus externus opinione citius disparuerit et graves inde ortae fuerint turbae, tum, nisi successerint irritantia leniora, ustio satis tuto atque valenter fit, vel in loco prius adfecto, vel qua commodissime fieri potest. 3) Ut vi sua

 stimu-

ſtimulanti fortiori tollat effectum ſtimulorum debiliorum, qui dolores vel motus inordinatos muſculorum vel demum alias calamitates gignunt. Quomodo fiat hoc, quod quidem fieri nemo negabit, difficillimum eſt dictu. Interim tamen huic uſui prae ceteris inſervit ignis. In Rheumatiſmo itaque et praeſertim illo, qui chronicus dicitur, et ſine febre eſt, nec non in aliis eiusdem naturae corporis affectionibus, uſus aduſtionum vehementer laudatur et praeſtantiſſimus eſt. Eas quoque in pulmonum morbis, ſpaſmis varii generis, capitis atque dentium doloribus, epilepſia, amentia vel, verbo, in omni infirmitatum genere, in quo dolores vel motus inordinati vexant et quos a ſtimulo quodam intus latenti ortos eſſe adeſt ſuſpicio, profuiſſe, paſſim loquuntur Medicorum obſervationes. 4) Ut reprimantur carnes luxuriantes, ut citius decidant oſſium emortuorum particulae, ut excitetur ſuppuratio tumores cyſticos devaſtatura atque ſanatura, cet. Uſtiones, antiquitus inprimis, ſaepius fuerunt adhibitae, quod quidem Chirurgorum cuique notiſſimum eſt. Iam temporis autem id auxilium iis, quae leniora ſunt nec minus promta, poſtponunt, qui Chirurgiam rationalem profitentur.

Haec de uſu ignis genuino dixiſſe ſufficiat, quae vero de vi eius revellente, derivante, humores noxios alliciente, roborante et quae ſunt reliqua antiquitus fabricatae etiamnum narrantur fabellae, hae noſtra refutatione non indigent, easque tanquam incongruentes, obſcuras et a ſimplici illa atque plana, qua facultates medicamentorum atque agendi modum denotari decet, adpellatione nimis alienas, ad Agyrtarum et Empiri-

piricorum castra volumus relegatas, his enim homunculis forsan expediet dictione intricata atque eruditionis speciem prae se ferente vulgo bardo atque canora quaecumquae avide inhianti fucum fecisse. Sic tandem eveniet, quod tarde inceptum dolemus, ut Medicina, ab enormi illa locutionum truncarum farragine liberata, ex derisu emergat vigeatque.

§. 5.

Aegros ex Gangraena illa, quam in febribus mali moris interdum oriri et cui ignem opponi posse supra monuimus, convaluisse novum non est aut inauditum, id quod natura vel per se vel medicamentis suffulta praestitit; moxa quoque parti adfectae admota profuisse vel suppuratio salutaris post eius usum orta esse passim legitur. Ne vero quis facile credat huic semper fidendum esse, et ut dilucidius adpareat quam vana evadat, quae in illa ponitur spes, ubi vires valde fractae sunt, casum quendam nobiscum benigne communicatum adferre placet.

Fraciscus Peauné, vir iuvenis 25 annorum, ulcere satis amplo cruris sinistri laborans, d. 10. Octobris anni 1784 in Nosocomium quod Lugduni Gallorum est, defertur, curae Chirurgi tum temporis primarii, celeb. Desaussoy, commissus, qui, ulcere rite deligato, diaeta lautiori vinique generosioris portiuncula subinde sumta, viribus admodum fractis succurrere studuit. Verum die ab admissione quarto, qui 14 Octobris erat, febri nosocomiali, putridam credunt, quae autumnali inprimis tempore frequens tum grassabatur, corripitur. Mox in locum cubiculi, nam valde amplum est, ostiis oppositum, ut

 purum

purum magis ſaepiusque renovatum hauriret aërem, translatus fuit; nec varia illa variaeque denominationis medicamina, quae, ad compeſcenda vel expellenda inquinamenta, quibus humores in his praeſertim febribus laborare dicuntur, conducunt, uti mos eſt illius gentis, in uſum vocare neglexit Chirurgus expertus. His atque eiusmodi aliis tempus terebatur, ingraveſcente interim malo, eo funeſtiorem exitum portendens, quo magis decreſcebant vires, iam pridem fractae, nunc vero per liberiorem evacuantium uſum fere penitus conſumtae. Nec longum abfuit ſummae debilitatis evidentius ſignum. Quarto enim febris die de dolore vehementiori cruris adflicti queri incepit, quod et inſignitur turgidum lividumque erat levataque deligatione ulcus, ſi vel non prorſus ſiccum, tamen parvam admodum ſaniei tenuioris copiam fundens et maculis nigreſcentibus undiquaque adſperſum adparuit. His iam rite penſitatis gangraenae adventantis infauſtique eventus haud ambiguis ominibus, quominus ad corticem Kinkinae vinumque confugeret, non amplius dubitavit Chirurgus laudatus nec irritantia illa calidaque, quae ut excitetur inflammatio mortuum a vivo ſeparatura apprime conveniunt topica, cruri admovere et refrigerata cum calidis mutare omiſit. Quum vero eo usque vim vitalem amiſerant ſolida, ut vel ſtimulum non ſentirent, vel ſi vel ſentirent, inde robur non conciperent, nec interna illa nec externa medicamenta quidquam profuerunt, ſed gangraena, febre ne ad minimum quidem imminuta, progredi perrexit, iamque ſeptimo febris die genu aliquantum ſuperaverat, dum Moxam, cuius celebris eſt in illo Noſocomio uſus, adhibere ſecum conſtituit, eo ſcilicet conſilio,

ſilio, ut ſolida fortiori ſtimulo ſollicitata, tantam, quanta ad ſuppurationem opus fuit, recuperarent agendi vim. Hinc cylindros a Goſſypio contortos, tot nempe, quot ut totus ambitus femoris adureretur opus fuit, digiti transverſi a limite gangraenae diſtantia et quidem parti ſanae admoveri accendique curavit. Verum etiam haec in inuſtionibus non temere poſita ſpes evanuit, et tantum abſuit, ut hae corruptioni impedimento eſſent, ut potius ſtimulo ſuo, quem ferre non potuerunt ſolida infirma, reliquum vitae extinguerent atque adeo progreſſui gangraenae calcar adderent. Nec proſperior fuit ſucceſſus inuſtionum, quae altero die paulloque altius irrito conamine fuerunt inſtitutae, nam nec hae, nec medicamenta illa ſtimulantia atque roborantia, Corticem puta et vinum, quae copia ſatis grandi ſumebantur, vim vitae ſopitam et fere extinctam excitare valuerunt, ſed decimo febris die, quo iam inguem fere attigerat gangraena, in noctem vergente moriebatur miſer, praegreſſis omnibus, quae mortem non dubio omine praeſagiunt ſignis.

APPENDIX. *)

Gangraénam in varias easque multiplices ſpecies, pro diverſitate cauſſarum, diſpeſcere operae pretium duxere ſcriptores Medici, inde utilitatem quandam in praxin redundaturam ſibi perſuadentes. An ex voto ſucceſſerit labor iſte, nec probe ſcimus, nec ſi vel ſciremus, profiteri e re ducimus; interim tamen ſimplex magis, nec, uti quidem nobis videtur, minus congruens ſeſe offert Gangraenae diviſio, quam praxi adcommodatiorem ſine dubio invenient etiam hi, quibus forſitan diſplicebit novitas rei. Omnium primo monere convenit, quod Gangraena nihil aliud ſit quam eiusmodi partis cuiusdam ſtatus, in quo, ſuſpenſa vel abolita ſolidorum vita, vel, ut alii loquuntur, nervoſi illius ſatis ignoti liquidi ſecretione atque vi, circumvehi ibidem nequeunt humores, unde tam illa quam hi, ad leges materiae mortuae iamiam reverſuri aut iamiam reverſi, mutationes chemicas experiuntur ſive in putredinem ſenſim abeunt, idque tanto citius, quanto maior materiae animaliſatae, ſit venia verbo, ineſt ad hanc proclivitas. Eiusmodi vero partis cuiusdam ſtatus vario modo inducitur: 1) Ex eo, quod humorum ad partem quandam aditus vel ex illa reditus vaſorum ligatura, compreſſione, ruptura vel alio quodam modo ſint intercepti. Huius Gangraenae exemplo ſit illa, quae

*) Quum tempus nimis feſtinaret, quae ſequuntur in Diſſertatione ipſa omittere fuimus coacti, ne vero omnino deſiderarentur ea appendicis forma addere conſultum duximus.

quae poſt operationem Anevrismatis et inprimis Arteriae Popliteae interdum oritur. 2) Ex eo, quod ipſa vitae fons ſive officina aut quae ex illa prodeunt propagines inſigniores cauſſa quadam, externa ſit vel interna, ita laedantur, ut munere ſuo, quod in ciendis motibus neceſſarios iudicaverit anima et hanc rerum extra ſe poſitarum conſciam reddendo conſiſtit, vel prorſus non vel non ſatis perfungi queant. Hinc adfectiones animae et illae inprimis quae deprimunt, laeſiones medullae ſpinalis, nervorum maiorum preſſus, lacerationes, abſciſſiones, cet. Gangraenae ortum dediſſe obſervatum eſt. 3) Ex eo, quod vires totius corporis adeo ſint fractae, circumagi nequeant humores, unde etiam in extremis artubus, ubi tam vis a tergo minor eſt, quam vaſa debiliora, omnium frequentiſſime obſervatur, quae ab hac cauſa oritur, Gangraena. Huius autem duae ſpecies ſunt; altera lentius incedit, ita nempe, ut primum venae, deinde arteriae, tum abſorbentia loci remotiſſimi vita priventur quo, fit ut, abſorptione poſt ceſſantem adpoſitionem durante, exareſcat pars adfecta. Sicca vocatur Gangraena haecce, quae in ſenibus praeſertim et in iis, qui ſub annonae caritate incongruenti vel, quod idem fere eſt, parum nutrienti cibo aluntur, obvia eſt; citatiori gradu fertur altera, tum enim ſolida ſimul, atque uno quaſi ictu, vita orbari videntur, forſan ob nervos a contagii vi vehementer laceſſitos. Huius naturae credimus Gangraenam quae extremitates, praeſertim inferiores, ſub decurſu febris mali moris interdum adgreditur. Tum autem non ſemper in illo partis loco, qui remotiſſimus eſt, verum in illo, qui morbo quodam vel alia quadencumque ratione antea ceteris debilior factus eſt, ut ex caſu allato videri poteſt,

 inci-

incipit. 4) Ex eo, quod ſolida iam dudum valde labefactata a ſtimulo vel etiam minimo quod ſupereſt vitae amittant. Huic cauſſae adtribuimus Gangraenam, quae in Scorbuticis atque Cachecticis, quos bene valere perperam dicunt, a leviſſima vulneratione, quaeque in his, qui febre, vel alio morbo graviori laborant poſt diuturniorem in dorſo decubitum ſuper nates vel os ſacrum oritur. 5) Ex eo quod, antehac ſalva vegetaque, ſolidorum organiſatio vehementiori ſtimulo vel vi quadam prorſus deſtruatur, quod quidem eo facilius fit quo ſitu vel conformatione fuerint debiliora. Hoc modo oritur gangraena in combuſtionibus, pernionibus, contuſionibus, hernia incarcerata, cet.

Haec diviſio praxi ut quae maxime adcommodata videtur et indicationes curatoriae, uti quidem ſemper dum a cauſſis proximis proceditur, quaſi ſua ſponte ſe offerunt. *Primum* atque *ſecundum* genus vix curam admittunt, niſi compreſſio in cauſſa fuerit, quae tum ſubito tollenda eſt. Nec alienum erit fomentationibus lenioribus uti, ut ad reſorbendum id quod effuſum eſt inſtigentur vaſa; forſan etiam proderunt cucurbitulae cruentae parti admotae, inprimis ſi recentior caſus fuerit. Verum in illo Gangraenae genere, quod *tertio* loco poſuimus et quidem in prima eius ſpecie, quae lentius procedit et in qua adhuc vigent abſorbentia, cibi pleniores et potiones ſpirituoſae conveniunt, quo ſimul ea medicamenta quae actionem languentem incitare valent, opium, puta, vinum atque corticem peruvianum, copioſius danda, nec parti adfectae ea Medicamina quae colore atque oleo quodam eſſentiali ſtimulant ſuperimponere omittendum; in ſecunda vero ſpecie, in qua ſinguli vaſorum ordines ſimul

ſimul torpere inveniuntur et ſucci gaſtrici ſecretio deficit, minus idoneum eſt cibos dare, nam hos aegre concoqueret ventriculus, unde et quidem haud absque damno, coaceſcerent vel computreſcerent, verum ea ſtimulantia, quae in priori ſpecie commendavimus, valde proſunt, ſimul quoque ea quae ad curandam febrem praeſcribuntur probe obſervanda ſunt, nec forſitan abs re erit ſolidis partis adfectae calcar addere, quo eam concipiant agendi vim, quae ut excitetur atque foveatur inflammatio mortuum a vivo ſeparatura efficit, quod quidem fomentationibus calidis atque irritantibus, vel etiam *aduſtione*, optime peragitur. In *quarto* genere ab omni iniuria externa probe cavendum, valetudini totius corporis cibo inprimis, nam parum iuvant medicamenta, eoque optimi ſucci, aëre ſicco atque puriſſimo, exercitatione modica cet. conſulendum, vel ſi febris quoque fuerit, haec per eas rationes, quas proponunt leges artis, ſubmovenda eſt et partes iam adfectae idoneis cataplaſmatibus deligandae, ut ſcilicet tollatur gangraena imminens vel ſuppuratione evellatur mortuum. Verum in *quinto*, ratione huic prorſus contraria curam ſuſcipere convenit. Nam quum in illo vigorem ſuum illaeſum retineant ſolida, imminuenda potius eſt, quam promovenda inflammatio, quae tam a violentia quam a ſtimulo partis emortuae orietur, quod venae ſectione, laxantibus atque potionibus acidulis ſatis commode fit. Omnia vero irritantia, tam externa, quam inprimis interna, probe fugienda, nec aliud quam quod leniter emolit parti, quam gangraena minatur vel corripuit, ſuperimponendum.

Quod vero inflammatio quo vehementior eo rarius in gangraenam abeat tanto minus erit mirum, quum ſummo ſolidorum vigore opus ſit

ut excitetur inflammatio acutior, eiusmodi vero ſolidorum ſtatus illi, quem gangraenae opportunum diximus, e diametro oppoſitus eſt. Nec utique explicatu difficilius eſt, cur interdum a leviſſima cauſſa, vel mox, vel praegreſſa inflammatione qualicumque, adveniat gangraena, nam tum debilis adeo evaſit ſolidorum virtus, ut ſtimulos, qui alio vel vegetiori obtinente corporis habitu, inflammationem ſive maiorem actionem excitaret, iam omnem agendi vim tollat, eadem fere ratione qua chorda, cui reſiliendi poteſtas ineſt, hac ſalva a vi admota in fortiorem motum cietur, illa vero imminuta vel ſublata ab eadem vi rumpitur. Quae cum ita ſint, non poſſumus, quin omni cauſſarum gangraenae explicationi ab humorum quodam vitio petitae, ut nullo argumento firmatae, repulſam demus; *) nec

*) Quum compertum habeamus genuinam τϐ humores ſignificationem non omnibus ſatis cognitam eſſe, forſan expediet declaraſſe, quod nos et optimi quique vocabulo illo *humores* eos tantummodo ſuccos nutricios atque reliquis partibus homogeneos, qui a ſolidis vivis intra corpus circumferuntur, neutiquam vero ſimul illos, qui ſecreti vel effuſi vel alio quodemumcumque modo extra vitae circulum poſiti ad hanc non amplius reſpiciunt, complectamur. Hi enim, eadem ratione qua aliae res externae vario modo morbis anſam dare poſſunt. Heic quoque loci moneri oportet, quod per *humorum morbos*, non ipſam humorum mutatam conditionem, verum morbos, quos ex illa proficiſci crediderunt, intellexerint eius Theoriae auctores. Quum vero contra humorum morbos, conſentientibus ratione atque experientia, pugnamus, id non ita explicatum volumus ac ſi omnem humorum mutationem plane negaremus, quod quidem nemo contra omnem probabilitatem temere faciet. Verum contendimus mutationem illam, cuiuscumque natu-

nec nobis valde placet illud SYDENHAMIO atque aliis familiare loquendi genus, quo febrem conamen naturae noxium expellendi dicunt, nam si vel noxium adesset, quod quidem admotum fuisse quam adesse libentius concedimus, tamen quae inde in functionibus oriuntur mutationes vi legis cuiusdam insitae fiunt. nec eas conamen appellare Philosophi est aut magis congruens, ac si fermentationem et lapsum lapidis conamina naturae, in illa aërem fixum emittendi, in hoc vero centrum petendi, diceres. Omnes quoque istae locutiones, quae aut nullam aut non satis claram habent significationem, in scientiis practicis summo studio fugiendae sunt.

Verum huic argumento diutius insistere vetat, quae virium, temporis atque impensarum prudentissimo cuique habenda est, ratio. Si vero levissima haecce, quae satis incomta esse ingenue fatemur, non prorsus displicuerint, forsan olim erit ut opportuniorem nanciscamur occasionem opiniones nostras fusius explicandi atque argumentis maioris momenti firmandi. Tu interim, B. L. haec accipito et nos aequi bonique consulito.

naturae demum sit, a praegressa solidorum adfectione vel vitio oriri et non nisi per eas rationes, quae solida primo adficiunt, sanari posse, quamobrem etiam ad illam in praxi attendere inutile iudicamus. Nihil tamen obstat, quominus nos quoque vehementes acrimoniarum extiteremus defensores, nisi quod ne ullo quidem tolerabili argumento probarae sint, ut autem eiusmodi quoddam, nam nihil omnino apud nos valet magnorum nominum auctoritas, adtulerint, quibus placet trita illa atque satis commoda morborum explicatio, in eorum castra, qui nobis est candor atque veri studium, transibimus laeti.

DISSER-

DISSERTATIO
DE
CORTICE ANGVSTVRAE.

D. 28. MAJI 1793.

RESP.

CAROL. FR. BLUMENBERG.

INTROITVS.

Fere quotannis ex remotis et alio calentibus ſole terris ad nos advehuntur ſaepe non parum celebrata et nimium quantum laudata remediorum genera.

Mittit orientalis India radices *Lopez*, *Kynlein*, *Columbo*, *Periploces*, ceteras; America autem, poſtquam Europaeis innotuit, non modo longe plura, ſed et meliora et validiora medicamina, non raro ſumme ſpecifica, nobis praebuit et forſan adhuc multa in ſinu ſuo ſovet, venturis ſaeculis et poſteris profutura.

Luſtrum vix effluxit, ex quo nobis e calidiori America allatus innotuit cortex, quem non modo ut etiam Kinkina praeſtantiorum venditarunt unus et alter practicorum celebrium.

In Europam primo translatus eſt anno 1788, dum menſe Iulii eius quantitas ſat magna a Domi-

Domino Chollet e Dominica in Angliam miſſa fuit atque, ut nemini vel nota vel expetita merces, in fluvium Londinenſem deiecta. In Svecia vix ante 1791 innotuit hicce cortex et initio anni inſequentis in pharmacopoliis venalis habebatur.

Nomen

Adeptus eſt hic cortex a loco, unde in inſulam Trinitatis ex Anguſtura Americae calidioris primo per Hiſpanos delatus fuit. Ex arbore Brucea ſumi ſibi perſuaſit quidem illuſtr. peregrinator anglus Bruce; ſed aſſertum eius neque confirmat locus, unde advehitur, neque arbor ipſa, utpote quae non ex America, ſed ex Africa fuit allata. Nec ullam fidem meretur effatum Dom. Heijne, qui corticem eſſe *Magnoliae glaucae*, absqne tamen ullis adiectis rationibus, adſeruit.

Promiſcue itaque apellatus fuit cortex Bruceae, Auguſturae et Auguſtinus.

Qualitas.

Externe cinereus et quaſi pulverulentus, intus luteſcens occurrit fruſtis latioribus vel anguſtioribus, longitudine non ſemper eadem, ſed quandoque digitali, quandoque ſpithamaea et ultra, craſſitie circiter lineae, ſemper multum fragilis. Igni expoſitus quaſi ebullit et carbo ignem diu fovet ex obſervationibus Domini Prof. Hagström.

Sapor valde amarus et non nihil nauſeoſus cum mixtura aromatis calorem excitantis, cumque levi odore aromatico.

Acrimoniam reſidere in reſinoſo et amarum in gummoſo experientia docuit.

Prae-

Praeparata.

Forma pulveris Rheo haud abſimilis videtur hicce cortex; nec adſtringit, ſed potius alvum leviter ducit. Gr X usque ad ſcrupul. ſumi quidem poſſunt, pluries per diem repetita, docuerunt vero obſervationes, doſes minores ſaepius plus effeciſſe quam maiores.

Infuſum frigidum ex aquae Lbr. ſemis et cortic. unc. ſemis per tres dies paratum, validum invenit celeber. Prof. HAGSTRÖM a). Decocti ex aquae unc. XII et corticis unc. ſem. vel ex aquae Lbr. I et corticis drachm. IV parati propinatur plerumque drachm. I et ſemis, ſaepius pro circumſtantiis repetenda. Addi quoque ſi libuerit, poteſt vel ſyrup. aurant. unc. ſemis vel tinct. lavend. drachm. I. Calidum decoctum rubeſcit, frigefactum autem palleſcit et praecipitatur. Extractum aquoſum dimidiam fere corticis quantitatem aequabit, aqua ſive calida fuerit, ſive frigida.

Tincturae inde praeparantur vel aqua vel ſpiritu vini. Prius menſtruum extrahit gummoſum, quod continet cortex, liquidumque reddit amarum non valde ingratum.

Poſterius vero tincturam praebet magis opacam et turbidam.

Dum corticis unc. I cum ſpiritus vini diluti Lbr. I digeritur, vis fere omnis corticis elicitur, atque ulterius ad ſiccum inſpiſſata reſinam profert opacam, acrem, nauſeoſam.

Tinctura ex cort. unc. ſem. et ſpirt. vini Lbr. I parata flavo-rubicunda, aromatica, amara et non

a) Act. Holmenſ. 1792. p. 299.

non nihil nauſeoſa evadit. Huius vel ter de die drachm. I propinari poteſt tempore intercalari.

Reſinae exhibet circiter gr. II haec ipſa ulterius inſpiſſata. Cortice cinnamomi addito optime corrigitur ſapor nauſeoſus.

Uſus.

Ut ſuccedaneum Kinkinae inprimis commendatus fuit Auguſturae cortex, eundemque praeſtare effectum, minori etiam doſi, aſſeverare non dubitarunt practici haud pauci.

1) *In febribus intermittentibus* ſaepius unica tantum doſis ad tollendam febrem ſuffecit; interdum pluribus quidem doſibus, 6 vel 8 iteratis, opus fuit, nunquam tamen tot, quod ex cortice Peruviano febrifugo. Uſum corticis eximium in hiſce febribus praeſertim tertianis monſtrarunt experimenta D. WILLIAMS *b*) HAGSTRÖM et aliorum practicorum celebrium. Affirmant quoque auctores poſt uſum huius corticis intermittentes febres longe rarius excurrere quam quidem ab aſſumto, maiori licet doſi cortice Kinkinae.

Practici tantum omnes in eo conveniunt, Auguſturae pulverem ſtomacho longe minorem moleſtiam, quam Kinkinae adferre, quamobrem etiam ab infantibus longe facilius aſſumitur atque toleratur.

In febribus nervoſis praeſcripſit Dominus BRANDE; caſus vero, quem refert Dr. EWER *c*), huius remedii in febri putrida interne dati et externe applicati, valde eſt ſingularis.

2)

b) Lond. Med. Journ. 1789. p. 158.
c) Lond. Med. Journ. 1789. P. II. p. 154.

2) *Contra Diarrhoeas et Dysenterias* valde proficua invenerunt plurimi praeparata corticis, ut Dr. WILLIAMS in pluribus expertus est casibus et Dr. BRANDE, qui tum Laudani interdum addidit pauxillum. In Diarrhoea, quae colliquativa appellari solet, nil prodest; in fluxibus alvinis autem, ubi humores in putredinem vergunt et circulatio sanguinis lentior est, aliis remediis fere semper palman praeripere videtur. Et emetico vel laxante salino prius exhibitis, decoctum aut infusum, non vero semper aeque salutari cum effectu pulverem, praescripserunt Angli *d*).

3) *In debilitate stomachi et Colica* vel per se vel Magnesia, Rheo, Oculis Cancrorum aliisve remediis iunctus, cum fructu fuit praescriptus experientia D. BRANDE *e*), Ass. ODHELII, D. WILLIAMS, WITHERING *f*), EWER et aliorum. Inter corroborantia amara in Dyspepsia, Hysteria aliisque morbis, vehementer laudatur a D. PEARSON *g*) tinctura corticis. Contra *Tussim ferinam* infusi cort. Angusturae unc. II cum Tinct. Cantharid. gtt. XXX. cuius cochleare ter vel quater sumsit aeger salutari cum effectu praescripsit D. SALKELD *g*).

4) *Gangraenae* omne resistit amarum; etiam hic cortex in gangraena partiali a violentia externa fructu fuit adhibitus, teste D. WILKINSON *h*). Et experimenta, studio instituta, quorum mentionem facit Dr. BRANDE *i*), probant fortius esse antiputredinosum ex Angustura Americes provenientem corticem, quam ipsa *Cinchona*, *Serpen-*

d) BRANDE Experim. et observ. Lond. 1791.
e) Lond. Med. Journal. 1790. Vol. I. P. XI. p. 38.
f) *g*) DUNCANS Med comment. 1791. Vol. 6. p. 366.
h) Medical Facts and Observat. Vol. II. 1791.
i) Experim. et Observat, Lond. 1791.

Serpentaria, *Chamomilla* et radix *Columbo*, et quidem pulverem magis quam extractum, gummosum quam resinosum. In *Ulceribus malignis* proficuum invenerunt imprimis decoctum Dr. WILKINSON et BRANDE, tam interne datum, quam applicatum externe.

5) *Ophthalmia scrophulosa*, post varia remedia frustra tentata, decocto et infuso Angusturae externe applicato cessit, ut demonstrarunt ambo casus D. SALKELD (loc. cit.)

Casus.

Placuit, quod grati agnoscimus, plurimis celeberrimorum patriae practicorum sua cum hocce remedio instituta nobiscum benevole communicare experimenta, quae, licet breviter, heic adferre volumus.

In eo fere omnes facile conveniunt, quod saepissime febres intermittentes tertianae corticis Angusturae usu feliciter fuerint subactae, non vero ita quartanae, quae rarius vel non omnino eo tolli potuerunt.

Medici regii, Domini HALLMAN, pater et filius testantur, se hisce febribus obicem posuisse, scilicet ille ex quatuor quartanis uni, hic vero binis tertianis, drachm. II tantum corticis datis. Dr. HARTMAN contra febres intermittentes in nosocomio saepius praescripsit corticem Angusturae, feliciterque eo curavit tertianas plerasque, quartanas vero paucas. D. Dr. ALMROTH, qui decoctum pulveri semper praeferendum iudicat, pluribus intermittente febre laborantibus sanitatem restituit. Dedit ut plurimum vel decoctum vel etiam tincturam; cort. unc. semis in aqu. unc. X. ad remanentiam Lbr. semis coctus fuit et cort. unc. semis cum spirit. vini rectif. Lbr.

R semis

ſemis tincturam dedit. Poſt praegreſſa evacuantia die remiſſionis decocti propinavit unc. ſemis, altera quavis hora, usque ad unc. IV. ſumendam, unde poſtridie febris abfuit et aeger poſt ſumtas poſtea unc. II ſemper bene valuit. Tincturae drachm. ſemis ſexies de die duobus aegris tertianae laborantibus dedit, eo cum felici exitu, ut aegrorum alter ſemper bene valuerit, alter vero, licet febris recurreret, eodem remedio mox fuerit in priſtinam ſanitatem reſtitutus. Ex pluribus, qui quartana excruciabantur, non niſi duobus militibus valetudo reddi hocce medicamine potuit, ſcilicet decocto corticis ex Auguſt. unc. II et aqu. Lbr. I et ſemis, ad reſiduum Lb. I, cui admiſcebatur pulveris unc. ſem. cuiusque dimidia portio quovis die potabatur.

Medic. reg. Dr. HEDENBERG duplex caſus, quem nobis communicare benigniſſime voluit, de praeſtantia remedii huius novi in curandis Diarrhoeis nos convicit. Alter erat puerperae, quae ex metaſtaſi lactis ad inteſtina ſumme periclitabatur; alter febre tertiana laborantis, quae ſub uſu Cinchonae vehementi corripiebatur fluxu alvino. Ambae fruſtra Ipecacuanha et aliis remediis idoneis uſae fuerant et corticis Anguſturae circiter unc. ſem. a Diarrhoea liberabantur, huic licet poſtea manſerit febris intermittens, quae tamen uſui Cinchonae ceſſit.

D. Aſſeſſor GAHN nobis quoque aſſeveravit, ſe non modo anno 1791 bis tertianam vernalem corticis huius uſu ſublatam vidiſſe, ſed et Diarrhoeam chronicam, dum poſt ſingulas corticis doſes, methodo D. BRUCE, lactis portiunculam ſimul aegrae bibendam dedit.

DISSER-

16.

DISSERTATIO
DE
ARBORE TOXICARIA MACASSARIENSI.

D. II. MAJI. 1788.

RESP.

CHRISTEN AEIMELAEUS.

§. I.

Venena, quae corpus humanum vel vehementer corrodendo deſtruunt, vel ſaepe ociſſime ſcintillam vitalem exſtinguunt, plura occurrunt in tribus naturae regnis. Ex regno minerali talia ſunt arſenicum, varia praeparata mercurialia et antimonialia, atque acida fortiora mineralia. In regno animali, tremenda velocitate, venenum ſerpentum ſanguine vivo mixtum, ſymptomata lethalia excitare ſolet. Uti vegetabilia inter plura reperiuntur ſalutaria remedia, ita et longe plura obveniunt periculoſa venena, quorum alia corroſiva inflammant, alia ſanguinem et humores corripiunt et corrumpunt, alia ſyſtema nervoſum turbant, atque mora plus vel minus protracta tandem mortem inferunt, ut *Curara* ad flumen Orenoque, *Voorara* prope fluvium amazonum, *Ceſtrum*, *Rhus* et plura alia.

Haec inter venena, et quidem fortiora, numerandum omnino eſt illud venenum Indicum,

 quod

quod ex ignota hactenus arbore *Boa upas* summa adhibita prudentia desumitur, et de cuius viribus atque usu varia tam vera, quam superstitiosa et incredibilia, aeque antiquitus ac nuper nobis fuerunt relata. De hocce veneno testatur Rumphius, se non invenisse aliud horribilius vel detestabilius ab ullo productum vegetabili. Et addit, quod hoc venenum, quo gloriantur ipsi Indi, olim longe magis timuerint milites Belgarum, quam quidem tormenta bellica. Vide Rumph. Herb. amb. T. 2. p. 263.

§. 2.

Arbor haec venenata Botanicorum hucusque examini sese subduxit, vero tamen simile nobis videtur, eiusdem esse ordinis naturalis cum *Cestro* eiusque cognatis, si non omnino *Cestri* generis *) ac eiusdam esse generis arborem illam, quae eodem nomine donata crescit in Iava **) et pluribus aliis Indiae calidioris orientalis locis.

Belgis Indiam orientalem incolentibus dicitur *Giftboom* vel *Macassarsche Giftboom* et nonnullis *Spattenboom*

Rumphio, *Arbor toxicaria* in Herb. amb. T. 2. p. 263. tab. 87.

Macas-

*) Eiusmodi species Cestri crescit in Capite bonae spei, tam venenatae indolis, ut dum huius succum cum veneno Colubrino Hottentotti miscent, ambo haec venena iuncta longe vehementius agant, quam quodque eorum separatim; ex narratione celeb. D. Praes.

**) *Bohon Repas* apellatur quidem in *Veckoskriften för Läkare och Naturforskare* Vol. 5. p. 210, sed celeb. D. Praeses sibi persuadet, rectius dicendam esse *Boa upas*; *Boa* enim significat arborem et *upas* venenum.

Macaſſarienſibus et Celebenſibus, *Ipo* et dum duas diſtinguunt diverſas arbores, foeminam ſpeciatim appellant *Paccarre Sama Iang*, atque marem *Upas radia*.

Malaiienſibus, *Caio upas* ſeu *Boa upas*, foeminam ſpeciatim *Maccan Cavul*, atque marem *Diato matti*.

Malaccenſibus, *Lupo Matta Iu*.

Duae ſpecies deſcribuntur a Rumphio, quarum alteram *feminam*, alteram *marem* appellat, an vere diſtinctae ſint, a brevi eius deſcriptione determinari non poteſt.

Arbor eſt caudice craſſo, ramisque patentibus; cortice rugoſo, rimoſo, cinereo - fuſco; ligno albo - flaveſcenti, ſolido nigrisque maculis variegato.

Folia ſparſa, ſubſeſſilia, oblonga, acuta, integra, parallelo - nervoſa, ſupra rugoſa, ſubtus lanuginoſa, duas pollices lata, ſpithamaea.

Flores et fructus ignoti.

Altera arbor, mas dicta, deſcribitur, trunco altiori, coma anguſtiori, foliis minoribus et mollibus ceterum omnino ſimilis.

§. 3.

Creſcit venenatiſſima arbor in variis Indiae orientalis calidioris, locis, praecipue inſulis, Iava, Sumatra, Borneo, Baleiia et Macaſſaria prope Marus iuxta Sudiion, atque proprie in Celebi iuxta Toradios. Amat deſerta loca et nudos montes, e longinquo facile dignoſcenda eo, quod nullae aliae illi adſtent arbores, quodque terra ipſa ſuppoſita ſterilis ſit, atque ſicut exuſta.

§. 4.

Succus arboris, cui omnis deleteria vis ineſt, brunneo-ater, in reſinam exſiccatur, quae in *mare* ſic dicto ſemper eſt durior magisque nigra, fere inſtar picis, ac ignis calore liqueſcit.

Collectio ſucci reſinoſi ſumma fiet prudentia, ne vitae incurrat periculum eum collecturus. Sollicite igitur linteis obvelanda ſunt caput, manus et pedes, ut defendetur totum corpus non minus ab halitu arboris quam ſtillicidio eius. Nemo tam prope hanc arborem accedere audet, ut ſuccum eius manibus abripiat; ut itaque ſuccus excipiatur, longae arundines Bambu, ſuperius acuminatae inſtar haſtae iaculatoriae, ſumma vi oblique cortici trunci intruduntur, ut in illis exſtillet ſuccus ſanguineus, qui brevi poſt condenſatur et indureſcit, obſcure ruſeſcens vel nigricans. Quo propius radicem arbor vulneratur, eo efficacius venenum. Interdum plures usque viginti eiusmodi arundines arbori infixae relinquuntur per tres vel quatuor dies, ut ſuccus in cavo earum colligatur et concreſcat. Supremus articulus arundinum tunc repletur ſucco, reliqua pars amputatur.

Succus adhuc *recens* in baculos vel globulos efformatur et in arundinum cavis ſervatur, dein loco mediocriter calido linteoque ſaepe decies obvoluto conſervantur hi globuli, omni ſeptimana optime detergendi ac mundandi, ne mucore obducantur, vel exhalando nimium ſua de virtute perdant, quae intra annum mitigatur, intra paucos annos ſaepe omnino perit.

§. 5.

§. 5.

Maxime horrenda eſt huius arboris *vis venenata. Ex halitu* arboris mox perſentiuntur omnes artus quaſi congelati nec non ſpasmodice affecti. Nemo igitur ad arborem accedere audet, niſi veſtimentis bene obvolutis prius brachiis, pedibus, humeris et capite. Si quis capite denudato ſub hac arbore ſtare tentat, capillorum profluvium inde patitur, et ex ſtillicidio arboris in corpus depluente, magnopere intumeſcit, quod etiam fit ex arbore Rhois toxicodendri. Aer circa hanc arborem adeo eſt infectus, ut aves ipſius ramis inſidentes mortui decidant; cuncta itaque animalia, quae halitu eius tacta perirent, ſollicite hanc arborem evitant, immo aves illam facile non transvolant. Aſſeverat Rumphius, ramos decerptos in magna arundine Bambu tam efficaces ac cauſticos ſibi fuiſſe transmiſſos, ut ſi manus arundini imponerentur, mox titillarent, eodem fere modo, quo artus congelati, ſi foveantur. Pro certo quoque venditatur, ſub hac arbore nullas plantas, frutices, vel gramina creſcere in tota eius peripheria, immo ne quidem ad lapidis iactum, terramque ſub illa ſterilem, fuſcam et quaſi exuſtam eſſe.

Halitus igitur arboris vivi imprimis et ſuccus recens maxima pollet vi toxica, quae ſucceſſu temporis ſenſim magis magisque debilitatur tandemque perit. Feminae venenum longe infirmius eſt, nec facile ſua ſponte lethale, quam ob rem ad capturam ferarum plerumque adhiberi ſolet, nec ad inficienda tela bellica, niſi altero fortiori mixtum, dum utriusque vires augeri creduntur.

Venenum telis illinitum in corpore vulnerato per omnia membra ſeſe mox diffundit, ita ut vehemen-

mentem excitet aeftum fimulque gravem vertiginem, cui faepe mors fubfequitur *). Tela venenata duos per annos vires confervant, licet interdum intra unius vel paucarum menfium fpatium vim fuam amittunt. Prudentia quoque obfervata toxicum hocce innocue tractari poteft, modo vivum non tangat fanguinem, immo Celebis incolae illud pro remedio interno ex teftimonio celeb. Rumphii ingerere audent **).

Vires toxici explorantur certo quodam experimento, fcilicet contunditur radix Lampuiang dicta feu Amomum Zerumbet, donec mucilaginofa fit, poftea exprimitur et transcolatur fuccus per linteum, cum parva aquae portione infunditur venenique portiuncula mifcetur. E fubita, fub hac mixtura, ebullitione fuborta eiusque vehementia, de viribus iudicium ferunt periti. Haec fermentatio adeo erit faepe vehemens, ut in medio magna formetur fovea, fundusque vafis in confpectum veniat. Operatio haecce nulli nocere dicitur, nifi quod tantum ardorem internum percipiat experimentator; vires enim venenum infpiffatum non adeo vehementes halitu fuo

*) Ex arbore venenata Iavae fymptomata fuerunt fequentia: poft. 5 miu. ab inflicto vulnere tremor artuum fubfultu, tendinum coniunctus, intra 16 minut. mors fumma cum anxietate. Corpus demortuorum contaminatum poft aliquot horas obfervabatur maculis petechialibus, facies tumida ac plumbea, oculorum albuginea flava.

**) Hoc quidem repugnat narrationi de huius veneni viribus communicatae in *Veckofkriften för Läkare och Naturforfkare* Vol. 5, p. 226, cum vero haec narratio omnium aliorum narrationibus fit contraria, dubiam illam refpicere licebit et ab ulterius inftituendis experimentis confirmandam.

ſuo exercet, niſi adtingat ſanguinem ſuccoque Zerumbet acutum in actionem deducitur.

Venenum hocce deleterium intra dimidium horae, immo ſaepe intra quadrantem horae, infert mortem, praegreſſo motu convulſivo ac delirio, ſic ut raro antidota in auxilium vocari poſſint. Macaſſarienſium reges, veneni deleteriam vim exploraturi, plura inſtituerunt experimenta in morte damnatos, ut ſcirent, an ulla a morte redemtio, ſed fruſtra tentarunt: telis veneno hoc infectis pollicem manus vel pedis vulnerarunt, articulum affectum mox amputarunt absque ullo felici ſucceſſu.

Auctor narrationis de Iavanica arbore venenata aſſeverat, etiam fontes hocce veneno inſici poſſe lethalesque reddi, et multos hoc Belgas in ultimo ab illis cum Iavanis geſto bello interiiſſe. Sed de huius fide ſuſpendere iudicium conſultum erit, donec certius ſit exploratum, an ſuccus arboris ſit gummi-reſina, adeoque portionem quandam aqua diſſolvi poſſe. Experimenta vero tam ab Auctore ipſo facta, quam aliae circumſtantiae evincunt, ſuccum non eſſe mere gummoſum, quia ſpiritu Arrak ſolvatur.

§. 6.

Uſus fortiſſimi veneni ad puniendos morte damnatos nec non ad inficienda tela bellica apud varias nationes Indicas obtinet quidem inprimis, ſed quod maxime mirum occurrit, toxicum hoc crudum, nec commixtum, ſalubre habetur antidotum tam externe quam interne uſitatum contra ictus venenatorum piſcium ac ſcolopendrarum, ſi emplaſtri forma vulneri applicetur; teſte Rumphio citius dolorem ſedat, venenumque melius extrahit quam aliud remedium. Si quis ulcera-

R 5 tioni-

tionibus ſcabieque laborans, pilulam reſinae cum Muſae fructus carne commixtae aſſumat, omni inteſtinorum impuritate liberari dicitur, ut videre licet Rumph. Herb. Amb. T. 2. p. 269. Venenum quoque debilius ſcilicet ea ratione praeparari poteſt, qua fera animalia, praecipue cervi, enecari poſſunt, illorumque caro absque ulla noxa comedi.

§. 7.

Belgae incolis illis Indicis, qui veneno *Upas* tela ſua inficere ſolent, bella gerentes varias excogitarunt cautelas, quibus evitare poſſent lethifera illa vulnera, quae olim ſaltem omnem medelam reſpuere credebantur. Veſtimenta igitur induxerunt admodum ampla et laxa, vel e corio Hispanico, vel e velo linteario, quae tela non facile perforarent, et ante milites impetum facientes, velum pice obductum ſuſpendebatur, in quo per rimam ſclopeta ignivoma emitti, tela vero Indianorum penetrare non poſſent.

Succeſſu temporis plura antidota Indicorum populorum, ſacra diu refugia, detecta fuerunt, ſcilicet.

1) *Radicis toxicariae*, ſeu *Crini Aſiatici* bulbi maſticati ſuccus deglutitus vulnerique applicatus, unde vomitus ſuboritur vehemens, quo venenum expellitur.

2) Ad fortem exſtinguendum aeſtum vulneri inſtillatur ſuccus e *Melopepone*, cuius quoque portiuncula eſt comedenda.

3) Cortex *Ficus racemoſae*, aliarumque ficuum, maſticatus ac contritus vulneri que applicatus.

Item tenues rufae fibrae ſeu radices tenues *Varingae anguſtifoliae* (Ficus cuiusdam) partim propinatae, partim applicatae.

4)

4) Cortex *albi Saiiang* de ſtipite raſus nec non vulneri impoſitus.

5) Petioli et radices *Momordicae charantiae* contritae et vulneri impoſitae.

6) Radices e *Caio Radia.*

7) Certiſſimum omnium antidotum Macaſſarienſium eſt lacteſcens arbor *Pule ſeu Rite* illis dicta, cuius petioli vulneri applicati omne venenum exſugere dicuntur, uti etiam fruſta parva telorum marinorum.

8) Radix *Mungos* ſeu *Ophiorrhizae* interne et externe uſitata, omnium ſine dubio optimum antidotum reſpiciendum erit.

Ex allatis itaque patet, plurima uſitata remedia eſſe acria vel refrigerantia, adeoque curam eo eſſe dirigendam, ut ſtatim vulnus ſcarificetur, illique ad venenum extrahendum applicentur fomenta acria ex allio, veſicatoria et eiusmodi alia; utque interne emetica ac emollientia ut oleoſa, lac decoctaque mucilaginoſa exhibeantur; ut diaeta ſit tenuis et refrigerans. Quoniam venenum quolibet anno reviviſcere dicitur vulnerato *) etiam eo tempore abſtineat ab uſu Zerumbetis atque omnibus aliis calefacientibus, ne recidivam incurrat, haud raro lethalem.

§. 8.

Nullum licet ſit dubium, ſummopere venenatam eſſe arborem Indicam, quae *Boa Upas* vocatur; variae tamen ſuperſtitioſae fidemque minime merentes de illa disperguntur, ab incolis aſtutis ignarisque Muhammedanis ſacerdotibus narrationes: *ad ſpatium 10 v. 12 milliarium ab arbore non creſcent ulla arbor, frutex, herba, vel*

*) Eiusmodi exempla in Africa auſtrali obſervavit celeb. D. Praeſes.

vel gramen. Forſan huius ſterilitatis cauſſa eſt quaerenda vel in ipſo ſolo lapidoſo *) vel in iudicio ignari peregrinatoris. In Africa enim campi plurium dierum itineris ſteriliſſimi et quaſi exuſti haud rari ſunt. *Ad punienda peccata a Deo productam eſſe hanc arborem ſuaſu Prophetae Mahomet*, ſancte credunt Muhammedami, fidem adhuc minorem meretur. *In circumferentia 15 usque 18 milliarium nec homo, nec aliud quodcunque animale vivum, nec piscis in aquis obſervatur*, quod etiam eſt incredibile, dum latitudo Iavae conſideretur. In Africae ſicciſſimis deſertis per plures menſes, quibus pluviae vel roris ne minima quidem guttula cadit, peregrinator attentus nullum detegere valet animalculum, licet per quatuor plerumque alias menſes pluviales, plura animalia fera et ad pecora paſcenda ipſi Europae gentis incolae aridas has vaſtasque regiones viſitent. Arbor in Iava creſcens habitat in valle quadam, circumdata montibus altis vaſtisque ſilvis. Omnia loca Iavae depreſſa, imprimis aquoſa, ut mihi aſſéruit celeb. D. Praeſes, vaporibus a ſirio ardente excitatis ventibusque raro diſſipatis aerem nimis quantum infectum habent, corpora incolarum ad putredinem disponunt et multitudinem eorum ſaepe ociſſime ad ſepulcrum trahunt.

*) In Iava ſolum deſcribitur arenoſum, brunneum nec non adeo lapidoſum, ut fere impoſſibile ſit ambulare in illa regione, quae venenatae arboris eſt natale domicilium.

DISSER-

17.

DISSERTATIO
DE
MEDICINA AFRICANORVM.

D. 4. JUNII 1785.

RESP.

PETRUS ULR. BERG.

Multa remedia antiquitus in Pharmacopolia noſtra introducta et veteribus multum ſaepe decantata iam dudum eviluerunt et olivioni tradita ſunt. Multa quoque alia medicamina, quae proxime elapſis ſeculis primum innotuerunt, iam in officinas Pharmaceuticas illata quotidie a Practicis cum fructu praeſcribuntur illis, qui atrocibus excruciantur morbis. Horum quidem numerum, qui certe exiguus non eſt, ſufficere facile crederes, H. L. ad omnes tollendos humani generis cruciatus; ſed cum omnibus gentibus non aeque opportuna ſeſe offerat occaſio, haec ſibi acquirendi medicamenta, neceſſe fuit, ut variae

riae nationes aliis uterentur medelis, ad quas facilior illis, vel earum in patria, vel in confiniis, aditus patet. Sic utuntur Ceilonenſes *ligno* ſuo *colubrino*, radice *Lopes* Mallabari, *Periploca indica* ad vomitum excitandum et *Plumbagine ceilanica* veſicatorii loco Cingalli, *Senega* et *Lobelia ſiphilitica* Americani, radice *Ninſi* Sinenſes et Iaponenſes, atque aliis alii.

Variae etiam in uſu ſunt tam apud Indianos quam Africanos remediorum ſpecies, quae adhuc ad cognitionem Europaeorum non pervenerunt, quales non paucas ſub ſuis itineribus in nuper dictis regionibus obſervavit celeb. Dominus Praeſes. Ex hiſce remediis ea, quae Africae auſtralis incolae imprimis in uſus ſuos convertunt, eligere mihi contigit; illa igitur ſuccincte deſcripta ſpecimine medico inaugurali publici iuris facere conſtitui, ea tamen ſpe, vt Tibi, B. L. conamina mea non fore diſplicitura.

---

1. GERANIUM *cucullatum*. Linn. Syſt. veg. Ed. XIV. p. 613.

Creſcit locis montoſis prope et extra Cap, in promontorio bonae ſpei.

Malvae plerumque herbam, ob vires cum Malva convenientes, incolae appellant.

Herba,

Herba, imprimis *folia*, parum odora et emollientia ſunt atque in ſacculis emollientibus ad reſolvendum et emolliendum adhibentur.

2. GERANIUM *triſte*. Linn. Syſt. veget. Edit. XIV. p. 615.

Creſcit in collibus et campis ſabuloſis inter Cap et Drakenſtein in Prom. bon. ſpei.

Radix huius rubra adſtringens eſt et ſiccata inque pulverem redacta ſaepius illis praeſcribitur, qui Diarrhoea et Dyſenteria laborant. Leviter adſtringit et cum fructu adhibetur, poſt laxans ad evacuandum ſaburram et acrimoniam datum.

3. BRYONIA *africana*. Linn. Syſt. veg. p. 870.

Creſcit in collibus montium prope Cap et alibi.

Davids-wortel dicitur ab Europaeis incolis.

Radix poroſa valde nauſeoſa guſtanti obvenit et imprimis a Belgis in uſum vocatur in lue venera et morbis exanthematicis.

Decoctum diureticum, quandoque catharticum et emeticum.

4. HAEMANTHUS *coccineus*. Linn. Syſt. veget. XIV. p. 316.

Creſcit ubique in dunis Capenſibus vulgatiſſimus.

Bulbus in Promontorio b. ſpei *Scilla montana* appellatus, albus, fibroſus et ſatis magnus locis altis ſiccioribus occurrit.

Acris et viſcidus vim exſerit incidentem et diureticam inſtar Scillae maritimae, ideoque ex illo acetum et oxymel ſcilliticum paratum in Aſthmate et Hydrope aliisque morbis propinatur.

5. ASCLE-

5. ASCLEPIAS *undulata*. Linn. Syſt. veg. XIV. pag. 258.

Creſcit in collibus prope Paradys, in Camenaſie et alibi in Africes angulo maxime auſtrali.

Bitter-wortel radicem amaram et acrem nominare ſolent Hollandi, atque ob vim eius diureticam utplurimum decoctum Hydropicis bibendum commendant; eundem in finem laude etiam extollitur *Aſclepiadis criſpae* radix.

6. RESOLVENTIA multa Africa profert; excellunt vero herbae ſequentes, ut *Ocymi* ſpecies; *Selago corymboſa*, quae tota ſuaveolens; *Lantana africana*, *criſpa* et *ſalviſolia; Salvia aurea*, *africana*, *paniculata; Geranium ciliatum et moſchatum; Tanaceta* non nulla; *Oſteoſpermum ſpinoſum* atque *Menthae* variae fragrantiſſimae et Camphorae odore praeditae.

7. GRAVEOLENTIA varia, et illa quidem repellentia exhibet Africa auſtralis medicamina ut *Melianthus maior*, *Eriocephalus* ſeu *wilde Rosmarin* dictus, foliis odore Tanaceti; *Diosma betulina*, *uniflora* et *pulchella*, quae Hottentottis *Bukku* dicitur.

Folia horum inter lapides in pulverem redigunt Hottentotti eoque corpus pinguedine ovina prius inunctum adſpergunt, unde odor eorum fortis et non adſvetis ingratus.

8. ARCTOPUS *echinatus*. Linn. Syſt. veg. XIV. pag. 920.

Creſcit in collibus prope Cap vulgatiſſimus, infra latus orientale montium tabularis et diaboli.

Sapore radix ingrata decocto mundificante ſaepe adhibetur, inprimis in Gonorrhoea.

9. Lo-

9. LOBELIA *pinifolia.* Linn. Syſt. veget. XIV. pag. 800.

Creſcit in montium lateribus prope Cap et alibi vulgaris.

Radix reſinoſa ſanguinem mundificandi vi pollet, rarius tamen uſurpatur.

10. RICINUS *communis.* Linn. Syſt. veget. XIV. p. 865. in omni fere villa extra Cap cultus.

Seminibus vi draſtica dotatis raro heic loci, fortiter purgandi cauſſa, utuntur incolae, oleum vero ex illis expreſſum et leniter alvum ducens inter optima remedia domeſtica numeratur, et ſaepe parvis, ſed iteratis doſibus, ſumitur.

11. ADIANTHUM *aethiopicum.* Linn. Syſt .veg. pag. 940.

Vrouwe Haar dictum, vulgatiſſimum creſcit in montium lateribus et foſſis circum urbem Cap.

In foſſis montium ſatis communis filix cum *Adiantho capillo veneris* qualitate, viribus et uſu omnino convenit, nec non in tuſſi, raucedine et aliis morbis pectoris, ſub forma decocti ſyrupi propinatur.

12. ERIOCEPHALUS. Sub *Gnaphalii herbae* titulo apud Belgas in uſu eſt herba diuretica, in Hydropis variis ſpeciebus laudata.

13. MESEMBRYANTHEMA varia ſucculenta ſalſum praebent ſuccum, quem uſu diaetetico ad ſitim reſtinguendam Hottentotti ori admovent; incolae vero ex Europaea gente ad leviter adſtringendum in Aphtis et externe in combuſtionibus uſurpare ſolent. Succus vero fructuum *Meſembr. edulis* interne in Dyſenteria propinatur.

14. POLYGONUM *barbatum*. Linn. Syſt. veget. XIV., p. 377.

Creſcit prope Cap et alibi in omnibus foſſis.

Herba iuxta foſſas in aquis creſcens, acris, ad oedemata pedum quandoque tollenda adhibetur.

15. LYCOPERDON *carninomale*. Linn. Syſt. veg. XIV. p. 981.

Creſcit fungus hic oblongus in acervis argillaceis formicarum, in promontorio bonae ſpei.

Pulvis ater ad curanda ulcera cancroſa commendatur.

16. OSMITES *camphorina*. Linn. Syſt. veget. XIV. p. 783.

Creſcit iuxta rivos infra montes prope Drakenſtein et infra latus orientale montis tabularis.

Bellis herba et folia, appellatur ab incolis haec planta ſvaveolens.

Vis incidens, nervina et fortiter reſolvens; ſpiritus eius, *ſpiritus Bellidis* vocatus, eam ob cauſſam ſummopere commendatur in tuſſi, raucedine, et morbis pectoris aliis, licet nimis calidus nobis obveniat.

17. PROTEA *mellifera* et *ſpecioſa*. Linn. Syſt. veg. p. 139 et 141.

Succus in capitulis florum copioſe collectus, ab inſectis filtratione purificatus, et leni igne inſpiſſatus uſum mellis praeſtat in morbis pectoris, raucedine, tuſſi, ceteris.

18. PROTEA *grandiflora*. Linn. Syſt. veg. XIV. pag. 141.

Cortex arboris adſtringens ad ſiſtendas diarrhoeas utilis iudicatur.

19. OXALIS *cernua*. Linn. Syſt. veg. XIV. p. 433.

Copioſe creſcit locis cultis haec herba in Cap. b. ſpei, et ex ſuccu *Acetoſellae ſal* conficiunt Pharmacopoei.

20.

20. CROTALARIA *perfoliata.* Linn. Syſt. veg. XIV. p. 649.

Creſcit in interioribus Cap. b. ſpei regionibus.

Foliorum decoctum fortiter diureſin promovere creditur et cum ſucceſſu contra Hydropes praeſcribi dicitur.

21. TESTUDINUM *ſanguinem* ſiccatum magni faciunt ruſtici Africani in morſura ſerpentum et aliis venenatis vulneribus; ſanguinem itaque inſpiſſatum in theca ſervant ſecumque plurimi ſemper circumferunt.

22. FAGARA *capenſis*, arbuſcula in ſylvis interiorum regionum capitis bonae ſpei creſcens.

Hanc ſub nomine *wilde Cardamom* ſeu Cardamomi ſylveſtris incolae norunt et baccas aromaticas aliquantenus ingrati ſaporis, in colica flatulenta et paralyſi adhibere ſciunt.

23. ADONIS *veſicatoria.* Linn. Syſt. veg. XIV. p. 515.

Africanis: Brandblad ob vim urentem.

Creſcit in montibus prope Cap. iuxta Conſtantiam, trans Svellendam, alibi.

Acerrimae et rubefacientis plantae folia in rheumatiſmo, iſchiade et variis aliis a frigoris et caloris viciſſitudinibus ortis morbis, veſicatorii inſtar, contuſa et externe impoſita quotidie fere corporis artubus adplicantur.

24. ALOË *linguaeformis.* Linn. Syſt. veg. XIV. p. 337. optimam et puriſſimam ex omnibus Aloës ſpeciebus gummi-reſinam ſtillat, qua in interioribus promontorii b. ſpei regionibus nonnulli incolae uti ſciunt.

25. SOLANA varia, imprimis *Solanum bonae ſpei* dictum.

Crescit prope sylvam Essebosch et alibi; colitur in urbis hortis.

Baccae unguentis quandoque adhibentur, et folia in prolapsu vaginae atque uteri.

Succus herbae in unguentis ad depuranda et consolidanda ulcera toto die adhibetur ab Africanis incolis.

26. ALLIA varia, odore forti alliaceo, in Africa australi contra Hecticam, Vermes, Suppurationes incolis in usu sunt.

27. TULBAGIA *alliacea*, et *cepacea* Linn. Syst. veg. p. 316.

Africae australis, *wilde Knofflook.*

Crescit in campis depressis inter oceani littus et seriem montium proximam alibique, semper locis arenosis.

Radix bulbosa, tunicata, fibrosa, magnitudine pyri mediocris, odore gaudet alliaceo. nauseoso, fortissimo, diu permanente, et ad Phthisin curandam proficua praedicatur.

TULBAGIA *cepacea* cum antecedente qualitate et viribus omnino convenit.

28. CAROXYLON *Salsola*, Linnaei SALSOLA *aphylla.* Syst. veg. p. 264. Africanis *Cannabosch* in locis saepe sterilissimis crescit.

Sal Sodae e cineribus huius confectum cum pinguedine ovina saponem Africanorum constituit, non raro tam usu oeconomico, quam medico celebrem.

29. PIPER *capense.* Lin. Syst. veg. ed. XIV. p. 74.

Africanis *Startpeeper* et *Boschpeeper* audit.

Crescit in sylvis Hauteniquas, Grootvaders Bosch et aliis sylvis prope rivos.

Fructus spiritu vini maceratos, stomachica possidere vi non vane credunt incolae.

OBSER.

OBSERVATIONES

CIRCA

REMEDIA NONNVLLA INDIGENA.

D. 17. APRILIS 1790.

RESP.

LAURENTIUS MAGNUS HOLMER.

PROOEMIVM.

Qui corporis humani per adminicula anatomica artificiosam didicerit structuram, quique ex signis nosologicis morborum variantium multitudinem insignem nosse studuerit, multa adhuc desiderat futurus Medicus, non minus necessario addiscenda, antequam cum fructu et successu debito praxi medicae sese accingere debet et potest. Neque enim Diaeteticas regulas ignoret vel contemnat, plurium aegritudinum remotiores vel proximiores caussas, neque remediorum qualitates, vires, doses et usus. Quantum enim est necesse, morbum rite et sufficienter nosci, atque species eiusdem distingui, tantum etiam necessaria evadit cognitio remediorum, quorum ope turbae in corpore

ortae tolluntur et ſanitas deperdita reſtituitur. Obruimur utique in Pharmacopoliis multitudine nimia remediorum, quandoque numquam uſitatorum, aliquando omnino inutilium. Ut haec minuatur infructuoſa moles, utque Tituli non remedia tantum, ſed Pyxides inprimis venena ſalutaria contineant probata, neceſſe erit, ut obſervationibus adcuratis et experimentis rite inſtitutis vires et efficaciae eruantur medicamentorum. Haec conſiderans, dum in eo eſſem, ut ſpecimen inaugurale meditarer, paucis demonſtrare volui ſecurum et optimum effectum, quem ipſe expertus fui quorumdam remediorum in patria creſcentium, in curandis morbis, hocce et praeterlapſo anno in Noſocomiis claſſicis obvenientibus. Fateor quidem lubenter, non ignotas eſſe ante vires illarum herbarum et radicum, quarum uſus exemplis confirmare animus eſt; ſed tamen credere fas erit, non omnino vanum fore meum propoſitum, ulterius experimentis et caſibus allatis harum virtutes et efficacias comprobandi. Tibi itaque, B. L., placeat velim benigne reſpicere meos conatus qualescunque, quibus pro virili aliquid in augmentum ſcientiae ſalutaris eiusque certiorem praxin conferre ſum annisus.

I. *Arnica montana.*

Non ultimum inter indigenas herbas ſibi vindicat locum. Illa non in eis ſolum provinciis, quarum illuſtr. Aſſeſſor HEDIN, in ſuo de hac herba, anno praeterlapſo, edito Tractatu mentionem facit. ſed etiam frequentius in Dalia, atque parcius in Vermelandia creſcit.

Per breve illud tempus, quo ad Noſocomia claſſica medicinam exercui, cum radix ipſa in Pharmacopolio raro haberi poſſet, herbam cum floribus ad febrem caſtrenſem, Synochum nempe Catarrhalem, curandam, non ſine eximio ſucceſſu adhibui atque hoc quidem modo praeparatam. Herbae cum floribus conciſae drachmos tres libra ferventis aquae infudi, et infuſum refrigeratum atque colatum, ſecunda quaque vel tertia hora, debitis antea adhibitis evacuantibus ad menſuram vaſculi Theae ſemis, aegrotis dedi, inprimis illis, quorum vires inde ab initio febris multum debilitatae fuerant, vel crebris diarrhoeis vel febris graviori diſpoſitione adeo decreſcentes, ut vera criſis ipſo naturae molimine veriſimiliter exſpectari non poſſet. Hocce medicamen eo modo atque illo cum ſucceſſu adhibitum fuit, ut periculoſus aegri ſtatus in melius mutaretur atque criſis perfecta plerumque obtineretur.

II. *Ledum paluſtre.*

In omnibus fere regni provinciis creſcit, praeter Bauhuſiam, ubi illud non adhuc reperii ſponte creſcens.

Haec inter eas referenda eſt herbas Svecanas, quae in Noſocomiis navalibus plurimum adhibita fuit et praeter eius in morbis cutaneis graviori-

bus

bus optimum effectum, in diarrhoeis curandis maximum ſaepe praeſtitit uſum. Infuſum herbae eo modo adhibitum fuit, ut uncia ſemis libra unica ferventis aquae infuſa. Ex hoc infuſo refrigerato colatoque tria vel quatuor cochlearia ſaepius de die aegroto ſunt propinata, maxima vero cum prudentia et ad ſtatum aegrotantis habita attentione, ut ſi vel inſtantis delirii vel alius perturbationis ſigna apparuerint, doſis ſtatim diminueretur. Aliis remediis praeſtantioribus nihil ſaepe efficientibus, haec infuſio optatum produxit effectum.

III. *Valeriana officinalis.*

Sicut ſupra commemoratae plantae, ita et haec in omnibus fere provinciis patriae creſcit.

Radix huius, quae recentioribus temporibus ab illuſtr. Storck et Gmelin tantopere commendata fuit, laudes ſibi tributas vere meretur. Ut plures praeteream occaſiones, quibus eam adhibui, duos tantum graviores adferam caſus, in quibus optatum perfecte praeſtitit effectum.

I. Puella quaedam circa annos pubertatis, antequam menſtruatio apparuiſſet, graviori Epilepſia adflicta fuit, quae eam ſaltem ſemel quavis hebdomade adoriebatur. Laxantibus antea adhibitis, ad hunc morbum curandum plurima Emmenagoga, fruſtra tamen, adhibebantur. Tandem radicis huius herbae pulveriſatae drachma una, ter aut quater per quodque nyctemeron data, eum habuit ſucceſſum, ut poſt tres menſes prorſus pelleretur.

II. Foemina quaedam hyſterico morbo laborans et plures ante annos certis intervallis vehemen-

mentiſſimis convulſivis paroxyſmis, cum vomitu graviſſimo coniunctis affligebatur: deinde poſt felicem partum ab Hemicrania graviſſima, quotidie redeunte et ſeptem vel octo horas durante, vehementiſſime torquebatur. Lochia ſolitis temporibus fluebant ſufficienter. Ad eam curandam varia et caſui accommodata tentabantur remedia; nihil vero dolorem capitis minuere vel tollere potuit praeter Valerianam, quae poſt quatuordecim dies illum prorſus abolere valuit.

IV. *Lichen islandicus.*

In provinciis ſeptentrionalibus Sveciae creſcit frequentiſſime. Non ſolum in publicis Carolicoronae Noſocomiis ſed etiam in claſſe, praecipue ad Diarrhoeas protractas et chronicas atque etiam Dyſenterias curandas ut plurimum adhibitus fuit et quidem ſub forma decocti, cuius aegrotantes vaſculum chinenſe ſaepius de die optatiſſimo cum effectu hauſerunt.

DISSERTATIO
DE
NAVTARVM VALETVDINE TVENDA.

D. 23. DEC. 1795.

RESP.
OLAVS ACREL.

Inter varias illas, per quas humanum ingenium enituit, artes navigatio certe vel eo nomine appellanda eſt audaciſſima, quod nulla alia non ſanitati modo humani corporis, ſed vitae etiam conſpicua adeo minitetur pericula; et quanquam ars haec iucundae illi felicitatis ſpei, ad quam ab optimo numine creati videamur atque vocati maxime profecto deroget, ab antiquis tamen temporibus illius repetendae ſunt origines. At vero ut ceterae artes, ab exiguis admodum ortae initiis, lento gradu ad faſtigium pervenere ſuum, ita navigandi quoque diſciplina, dum littora legere ſatis haberent nautae, per longum omnino tempus, et gloriae et periculorum obtulit minus. Iam vero, cum a mitioribus coeli regionibus, quae tropicos intra continentur, ad frigora, quae in polorum vicinia ſunt acutiſſima, ubi nulla arbor recreatur aeſtiva aura, et nulla, niſi quae maris ſunt incolae, vitam ducere poſſunt animalia,

uno

uno quaſi impetu ruunt nautae, intolerabiles qui ſub aequatore torrent, calores mox petituri, quum non vivis modo animalibus, ſed plantis etiam atque herbis exitialis ſit ſubita haecce mutatio, mirum ſane videbitur, hominem ſolum has ſuſtinere vices. Ad haec vero qui perpenderit, intra quam exiguum orbem is, plures per menſes vitam trahat, qui per maria currere inſtituit, a viventibus immenſo ſpatio, a morte dolato tantum remotus ligno, quam inſolito victu, quemque et longa dies et adparatus ipſe digeſtioni reddiderit incommodum, vita ipſi ſit ſuſtinenda, quam ſaepe per longum tempus gravibus defeſſa laboribus quiete reficere prohibeatur membra; quantum humiditas et intemperantia aëris, peſtiferis haud raro referti vaporibus, quantum aquae defectus ſalubrioris ſanitatem imminuant, qui his addiderit anxiam ſollicitudinem et atras imminentium curas, quae aëratas quoque ſcandunt naves, facile omnino exiſtimabit, genus hocce vitae, inter ea, quae homines eligere queunt, difficillima ſuo iure haberi — ſed

nil mortalibus arduum eſt.

Neceſſitates, quas ipſi ſibi finxerunt mortales, lucri cupiditas, et ipſa fortaſſe humani ingenii indoles, quod dum praeſentia et parabilia ſpernit, remota ſectatur, et mutationum trahitur deſiderio, navigandi forſitan ſtudium et artem excitarunt, atque aluerunt, quae deinceps conſuetudine aucta et increſcente in longius provecta audacia inter gentes neceſſaria habita fuit politiores, praeſertim cum hac arte et pacis oblectamenta et praeſidia belli ſibi invicem ſuppeditarint. Unde quoque factum, ut continuis caedibus et humano ſanguine omnia cruentata ſint maria; terram diceres non late ſatis ad noſtra patere funera.

Sed

Sed bella quoque absint; vivendi tamen rationem qua uti coguntur nautae, plurimis iisque gravissimis, ipsos obiicere morbis, testatur experientia; testantur, quae passim occurrunt, scripta virorum eruditissimorum, qui hosce penitus exponere morbos, et iisdem sapienti occurrere consilio, vel sollicita mederi cura sibimet susceperunt.

Non ea quidem est temporum nostrorum facies, ut cum habemus Viros de sanandi arte immortaliter meritos, W. Cockburn, J. Lind, J. Huxham, L. Rouppe, J. F. Baeckström, J. Pringle, Poisonnier, S. de Monchy, B. Mossely, G. M*. D. Mackbride, J. Cook, H. B. Aaskov, Callisen, et inter nostrates Bjerkén atque Faxe, quorum opera vel ex asse, vel qua partem saltim hanc illustravere materiam, ad egregia tantorum virorum experimenta aliquid addere possint conatus iuveniles. Quum vero per longum satis tempus maris tentaverim vias, et inter non ita parvum nautarum numerum occasionem amplam nactus fuerim, ad varias attendendi artes, quibus morbis eorum optime obviam eatur. Observationes hasce speciminis Academici loco edere constitui, tuam, quisque hasce lecturus eo meditationes, veniam et censuram non expertus solum, sed sperans mitiorem.

§. 1.

Inter illas, quae, si felix instituatur navigatio, maxime necessariae sunt, cautelas primum omnino sibi vindicat locum cura, qua uti debet Navarchus, in sanis eligendis classiariis, quam maxime sollicita. Saepissime tamen accidit, ut haec necessaria adeo negligatur prudentia, dum nautae, quorum adflicta

adflicta morbis recens convaluere corpora, in naves ab ipsis vocantur xenodochiis, a longiori itinere in patriam reduces, naves iterum conscendere coguntur. Horum illi chronicorum, qui sanandi artem vel maxime eludunt, morborum, quales *icterus*, *hydrops*, *tibiarum ulcera et febris hectica,* in sinu adhuc circumferunt semina, quin immo lui scrobuticae accessum praebent longe facillimum; hi vero contagiones febrium saepe fovent malignarum, quae reliquos omnes facile adficiunt classiarios. Illi omnibus cito impares inveniuntur laboribus, hi non periculi minus quam pestis ipsa sociis laborum minitantur. His quoque adiungi poterit non vera minus quam necessaria observatio, idoneum neminem futurum navigationi, nisi qui ad littora maris natus educatusve a teneris annis, dura navis mala perpeti insueverit. Haec namque maris patientia maturis aut vergentibus iam annis raro adquiritur. Quae his neglectis cautelis evitari vix queunt incommoda, ita demum optime mihi quidem videntur tollenda, si dum bellicas naves conscendunt nautae, chirurgo navigii cuiusvis primario, quippe qui physicam cuiuslibet constitutionem adcuratissime nosse existimandus sit, id iniunctum esset officii, ut testimonio suo, quis idoneus, quisve ad navigandum esset inhabilis, integre iudicaret.

§. 2.

Naves sic conscendentibus alimenta ea esse videntur convenientissima, quae ab iis quam minime recedant quae per longam populi cuiusvis consuetudinem naturae quasi vim obtinuerunt. Cerealia semina ab omnibus fere populis paulo politioribus, si mite modo solum incolunt, adhibita

hibita esse invenies *). Haec vero semina vel in formam redacta panis, vel etiam decorticata, in modum pulmenti cocta usui esse invenimus. Panis e tritico, secali, hordeo vel avena etiam confectus apud Europaeas gentes basin quasi alimentorum constituere existimatur, et quantum etiam refragetur cel. LINGUET, hoc tamen ciborum genus non maxime solum parabile et servatu facillimum, verum etiam victui optime conducens, iure meritoque habemus, quippe quod in forma sua solida materiem iam nutrientem paratam contineat atque fermentatam. Quod ad reliqua pertinet vegetabilia, quum per longius temporis spatium a putredine non nisi summa difficultate prohibeantur, persaepe aut recentia sunt comparanda, aut artis ita servanda adminiculo, ut salutifero victui inserviant. Hoc quoque eo magis necessarium esse videbitur, quo certius constat, nautas, quo diutius et ab infantia his adsueverint, eo maiori cum incommodo iisdem destitui. Perpauca vero ita comparata sunt vegetabilia, ut aëre siccata diu satis servari queant. Pleraque saporem amittunt, mucorem situmque contrahunt et putredine mox corrumpuntur. Unica, quam ars monstravit, hoc evitandi ratio ea est, ut recentia adhuc comminuantur et fermentatione praeparentur; quo facto, in vasis bene clausis magno pressa pondere, in futuros diu servari potuerunt usus. Omnes hoc modo paratae *Brassicae species*, prae aliis vero *Brassica oleracea*, mul-

*) Sic variis populis varia nutrimento sunt semina, inprimis cerealia, ut *Europaeis* meridionales regiones inhabitantibus, *triticum et secale cereale*, boreales vero *hordeum, avena:* Americanis *zea mays* Asiae incolis *oryza sativa:* Tartaris *Polygonum fagopyrum*, Afris *panicum* miliaceum *et holcus saccharatus:* Arabibus *holcus sorghum.*

multaeque ſucculentae ſatis radices, qualis *Braſſica Rapa*, *Napo-Braſſica*, *Daucus Carota*, *Paſtinaca ſativa* cet. in arena aſſervatae magno cum emolumento, victui nautarum inſerviunt, ſi vel coctae, vel, quod melius eſſe docuit experientia, crudae apponantur. Quantum, dum cetera edulia deſunt vegetabilia, ad ſanitatem claſſiariorum ſervandam uſus *Braſſicae acidulatae* conducat, experimenta teſtantur ab Anglis per noviſſima, quibus terram circumnavigarunt, itinera, magno cum fructu inſtituta. Unde penes hanc gentem mos dein invaluit, ut in navibus non minus mercatoriis quam bellicis, magnam ſane huius edulei copiam imponant. In noſtris quidem Braſſicae fercula non prorſus ignorantur navalibus; ſed vel adhibentur rariſſime vel iuſta copia non ſuppeditant, iſta licet alimenta nautis domeſtica ſunt et nullo negotio parvisque impenſis comparantur. Illis, quae ex animali regno proveniunt, eduleis animalium adnumerantur carnes, per quas ſuillas quoque et piſcium intellexeris, et quae concreto animalium lacte formantur alimenta, butyrum videlicet et caſeus. Omnia illa victus genera cum ſale licet, quo corruptioni reſiſtant, neceſſario condiri debeant, non ideo tamen inſalubria atque noxia exiſtimanda ſunt, ſi modo ſalſugo ex aqua macerando elicietur. Quod ſcorbutica illa mala, quae nautis praecipue communia eſſe ſolent, ſalſamentis, quibus victitant continuo, ſuam debeant originem, pervetuſta quidem fuit opinio et in vulgus recepta, quam vero cel. Lind inconcuſſis argumentis iam dudum refutavit Interim tamen in morbis quibuscunque, imo in ſcorbuticis quoque malis, huiusmodi incongrua, immo noxia eſſe alimenta ideoque ſollicite fugienda, certiſſimo expe-

experientiae teſtimonio compertum eſt. Si namque vel febri quadam, vel rheumatiſmo febrili, vel alio morbido ſtatu labefactetur corpus humanum, vel etiam ſi externas paſſum ſit iniurias, fracturis aut ulceribus adflictum manantibus, minuitur ſemper ad ſanitatem pernеceſſarium illud digeſtionis negotium atque ſegnius indies redditur; quae cum ita ſint, ſalſamenta, quae dyspeptum nimis atque indigeſtum praebent nutrimentum, cuius uſus, novis accedentibus malis, morbi intendat neceſſe eſt vehementiam. Mirum itaque attentiori videbitur cuivis, quod non *gelatina carnium exſiccata*, quam Angli tanto cum fructu ſub itineribus adhibent, et *Portable Soup* vocare ſolent, inter edulia, quibus claſſis noſtra inſtruitur, meritum ſuum non obtinuerit locum, noſtro praeſertim tempore, quo e digeſtore Papini emendato, et labore et ſumtu illam parare didicimus minori. Mihi ſaltim victus hic aegris videtur quam maxime accommodatus. Horum in uſum ſufficiens quoque viventium animalium numerus in navibus videtur alendus, quodque in omnibus bellicis navibus, ſive maiores ſint ſive minores, laudanda omnino cura obſervant Dani. Fructus exſiccati, quaeque inde parantur fercula, morbo adflictis etiamnum reſervantur, nec tantum horum ſuppeditare poteſt, quantum ceteris ſufficiat claſſiariis.

§. 3.

Quin abundanti ſatis potu nautae quam maxime indigeant, nemo ſane dubitaturus eſt, cui in mentem venerit ſalſis perſaepe cibis ipſos uti, et torrenti licet preſſos coelo graviſſima tamen neceſſario ſuſcipere labores. Aqua certe et potui idonea, et huic rei inſervire ſolita

facil-

facillime plerumque paratur, ſed nec illius quidem copia ſemper ſuppeditat, nec integra diu ſervatur. Cerevifiae quidem tenuioris ſolventibus e portu navibus aliquantum imponitur: ſed conſumta hac, aqua utendum eſt putrida ſaepe atque corrupta, frigida niſi et recens portus petendo alienos congeri poſſit. Exiſtimarunt quidem non ita non pauci, aquam a putredine, quam ſitu contrahit, tum demum eſſe ſervandam, ſi vaſa quibus contineretur fumo imbuerentur ſulphureo. Eorum vero conatibus eventus non reſpondit optimus. Si vero Acidum Vitrioli concentratum aquae fuerit immiſſum, finem hunc melius obtentum iri crediderim, vaſa modo acerrima tergantur cura, et frigida repleantur aqua, e currenti flumine vel fonte vivo haurienda. Aquam putridam iam, quo idonea potui reddatur, aceto quoque emendare ſolent nautae, quod aeſtate licet non ſitim modo reſtinguit, ſed ad ſanitatem quoque haud parum confert; verno tempore et per autumnum videtur minus e re eſſe. Anglorum tum maxime commendaverim morem, qui cereale vinum merum nunquam haurire ſolent, ſed multa aqua dilutum (*Grogg* apellant). In noſtris autem claſſibus merum ſumere iubenter nautae, quo hauſto maiori quidem ſtimulo, ſed dum hic dicto citius evaneſcit, per totum deinde diem aqua uti coguntur mucore et ingrato ſapore tetra atque horrenda, quae tamen, ſi cerealis non nihil adderetur vini, potui redderetur idonea.

Omnium tamen quaecunque reſtinguendae ſiti adhibentur ſaluberrima videtur cereviſia meracior, modo cocta ſatis fuerit atque bene fermentata, nec non lupuli ope, vel additis etiam turionibus pini, baccis iuniperi, aliisve amaris, rite

fuerit condita. Verum non salubritate tantum sua, sed eo etiam nomine sese commendat, quod servari possit diutissime et aqua diluta sitim optime allevet. Ceterum nec ea minus laudanda est cura, quae id agit, ut omnia praecidantur ea, quae sitim quam maxime soleant excitare. Ita salsamenta nunquam ientaculi loco adponenda esse crediderim, tamen apud nostrates moris est frequentioris. Pisces salsitudine durati, clupeam harengum nominasse sufficiat, quibus nautae matutino tempore primam pellere insueverunt famen, id certe adferunt incommodi, ut calore solis et laboribus fatigati gravissimis, ad finem usque diei siti insuper ardenti miserum in modum torreantur. Unde cel. FAXE maximis commotus rationibus pultem quandam ipsis ientaculi loco suasit adponendam.

Quod tantis effertur laudibus, *malthi infusum*, medicinae magis quam potus loco videtur adhibendum. Qui valetudine utuntur, illius non indigent, aegro adflictis corpore non aeque semper conducit, dum Diarrhoeam interdum excitat, quae infirmum aegri habitum vehementius adhuc convellit. Ceterum non ideo negatum volumus, persaepe etiam, dum malis levandis scorbuticis fuerit propinata, magnam sane illius comprobatam fuisse utilitatem.

§. 4.

Quin transpirationi corporis in nauticis praecipue itineribus vel servandae vel augendae etiam maxima debeatur attentio, eum certe non dubitaturum confido, qui perpenderit, quantum hinc pendeat sanitas; quantum haec porro, in organorum, quae digestioni propria sunt, functiones vel adiuvandas vel prohibendas, vim sibi arroget, cuique

cuique in animum venerit ſubita illa, quam per maria currentes toties ſuſtinent nautae coeli atque tempeſtatum mutatio. Inter omnes quae malorum ſcorbuticorum unquam commemoratae fuerint cauſſae primum ſibi locum ſine dubio vindicant clauſa vaporum cutaneorum ſpiracula. Cum per longum ſatis tempus in humidis iisdem veſtibus diurni ſuſtinendi ſunt labores, et nocturna capienda quies, fiat neceſſe eſt, ut per poros abſorbeatur potius quam eiiciatur, quae ſenſim contrahitur putredinis materia; quo facto minuitur primum appetentia cibi, cuius mox difficilior redditur digeſtio, unde diminutis, quae quotidie ſumuntur, alimentis, vitalitatem ſuam indies decreſcere ſentiunt partes corporis ſolidiores, quod in ſtatum iam abit perfecte putridum. Dum has corporis noſtri machina vices ſubit, horrenda illa ſeſe ſpectanda ſiſtunt mala, quae febres putridae, dyſenteriae putridae, rheumatismi chronici, oedemata artuum, hydropes et ulcerationes ſcorbuticae vocantur, ingens illa morborum cohors, quos graphice delinearunt morborum nauticorum ſcriptores. At dum eae adhibitae fuerint cautelae, quibus transpiratio cutanea vel continuo fuerit ſervata, vel vitia etiam frigidi aut humidi aëris aliquando interrupta, cito tamen fuerit reſtituta, in id valuiſſe vidimus artis opem, ut nec ſcorbutici nec morbi putridi febriles alii occaſionem nacti ſint radices agendi altiores. Immortalis ille Cook, qui globum terraqueum totum eſt circumvectus, et regiones coelo preſſas rigidiſſimo intra circulum polarem non minus arcticum quam antarcticum ſitas viſit, atque experiundo cognovit, ſuo extra dubium poſuit exemplo, poſſe etiam in hac aëris intemperantia ſanitate exoptata frui claſſiarios,

modo artis inventa in ſubſidium fuerint vocata. Quod cum ita ſit, non ſane mirandum, quod non frequentioribus modo, ſed gravioribus etiam morbis conflictentur ii, qui bellicas conſcenderunt naves, quam qui mercatorias regere ſolent. Hi enim veſtibus, quas frigore aut humiditate preſſi ſubinde mutent, inſtructi cernuntur lautius.

Si modum quaeſieris, quo morbis, qui per expeditiones bellicis inſtituendas navibus, aut longiora quaevis itinera vehementiſſime graſſantur, occurri poſſit quam certiſſime, ſequentes nobis quidem maxime neceſſariae videntur cautelae.

1) Nautis ea ad minimum veſtimentorum copia ſuppetere oportet, ut eadem ſemel, vel iterum, ſi neceſſitas urget, mutare queant; quod quidem non ad munditiem tantum, ſed ad ſanitatem etiam plurimum confert claſſiariorum, quae continuis obiicitur periculis, dum veſtitu eodem eoque humido perſaepe noctem diemque agere coguntur.

2) Lectulorum quoque penſilium (Hångmattor), quae nautarum ſunt cubilia, duplex eſſe debet numerus, ut per ſingulos menſes bis ſaltim abluantur, et ſaepiſſime ventis expoſita magna cura noxio liberentur madore.

3) Iis, qui in ſuperiori navis tabulato vigilias obeunt, tunicae eiusdem, quo vela, lintei in eum unicae ſervatae uſum induendae eſſent, quo facto ab ea quae manantibus imbribus quave maris aeſtu ingruit, optime ſeſe tutarentur humiditati.

4) Quamquam mos ille, qui a nautis ſervari ſolet ut, quae inter navium tabulata haeſerunt ſordes

sordes aqua iniecta abluantur, sua utique dignus est laude, tutius tamen a purganda nave iis abstinetur diebus, quibus per aërem auram imbribus madentem, quae tabulatis haesit aqua in auras iterum abire prohibetur. Ea nempe, quae intempestive adhibetur navigii lavatio, dum sicciori aëre non licet exsiccari, copiam auget vaporum, quos per quietem, et sub somno praecipue, attrahunt nautae maxime inde sanitati suae experturi incommoda.

5) Saepius vero illa adhibenda videtur consuetudo, quae ab antiquis sat temporibus fuit recepta, ut ahenum infima navis parte collocaretur ardentibus plenum carbonibus, quibus iniecti minutiores iuniperi rami vel baccae aut alia eiusdem generis fomenta, fumum excitarent per quasvis navigii partes dirigendum inferiores *). Evanuit quidem illa, quae antiquitus fuit opinio, quasi morborum impetus contagiosorum sic tolleretur, sed illum moris huius nullum unquam tempus negaverit usum, quod calore suo, qua in contignationibus navium inferioribus conspicua est, fumus optime disiiciat humiditatem.

6) Quo transpirationi consulatur faciliori, solito etiam frequentius sumi debent cibi atque potiones calentes. Sic per itinera sua plurima excogitavit cel. Cook infusa theiformia e herbis quibusvis aromaticis composita, quae calida propinari iubens, sanos semper habuit classiarios.

 Dein-

*) Alium et forte efficaciorem aërem purificandi modum docuit cel. Morveau in Rozier. *Memoires sur la Physique:* qui consistit in evaporatione Salis marini humectati ad pondus Libb. VI, cum acido Vitrioli concentrato in vase vitreo commixti, et prunis dein candentibus super impositi.

Deinceps vero potio illa, qua frequenter utuntur Americani *e Pinu balſamea* parata, quemque nomine *Sprucebeer* in actis Reg. Scient. Acad. deſcribere adgreſſus eſt cel. Kalm *), in ſecundo, quo globum terreſtrem circumnavigavit, itinere anſam ipſi praebuit varias ignotas antea *Myrti* ſpecies in eosdem convertendi uſus. Noſtris quoque claſſiariis, dum in navibus detinentur, e plurimis, quae ſoli noſtri incolae ſunt, herbis haud paucae parari poſſent potiones, quae in theae formam calidae propinarentur. Indicaſſe tantum ſufficiat, *Petroſelinum*, *Marrubium*, *Meliſſam*, *Salviam*, *Hederam terreſtrem*, *Mentham*, *folia Tuſſilaginis*, *Hyſſopum*, *Betonicam*, *folia Ribis*, *et lign. Saſſafras*, quae omnia huic uſui congrua eſſe videntur. Vinum etiam cereale, cuius quotidianus, qui evaluit, uſus, non admodum videtur laudandus, ſi huic ſeponeretur uſui, multum adferret utilitatis. Modus vero id praeparandi convenientiſſimus is forte erit, dum baccis iuniperi, pini ſtrobulis, radice calami aromatici, vel aromaticis aliis conditum et aqua dilutum calida, addito, ut praeſens tulerit copia, ſucco citri, tamarindis, aut aceto vini praeſtantiſſimo, admixto etiam ſaccharo melaſſiano, propinaretur calidum, in illius formam potionis, cui nomen *Pounche* dederunt recentiores. Exigua vero huius potionis copia eo aptiſſime tempore nautis impertiri poſſe videtur, quo, finitis vigiliis, ſomnum iam ſunt capturi. Hoc etiam modo, quod urgente gravi quadam tempeſtate nautis dari ſolet, cereale vinum, maiori cum utilitate, poſſit componi: nec in dubium

*) Kl. W. Ac. H. 1751. Eandem quoque ex *Pinu Sylveſtri* cereviſiam praeparare docuit cel. Faxe K. W. A. H. pro A. 1780.

dubium facile vocaveris potum huiusmodi calidum atque imbutum ſpiritu, qui ientaculi hauriatur tempore, dum coelum tegitur imbribus et ventis agitatur mare, quam quod merum illud datur cerealium ſpiritus ignis ope elicitus, nullo interveniente vehiculo dilutus.

7) Corporis perſpirationem, aëris humiditate vel frigore vel utroque ſimul ſublatam, aut diminutam aromatica quaecunque et ſtimulantia reddere ſolent faciliorem. Quum vero aromata fere omnia, quippe quae caro nimis emantur pretio, vix videantur poſſe proponi, alia eiusdem fere efficaciae ciborum condimenta *cochleariam* loquor *armoraciam*, *ſinapi*, et varias inter *allii* ſpecies, *cepae*, eo largiori impertienda ſunt manu; haec namque et ſumtu parantur minimo, et ſi in ſicca deponuntur arena, diutiſſime uſui quotidiano ſervari poſſunt. Novimus quoque navarchum celebrem Winter, quum in itinere per fretum Magellanicum ſumma rerum omnium inopia premeretur, urgente ipſa dira neceſſitate, ad ſananda vel impedienda ſcorbutica mala cortice uti didicerit, cui nomen poſtea dedit ſuum*). Si igitur merum hauriendum ſit cereale vinum, utiliſſimum omnino eſt quum amaris atque aromatis conditum parcius, et dum res ipſa poſtulare videtur, claſſiariis propinatur.

§. 5.

Praeter munditiem illam atque cultum, qui nautis non minus in corpore quam in veſtitu tanta ſe commendat neceſſitate, nihil aeque videtur neceſſarium ac ſollicita, quae adhibenda eſt, cura in purgando mutandoque aëre, qui tabu-

*) Drymis *Winteri*. Forster.

tabulatis clausus navium, a vaporibus aquarum in sentina stagnantium, ab incalescentibus alimentis ibidem repositis, nec non sordidis et humectatis hominum in his locis dormientium et transpirantium vestimentis, putredine cito inquinatur. Ceterum, quamquam cura haec non conveniat tempori, eo tamen praecipua esse debet, quo, per aestum maris, ventis agitati ostia, ubi ascendant descendantque classiarii (Lukor), et tormentorum globi emittuntur (Styckegluggar) et ceteras, quae in navi sunt aperturas, saniori recipiendo aëri pandere non liceat. Praeterquam enim quod certissimae absint credendi rationes, aërem angustiis locorum pressum, per plurium hominum respirationem aëre suo vitali destitui, et ineptum ideo reddi, qui pulmones reficiat, illud quoque in dubium vocari nequit, graveolentibus illis atque putridis vaporibus, qui ab hominibus non sanis minus quam morbo adfectis proveniunt, plurima ortum suum debere. Miasmata, quae proximam praebent causam febribus illis contagione nocentibus, et mortiferis, quas scriptoribus rei medicae *castrensium, obsidionalium, carceralium et navalium* nomine placuit insignire. Observarunt iam dudum HUXHAM, PRINGLE et medicorum alii eruditione non minus quam experientia conspicui, febres has praecipua grassari vehementia, ubicunque maior hominum numerus angustos intra parietes claudatur, non evitentur sordes et aurae raro duci possint puriores. Iis quoque in navibus qui paucioribus tenentur classiariis, minora obvia sunt pericula, quam in bellicis, quae magnum admodum habent hominum numerum, quorum nonnulli etiam in tabulatis (under Dâk) necessario versantur inferioribus, ne officia inter-

pellent

pellent nautarum. Nofter ille TRIEWALD et Anglus HALES de inventi ventilatoris gloria inter fe contendunt; poft horum vero conamina velorum ventis agitatorum ope maiori cum emolumento ftagnantis aëris incommoda tollere adgreffus eft cel. SUTTON. Interim tamen non diffitendum, impetum illum aëris frigidi, quem vela excitarunt huiusmodi, non minimum fanis pariter ac aegris adtuliffe incommodi. Huic enim tribuendum cauffae, quod catarrhi, pleuritides, acuti pectoris dolores varii, rheumatismi chronici et acuti, fexcentaque eiusmodi mala, quae frigentibus fubito membris oriri folent frequentius, tum furere fint vifa. Certiffime itaque et minimo cum periculo finem hunc fummo iure exoptatum obtineri credimus, fi antliae obtinentur pneumaticae, quas in aedificando navigio conftruendas, et fine ullo claffiariorum falutis et vitae difcrimine, dum res ita poftulat, aperiendas edocuit non ita pridem nob. CHAPMAN, Vir de patria immortaliter meritus. Optandum itaque foret, ut, dum in publicos ufus novae pofthac exaedificantur rates, egregium hocce non negligeretur inventum.

§. 6.

Ad labefactatam iam corporis valetudinem eo facilius et felicius reftituendam non minimi momenti ea cenfenda eft cura, qua providetur, ut locus aegrotis fit ad decumbendum commodus: ut ftragula vefti utantur idonea, et ceteris inftructi fint rebus, quae ufui aegrorum inferviant. Bellicis noftris navibus in ferie bombardarum inferiori pofitum eft aegrotantium tentorium (fjuktåltet), qui quidem locus non incommodus eft cenfendus, quamdiu tormentis non fit utendum

dum; commiſſo vero praelio, horrendum in modum aegrotantium quies turbatur, diſcurſatione inprimis eorum, quibus tormentorum commiſſa eſt cura.

Quod ſi meam dicere liceat ſententiam, ſaucii atque aegro adfecti corpore reliqui in infima atque poſtica navis parte, quam (Flåſkebuldan) vocare ſolent, locum tenerent quam maxime commodum. Heic enim ſua ipſis competeret quies, nec acceſſu frigidi aëris mala ſua ſentirent augeri. Ad reliqua quod attinet commoda, quorum indigeant, quos morbi adflixerunt, claſſiarii, quum eadem ſint atque illa, quae in Noſocomiis bene inſtitutis in continenti terra haberi ſolita ſunt, per transcurſum opellae illa ſilentio liceat preterire.

§. 7.

Quum ventus, qui in terra lenius ſpirare ſolet, naturae homines maxime conveniat; non mirum profecto, quod adflictae nautarum vires reficiantur, imo graviſſimi quoque medelam ſentiant morbi, ut primum terrae continentis veſci queant aura. Quod quum extra omne poſitum ſit dubium, portus, quotiescunque fieri potuerit, petendi ſunt, quo ſimul recentia comparari poſſint alimenta, et quod praecipuum eſt, ut nautae labore, imo feſtivis quoque ludis in ſalubriore aëris corpus exerceant temperie, quam quae in anguſta habetur navi. Eos namque in primis labores, qui ſub dio ſuſcipiuntur, ad ſalubritatem corporis plurimum facere, certiſſima teſtatur experientia. Veritatem hanc optime ſibi perſpectam habens, qui nunquam ſine honore nominatur, cel. COOK ſuos ſemper laboribus exercuit nautas, ſive portum teneret, ſive aequore iacta-

inctaretur navis; et cum deesset vires ipsorum exercendi occasio, quod nuperrime laboribus effecerant suis, quasi infectum de novo iussit peragere. Quamquam enim certissimum est, nautarum desidiam scorbuticis eorum morbis causam, quam saepissime praebere, unde ill. ANSON quoque et cel. ROUPPE adcuratis firmarunt observationibus, e septem, qui scorbuto fuerunt correpti, quatuor ad minimum classicos fuisse milites, qui laboribus non aeque potuerunt exerceri; temere tamen et praedure egeris, si omnes eos vocaveris desides, qui movere non sustineant membra. Summa namque corporis debilitas, coniuncta cum difficultate ad motus corporis perficiendos, primum idque continuum scorbuti esse solet indicium.

Multi vero hoc morbo correpti, non sine insigni omnium admiratione, intra brevissimum temporis spatium convalescunt classiarii, ut primum ipsis contigerit continentem visere terram, modicis ibi membra exercere laboribus, et vegetabilium exhalationibus refici balsamicis.

§. 8.

Quae potissimum, valetudinis servandae causa, in quovis portu, quaerenda sint vegetabilia, eo minus praesenti opella nobis suscipimus enarrandum, quo certius constat, pro ut copia fert regionis, cui adpellitur navis hoc esse statuendum. Dixisse tamen iuvabit, meridionales Europeae praeternavigantibus oras, citri, aurantiorum et limonum poma non ita magno parari pretio, et aliquamdiu quoque in agrotantium posse servari usus. Inter succulentas radices, *solanum, tuberosum (Potatoes)*, *Battatas (Yams)*, alias ut

ut praeteream, praecipue nominari merentur quam *Daucus* praebet *Carota*, cui non id ſolum adeſt commodi, quod ſiccae, ubi committitur arenae, integra diutiſſime ſervetur, quodque victum praebeat ſaluberrimum, ſed illud etiam vel maxime conſpicuum, quod ulceribus ſcorbuticis tibiarum adplicita effectum prodat antiſepticum exoptatiſſimum, unde uſus illius in maioribus minoribusve, per mare inſtituendis itineribus, nunquam ſatis nobis quidem videtur commendari. Optandum etiam foret, ut, labentibus annis in terris mitiori ſubiectis coelo, egregia ſua claſſiariis noſtris alimenta olim praebeat ARTOCARPUS, quam in occidentali India illatam, ſummo ſtudio, nec minori ſumtu colere adgreſſi ſunt Viri, quos, vel eo nomine, de humano genere immortaliter meritos grata fatebitur poſteritas.

OBSER-

20.

OBSERVATIONES IN PHARMACOPOEAM SVECICAM.

PARS PRIOR.

D. 30. JUNII 1796.

RESP.

ERICUS STENO BOGMAN.

Commune hoc cum ceteris ſcientiis pharmacia paſſa eſt damnum, quod cultores eius, non ſatis habentes in ſcrutatione naturae, quae libens alias penetralia ſua ſedulis ſui veſtigatoribus aperit, veritatem ſectari et in ſimplicitate eius acquieſcere, naturae limites temere transſiluerint, et in regiones, extra ſphaeram captus humani ſitas, ludibundi exſpatiati ſint. Supra vulgum etiam ſapere geſtientes et in admiratione ſtupidae plebis alimenta faſtui ſuo quaerentes, myſterii involucro arcana, quae venditarunt, obtexere et magiae ſpeciem prae ſe ferentes, naturae domini quam miniſtri ſalutari maluerunt.

Hinc ad fictas et pro arbitrio multiplicatas medicaminum compoſitiones prolapſi ſunt, et in parvo numero compoſitorum vires cunctorum ſimplicium collectas ſeſe habere crediderunt. Sic

Sic factum esse crediderim, ut tot medicamentis compositis pharmaacopoeae obrutae fuerint; at quo certiori iam constitit experientia, res non esse multiplicandas praeter necessitatem, eo quoque magis sibi utile duxerunt magni nominis pharmaceutici, ad simplicitatem naturae reverti, et vestigia eius relegendo, ad eam pervenire de usu et viribus medicaminum cognitionem, quam nulla alia via sibi acquirere possunt mortales.

Therapiae etiam et sanioris Pathologiae progressibus hoc debetur, quod, quo diligentius in caussas morborum isque medendi rationem inquisitum fuerit, eo quoque acrior ad vires medicamentorum explicandas versa fuerit attentio. Multa itaque iamdiu medicamenta tam simplicia, quam composita e Pharmacopoeis migrare iussa sunt, et nova simplicia, quorum vires in dies magis magisque investigantur, in medium prolata. Operae b. m. Archiatri Bâck hoc in primis in Svecia acceptum referimus, quod pharmacopoea nostra, antea satis deformata, meliorem induerit formam, et intra quatuor lustra quater emendata ad eam ascenderit perfectionem, ut cum plerisque exterarum gentium Pharmacopoeis de principatu contendere possit.

Interim tamen, quum nova, quae unanima fere chemicorum suffragia tulit, Theoria Chemiae Antiphlogisticae novum aperuerit humano ingenio campum, simulque curatior in dies vasti naturae regni scrutatio nova obtulerit obiecta, usui Pharmaceutico accommodanda, nemini mirum esse potest, esse etiamnum in Pharmacopoea nostra, quae limam requirant.

Specimen qualecumque academicum edituro mihi haud incongrua visa est haec materies, utpote

pote quae ſcientiam, cui nomen profiteor, medicam proxima cognatione attingat, licet ingenue fatear, me hoc in argumento eligendo, ſtudium, quo in ſcientiam nobiliſſimam feror, magis conſuluiſſe quam tenuitatem virium, quas huic rei rite pertractandae nomine ſuffecturas ſentio. Veniam tamen conatui iuvenili facile me impetraturum ſpero ab iis, qui, iuſti rerum aeſtimatores, leve chartae et temporis dispendium, in re ſaltem nobilis argumenti haud indignabuntur, quum ſimul indicavero, non ſine ſuperiorum ſuaſu huic memet operi accinxiſſe.

In duas opuſculum hocce diviſum edere conſtitui partes, quarum prior in *ſimplicibus* Pharmacopoeae ſvecicae, poſterior vero in *praeparatis et compoſitis* verſabitur examinandis. Poſteriorem autem, ulteriori, ſi res et aetas permiſerint, ſpecimine academico tractabo. Priorem, quam heic exhibeo partem, in duas rurſus diſtributas volui ſectiones, ſimplicium *eliminandorum* ſcilicet et *addendorum*,

Quae vero fundamenta ſequi conſtituerim, quidque ſit vel ſimplex vel praeparatum et compoſitum medicamen, in anteceſſum exponere mearum eſſe partium iudicavi.

In principales duas, galenicam ſcilicet et chemicam pharmaciа abire ſolet partes; quae prior, a Galeno illuſtriſſimo ſecundi ſaeculi medico, ſuum ſortita eſt nomen, quoniam ſuo tempore, quo in tenebris adhuc latuere chemicae ſcientiae, non niſi mechanice praeparatis uſus eſt medicamentis; quam ob rem noſtro quoque aevo mechanica omnia praeparata, inepte licet, galenica nuncupantur. Chemicae autem eiusmodi ſunt operationes, quibus partes corporis cuius-

cuiusdam constituentes vel perfecte secernuntur (Analysi Chemica) vel quibus duo vel plura corpora, inter se diversa in unum rediguntur, et homogeneum quoddam constituunt corpus etc. In determinando autem discrimine galenica inter et chemica praeparata non omnes consentiunt Pharmaceutici. Medicaminum enim haec divisio suis non caret difficultatibus, ut in omnibus fieri adsolet systematicis divisionibus; plura enim medicamina, quae vere sunt chemica, mechanice tantummodo videntur mixta, et chemice praeparata mechanicam saepissime requirunt operationem. Palmariae autem hae duae divisiones plures admittunt subdivisiones, de quibus chemicis in posteriori opusculi huius parte mentionem faciam. Mechanicas vero omnes operationes ad tria referre possumus genera:

1) Ad subtilissimam partium integrantium seu similium divisionem, ut in Antimonio praeparato, Corall. rubr. praeparat. etc.

2) Ad separationem heterogeneorum et partium inutilium, principia chemica eiusdem corporis non constituentium, ut decantationem, filtrationem, expressionem etc.

3) Ad compositionem plurium corporum invicem alienorum, ita etiam ut partes unius cuiusque corporis integrantes sensuum externorum ope invicem discerni vix possint, nullam licet partes corporum constitutivae subierint proportionis et qualitatis mutationem, uti in pulveribus compos. electuariis, pilulis, emulsionibus, speciebus, unguentis et emplastris etc. Huius generis medicamina *composita* dicimus.

Praeparata vero ea appellamus medicamina, quae chemicis confecta sunt operationibus.

Simplex

Simplex illud vocamus medicamentum, quod, nulla praevia chemica operatione, proportionem atque aequilibrium partium conſtituentium deſtruente, in uſu medico absque ulla adhibetur admixtione, quale ſolius naturae opera prodiit. Multa igitur Pharmacopoeae noſtrae dicta praeparata vel compoſita non niſi vere ſimplicia ſunt: partes enim eorum eſſentiales nullam ſubiere deſtructionem, ſolummodo autem purificationem, vel aliam quamcumque mechanicam operationem, qua uſui reddita ſunt aptiora. Haec medicamina titulo ſimplicium praeparatorum rectius quidem indicarentur, qualia ſunt: Antimon. *pptum*, Adeps curata, Stannum pulver. etc.

Iam autem ad regulas progrediar illas, quas in hisce meis ſequi conſtitui obſervationibus.

Dispertiendi medicamina non una arriſit Auctoribus ratio. Aptiſſima autem cenſetur, quae naturae regnorum et dein partium in officinis ſervandarum reſpectum habet, alphabetico in hisce ſubdiviſionibus ſimul adhibito ordine. Et quamvis, ut antea adſerui, ſyſtematicas omnes aegre ferat natura diviſiones, adeo ut termini inter vaſtiſſima naturae regna valde videantur indefiniti et ambigui, minuta tamen haec incommoda, eum non aequant uſum ordinemque concinnum, quem hae medicaminum pariunt diviſiones.

Simplicia ergo Pharmacopoeae Svecicae in tres magnas ſecundum naturae regna digerere claſſes, ineptum haud quaquam videretur alphabetica ſerie in hisce non neglecta diviſionibus. Quod ad regnum dein attinet vegetabile, aptiſſimae quidem viderentur minutiores quaedam ſubdiviſiones reſpicientes partes in officinis ſervandas, uti radices, cortices, ligna etc. adhibitis

 ſimul

ſimul ad uniuscuiusque minutae huius ſubdiviſionis initium canonibus quibusdam in hisce partibus colligendis, purgandis, ſervandis etc. quoniam autem ſaepenumero evenit, ut plures partes eiusdem plantae in officinis locum teneant, ſic illud etiam oriretur incommodi, quod, eadem planta pluries citata, paululum creſceret operis moles, quam ob rem, minutiores hae ſubdiviſiones ut Catalogo ſimplicium adhibeantur, ſuadere vix audeo. In hocce autem opuſculo indicatam ſequi inſtitui diviſionem.

Quanti quidem communis interſit ſalutis, totiusque rei medicae, ut ſincera atque proba ſint medicamenta, nemo ignorat. Triſtis autem teſtatur experientia, horum permulta a ſceleſtis hominibus lucri cauſſa corrumpi; criteria igitur, quibus genuinum medicamen a corrupto et vitioſo diſcernatur, in Pharmacopoeis recenſere, maximum quidem adferret praxi medicae emolumentum; hoc itaque noſtra in Pharmacopoea eſſe omiſſum doleo. In Pharmacopoeis enim, quae non ſolum Pharmaceuticis, verum etiam ipſis medicis normam ſiſtere debent, has notas ſilentio haud eſſe praetereundas contendere audeo.

Multum quidem lucis atque facilitatis Pharmacopoea noſtra in eo iam lucrata eſt, quod nomina Pharmaceutica, a viribus medicaminum antea deſumta obſcura et quaſi myſtica, iam dudum antiquata et proſcripta ſint, et nova, partes medicaminum conſtituentes ſpectantia, introducta. Quum tamen Chemici Antiphlogiſtici felicem adeo operam in principiis corporum eruendis atque examinandis collocaverint, et nova nomina incognitis antea rebus imponere ipſis neceſſe fuerit, a ſimpliciſſimis corporibus ad maxime compoſita, continuata opera, progreſſi ſunt, et nomina,

nomina, compofitioni partium conftituentium accommodata, medicaminibus adfignarunt. Hanc itaque nomenclaturam, utpote expeditiorem et Theoriae, quae iam in chemia regnare incipit, accommodatam, in Pharmacopoea noftra adhibendam effe, tuto contendere poffe mihi videor.

Inter fimplicia Pharmacopoea Svecicae multa occurrunt medicamina, quae in fimplicium numerum haud quaquam recte referuntur, vere autem funt compofita et praeparata uti Sapo, Spirit. Vini Gall. ceteraque, in quae fupra allata fimplicis medicaminis non quadrat definitio. Haec ergo omnia praeparatis et compofitis rectius adnumerari, et fimplicium catalogo eliminari iudicavimus. Et plura licet horum medicaminum a peregrinis terris ad noftrates transferantur Pharmacopolas, iuftam tamen nullam in eo video rationem inter fimplicia illa referendi.

Haec fere funt ea fundamenta, fecundum quae varia Pharmacopoeae noftrae fimplicia, partim ut fupervacanea vel effectu carentia, partim ut vere compofita et praeparata a fimplicium catalogo arcere conftituimus. His vero eliminatis, quaedam etiam funt addenda, in quorum vim atque ufum ftabiliendum noviffima confpiraverunt experimenta. Completam quamdam et fufficientem prorfus hisce acceffionibus fubiungere defcriptionem, chemicam analyfin, vim ufumque medicum, mearum effe partium iufto quidem iudicatur; omnem autem hac in re explere defiderii exfpectationem, nec locus nec infirmae meae finerent vires. In quantum tamen fieri poffit, annitar.

SECTIO I.

SIMPLICIA ELIMINANDA E REGNO MINERALI.

AMBRA GRISEA ut ſemper adulterata iuſto eliminatur, quum praeterea uſus eius totus quantusque obſoleverit.

ASPHALTUM in ulceribus pulmonum olim adhibitum fuit, iam vero in deſuetudinem abiit.

HAEMATITES in medicaminum numero utique eſſet retinendus, ſi ſuperſtitionibus fides habenda eſſet. Quum vero iam ex certa conſtet experientia, hunc lapidem, ſeu potius oxidum ferri induratum, cum ſtipticis iam uſitatis, nullo modo poſſe comparari; tuto idem excludere poſſumus. In tenerrimum pulverem contritum, vi quidem gaudet, cum ceteris oxidis ferri, communi, adſtringendi ſcil. et exſiccandi; antiquus vero eius uſus adeo erat perverſus, ut nihil omnino fructus inde exſpectari oportuerit *).

PRAEPARATIS ET COMPOSITIS ADNUMERARI DEBENT.

ACIDUM VITRIOLI FORTE ſ. Acidum Sulfuricum.

AERUGO ſ. Oxidum Cupri viride.

CALX

*) Ad quaſcumque Haemorrhagias ſiſtendas, veteres, hunc lapidem intra manus compreſſum aut axillis ſuppoſitum, tenebant, certiſſima illa imbuti perſuaſione, ut efficacius ullum vix exiſteret remedium.

CALX USTA *a*) f. Calx.

CERUSSA ANGLICA f. Oxidum Plumbi album.

LITHARGYRUS f. Oxidum Plumbi femivitratum.

MINIUM f. Oxidum Plumbi rubrum.

POMPHOLYX f. Oxidum Zinci album.

SAL AMMONIACUM f. Murias Ammoniacae *b*).

SODA *c*).

TUTIA f. Oxidum Zinci cinereum *d*).

a) Ut praeparatum, non vero ut compofitum confiderari debet.

b) Sal hocce natura etiam, quamvis admodum parce, proprio producit marte ad montes ignivomos, Solphataram in Italia, aliisque quibusdam locis; rarius autem purum, fed aliis falibus, fulfure, quandoque etiam Oxido arfenici inquinatum; quare in praeparatorum et compofitorum numerum heic illud referimus.

c) Inter ea quidem eft corpora quae Antiphlogiftici per Analogiam collegerunt effe compofita, quorum tamen principia per analyfin eruere fruftra tentaverunt; inftituti vero ratio iubet, ut inter praeparata Sodam referam, quum artis ope fit confecta.

d) Praeter haec quaedam etiam in regno minerali obveniunt medicamina, quae et factitia et nativa in officinis fervantur, ut *Sulfas Acidulatus Aluminae*, *Oxidum Arfenici Sulfuratum Flavum*, *Sulfas ferri* etc. quaedam etiam, quae artis beneficio e naturae finu eliciuntur, ut *Nitras potaffae*, *Sulfas magnefiae* etc. haec vero omnia ut naturae ipfius foetus in fimplicium numero manere conftituimus.

SIMPLICIA ELIMINANDA
E
REGNO VEGETABILI.

RADICES.

ACETOSAE Radix, ut nulla fere gaudens vi, in desuetudinem prorsus abiit.

ACONITI Radix in officinis rarissime, imo nunquam, obvenit; extracto enim de foliis herbae recentis parato, merito palma defertur.

APII Radix in culinis potius, quam Pharmacopoliis locum teneat.

CHELIDONII Radix in oblivione iusto iacet.

CHINAE Radix inertium medicaminum numerum auget.

CONSOLIDAE Radicis tota vis residet in mucilaginoso; quare in eius locum *Altheae* radicem merito substituimus.

CONTRAIERVAE Radice omnino carere possumus, et potentiorem vim in universum *Serpentariae* tribuimus.

DICTAMNI ALBI Radicem in officinis servare non operae pretium est.

FOENICULI Radix iusto eliminatur, quum non nisi recens quemdam exserat effectum.

MANDRAGORAE Radicem in officinis nunquam fere obvia, idque merito. *Belladonna* enim huic palmam omnino praeripit in scirrhositatibus glandularum resolvendis. Levamen illud momentaneum, quod Arthriticis adtulit doloribus, vi eius narcoticae tribuendum est; adeoque in opio tutius habemus sedativum.

PATI-

PATIENTIAE Radix recens alvum leniter movet, quae vis ſiccatione prorſus perit.

PETROSELINI Radicis uſus culinaris. Seminibus evidentior ineſt vis diuretica.

POEONIAE Radicis virtuti antepileptica, nulla fides hodie habetur.

PTARMICAE Radix ſuperflua omnino eſt, quum vires eius proxime accedant *Pyrethri* radici, quam in huius locum ſubſtituere poſſumus.

SCORZONERAE Rad. exſtimatio prorſus deſuevit.

SISARI Radicis uſus culinaris.

VINCETOXICI Radicis vis quodammodo cum *Valerianae* convenit; inſigniter vero inferior, quam ob rem merito eliminatur.

CORTICES ET LIGNA.

ARISTOLOCHIAE TRILOBATAE Stipites iure meritoque reiicere poſſumus, quum vim uſumque illorum nulla confirmaverint experimenta, quare etiam in Pharmacopoliis non obveniunt. Radix vero a veterinariis praeſcribitur.

BETULAE Lignum, quod in officinis locum teneat, non ſat dignum cenſetur.

BERBERIS Cortici purgandi vis adſcribitur. An vero deſunt praeſtantiora laxantia?

MORI Cortex in hodierna medicina nunquam adhibetur; ceteris anthelminticis iuſto deferimus palmam.

HERBAE ET FOLIA.

AGARICUS (Boletus Laricis) lente quidem alvum movet, nauſeam vero, tormina et vomi-

tum creat; et quum ſufficientem habeamus laxantium numerum, hocce facile carere poſſumus. In medendo etiam ſudoribus Phtiſicorum colliquativis, complura alia ei antecellunt medicamina.

ANETHI Herba a medicaminum Catalogo iuſte abiudicatur.

BASILICI Herba vires multo inferiores ſunt *Mentha crispa et Thymi*, quae ergo in huius locum ſupponantur.

CERASI Folia

CHELIDONII Herba et

DAUCI Folia nulli inſerviunt uſui medico.

DICTAMNI CRETICI Folia prorſus ſunt inuſitata.

DRACUNCULI (Herba recens) uſus culinaris.

ESULAE Herbae uſus totus quantus conſenuit.

LEVISTICI Herba, recens iners haud dici poteſt, vis vero eius adeo eſt volatilis, ut ſiccatione prorſus evaneſcat. Radix et ſemina ſunt efficaciora.

MALVAE Herba quidem gaudet vi emolliendi et involvendi; *Altheae* vero tam radix quam folia iure praeferuntur.

MATRICARIAE Herba minime ut ſterilis, ſed ut ſuperflua reiicitur, quam nullam omnino prae *Chamomilla Noſtrati* poſſideat praerogativam.

MATRISYLVAE Herbae vires adeo ſunt ambiguae, ut rariſſime, imo nunquam adhibeatur. Contra Hydrophobiam ei adſcripta efficacia tantum non coniecturis nititur, adeoque certiora et ſecuriora habemus remedia.

MORI

MORI Foliorum nullus ufus in medicina.

MUSCUS ERECTUS in praxi medica prorfus defuevit; in loco vero fuo natali, decocto eius ruftici utuntur ad pediculos pecorum abluendos.

MYRTI BRABANTICAE Herbam in officinis fervare non operae pretium eft, quum *Roris Marini Sylveftris* herba in eius locum meritiffimo fubftitui poffit.

ORIGANI VULGARIS Herba eadem vi cum *Mentha crifpa* convenit, quam etiam in huius locum fubftitui poffe cenfemus.

PARIDIS QUADRIFOLIAE Herbae ufus adeo eft ambiguus, ut iure in Pharmaceutico apparatu retineri haud poffit. Sufpectam hanc plantam, in Spasmodicis morbis, haud alium ac opium exferere effectum, tuto colligere licet: Ufum igitur opii in hisce cafibus tutius commendamus.

PERSICARIAE Herba in medicina tota quanta neglitur.

SAPONARIAE Folia omni iure excludi poffunt, in primis quum *Radix* vices eorum fuftinere poffit.

SATUREIAE Herba fuppar eft *Thymi*, fed ut imbecillior eliminanda.

SOLANI Herbam oblivio merito obruit. *Dulcamarae* enim Stipites in univerfum funt anteponendi.

SUMMITATES, FLORES ET PETALA.

GRANATI Flores Adftringentium numerum immerito augent.

HYPERICI Summitates florentes nimiam eam minime merentur laudem et opinionem, quam de illis ſibi finxere maiores. A Compoſito eorum medicamine (Oleo Hyperici), vix ulla exſpectanda eſt efficacia, niſi in amoeno eius colore reſideat.

LILII ALBI Petala inertium medicaminum adaugent catalogum. Oleum Lilii albi, nullo modo, niſi odoris cauſſa, Oleo Olivarum anteponitur.

PRIMULAE et

TILIAE Flores apparatum Pharmaceuticum inuſitato adaugent remedio.

FRUCTUS ET SEMINA.

ANGELICAE Seminibus carere quidem poſſumus, quum vis eorum cum radicis congruat, quam ut efficaciorem in horum ſubſtituamus locum.

CARDUI MARIAE et

CUCURBITAE Semina neutiquam ſunt neceſſaria, quum Amygdalos illis ſupponere praeſtet.

FABAE Seminibus nullo modo palmam deferre poſſumus prae farina communi.

FRAXINI Semina vis omnis expertia ſunt.

PAPAVERIS Semina, omnis fere Narcotici expertia, alimento potius, quam medicinae inſervire poſſunt. Multum quidem continent blandi oleoſi, cuius tamen uſus haud alius quam Olei amygdali.

POEONIAE Seminum antiqua exiſtimatio omnino eviluit.

PSYLLII Semina prorſus ſunt ſuperflua; quando Semina Cydoniae ſimul habemus.

RESINAE ET GUMMI RESINAE.

ANIME Reſina et

BDELLII (Gummi reſina) merito deſuevere.

SAGAPENUM (Gummi reſina) reſolvendi vim quidem habet; ſed *Aſſa Foetida*, *Gummi Ammoniacum* et *Galbani*, huic eius virtuti inſigniter antecellunt.

Inter *Balſama* illud e MECCA merito eliminatur, quum genuinum numquam ad nos transferatur; eumdem de cetero a *Terebinthina cocta* exſpectare licet effectum.

PRAEPARATIS ET COMPOSITIS ADNUMERARI DEBENT.

Acetum vini (Gallicum).
Amylum.
Cinis Clavellatus ſ. Potaſſa impura.
Fuligo Splendens ligni.
Oleum Betulae Epidermidis.
Oleum deſtillatum Caryophylli.
— — Caieput.
— — Macis.
Chamaemorus Fructus Conditus.
Lacmus.
Rubus Arcticus Fructus Conditus.
Sapo Albus.
— Niger.
— Venetus.

Oleum

Oleum destillatum Origani Cretici.
— — Rhodii, quod etiam excludi potest, ut odoramentum quod grandiori venditur pecunia, et prae Ol. Aurantii et Ol. Cedro *) nihil habet praerogativae.
Oleum dest. Terebinthinae.
Saccharum albissimum et Canthum.
Spiritus Vini Gallicus.
Vinum Gallicum album et rubrum.
— Portugallicum.
— Rhenanum.

SECTIO II.

SIMPLICIA ADDENDA.

SPATUM PONDEROSUM. BARYTIS VITRIOLATA, SEU SULFAS BARYTIDIS. **)

Quum complura experimenta, a fide dignissimis et experientissimis viris instituta, in vim usum.

*) *Aurantii Oleum et Cedro*, in Simplicium numero remanere constitui, quum non destillatione, sed expressione eliciantur.

**) Est quidem haec minera composita, ut ex ipso nomine constat, sed quum naturae ipsius opera talis prodeat, inter simplicia heic est referenda.

uſumque eximium huius (minerae) praeparati, *Terrae Ponderoſae Salitae* ſ. *Muriatis Barytidis* confirmandum conſpiraverint; non dubitavimus, quin dignum cenſeatur *Sulfas Barytidis;* quod locum quemdam *noſtra in pharmacopoea* meritiſſimo obtineat, nonnulli licet beneficum adeo, Praeparati illius, non experti fuerint effectum. Parvum vero hunc ſucceſſum, coniunctioni, quam Sulfas Barytidis, cum heterogeneis variis metallis, tantum non ſemper inire ſolet, quandoque adſcribere licet, quandoque etiam ipſius praeparationis vitio, vel aliis occaſionalibus quibuscumque cauſſis.

Sollicitiſſima ergo adhibenda eſt circumſpectio, ut ſeligatur Sulfas Barytidis, omni metallica, ſive plumbi, ſive cupri, ſive arſenici, labe pura, et accuratiſſima etiam praeparationis methodus, ut quoddam genuinum prorſus obtineatur medicamen, quod alia non ſieri poteſt conditione, quam ut omnis haec aliena metallica labes accurata praeparatione ſedulo ſeparetur. Optimus quidem ille cenſetur praeparationis modus, quem celeb. HUFELAND in ſuo commendat libello *). Haec praeparationis methodus albiſſimas, lamelloſas et cubicas reddit cryſtallos, a ſupra commemoratis metallicis coniunctionibus prorſus liberas, amaras, ſalſas et acres.

Vim uſumque huius praeparati in univerſum heic deſcribere, incongrue adeo haud videretur; ut autem celeb. HUFELAND in citata ſua opella, prolixe adeo et candide haec omnia pertractavit
et

*) Vollſtändige Darſtellung der mediciniſchen Kräfte und des Gebrauchs der *ſalzſauren Schwererde.* Berlin 1794.

et felicibus compluribus illuſtravit experimentis; et celeb. Dominus Aſſeſſor Doctor S. HEDIN recenſione quadam huius opellae nos locupletavit *); Lectoris, has res funditus cognoſcendi cupiditati, magis conſultum iri crediderim, ſi haec opera adeat. Amplum et eximium prorſus huic Sali H. adſcribit uſum; et optandum utique eſſet, ut omnes Medici de viribus remedii huius inveſtigandis ſolliciti, inſignes adeo et egregias experti fuerint eius virtutes. Ne vero nimiam eorum feſellerit exſpectationem, vereor. Remedium tamen hocce, in multis caſibus magnum attuliſſe emolumentum, compluribus experimentis heic inſtitutis, conſtat. Ne minima ergo eſt dubitandi cauſſa, quin meruerit *Sulfas Barytidis*, eiusque praeparationis methodus, in noſtra adoptari Pharmacopoea.

ANGUSTURAE CORTEX.

Quae cum Cortice hocce inſtituta ſunt experimenta, proſpere adeo multis in caſibus ſucceſſere, ut Pharmacopoeae et officinis noſtris minime abeſſe debeat.

Uſui viribusque eius commemorandis heic immorari, ſuperfluum omnino eſt, quum et celeb. Dominus PRAESES, Diſſertationem de *Cortice Anguſturae* ediderit; et celeb. Aſſeſſor Doct. S. HEDIN, in opere ſuo ſupra citato, prolixius hanc perſecutus fuerit rem, nobisque tam exterorum Medicorum, quam propria communicaverit experimenta.

GEOF-

*) In opere ſuo *Vettenſkaps handlingar för Läkare och Fältſkärer; Tredje Tomen, Andra Häftet* pag. 29.

GEOFFROYAE CORTEX.

Duae ſunt Geoffroyae Species, quarum altera *Iamaicenſis* altera *Surinamenſis* appellatur; utraque vim Anthelminticam habet communem, poſterior vero efficaciorem.

Dignoſcitur ille Cortex fruſtis ponderoſis, planis, pedem ſupraque longis, et pollices aliquot latis, inſigniter craſſis, pro diverſa tamen arboris aetate vel parte, de qua fuit detractus. Color eius extrinſecus, primo intuitu apparet cinereus a lichenibus ſuperficiei innatis, ſub quibus color epidermis fuſco - purpureus cum intermixto cinereo (pro diverſa aetate) abſconditus latet. Separata epidermide eminet textura quaedam fibrilloſa et lamelloſa colore ferrugineo cum admixtis ſtriis maculisque rubrofuſcis. Cortex transverſe diſſectus apparet nitido - coloratus; facies autem interna colore gaudet quandoque atro - purpureo, quandoque variegato, cum punctis albicantibus interſertis.

Pulveris color eſt pallido-cinnamomeus. Odoris expers, niſi recens nauſeoſus. Sapor leviter amarus et paullulum aſper. Inſpiſſatis ſolito modo Uviij corticis, reſtitere Extracti aquoſi Uj et Dr. ij, praeter pellicularum ultra Dr. iij. Eadem corticis portio, dedit Reſinae Dr. j et grana xxiv.

Egregium eſt Anthelminticum, in Lumbricis in primis necandis et exturbandis efficaciſſimum. Ab Aſcaridibus etiam aegre toleratur, quas depellendi ſcapo, Decoctum corticis ſaturatiſſimum, Clyſmatis forma cum melle eſt adhibendum. Singularis quoque teſtatur caſus, quod Taeniam articulatim expulerit. Poſt irritum plurium Vermifugorum uſum, hic cortex medelae gloriam ſaepiſſime reportavit.

Ceteris

Ceteris plurimis vermifugis, in eo praecipue eſt praeferendus, quod immenſam eliminet pituitae copiam, ſimulque nidos verminoſos deſtruat et exturbet, unde novam vermium generationem efficaciter abrumpit.

Sed non tantum hisce limitibus circumſcriptae ſunt eius vires. Plurimis enim aliis morbis haud parvum adtulit levamen; praeſertim ubi adfuit gaſtrica labes pituitoſa, ſolidorum relaxatio, humorum inertia, ſpeciatim vero obſtructiones lentae, Aſthma humidum pituitoſum; nec non tuſſis convulſivae impetus mitigavit, et pituitae ſcreatus ſublevavit.

In vias vero urinarias moleſtum aliquando exſerit effectum, mingendi nempe niſum et Stranguriam creando, quae tamen incommoda emollientibus et mucilaginoſis tolli poſſunt. Nec admodum rarum eſt eum turbas excitare haud ſpernendas, nauſeas ſcilicet, vomitus, tormina, quin et anxietates diras, ob nimiam muci inteſtinalis per anum iacturam, quod adſcribere licet, vel doſi iuſto maiori, vel alvo ſtrictae, vel nimis ſolutae, vel etiam habitui corporis ſtrictiori. Laxa e contrario et pituitoſa corpora ſicut infantum, haec incommoda non adeo periclitantur. Ad has vero declinandas turbas, artis eſt, in chronicis in primis malis, cuicumque corticis praeparato addere, ſecundum diverſas conditiones, vel laxantia, vel aromata, vel ſedativa; nec non, ut ſupra adſerui, oleoſa et mucilaginoſa, moleſtias viarum urinarium tollendi gratia.

Quibusnam vero facultatibus, vermibus adeo ſit infenſus, iamiam non certe eſt exploratum; coniicere tamen licet, viroſam potius ei ineſſe illos

illos necandi vim, quam constantem evacuandi facultatem, quum non raro eveniat, ut, propinato cortice, mortui secedant vermes, vel semivivi in fugam protinus praecipitent; unde purganti quodam saepe est opus.

Forma hocce propinandi remedium, multiplex omnino est, et quidem vel Decocti vel Extracti varia forma, vel Resinae vel Tincturae. Decocti formula haecce esse potest: Cort. Geoffroyae Surinam. Dr. iij, coquantur in aquae lbjss, ad remanentiam Uviij, Colaturae addatur Syrupi vel aquae cuiusdam gratioris q. p. cuius totum adultus sumat quovis matutino, minor natu Uv, et iuniores in eadem proportione minus, per quatuor vel quinque dies, intra quas vermes plerumque exturbantur; sin vero minus, purgans, e Jalappa et Hydrargyro dulci, propinari debet.

Decoctum spirituoso-aquosum maximo cum fructu etiam adhibetur.

Extracti aquosi vel spirituoso-aquosi grana xxv dari etiam possunt, vel in pulvere cum saccharo contrita, vel pilularum forma, vel in aqua quadam gratiori soluta, tam ut vermifugum eximium, quam in affectionibus pituitosis, scrophulis, glandularumque obstructionibus magno quidem cum emolumento.

Resinae etiam grana tria ad octo infantibus propinari possunt et adultis ad scrupulum usque in pulverem cum Saccharo redacta.

Tinctura etiam solito modo parari potest ex corticis Ujss cum Spiritu Vini Uviij, cuius dosis sit Dr. j.

X KINKINA

KINKINA FLAVA.*) (Cortex)

Inter ceteras, quae recentioribus lustris innotuere Kinkinae Species, Cortex *Kinkinae regius flavus* Materiam medicam laudato celebratoque ditat remedio. Haud multum excessit lustrum, quum nova haecce Kinkinae Species ab America australi in Hispaniam translata est, et parva quaedam portio, ad rationem huius Aulae, caro emta pretio, virtute sua Madriti antea examinata. Aromatariis debemus quod iamiam sit divulgata. In laudando et eximio eius usu, complura dein consenserunt experimenta. Cognitas omnes Kinkinae Species, non aequat tantummodo, verum etiam palmam iisdem in universum praeripit. Principia multo fortiora et insigniter efficaciora huic insunt, quam communi et quidem Rubrae Kinkinae, quae facilius etiam solvi sinunt.

Qualitas. Frustis constat subplanis, epidermide sua plerumque denudatis, haud ponderosis, magnitudine multum differentibus, quandoque digitum longis, pollicem latis, et lineam crassis, quandoque tenuioribus, quandoque autem duodecim vel octodecim pollices longis, in eademque proportione latioribus et crassioribus; quibusdam etiam subcylindricis, raro licet obveniant.

Epidermis, dum adest, cortici tenaciter reperitur intexta, in grandioribus frustis fusca, aspera et spongiosa, in minoribus autem canescens et solidior.

Color

*) Cortici huic hocce imponere nomen praestat, quo cum alia quadam Kinkinae Specie non confundatur, quae sub Kinkinae Regiae nomine Amstelodami est vendita.

Color ferrugineo - flavus eſt; extrinſecus magis ad ferrugineum inclinans, intrinſecus ad flavedinem magis. In certo quodam verſus radios lucis ſitu radiat. In fractura quin et ſuperficie fibrilloſus apparet. Conteritur facile digitis, imo usque ad pulverem flavum, levem ſpargentem odorem.

Sapor modice adſtringens valde inſigniorem, quam Kinkina communis et rubra, prodit amaritiem; unde pereximia prae illis ei competit praerogativa; imo incredibile eſt dictu, quantopere principium hocce amarum illorum antecellat.

Plus etiam Flavo Cortici ineſſe principii adſtringentis, ex inſtitutis cum Decocto, Sulfatis ferri, reactionibus patet.

Principium hocce adſtringens reſidere in Reſinoſo, et amarum in Gummoſo, docet experientia. Egregium eius principium amarum omnis expers eſt nauſeoſi.

Nec *Praeparatis* quae largitur minor competi debet laus.

Pulvis eius non niſi in comparatione cum Kinkina rubra flavus dici poteſt, fuſciori vero colore a pulvere Kinkinae communis facile dignoſcendus.

Tincturam Spirituoſam ſuppeditat valde amaram, nec non adſtringentem.

Extracti Aquoſi duplo usque plus reddit, quam Kinkina Communis, non autem inſigniorem multo copiam Kinkina rubra; colore vero pallidiori et fortiore ſapore.

Extractum Spirituoſo - aquoſum praebet ſemiperlucidum, in longe maiori quantitate quam Kinkina rubra.

Ut efficacior Medicina in minori uti poteſt portione quam ceterae Kinkinae Species.

Uſus. Iisdem omnibus hunc corticem mederi morbis, ac ceteras Kinkinae ſpecies, certa conſtat experientia. Maxima vero nobis eſt credendi anſa, quod in pereximio hocce nec nimis laudato remedio, inſigniorem multo ac ampliorem reconditam voluerit Natura medendi vim; quam explorandam futuris relinquimus.

Ob egregiam ſuam amaritiem vimque adſtringentem, in reſtituendo tonum ventriculi, fibrarumque in genere, omnino excellit; unde uſus eius in perplurimis medendis morbis, eiusmodi profluentibus cauſſis, ceterorum Kinkinae Corticum valde praeſtantior.

Largiorem etiam eius uſum (ſi quando neceſſarium) delicatiorem et ſenſibiliorem ventriculum non aeque eſſe gravaturum, concludere licet, quam Kinkinae communis et rubrae.

Salve ergo beneficentiſſimum remedium! ſalve digniſſimum Pharmacopoeae Noſtrae additamentum.

KINO GUMMI
SEU
GUMMI ADSTRINGENS GAMBIENSE.

Ex arbore quadam, creſcente ad fluvium nomine *Gambia* in Africa, Gummi hocce, poſt praeviam in cortice inciſionem, copioſe guttatim profluit, et calore ſolis indureſcit. Primo licet intuitu, Sanguini Draconis quodammodo ſimile videatur, perperam tamen cum eo confunditur.

Maſſas

Maſſas conſtituit duras, opacas, rubidas, in fractura ſplendentes, nec raro celluloſas. Fragile adeo eſt ut inter digitos facile conteratur. Maſticatum adhaeret dentibus, et diſſolvitur ſaliva, quam colore rubido tingit, et adſtrictionis dulcedinisque ſapore adficit. Odore caret. Igni admotum flammam aegre concipit, nec liqueſcit, ſed ignitum modo evadit, et griſeos tandem relinquit cineres. Solvitur et menſtruo aquoſo et ſpirituoſo, quod poſterius paullo plus Gummatis diſſolvit, et colorem auget. Solutiones hae Sulfatis ferri admixtione nigreſcunt. Hisce criteriis facile diſtinguitur a Sanguine Draconis, qui nec linguam adſtringit, nec aqua ſolvitur. A Catechu quoque in eo discrepat, quod nihil contineat mucilaginoſi.

Egregium eſt Adſtringens quod Pharmacopoliis Noſtris abeſſe non debet.

Obſtinatis Diarrhoeis chronicis efficacem praebet medelam, nec non fluori albo, Menorrhoeae, multisque aliis ab atonia ortis morbis. Dyſenteriis, non vero chronicis, medetur. In Diabete quoque fruſtra adhibitum eſt. Singularis vero teſtatur caſus, quod puer quidam, quatuordecim annos natus, qui ab ineunte aetate incontinentia urinae laboravit, quotidiano huius Gummatis uſu maximum expertus fuerit emolumentum. Nonnulli etiam caſus confirmant, in febribus intermittentibus cum maximo fructu adhibitum fuiſſe. Neceſſariis praemiſſis evacuationibus, Pulveris eius Scurp. j vel Dr. ſs in infuſo quodam Theaeformi, tertia vel quarta quavis hora tempore apyrexiae, propinari poteſt, vel Tincturae U. ſs ad Dr. vj. *). In Fluore albo pertinaciori,

*) Tinctura e Kino Ph. Edinb. 1783 gag. 112.

naciori, a relaxatione locali orto, iniectiones ex Gummate Kino in aqua calcis ſoluto, exoptatiſſimum praebuere effectum, intruſa ſimul ſpongia hac ſolutione madefacta.

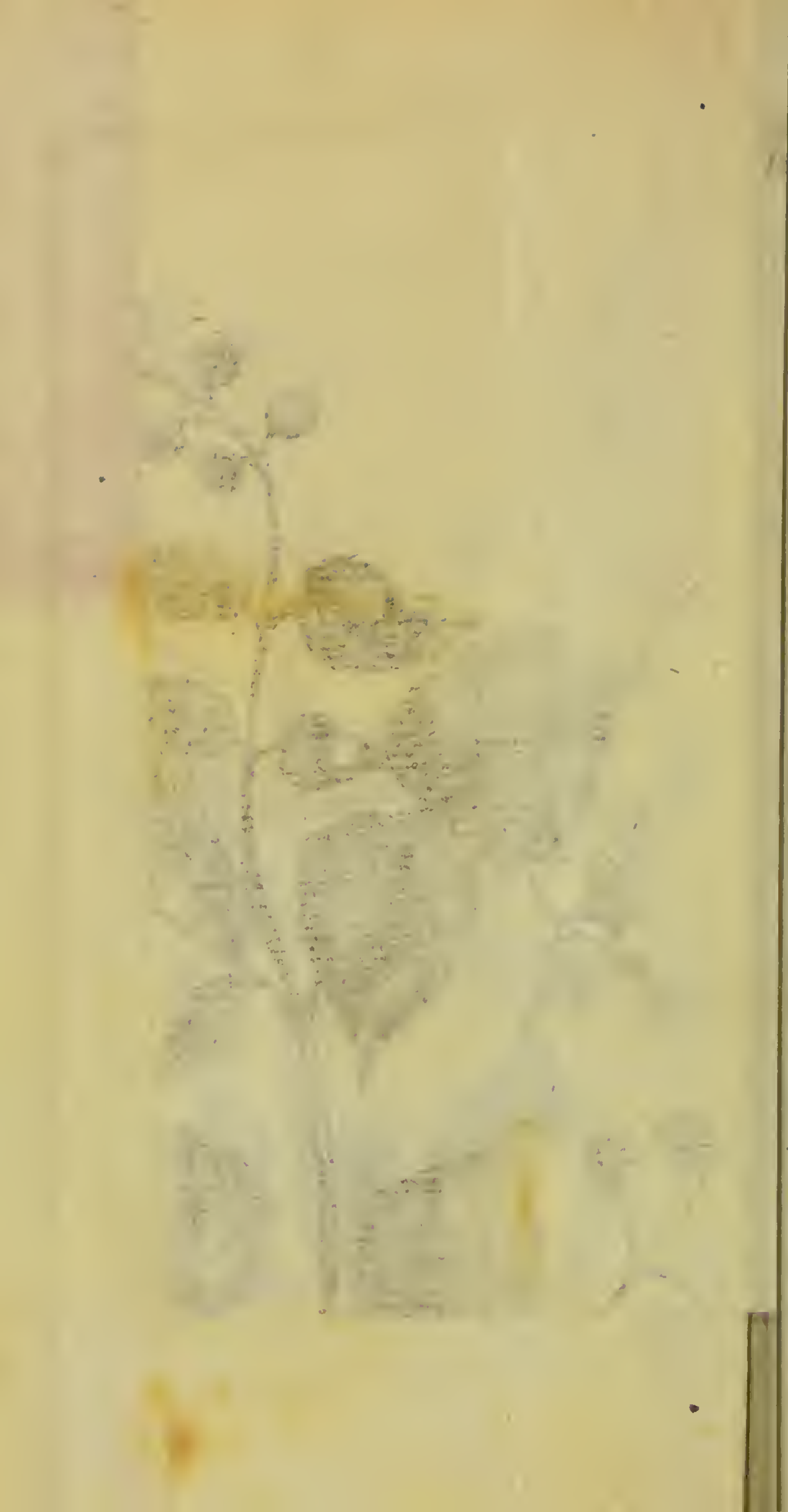
RESINA ELASTICA, GUMMI ELASTICUM S. CAUTCHUC.

(Iatropha? Elaſtica Cayennenſis.)

Quamvis admodum raro eveniat, ut reſina haec officinae cuidam deſit, locum tamen quemdam in Pharmacopoea noſtra eam mereri, omni iure contendere poſſe videor. Multiplex eius uſus, ceteraque omnia quae de illa ſcitu neceſſaria, per quam bene ſunt cognita, adeo ut taedium omnino adferret, hisce repetendis, heic immorari.

Verbo tamen indicare licet, quod haec reſina conſtituat Baſin Cathetrum celebrium, quorum inventione tantum emolumenti Chirurgiae acceſſit.

WURMBEA capensis β
WURMBEA capensis α
DEUTZIA scabra
BLADHIA japonica
WURMBEA capensis γ

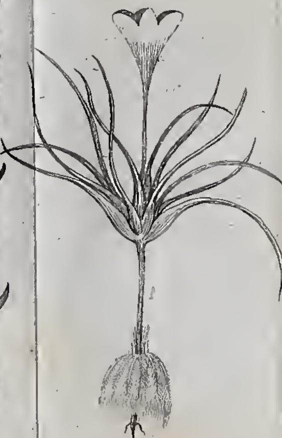
Vahlia capensis   *Witsenia maura*

Galaxia ovata

Galaxia graminea

Thunberg Vol. 1.

TAB. III.

LINDERA *umbellata*

TAB. IV.
APONOGETON distachyon
APONOGETON monostachyon
Thunberg Vol. I.

